فیض کتبخانه‌سی کایاتی عدد ۱

بولغار تاریخی

Bulġār tārīḫi

مؤلفی : ا — ح

ناشری

اقبال غزته‌سی مدیری و فیض کتبخانه‌سی صاحبی ایوب زاده

ع . نوری

هر حقی محفوظدر

سرامی مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

۱۳۲۶ — طربزون

مقدمه

بولغار تاریخی مبین ترکجه براثر کوره‌مدم. بونك ایچون ایلك دفعه اوله‌رق بولغار تاریخی وعثمانلیلرله اولان مناسباتنی مختصر صورتده یازدم وطبع ونشر ایتدیردم. امید ایدرمکه بو تاریخچه‌یی اوقویانلر بولغار قومنه دائر اولدقجه معلوماته دسترس اولورلر.

۱۱ کانون اول سنه ۳۲۵ — ا — ع

بولغارلر حقنده‌کی کلیات

۱ — مختصر بولغار تاریخی وعثمانلی بولغار مناسبات تاریخیه‌سی
۲ — بولغار اردوسی
۳ — بولغار قومیته‌لری وماکدونیا وتراکیا مسائلی
٤ — بولغارستان واداره‌ٔ ملکیه‌سی
٥ — بولغارلره مخصوص مجموعهٔ تصاویر

برنجیسی اولان بولغار تاریخی طبع اولندی. وطنداشلرم رغبت ایدرسه دیکرلریده نشر اوله‌جقدر.

بولغار تاریخی

بالقان شبه جزیره‌سنك الك اسكی سكانی اقوام آریانیه‌دن [پلاسج] دنیلان برقومدر . پلاسجلردن ماعدا هلیتلر ، داجلر ، روماولر ، داردانلر ، سرمادلر ، اسكیتلر ، هونلر ، تراكلر ، ایلیریالولرده بولنمش وكلوب كچمشلردر . تراكلر مه‌زیاده قره طاغ و آرناوودلق واپیرده بولندیلر . بالقان شبه جزیره‌سنه اسلاولر آیاق باصمازدن اول وضعیت بوندن عبارت ایدی .

اسلاولر آسیادن آوروپایه كچدیلر . اسلاولر Visla ویسلا نهرندن وبالطق دكزی شرق ساحللرندن Voolga وولغا و Dineper دینپر نهرلرینه قدر یاییلمشلردی . بونكله اكتفا ایتمیه‌رك جنوبه طوغری‌ده ایلروله‌مكه باشلادیلر . حتی قره‌دكز وقارپات داغلرینه وطونه‌یه قدرده اوزاندیلر . بونلرك بوجهتله توسعی حرص وطمعلرینی بر درلو چكه‌میان هونلر تعرضه ابتدار ایتدیلر . مع‌مافیه اسلاولری طاغتمغه‌موفق اولدیلر . اسلاولرك شرقده قالان برقسمی بوكونكی روسلری وویسلا وادیسنده قالانلر ، پولاقلری تشكیل ایتدیلر . صوراب نهرینه طوغری چكیلانلر ایسه صرب ، دالمات وخرواتلری تأسیس ایلدیلر . بالقان شبه جزیره‌سنه كیتمك اوزره یوله قویولانلر دخی بالآخره بولغار نامنی آلدیلر .

رومانیانك شرق شمالیسنده بولغراد جوارنده حالا بولغارلر واردر . بتون بو اسلاولر التجا ایلدكاری یرلره كوره نام آلدیلر . شرق اسلاولرینه روس ، غربه كیدنلرینه پولاق ، چه ، موراویان ، سلووه‌ن ،

وجنوبه قاچانلری ایسه بالآخره بولغار، صرب، خروات اسمنی آلدیلر.

بدایتده بتون اسلاو قوملرینك برحیات سیاسیه‌سی یوغیدی. بونلر برحیات مستبدانه ووحشیانه سورمشلردی. صنعتلری طموز وسائر حیوانات چوبانلغی وچفتجیلك ایدی.

اسلاولر، میلاد عیسی‌نك اوچنجی عصرنده یعنی تقریباً بوندن بیك آلتی یوز سنه اول بالقان شبه جزیره‌سنه هجرته باشلادیلر. بومهاجرت یدنجی عصره قدر یعنی درتیوز سنه دوام ایلدی. اسلاولرك کلیتلیجه مهاجرتلری اثناسنده بیزانس ایمپراطوری Anastassis آناستاس میلادك بیك بشیوز اون ایکی سنه‌سنده مرمره دکزی ساحلنده‌کی سلوریدن قره دکزه قدر بر دیوار انشاسیله استانبوله مهاجرتلرینه بر سد چکمسندن بالقان شبه جزیره‌سنك تامامیله‌سنه قدر هر طرفنده اسلاولر بولنیورلردی. حتی برزمان مذکور شبه جزیره‌نك حاکملری دخی اولدیلردی. شبه جزیره‌یه کلن اسلاولر بروجه آتی اسملری آلدیلر.

مزیاده — [مسیا] ده

برنجیسی سه‌وه ریانی Severyani شمالی اسلاولر دوبریجه‌ده بولنیورلردی. ایکنجی تیموجانی Timotchani [تیموق] نهری جوارنده ایدیلر. اوچنجیسی موراویانی moravyani موراوه نهری جوارنده ساکن اولدیلر.

تراکیاده

دردنجیسی — زاغورجی zagordji تراکیانك شمالنده، بشنجی دراغووچی Dragovtchy ردوپ واوفاق بالقانلر آره‌سنده ساکن ایدیلر.

ماکدونیاده

آلتنجیسی — برساجی Rersadji ماکدونیانك غربنده وار - دارله اوخری آره‌سنده ایدیلر.

یدنجیسی — سیمولانی Simolani ردوپ طاغلرینك جنوب غربی طرفلرنده بولنیورلردی .

سکزنجیسی - رونشینی Bounchini کوکیلی وتیکوش حوالیسنده

طقوزنجیسی — ساغودانی Sagoudani سلانیك وجوارنده ایدیلر.

تسالیاده

اونجیسی — وه‌له‌سیجی velecitchi واون برنجیسی ووینجی voynitchi تسالیا وایپرده بولنیورلردی .

یونانستانده

اون ایکنجیسی — میلیکی Miliqui واون اوچنجیسی — یه‌زه‌رجی Yezertchi یونانستانده بولنیورلردی .

اسلاولرك ادعالرینه کوره اسلاولر اوقدر چوغالمش که حتی بیزانس ایمپراطورلرندن بعضیلری کویا اسلاو ایمش . بوکا محرر عاجز ایناناماز . روملر ایسه هیچ ایناناماز . مثلا ژوستین Juctien عادی بر اسلاو کویلوسی ایمش «ژوستین»ك قاریسنك اسمی لوبکینا Lubkina قیز قرنداشنك اسمی ایسه ویله‌نیچا villenitcha باباسنك اسمی ستوق Stok ایمش واردانیاده [وه‌دره‌نه] vedréné کوینده تولد ایتمشلر اسملرینك اسلاوجه اولمسندن یونلرك دخی اسلاو اولدقلرینه یالکز اسلاو مورخلری قائل اولمشلر .

بولغارلر

یدنجی عصرك اواسطنده قرق بیك كشیلك بر بولغار چته‌سی (دروژینا Drougina) سی طونه نهرینی كچمش واسكی اسلاولرك حیات سابقه‌لرینه بشقه برشكل ویرمشدر . بعض مورخلرك فكرینه كوره بوچته (اورال فین) قومندن ایمش .

یدنجی عصرك ابتداسنده بوقوم (وولغا Volga) و (دون Don) نهرلری آره‌سنده بولنیوردی . بونلر [به‌لابولغاریا — بیاض بولغارستان] ویاخود (پروی وول — Pervivool) نامیله بر حكومت تشكیل ایلمشلر . صكره‌ده (وولغا Volga) و (قامه Kamé) آره‌سنده كیره‌رك اوراده [چرنی بولغاریا ـ سیاه بولغارستان] نامنده دیكر برحكومت تأسیس ایتمشلر . وبو حكومت اون اوچنجی عصره قدر پایدار اولمشدر . بونلر بوراده دین مبین محمدی‌یی قبول ایتمشلردی . پادشاهلری خان نامنی طاشیردی . (قوبرات ـ Kobrat) نام خانك وفاتنده بولغار حكومتی بش پارچه‌یه آیرلمش . قوبراتك الك بیوك اوغلی (واطبای — Vatbay) كندی مملكتنده وایكنجی اوغلی (ووطراق — Vootrak) دون نهرینی كچوب اوته طرفنده قالمشلر . اوچنجی اوغلی پاتومیا ، مجارستانه دردنجی اوغلی آنچه‌قا ایتالیایه وبشنجی اوغلی آسپاروخ بسارابیایه‌یرلشمشلردی . اصل بولغار قومی مشاقه‌محتمل وپك زیاده چالشقان وجسور وجدی اولمغله‌برابر آره‌لرنده تعدد زوجات اصولی جاری ایمش . اركك وقادینلری شالوار كیيرلر وقاریلری یوزلرینی‌ستر ایدرلرمش. ارككلری باشلرینی طراش ایدرلر وصاریق قوللانورلرمش . باربار اصولنده اجرای

سیاست ایدرلر یعنی حاکملر سارقلری جانیلری محکمه‌ده دوکرلر ،
کسرلر وقیزغین دمیرلرله وجودلرینی دلرلرمش . انسان قفا طاسیله
شراب ایچرلرمش . بونلر بچاق نامنه یمین ایدرلر ویمین ایتدکدن
صکره امضا یرینه قائم اولمق اوزره‌ده برکوپك کسرلرمش ؛ بونلرك
کندیلرینه مخصوص بایراقلریده اولوب عادی برآت قویروغندن عبارت
ایدی .

[آسپاروخ] اردوسی ٦٧٩ سنهٔ میلادیه‌سنده طونه‌یی گچمش .
بیزانس حکومتی اوزرینه تعرض ایتمش وسکزنجی عصرده بر حکومت
تشکیل ایده‌بیلمشدر. بالآخره بوبولغارلراسلاولرله قاریشه‌رق کندی
لسانلریله مذهبلرینی غائب ایتمشلر . آسپاروخ ٦٤٠ تاریخندن ٧٠٠
تاریخ میلادیسنه قدر آلتمش برسنه اجرای حکومتدن صکره وفات
ایتمشدر. آسپاروخ اسلاولری‌سورووملری ایسه‌هیچ سومزمش بوندن
طولایی بولغارلرله اسلاولر براشمشلرمش .

آسپاروخدن صکره چار (قروم Kroum) جلوس ایتدی .
چارقروم صوفیه‌یی ضبط ایتمش واستانبوله قدر کیتمش ایسه‌ده استانبول
سورلری اوکنه مواصلتنده وفات ایلدیکندن ضبطه‌موفق اوله‌مامشدر .

مومی الیهدن صکره مخدومی چار (بوریس Boris) جلوس
ایدرك ٨٥٢ تاریخ میلادیسندن ٨٨٨ تاریخنه قدر اجرای حکومت
ایلدی . روم اورتودوقس مسیونولرینك تأثیریله چار بوریس خرستیان
اولمش وبتون ووبو ودەلری خرستیان یاپدیرمش ، بونك اوزرینه‌بالقان
شبه‌جزیره‌سنده مسکون اسلاولر وبولغارلر دخی خرستیان اولمشلردر .

چار بوریس زماننده بولغارستانك حدود غربیه‌سی اوخریدن
کچیوردی . بواثناده (سوەتی کیریل مه‌تودی Sveti Kiril metodie)

بولغار حروفاتی ایجاد ایلمش ومه‌تودینك شاکردلری چاربوریسك امریله کلیسالرده وعظه باشلامشلردر . بوریسك وفاتنده مخدومی چار (سیمه عون ولیکی — Simeon weliki) موقع حاکمیته کچه‌رك ۸۸۸ تاریخ میلادیسندن ۹۲۷ تاریخنه قدر عمر سورمشدر . چارسیمه‌عون درت دفعه استانبوله آقین ایلمش وایکی دفعه استانبولك دیوارلرینه قدر یاقلا- شمشدر . استانبولك دکز جهتندن محاصره‌سی ایچون آفریقای شمالیده اجرای حکومت ایدن فاطمیه حکومتی خلیفه‌سنه تاتارلر واسطه‌سیله نامه‌لر تقدیم ایلمش وعرب حکومتی بواسترحامی قبول ایدرك امدادینه عسکر کوندرمش ایسه‌ده پیرات دنیلن قورسانلر بوعرب عسکرینك استانبوله تقربلرینه ممانعت ایلمشلردر . بولغار حکمدارلرینك اك مشهوری چارسیمه‌عوندر . اوقدر بیوك برشهرت قزانمشیدی‌که روملر اوکا بولغار وروم چاری اسمنی ویرمکه مجبور اولمشلردی . بولغار چاری پتار Petar اقتدارسز شهوات نفسانیه‌یه میال بر آدم اولدیغندن زماننده بولغار حکومتی ایکی‌یه آیریله‌رق برباد وپریشان بر حاله کیرمشدر .

چارسموئیل Samoel بو ایکی حکومتی برلشدیرمکه موفق اولمشدر . چارسموئیلك زماننده بلغارستان حکومتی غرب جهتدن تادراجه‌قدر توسع ایلمشیدی . یالکز شمالده سلستره وجنوبده سلانیك حدود داخلنده دکلدی . تکرار بولغار حکومتی ضعفه دوچار اولمش وروملرك زیر حکمنه کیرمشدر . بواسارت اون ایکنجی عصره قدر بردوام اولمشدر . چار فاملیاسندن (عاسن — Assen) و (پتر — Peter) بولغارستانی روملردن قورتارمشلردر . ویدینلی (شیشمان

Chiesman) قامليانك اجراى احكام ايلديكى ١٣٢٣ سنه‌سندن ١٣٦٥ سنه‌سنه قدر قرق ايكى سنه ظرفنده بولغارستان برطاقم كوچك كوچك ايالتلره آيرلمش وبوزمانده بيزانس حكومتيده پك زياده دوشمش ايدى .

عثمانليلر

١٢٣١ سنهٔ ميلاديه‌سنده فتنهٔ جنكيزيه سببيله تركستاندن ديار رومه هجرت ايليان سليمان شاه آذربايجان والبستان طريقيله حلبه كلدكدن صكره عودت ايله نهر فراتى كچركن غريقاً فوت اولمغله جعبر قلعه‌سى جوارنده دفن اولنمش وايكى اوغلى ايله برلكده عشيرتك اكثرى وطن قديملرى جانبنه عودت ايتمش ايسه‌ده ديكر اوغلى ارطغرل بك كوچك برادرى دنداربك وكندوسنه تابع اولان عشيرت خلقيله برابر آناطولى جانبنه عزيمت ايدوب كاوركن قونيه‌ده تحت نشين سلطنت اولان علاءالدين سلچوقينك عسكريله تاتارلرك محاربه‌لرينه تصادف ايتدكده علاءالدين طرفنه اعانه ايله تاتارلرك مغلوبيتنه بادى اولديغندن علاءالدين سلچوقى اوكا اكرام واحترام ايدوب توطن ايتمك اوزره سكود ناحيه‌سنى تخصيص ايدوب بوراسى ايسه او زمان سرحد روم اولديغندن ارطغرل بك سرحد بكلرندن معدود وداٸما جهاد وغزا ايله مشغول اولديغى حالده ٦٨٠ سنهٔ هجريه‌سنده يعنى ١٢٦٢ سنهٔ ميلاديه‌سنده عازم داربقا اولدقده عثمانجق ديو معروف اولان اوغلى عثمان بك آكا جانشين اولدى .

عثمان بك روملرله واقع اولان محاربه‌لرده مظفر ونجه فتوحات جليله‌يه مظهر اولديغنه مبنى قونيه‌ده تحت نشين اولان پادشاه سلچوقى

طرفندن كندوسنه نشانهٔ ولايت وامارت اولمق اوزره آق سنجاق وطبلخانه ايله برقطعه منشور كوندرلمش وبو منشورده عثمان غازی حضرتلری مرزبان عاليجاه عثمان شاه ديو توصيف ايدلمشيدی. غازی عثمان خان حضرتلری سياق وسباق احواله نظراً متبوعی اولان دولت سلچوقيه‌نك قريب العهدده زوال وانقراضنی تيقن واولوقت روملر بيننده مذهب منازعه‌لری ظهوريله ايچلرنده ادارهٔ دولت مطالعه‌لری متروك ومهجور اولديغنه نظراً استانبول ايمپراطورلغنك دخی تقرب اضمحلالنی تفطن ايدرك ميدانی كندوسنه مساعد وبوايكی دولت مختله آره‌سنده برهيئت صحيحه تشكيلنه عالمی مستعد كورمش وبرطرفدن شجاعت ذاتيه‌سنی اظهار وبر طرفدن دخی اجرای تدابير حكيمانه‌يه ابتدار ايدرك بوايكی مقدمهٔ صحيحهٔ مسلمه ايله برنتيجهٔ سالمه استحصالنی يعنی برحكومت مستقله تأسيسنی قورمش واسباب لازمه‌سنی تداركه توسل بيورمشيدی ٦٩٩ سنهٔ هجريه‌سنده و ١٢٩٩ سنهٔ ميلاديه‌سنده دولت سلچوقيه منقرض اولوبده هر ايالت وسنجاق والی وبكلری داعيهٔ استقلاله دوشدكده عثمان غازی حضرتلرينك نام معالی اتسامنه دخی بروسه يكی شهرنده خطبهٔ حكمرانی اوقونمش وبلاخرج اجرای حكومته باشلامشدر. عثمانلی حكومتنك نائل استقلال اولديغی آنده مالك اولديغی اراضی وقتيله سلطان علاء الدين طرفندن ويريلان سلطان اوكی ايله قليجی حقی اوله‌رق روملردن آلديغی حصارلردن عبارت ايدی كه جمعاً بيوكلكی شمديكی ارطغرل سنجاغی قدر ايدی . مملكتنك تقسيمات ملكيه وعسكريه‌سی بر ايدی . ملك عثمانی يدی سنجاغه تقسيم اولنمش ايدی. يكيشهر، قره‌جه حصار، اسكيشهر، امين اوكی ، يارحصار ، اينه كول ، بيله‌جك ايدی . پايتخت يكيشهر ايدی. هر سنجاغك كرك خاندان سلطنتدن وكركسه امرای بنامدن

بر سنجاق بکی وار ایدی که بونلرعین زمانده ادرائ ملکیه وعسکریه یی درعهده ایتمشلردی . مرکز سنجاغنی پادشاه اداره ایدر ایدی . سنجاق بکلرینك وظیفه‌سی عیناً ویریلان ویرکولرك آلنمسی . حقوق عبادك صیانتنه دقت ایدلمسی ، محاربه زمانی سنجاغك چیقاره‌جغی محاربلری بعدالتنظیم معینته آله‌رق اشعار اولنان محلده ذات پادشاهی‌یه التحاق ایتمسندن عبارت ایدی . اولوقت عثمانلی اردوسی ٧٣٠ قدر کوکللیلردن مرکب ایدی . سلطان اورخان زماننده [یایا] نامیله بر صنف عسکر تشکیل اولندی . بونلر اونه ، یوزه ، بیکره تقسیم اولنه‌رق بر تشکیلات یاپلدی . اطاعت وانتظامه آلشمه‌دن حربه سوق اولنملریله یغما کرلکه تشبث ایتدکلرندن بوعسکر طاغیدیله‌رق یرینه [یکیچری] نامیله مرتب ومنتظم بر اردو تشکیل اولندی .

دولت علیهٔ عثمانیه‌نك تاریخ استقلالی

هجری ٦٩٩ میلادی ١٢٩٩ در .

موقت اردوسی ٦٩٩ [١٢٩٩] دن ٧٣٠ [١٣٢٩] ه قدر

دائمی اردو ٧٣٠ سنهٔ هجریه‌سندن زمانمزه قدردر .

یکیچری اردوسی ٦٩٩ سنهٔ هجریه‌سندن ١٢٤١ سنهٔ هجریه‌سنه قدر

نظام جدید ١٢٤١ دن زمانمزه قدر

دوشیرمه اصولی ٦٩٩ سنهٔ هجریه‌سندن ١٢٦٠ سنه‌سنه قدر

قرعه اصولی ١٢٦٠ « « ١٣٠٣ « «

مکلفیت عامه ١٣٠٣ « « زمانمزه قدردر .

اورخان غازی حضرتلری دولتك توسعی ایچون سیف سطوته

محتاج اولدیغنی وبوخصوصده دائمی بر اردونك نه درجه تأمین منافع ایده‌جکنی شهزاده‌لکی زماننده‌نبری ادراك ایلمش وبرچوق محاربه‌لرده بولنه‌رق بالتجربه اردوی دائمینك اهمیتنی تقدیر ایتمشلردی .

سلطان اورخان وعلاءالدین وجاندارلی قره خلیل پاشالر یکیچریلکك نظامات وقیافاتنی ترتیب ایتدیلر . یکیچری اردوسی دوشیرمه اصولیله طوپلانمش عسکردن ترکب ایدردی . بالخاصه خرستیان کنجلری ویرکو مقامنده آلنه‌رق ویاحربده آلنان اسرانك دلیقانلولری انتخاب ایدیله‌رك سپاهی ویکیچری اوجاقلرنده (عجمی اوغلانلری) نامیله تربیه اولنور ویکیچریلك اوکره‌دیلور حرب وحربه قادربر مرتبه‌یه کلنجه‌یه قدر یکیچری اورته‌لرنده‌تربیه‌اولنور بعده‌یکیچری‌یه داخل اولوردی وهر یکیچری‌یه ماهیه آلتی یوز غروش مصرف ایدیلوردی . ذات حضرت پادشاهی عائله رئیسی عد اولندقلرندن یکیچریلره عموماً قول وپایتخده بولنان عسکره [قپوقولی] حدودده بولنانلره [سرحد قولی] دیرلردی .

پیاده وسوارینك اقسام مختلفه‌سی

قپو قولی	عجمی اوغلانلری	قپوجی، بوستانجی، آوجی
	یکیچریلر	
	طوپجیلر	

پیاده
- طوپ عربه جیلری
- جبه جیلر « زرهلی پیاده عسکری »
- خمبره جیلر
- سقالر

سرحد قولی
- عزبلر
- اجاره لیلر
- سیمنلر
- اغنجیلر
- مسلملر

سواری
- قپو قولی سواریسی
  - سپاه
  - سلاحدار
- سرحدقولی سواریسی
  - زعما
  - تیمارلی
- طوپراقلی سواریسی
- آقنجی
- مسلملر

تیمار وزعامت

کرک یکیچری وکرک سلحدارلقده بولنان بر آدمك حسن حال وشجاعتی ویاخود محاربه ده کورولن یارارلغی نظر دقته آلنه رق سنی

٤٥ و ٥٠ بەطوغرى ايلروادەكدن صكره كنديسنه ضبط اولنان يرلردن خدمتى نسبتندە بر مقدار اراضى بخش اولنوردى . اكر او محلك وارداتى يكرمى بيك آقجەيە قدر ايسه « تيمار » زيادە ايسه « زعامت » دينلوردى . تيمار وزعامت صاحبنك وظيفەسى كندى اراضيسنك بيوكلكى نسبتندە يعنى هر (٧٠٠٠) آقجه ايچون توانا، سلاحلى، آتلى، آزيقلى بر آدم بسلەمكه ومحاربه اولديغى زمان قاچ آدمى وارايسه آنلرى آلوب سنجاق بكنك معيتنه وبعده بكلربكنك معيتنده اولەرق حضرت پادشاهه التحاق ايتمك ايدى . برزمان كلمش ايدى كه بو اصول سايەسندە اصل سلاح آلتندە بولنان سواريلر داخل اولمديغى حالده « ١٢٠ » بيك سوارى جمع ايتمك ممكن ايدى .

بواش يواش يكيچريلره انحطاط طارى اولدى . انضباط واطاعت مختل اولدى . محاربەلردە مغلوبيت بربرينى تعقيب ايدييوردى . ١٢٤١ سنهٔ هجريەسى ذى القعدەسنك اون برينه مصادف ١٨٢٦ سنه ميلاديەسى حزيرانك اون برنجى جمعه ايرتسى كونى يكيچرى اردوسى لغو ايدلدى ١٨٢٦ سنەسندن بوكونەقدر كچن مدت اوچ دوره تقسيم اولنەبيلور .

برنجى دور	١٨٢٦	١٨٤٣ ە قدر
ايكنجى «	١٨٤٣	١٨٨٥
اوچنجى «	١٨٨٥	١٩٠٩

برنجى دورده عسكر كما كان دوشيرمه اصوليله تدارك اولندى .

ايكنجى دورده قرعه اصولى جارى اولدى .

اوچنجى دورده ايسه مكلفيت عامه اصولى تطبيق ايدلدى .

سلطان سليم ثالث حضرتلرينك زماننده احداث ومؤخراً يكيچر- يلرك ازغينلغيله لغو ايديلان نظام جديد بقيەسندن عثمان وابراهيم آغا

نامنده ايكى يوزباشى ومصرلى داود آغا اسمنده بر بيكباشى بولنيوردى.
بونلردن بشقه تنسيقات خصوصاتنه واقف كيمسه يوق ايدى . بو اوچ
ضابط رتبۀ حاليه‌لريله بر طابور تشكيله قوماندايه مأمور ايدلديلر .
ايشته نظام جديدك ايلك تأسيسى بو وجهله اولدى. بوندن صكره زمانمزه
قدر بر چوق تشكيلات وتنسيقات اجرا اولندى . اصل صدده كلهلم :
بولغار تاريخنده ديبورركه زير ادارۀ سلطنت سنيه‌ده بولنان بتون اراضى
ومالكانه‌نك صاحبى پادشاه ايدى . وفقط بو اراضينك بر قسمى تيمار
وزعامت ناميله محاربه‌ده ابراز شجاعت ايدنلره وبر قسمى جوامع
ومساجده وتكايايه وقف اولنور . ديكر قالانيده اراضئ اميريه عد
اولنوردى. مسلمانلر ملت حاكمه خرستيانلر ايسه رعايا عد اولنور. بولغارلره
يوكسك يعنى ايكى ، اوچ قاتلى خانه انشا ايتمك ممنوع اولنقله برابر بر مسلمانك
حضورنده بر بولغارك حيوانه بنمسى عيب كورولوردى. [بويالكز بولغارلره
مخصوص بر حال دكلدر . الحالةهذه ارناوودلقده كندوسندن بيوك
ومحترم بر ذاته تصادف ايدنلر حيوانلرندن اينه‌رك تعظيم ايدرلر . يوكسك
خانه‌يا پديرمامق ايسه بر ممنوعيته مبنى اولميوب آنجق بولغارلر مأواى قديملرنده
زمينلكرده امرار حياته آلشمش اولدقلرندن اوعادتلرندن واز كچه‌ميورلر
ديبيله بيلور.] بولغارلره الك آغر كلان شى ايستدكلرى يره كليسالريابمارينه مساعده
اولنمامسى واون درت ياشندن اعتباراً خرجكذار اولملرى واعشار
وويركو ويرملرى وانقاريه ايشلمكه مجبور طوتلملرى ويكيچرى اورته‌لرينه
چوجقلرينك آلنمسى ايمش واون ايكى ياشنده بولنان خرستيان چوجقلر
ندن هرسنه يكرمى بيك قدرى يكيچرى اورته‌لرينه تقسيم اولنورمش .
محكمه‌لرده خرستيانلرك ايشلرينه باقلمازمش . حاكمه رشوت ويرمك
لازم ايمش حتى حاكم دخى كندى مأموريتنى پاره ايله صاتون آلير ايمش

وخرستیانلرك شهادتی مقبول دكل ایمش . حكومت عثمانیه‌نك تدنی‌یه طوغری تبدیل وجهه ایلسی اوزرینه خرستیانلرك حالی دها زیاده فنا اشمغه باشلامش وفقط استانبولده اولدقجه بیوك مأموریتلرده ینه خرستیانلر بولنورمش. یكیچریلرك اكثریسی اسلاوجه كوروشورمش. پادشاهلردن بر چوغی بولغارجه بیلرلرمش وبعض فرمانلر بولغارجه یازیلیرمش ١٥٨٠ سنه‌سنده بولغارلرك حالی براز ایلشمش صكره‌دن یكیچریلرله‌سپاهیلردن چوق ظلم كورمشلر . برنجی فساد ١٥٩٥ سنهٔ میلادیه‌سنده اولمشدر یالانجی سیسمان نامنده بریسی كویا سیسمان فامیلیاسندن اولدیغنی ادعا ایدرك اختلال چیقارمش وسنان پاشا بو اختلالی برطرف وتسكین ایلمشدر . اوزمانده بولغارلردن « ١٦٠٠٠ » كشی روما نیایه فرار ایتمشلردر. ١٦٤٤ دن ١٦٧٤ سنه سنه قدر اوخری متره‌پولیدی پاپایه ودول معظمه‌یه خرستیانلرك تركاردن تخلیص ایچون برقاچ دفعه‌لر مراجعت ایتمشدر .

عثمانلولر ویانه‌ده مغلوب اولدقدن صكره بولغارلر یكیدن براختلال اجرا ایلمشلر وفقط ینه موفق اوله‌مامشلردر. بواختلالده « ٢٦٠٠٠ » كشی باناته فرار ایتمشلردر .

قومیته‌جیلق ، حیدوداق ، اشقیالق دوری

ایلك حیدودلر مغلوب اولمیان (بویارلردن Boyars) ایمشلر و فقط صكره‌لری شخصاً تحقیره دوچار اولنلر، ظلم كورنلر دخی اخذثار ایچون حیدود اولمشلردر . بوكبی قومیته‌لر دردست ایدلدكجه باشلرینی كسرك دكنكره صاپلارلر وقصبه‌لرده كزدیریرلرمش . اون آلتنجی عصردن اون سكزنجی عصره قدر قومیته‌جباق ایدن وویووده‌لرك مشهورلری بونلردر .

مانوش	Manouche
ستراهیل	Strahile
ستویان	Stoyan
چاودار	Tchavdar
وەلقو	Velko الخ

بونلر میاننده قادینلرده بولنیوردی که اسملری بروجه آتیدر .

الەنا	Elena
تودورقا	Todorka
سیرما	Sirma

عثمانلی ایمپراطورلغنك نەوجهله ضعفیت پیدا ایلدیکنه دائر بولغار تاریخلرینك ویردکلری معلوماتك خلاصه سی :

بونك سببی اخلاقك بوزولمسی ، ذوق وصفایه میل اولنمسی ، ارتکاب وارتشانك رواج بولمسی ، سرایك هرشیئه مداخلەسی ، ادارۀ حکومتك نااهل اللرله تدویر ایدلمسی ، اجانبك باخصوص روسیەلولرك انتریقەلری ، ملتك اصحاب کهف کبی اویقوده قالمسی ، عسکرك انتظامسزلغی وبوندن طولایی ایکیده برده قیام ایدرك امور دولتی آلت اوست ایتملری ، سوزك آیاغە دوشمسی ، اسکی جنکاورلکك اونودلمسی ، مشاقه تحمل وسوزده ثبات وسعی وغیرتك نقصانی ، وکلای دولتك ادخارماله رغبت کوسترمسی ، عدالت ومساوات وحریتك عدم وجودی ، معارفك هیچلکی ونفاق عظیمك ظهوریدر . اون سکزنجی عصرك بدایتنده عثمانلی حکومتی ضعف وتدنی یه یوزطوتمشدر . روسیه ایله عثمانلیلر آرەسنده وقوعه کلان محارباتك همان کافەسنده مغلوب اولمشلردر .

یکیچری اورته‌لرینه یالکز خرستیان چوجقلری دکل بعض خرسزو
شقی کروهیده کیرمکه باشلادیغی کبی افرادك تأهلنه مساغ ویرلمکله
برابر چوجقلرینی دخی اورته‌لره قبول وصنعته سلوکلرینه مساعده
اولندیغندن هرکس عسکرلکی براقه‌رق پاره طوپلامغه باشلامش
وبوندن طولاییده عسکرلك بوزولمشدر . یکیچریلر علماالمده بر آلت
کبی استعمال اولنمغه باشلادی . ایکیده برده حکمداران خلع ایدلمکده
ایدی . ملحقاته اقتدارسز آدملر مأمور کوندرلمکله اهالی زیاده
ویرکو طرح ایدیلیوردی . زراعت فنا برحاله کیردی. اهالی‌یه فقروضر-
ورته دوچار اولدی . پادشاهلر ، پاشالرك ویکیچریلرك النده اویونجاق
کبی اویناديليوردی . اونلر تعیین ایدرلر . اونلر خلع ایدرلردی . استا-
نبولده فنارده بولنان روم پطریقخانه‌سی مرکز حکومتده وفعالیتده بو
لندیغندن بك چوق انتریقه‌لرله حکومته اجرای نفوذه باشلادی. پطریقخانه
منتسبيننه [فناریوت]دیرلر. الحاصل بتون حکومت وملت متغلبه‌نك یغماسنه
هدف اولمشیدی. بوندن ماعدا بعض پاشالر ولایت والیلری وقت‌وقت
حکومتك ضعفیتنی کوردکجه استقلال سوداسیله اوای عصیانی قالدیر
مشلردر. نته‌کیم اشقودره‌ده بوشادلی محمود پاشا طوسقه‌لقده تپه‌دلنلی علی
پاشا ویدینده غایت تورناز بوشناق پازوانت اوغلی ایله روسجقده
علمدار مصطفی پاشا نك یرینه تعیین اولنان ترستەنیکلی فاصله ایله
عصیان ایتمشلردی . قره‌طاغلولر سلاح عصیانه صارلدیلر . صربلولر
قیامه باشلادیلر . ایشته‌بوزمانده ایدی که‌روم‌ایلی ولایتنده قرجه علیدن
ودیکر محللردن بر چوق اشقیا باش کوستردیلر . عکا وشامده
عدم ممنونیت اماره‌لری مشهود اولدی مصرده محمدعلی استقلال کسب

ایلدی سلطان سلیم ثالث یکیچریلری لغوایله نظام جدید احداث ایتمك تشبثنده بولنمش اولدیغندن طولایی هر طرفده روی عداوت کوریلیو ردی. بوقرجه علیلره طاغلی وقپوسز دیرلردی. اون ایکی سنه حیدود. لقده بر دوام اولدیلر . بوحیدودلرك سرکردهسی اولان امین آغا خاصکویه تابع قرجه علی کویندن اولدیغندن بوآدهه تابع اولان حیدودلرك کافهسنه قرجهعلیلی دیرلردی. اولا بونلر اوفق اوفق بر طاقم چتهلردن مرکب ایمشلر. صکرهلری یکرمی بش بیك کشی قدر اولمشلردر. بالاخره بونلر میاننده تاتارلر، بوشناقلر ارناؤدلر دخی بولنیورلرمش. بونلرك هپسی سواری ایمش وقلنج واوزون تفنکلرله مجهز ایمشلر. کوی وقصبهلره هجوم ایدرك بتون اشیایی یغما ایتدکدن واهالیسنی قلنجدن کچیردکدن صکره قوجه بالقانلره ووروب بالقانلرینه چکیلیر لرمش. بونلرك اك مشهور و ویوودهلری [قره فیضی- kara Feyzy ایمش. قرهفیضی صوفیه جوارنده [برهزینك - Breznik] قصبهلی اولوب بولغاردن دونمه ایمش. مرقومدن بشقه اسمیهلی ینهبولغاردن دونمه [اینجه وویووده - Indjeh Voyvoda] اسمنده دیکر بری دهار ار ایمش . قصبهلردن اك زیاده خساره دوچار اولنلر (استانیمقه - Stanimeka) (پانا کوریشته — Panaqurichté (قوپریقشتیجیا — Koprifchtitcha) (قالوفر — Kalofer) در . تعقیب ایچون کوندریلان عسکرك قسم اعظمی بونلره التحاق ایدرمش وبقیهسیده فرار ایلرلرمش. چونکه مسلمان مسلمانهقارشی حرکت ایتمزمش. بوکا بناءً بولغار اهالی کندی کندینی محافظهیه مجبور اولمش. پازوانت اوغلی عثمان اشقیا قرجه علیلولره معاونتده

قصور ايتامشدر . يالكز غنائمدن بر چوق حصه‌لر آلمشدر .يكيچر-
يلر اوچ دفعه پازوانت اوغلنه تعرض ايتمشلر وحتى « ۱۸۰۰ » سنه
سنده مغلوب اولمشلردى . قرجه‌عليلولردن صكره دلى باشيلرچيقدى .
دلى باشيلرده سوارى اشقياسى ايدى . همان بر آرشون يوكسكلكنده
قالپاق كيرلرمش . بونلر حكومت طرفندن رسماً تشكيل ايدلدكارندن
بولغارلرى اعدام ايتزلرمش يالكز قوندقلرى يرلرده يرلر ، ايچرلر
وهيچ برپاره ويرمزلر وفضله اوله‌رق ديش كيراسى آليرلرمش . بو
زمانده استانبول انارشى حالنده يعنى آسايشسز بر حالده بولنيورمش .
سلطان سليم حبس اولندى . علمدار مصطفى پاشا مومى‌اليهى قورتارمق
ايچون استانبوله يورودى . وفقط يتشنجه‌يه قدر سلطان سليمى شهيد
ايتديلر . سلطان مصطفاى رابع جلوس ايتدى . اونيده علمدار خلع
ايدرك سلطان محمودى اجلاس ايلدى . وعلمدار مصطفى پاشا صدراعظم
اولدى . سلطان محمود خانك اقصاى املى يكيچريلرى الغا ايله يرينه
منتظم بر اردو وجوده كتيرمك ايدى . [قناريوتلر] يعنى روم پطر-
يقخانه‌سى فوق‌العاده مزورلكده دوام ايديوردى . ذاتاً عثمانليلرك‌اسكى
بولغارستانى فتحنده ينه روملرك تشويقيله طرنوه بولغار پطريقلكى الغا
اولنمشيدى . فاتح سلطان محمد خان ثانى زماننده استانبولده‌كى روم
پطريقنه ممالك عثمانيه‌ده بولنان‌عموم خرستيانلرك آمرى صفتى وير
لمشيدى . وبتون خرستيانلره روم دينوردى . ينه‌روم پطريقنك‌القا آتيله
۱۷۶۶ سنه‌سنده اوخرى پطريقلكى لغو اولنمشيدى .

طرنوه واوخرى پطريكلكلرينك الغاسندن صكره بتون كليسالر
ومكتبلر روملر النده قالمش اولدقلرندن رومجه اوقوتمغه واجراى آيين

ایدلمکه باشلانمش واسکیدن قالمه نه قدر اسلاوجه کتابلر وار ایسه کافه‌سی احراق ایدلمشیدی. روملرك دسپوتلری ودسپوطانی بطریقدن پاره ایله صاتون آلدقلرندن اهالیٔ خرستیانیه ، حکومته ویردکلری تکالیف قدر پاپاسلره ودسپوتلره پاره ویرمکه مجبور ایدیلر. برقاچ عصر بو حالده چمش وبولغارلر اسملرینی سویلمکه بیله اوتانیرلرمش روملرك نظرلرنده بولغار کلمه‌سی بر آلچق آدمه مخصوص صفت کبی تلقی اولنورمش.

— بوخصوصه تعلق اولان بعض معلومات تاریخیه وحقوق سیاسیه‌دن برقاچ صحیفه

« حکومتلرك وظائفی »

[۱ — هرکسك حریتنی محافظه ایتمك . ۲ — بو محافظه وظیفه سی ایچون خلقدن آنجق لابد اولان فداکارانی ایستمك . ۳ـ اخلاق قومك ومنافع متضاده‌نك ایجابی قدر خلقك ایشنه‌قاریشمق ٤ ـ یاپماق لزومندن‌زیاده یاپمقدن خیرلی اولدیغنی بیلوب اوکا کوره حرکت‌ایتمکدر.] حتی مشهور [طالیران] فرانسه‌ده مأمور تعیین ومحل مأموریتلرینه اعزام ایتدیکی صره‌ده وظیفهٔ مأموریتکزی حسن ایفایه غیرت ایدیکز وفقط لزومندن زیاده غیرتده بولنمیکز : دیو توصیه ایدرمش حکومتك افراده اساساً تأمین ایتمسی لازم کلان‌شی [حریت] اولمسنه نظراً حریت حقوق اساسیهٔ شخصیه‌نك برنجیسی اولمق لازم کلورسه‌ده حریتی هرکسه مساوات اوزره تأمین ایتمك اقتضا ایتدیکندن وهرکسك مساوات اوزره نائل حریت بولنمسی ایجاب ایلیه‌جکندن حقوق اساسیه‌نك تعداد وتبئتی صره‌سنده مساوات ماده‌سی حریته تقدم ایتمك ایجاب ایدر .

انسانلرشکل وشمائل واطوار وخصائل جهتیله مختلف ایسه‌لرده

انسانلقده کافةً مساویدرلر . طبیعت انسانلرك قیون سوریسی کبی اجتماع حالنده یشاملرینی اقتضاایدیور بو حالده یشایان انسانلربیننده دائما بر قوهٔ حاکمه واردر. اوقوهٔ حاکمه نه شکل وصورتله اولورسه اولسون حق وعدلدن عبارتدر . حریتك تعریف قانونیسی ایسه [قانونك منع ایتمدیکی هر شیٔ یاپه بیلمك وقانونك امر ایتمدیکی برشیٔ یاپمق ایچون اجبار اولنه مامق] در . ایشته بو تعریف [امر بالمعروف ونهی عن المنکر] قاعده سنه تماماً موافقدر. [لاضرر والاضرار] ضرر ومقابله بالضرر یوقدر . [اعطا ماینبغی لمن ینبغی] ویرلسی لایق اولان شیئی لیاقتی اولانه ویر دیمکدر .

[ان اکرمکم عندالله اتقاکم] حقوق اساسیه قواعدینه هر کیم تطبیق حرکت ایدرسه عنداﷲ ده اکرم اولان اودر. ایشته شریعت محمدیهٔ اسلامیه نجابت واصالت قاعده لرینی امحا ایدرك حریت ومساوات قاعده سنی بنا ایلمشدر . شریعت اسلامیه ده [الناس سواء کاسنان المشط] حدیث شریفنه توفیقاً عربلر بیننده قاعدهٔ مساواتی تأسیس ایتدیلر . خلفای راشدین زماننده حریت ومساواته فوق العاده رعایت اولنمشدر.

یوز بیکلرجه فداکارانك جانی بهاسنه اوله رق ظهوره کلان فرانسه انقلاب عظیمی اوزرینه نشر اولنان برنجی بیاننامه ده [الناس سواء کاسنان المشط] سیدالقوم خادمهم ـ خیرالناس من ینفع الناس قواعدی برلشدیریلوب انسانلر حر وحقوقجه مساوی طوغارلر. امتیازات اجتماعیه آنجق منفعت مشترکهٔ عمومیه اوزرینه مؤسس اولملیدر ؟ حتی بو اعلا- ننامه یی قلمه آلان (لافایت) حضرت پیغمبره خطاباً [ای پیغمبر ذیشان ای عرب عالیقدر عشق اولسون سکا که عدالتك کندیسنی بولمشسك] دیمشدر .

شریعت محمدیه حریت ومساوات وعدالتی آمر وادارهٔ مشروطه
بوکا خادم ایکن ینه استبدادك دوامی محضا آوروپا و آسیاده فتح ایدیلان
ممالك اهالیسی جنکاور اولان فاتحلر کندیلریله بر سویه‌ده طوتمه‌نی
ایستمه‌ملرندن نشئت ایلدی . چونکه جنکاورلرجه کندیلریله مغلوبلری
مساوی طوتمق امکانسز ایدی . آوروپا مورخلرینك وبولغارلرك
دیدیکی کبی غیر مسلملره ایدیلن حقارت مادهسی بر دین مسئله‌سی
دکلدر . هیچ شبهه اولنمسونکه فاتح استانبولی فتح زماننده استانبولده
بر دولت اسلامیه موجود اولسه‌ده ینه استانبول حرباً آلنسه ایدی
مشارالیهك معتقده‌کی مسلمانلر استانبولده‌کی مسلمانلرله کندیلرینی
مساوی طوته‌مزلردی . فقط شورانیده نظر دقتدن دور طوتما-
ملیدرکه بو حقارت دنیلن شی بلکه اسافل وعوام طرفندن وقوعبو-
لوردی . دولتك ایلرو کلمش اولانلریله شریعت اسلامیه‌دن حقیقةً
خبردار ودیندار اولان مسلمانلر غیر مسلملر حقنده اصلا تجویز
حقارت ایتمزلردی . دولت عثمانیه احکام شرعیه‌نك تمامیله اجراسنه
ساعی بولندیغندن مساواته مغایر اولان شیلری قالدیرمغه اقتداری
نسبتنده چالیشدی . مساواتسزلغی امور مهمهٔ شخصیه‌ده قالدیرمغه
غیرت ایدوب قالدیرمغه‌ده موفق اولدی . بو سببله مسلم ایله غیر مسلم
بیننده‌کی مساواتسزلق اشاغیده ذکر اولنه‌جق برقاچ ماده‌یه منحصر قالدی.
ابتدای امرده دولتك احکام شرعیه‌یی اجرا ایچون کمال همتله استحصال
ایتدیکی مساوات ماده‌لری بونلر ایدی . برنجیسی حریت مذهبیه
مساواتیدر . بوبابده دولت پك چوق خدمت وحریت مذهبیه
علیهنده‌کی حرکاتی شدتله منع ایتدی . استانبولك فتحنده پاسقالیه

آينلرى نصل اجرا ايديلورسه بو كونده اويله ياپيلور دولتمزك قوتلى وقتلرنده نه‌قدر كليسا وحاورا وار ايسه كافه‌سنى زير وزبر ايده‌بيلوردى وكيمسه‌نك برشى ديمكه حدى اوله‌مازدى . ايشته بويله زمانلرده كليسا وحاورالرك اوكلرنده مسلمان ضبطيه‌لرى بكله‌مشدر . ايكنجيسى ـ تملك خصوصيدر . معلومدركه غالبلر مغلوبلرى چالشديروب آنلره آنجق اوليه‌جك قدر برشى ويريرلردى . نقدر محصول سعى وار ايسه كنديلرينه عائد اولوردى . بو اصول شرع اسلامه كلياً مغايردر . بوجهتله دولت عثمانيه بر نهج شرعى مسلم وغير مسلم بيننده هيچ بر فرق اولماق اوزره غير مسلملرك منقول وغير منقول اموال تصرف ايتملرينى وتصرفلرنده تجاوزدن مصون اوللرينى تأمين ايتدى .

اوچنجيسى ـ صنعت وحرفت ماده‌سيدر . مقدما غالبلره مخصوص صنعتلر ايله مغلوبلره مخصوص صنعتلر بشقه‌ايدى . دولت عثمانيه بوبابده دخى حكم شرعى‌يى اجرا ايدوب غير مسلملرك ايسته‌دكلرى صنعتلره كير-ملرينه مساعد ايتدى .

دردنجيسى عرض ماده‌سيدر . بوخصوصده دولت عثمانيه صورت مخصوصه‌ده اعتنا كوستردى غير مسلملرك عرضلرينه تجاوزا يتديرلمدى . بر محكمه‌ده عرض دعواسى رؤيت اولنوركن هيچ بر وقتده عرضنه كچيلان آدمك مسلمان اولوب اولمامسنه نظراً حكم ويرلمامشدر هيچ بر محكمهٔ شرعيه‌ده غير مسلمك عرضى مسلمه مباح طوتلمامشدر .

بشنجيسى ـ دعوالرك اصول رؤيتنده يعنى اصول محاكمه‌ده وحكمده مساوات ماده‌سيدر . دولت عثمانيه احكام شرعيه‌يى تماماً اجرا يعنى مسلم وغير مسلم بيننده مساوات كامله احداث ايتدى . هيچ بر وقتده مدعى

ویا مدعی علیهك مسلم ویاغیر مسلم اولوب اولمامسنه نظراً اصول محاکمه و حکم دکیشدیرلمامشدر . ایشته بوبش ماده دولتك کمال اقدام ایله اجراسنه موفق اولدیغی ماده‌لردر . دولت عثمانیه‌یه التجا والتحاق ایدن طوائفك اکثریت اخلاق وافکار وعاداتنه اتباع ایلك مجبوریتی حسبیله دولتك رفعنه موفق اوله‌مدیغی مواددن برنجیسی خراج نامیله بر ویرکو آلمق اصولی ایدی . صدر اسلامده مستأمنلرك بیت‌المال مسلمینه بر ویرکو ویرملری قرارلشدیرلمش ایدی . بو ویرکو ایچون وقتیله علما بیننده مباحثه اولدی . برفرقهٔ علما دیمشلرکه مستأمنلردن آلنه‌جق آقچه‌نك بیت‌المال مسلمینه آلنمسی اسلامك شاننه یاقشماز ، بوصورت اونلرك مصونیتلرینی پاره ایله صاتمق دیمك اولور . ایشته بوملاحظه ایله بوفرقهٔ علما آنلردن آلنه‌جق پاره‌یی ینه کندی ایشلرینه صرف ایتمك رأینده بولنمشلردر. حتی مأمون (خلیفه) زماننده بویولده افکاری ترویج ایدن علما غلبه‌ده بولندیغندن موسویلرك قضا ، بلا صندیغی دیدکلری صندق اوزماندن قالمشدر . دیکر فرقهٔ علما ایسه مستأمنلری افراد سائرهٔ مسلمه کبی هر درلو املندن استفاده ایتملری جهتیله ویرکو اعطا ایتملری غایتله معقول اولدیغی رأینده بولنمشلردر . واولوجهله ویرکو آلمق اصولی اکثر دول اسلامیه‌ده قبول اولنمشدر . دیمك اولیورکه غیر مسلملردن ویرکو آلمق ماده‌سی بیله جای بحث ایکن دین اسلام آنلره مسلمانلردن فضله بر ویرکو تحمیلنی تجویز ایتمك ممکن اوله‌میه‌جغی درکاردر . فقط اونلری غالبلر مغلوبلری اولدیرمکدن مصون ایتدکلری حالده فدیهٔ نجات اولمق اوزره برشی آلورلردی . ایشته بونك تطبیقی مقامنده اوله‌رق خراج آلنمغه باشلاندی. بوخراج مسئله‌سنك دین اسلامه مغایرتی بوندن

دخی تظاهر ایدر . چونکه دین اسلام مستأمنلری اولدیرمکی ذره قدر تجویز ایتمیورکه اعدام ایتمامکه مقابل برشی آلممغی مباح عد ایتسون . لکن نه چاره‌که دولتك ضعف حالی جهتیله بوایشك اوکنه کچیله‌مدی . ایکنجیسی — غیر مسلملرك امتیازات اجتماعیه‌یه نائل اوله‌مامالری وتعبیر آخرله دولت مأموریتلرینه کچه‌مامالری ماده‌سی ایدی . حالبوکه « خیرالناس من ینفع الناس » قاعده‌سنه وبونك دها عمومی تطبیق اولمق اوزره « سیدالقوم خادمهم » اساسی اوزره کیتمك مأموریت و خدمت عمومیه‌ده بولنمسندن هیئت ایچون منفعت وخیر وار ایسه آنك نصب وتعیین اولنمسی دین اسلام احکامندندر . لکن طوائف غالبه مغلوبلری عادتا حیوان منزله‌سنده طوتمقده ایکن آنلره امتیازات اجتماعیه ویرمکی قبول ایتمدیلر . دولتده عجز حالی حسبیله سس چیقارمق ممکن اوله‌مدی . اوچنجیسی ـ البسه بحثیدر . غیر مسلملره بشقه درلو البسه کیدیریرلردی . حالبوکه دین اسلامك البسه خصوصنده تستردن بشقه مقصدی یوقدر . ذکور ایچون ستر عورت نسا ایچون مستوریت مطلوبدر . ایشته اسلامك البسه‌جه احکامی بوندن عبارتدر . دین اسلام ایچون البسه موده‌سی یوقدر . لکن مغلوبلری دائما تحت حقارتده بولندیرمق وآنلرك نشانهٔ مغلوبیتلرینی دائما اوزرلرنده اولمق ایچون طوائف غالبه آنلرله بر البسه کیمکه راضی اوله‌مدیلر. دولت عثمانیه‌نك سس چیقاره‌مدیغی وچاره‌سز مساعده ایتمك مجبوریتنده بولندیغی مساواتسزلقلر بونلردن عبارتدر. مساواتسزلغك بودرجه‌یی خیلو مدت‌دوام ایتدی . مؤخراً حرب وجنك مسئله‌لری توسع ایتدی . دولتك مانع مساوات اولان شیلری قالدیرمق غیرتنه خلل کلدی. دولت محاربه‌لرله

یك مشغول اولدیغی ایچون مملکتده توسع وجنك آورلك ترقی ایتدیسه ده مؤسسین دولتك مقصودی اولان فقیه یعنی دین اسلامك اجرای تمام احکامی قضیه‌سی کلی خللپذیر اولدی . بالعکس مغایر شرع اسلام یك چوق حالات ظهوره کلدی . کرك مسلمانلغك وکرك دولت عثمانیه نك اساس قوت وسطوتی اولان شیلر کوزه‌دلمکه باشلادی اول باول هر شیئه ترجیحاً تحصیلی اوغورنده هر درلو فدا کارلغی اجرا ایتمکی دین اسلامك امر ایتدیکی منبع اخلاق حسنه ومجرای عدالت اولان علوم ومعارفه همت واهمیت ویرلمز اولدی . علما تعبیری صنوف تشریفاتیه‌دن بر صنفك اسمی اولوب اوته‌دنبری اهل اسلام بیننده اك بیوك مابه‌الامتیاز وداعیٔ شرف اولان مدرسلك رتب تشریفاتیه‌دن بر رتبه حالنده قالدی بومعارفسزلك اخلاق وعاداتی بتون بتون اخلال ایتدی . غیر مسلملر حقنده‌کی مساواتسزلق قات قات مظالمه منقلب اولدی . تعبیرات تحقیریه اوراق رسمیه‌یه قدر سرایت ایتدی . بوزمانلرده آوروپا ترقی یولنی طوتدی. عربستانده غروب ایدن شمس معارف آوروپاده طلوع ایتدی. وقتیله بر طاقم راهبلرك القا ایتمش اولدقلری تعصب مذهبی بر طرف اوله‌رق معارف هر شیئه اساس اتخاذ اولندی . کافهٔ مساعی ترقیات معارف یولنه صرف اولنمغه باشلادی . عمومك نظر اعتباری انتظام احوال ایله استکمال مدنیت جهتنه معطوف اولمغه باشلادی . صحرای وحشت اولان آوروپا چمن زار معارف ومدنیته دوندی . معارف ومد-نیت خصوصلرنده‌کی ترقیاتك اك بیوك جهتلرندن بری‌ده حقوق جهتی اولوب اسکی تعصبلرك یرینه حقوق تعصبی یعنی قانون ونظام تعصبی کلدی . مغایر حقوق اك کوچك وقعه هرکسك اعصابنه طوقونمغه

باشلادی . عوام و خواص مغایر حقوق کوردکاری هر نه اولورسه
اولسون هدف طعن وتشنیع ایتمکه باشلادیلر . عثمانیلرك تدنیاتی و
آوروپالیلرك ترقیاتی بر درجهٔ تضاده واردی که اولزمانك مورخلری
آوروپا قطعه‌سنی بر بیاض یایغی‌یه تشبیه ایدوب عثمانلی مملکتنی اویایغینك
اوزرنده بر سیاه لکه اوله‌رق کوستردیلر. خریطهٔ عالم اوزرنده بولنان
بو سیاه لکه‌یی قازمغه تشبث ایتدیلر . بواثنالرده معارفسزلك و آنك
نتایجندن اولان سوء اخلاق آثارندن اوله‌رق غیر مسلملر حقنده
ایدیلان مظالم واسلاملر آره‌سنده جایکیر اولان تضاد ، کین ، عداوت
وقتیله ترکلرك سیف صارملریله لرزان اولان آوروپالیلر انتقام آلمق
ایچون تام وسیله اولدی. هر طرفدن دولت عثمانیه علیهنده بومظالمی
عالم مدنیت قبول ایتمز دیو ایدیلن شکایتلر عیوقه چیقمغه باشلادی .
اساسی عدالت اوزرینه مبنی ایکن تقدیر الهی اوله‌رق بو حاله کلمش اولان
دولت عثمانیه‌نك اورته‌دن قالدیرلمسنی وممالکنك مقاسمه‌سنی تنسیب
ایتدیلر. آوروپا خلقنك انسانیت وحقوق نامنه اوله‌رق عثمانیلردن تنفر
ایتملری ایکی فرقه‌یه استفاده قپوسی آچدی. بوفرقه‌لردن بریسی آورو
پانك پولتیقه اربابی ایدی . بونلر خلقك شکایتنی سررشته اتخاذ ایدرك
پولتیقه‌جه استفاده‌یه قالقشدیلر دیکر فرقه دخی پاپاس کروهی ایدی .
چونکه آلمانیالولرك همتلریله دین اسلامك برطاقم احکامی اوروپا خواصنه
نشر اولنمش ایدی. ودین اسلام غایتله عقل سلیم اوزرینه مؤسس بردین
اولدیغنی واو دینك برنجی درجه‌ده رد ایتدیکی شی [رهبانیت] ایدوکی
وبر قوی دولت النده بولنسه بو دینك قولایلقله آوروپایه انتشار ایده
جکی پاپاسلر عندنده محقق اولدیغندن پاپاسلر دولت عثمانیه ممالکنده

جریان ایدن فنالقلردن استفاده ایدوب آوروپایه نشر ایتدکلری بیانا-
مه‌لرده « ای اوروپالیلر ممالك عثمانیه‌ده جاری اولان مظالمدن اسلامك
اجراباتندندر بوجهتله اول باول او دینی قالدیرمغه چالیشملیسکز »
دیدیلر . حتی غلادستون بیله بزکره پارلمنتویه النده قرآن عظیم‌الشان
اولدیغی حالده چیقارق [بو کتاب دنیا یوزنده بولندقجه خرستیانلره
راحت یوقدر] دیمشدر . بو بیاننامه‌لره قارشی آلمانیا انجمنلرندن بر
طاقمی (مظالم واقعه ترکلرك دینلرینی بیلمامرندن ایلرو کلیور . دولت
عثمانیه‌ده احکام شرعیه‌یه رعایت تناقص ایتدیکندن طولایی مظالم اجرا
اولنیور) دیدیلرسه‌ده پاپاسلر ، مسلمانلغی مسلمانلردن ایومی بیلورسکز
دیو آنلری استخفاف وجرح ایلدیلر . ایشته دولت عثمانیه‌یی سلطنت
ایله برابر خلافت اسلامیه دخی عهده‌سنده بولنمغله کرك دین وکرك سه
پولتیقه نامیله ایدیلن اعتراضات وشکایات پك زیاده صارصدی . علی
الخصوص دولت عثمانیه‌نك او اثناده قوهٔ عسکریه‌سی یکیچری اوجا-
غندن عبارت ایدی . یکیچری اوجاغی ابتدای تشکلنده حمیت ،
متانت ، دیانت کبی اخلاق حسنه ایله فضیلت ارجاغی ایکن صکره
عادتا اراذل اوجاغی حالنه کلدی . بونلرك بوحالی مخاطرهٔ دولتی بر
قات دها تزیید ایتدی . ایشته بو بحرانك الك شدتلی زمانی سلطان سلیم
ثالث حضرتلرینك زمانلرینه تصادف ایتدی . مشارالیه « ۱۲۰۳ »
سنهٔ هجریه‌سنده جلوس ایتدی. باقدی‌که دولت پك فنا حاله کلمش دول
سائره ترقی ایتمش آنلرك اسباب ترقیاتنی عسکرلکك انتظامیله معارفك
تعمیمنده کوردی بوجهتله معارفی ایلروتمك وعسکرلك خدمتی
حسن حاله قویمق خصوصلرینه قالقدی. اولا اسکی معارفك اقتضی

مقامنده قالمش اولان مدرسه‌لری اصلاح وتکثیره چالیشدی . ثانیاً یکیچری اوجاغنی قالدیروب منتظم عسکر یاپمق ایستدی. فقط عسکرک ترتیباتنه بوراده بدأ ایدیلور ایسه یکیچریلر طرفندن غائله چیقاریله‌جغنی بیلدیکندن مصرده بر مکمل فرقهٔ عسکریه تشکیلنه تشبث ایتدی . اسکندریه‌ده عسکر یازمغه باشلادی . یکیچریلر بو حالی طویجه بو تشبثات کندولرینك امحا اولنملرینی انتاج ایده‌جکنی اکلادقلرندن عصیان ایتدیلر . سلطان سلیمی خلع وحبس ایتدیلر . یرینه سلطان مصطفای رابعی اجلاس ایلدیلر . هجری ١٢٢٣ تاریخنده سلطان سلیمك وزراسندن وطریق اصلاحانده پیشوالرندن علمدار مصطفی پاشا ینه مشارالیه حضرتلرینی اقعاد ایچون تشکل ایدن بر فرقه‌یه رئیس اولدی . درسعادته هجوم ایتدی بر بیوك مجادلهٔ داخلیه وقوع بولدی . هر طرفدن دشمنلر باش قالدیردی . نهایت سلطان سلیمی شهید ایتدیلر. سلطان مصطفی‌نك زمان جلوسلرنده دولت یکیچریلرك احوال واطوارندن پك فنا حاله کلمشیدی درت طرفنی آتش صارمش بر خانه کبی ایدی . بویله برحالك وقوعنده برنجی درجه‌ده آتشی سوندرمك لازم‌کلدیکندن اولوقتده یکیچریلرك هیجان افکارینی تسکین ایتمك‌اهم وظیفه اولدی. بوجهتله تحدیش اذهانی موجب اولمسون دیه سلطان سلیم زماننده‌کی اصلاحات عسکریه‌دن ومدرسه‌لرك اصلاحی تصورندن واز کچیلدی . بوزمانلرده ایدی‌که فرانسه‌ده [ناپولیون بوناپارت] نامنده بری ظهور ایتدی . بو آدم ١٧٦٩ سنه میلادیه‌سنده قورسیقه اطه‌سنده تولد ایدوب عسکر مکتبنه کیرمش ١٧٨٥ سنه‌سنده دیپلومه آلمش ایدی. کندوسنده خارق‌العاده برذکا کوردی. اواثنالرده

فرانسه‌ده محاربات اکسیك اولمدیغندن « طولون » شهری محاصره ایدلمشیدی . شهرك تخلیصی پك کوچ کورونیوردی . بونی ناپولیون درعهده ایتدی . نیجه مشهور قوماندانلر عاجز قالمش ایکن ناپولیونك بو خصوصده موفقیتی مبدأ شهرتی اولدی آندن صکره ترقی‌یه باشلایوب فن حربده مهارتی وهر خصوصده وقوف ودرایتی جهتیله کندوسنی میدانه چیقارمق ایچون برطاقم محاربه‌لر ایتدی . نهایت فرانسه‌یه ایمپرا طور اولدی ، اقرباسندن قراللر انتخاب ایتدی . حتی بروقت اولدی‌که آوروپا حکمدار خاندانلرینك ازدواجلرنده آنك لحوق‌عامی وانضمام رضاسی اولمدقجه هیچ برعقد ازدواج وقوعبوله‌مزدی . ناپولیون مصره قدر کیتدی حتی بوکونکی کون فرانسه‌ده موجود اولان [قودسیویل] یاخود [قودناپولیون] دنیلان قانون مدنی‌که معاملاتده بزم مجله مقامنده‌در کندوسنك مصره کیتمسنك اثریدر . چونکه اولوقتلر مصرده پك چوق علماء اسلامیه وار ایدی . آنلرك فقهه دائر یازدقاری آثاری جمع ایتدیره‌رك وآوروپالیلرك برطاقم تنسیقات جدیده‌سی ایله قاریشدیره‌رق (قودناپولیونی) وجوده کتیردی . ناپولیون مصرده پك چوق یرلری استیلا وعربلره خوف ودهشت القا ایلدی . فقط انکلیزلر حسد ایتدیلر . (ابوقیرده) بوناپارتك دونمانی یاقدیلر . ناپولیون مصرده قالدی . حتی دیانته دائر تدقیقاته قالقشمسی بوندن نشأت ایتدی . چونکه‌بعض جهلایی‌ن (امیرالمؤمنیم) دیو اغفال ایتدی . حتی مشهوردرکه اهراملرك اوکنه واردقده بو نطقی ایراد ایتمشدر . [ای عسکرلر شو اهراملرك اوزرنده قرق عصر سزه عطف نظر تقدیر ایدوب طوریور] حتی منقولدرکه ناپولیون

مصردن اخراج اولندقدن صكره فضلادن برذات ناپوليونك او نطقى ايراد ايلديكى محله چيقوب [الرجال فذالوا والجبال جبال] يعنى رجال زائل اولدى طاغلرينه طاغدر . (ديمك ايستهمش كه طاغلرك نه كيمسهيى بكلديكى وار نه بر شيئى) بو سوزلر انسانك هپ كندى اوهامندن عبارتدر. ايشته ناپوليون مصرده بو صورتله مكان طوتدى انى مصردن چيقارمق ايچون پك بيوك همت لازم ايدى. اسكندريه ساكنلرندن وقواله تجارندن محمد على نامنده بريسى وار ايدى . ناپوليونك بووجهله مصرى پايمال ايتمسى محمدعلى آغانك حميتنه طوقوندى ناپوليونى مصردن چيقارمق خصوصنده اتخاذ تدابير ايدن ذواتك مجلس مشاورهلرنده برنجى درجهده مدبرلرندن بولندى تشكل ايدن حميتمندان فرقهرينك اوكنه كچدى انكليزلره خبر كوندردى . انكليزلر معاونت ايدرلرسه ناپوليونى مصردن چيقارمغى درعهده ايتدى . اكر چيقارهمزسه اعدام اولنمغه راضى اولدى . انكليزلرده معاونت ايتديلر دولت عثمانيهده مقدار عسكر كوندردى . بو همتلرك اجتماعيله ناپوليون مصردن چيقارلدى . ناپوليونى مصردن چيقارمق ناپوليون كبى بر آدم اولمغه متوقف اولديغندن محمد على آغانك بو موفقيتى پك زياده كسب صيت ايتمسنه سبب اولدى . محمد على آغا بو صيتدن بالاستفاده مصرى ضبط ايتمكى قوردى . مصرك ادارهسى اولوقت بر طاقم چركس بكلرنده ايدى . بو بكلر سفاهتله وقت كچيريورلردى . برده ناپوليونى مصردن چيقارمق خصوصنده ايتدكلرى معاونتدن طولايى انكليزلر مصرده پك زياده نفوس كسب ايتمشلردى ، حتى دنيله بيلوركه حكومت رسميه چركس بكلرنده ، حكومت معنويه انكليزلرده ايدى .

محمدعلی آغا مقصدینك حصولی ایچون انکلیز تبعه‌سیله چرکسلر بیننده نقدر منازعه اولورسه توسطه باشلادی. بوجهتله چرکس بکلرینه‌یاراندی وهم ده انکلیزلره خوش کوروندی. آز وقت ایچنده حکومت معنویه محمد علی آغانك النه کچدی. محمدعلی آغا مصرده کسب ایتمش اولدیغی نفوذی شورش القاعی یولنده صرف ایتمکه باشلادی. خسرو پاشا نامنده باب‌عالی طرفندن مصر والیسی بولنان ذاتی طرد ایتدیردی. وچرکس والی کوندرلك ایچون اصرار ایتدیردی. باب عالیده مجبوراً خورشید پاشا نامنده بر چرکس والی کوندردی. چرکس بکلری بر قات دها یوز بولدیلر. محمد علی آغاده تام میدان بولدی. چرکس بکلرینی خور شید پاشا علیهنده تحریك ایدوب آنی طرد ایتدیرمکه موفق اولدی. ریاست اداره کندینه کچدی. انکلیزلر بوشورشلردن استفاده ایدوب مصری آلمغه قالقشدیلر. مصر علیهنده تجاوز ایچون تدارکاته ولاجل التجربه سوقیاته باشلادیلر. فقط محمد علی انکلیزلر کندینی سومکله برابر اکر مصری ضبط ایده‌جك اولورلرسه برنجی ایش اولمق اوزره کندوسنی اورادن چیقاره‌جقلرینی بیلدی. بوجهتله محمد علی آغا باب عالی طرفنی التزام ایتدی. باب عالیده عسکر کوندردی. انکلیزلر دخی بربیوك ایش چیقارمقدن احترازایدوب مصری آلمق سوداسندن واز کچدیلر. بونك اوزرینه محمدعلی آغایه پاشالق ویرلدی. کندوسی مصرده والی اولدی. انکلیزلری مصردن چیقارمق وقعه‌سی دولتجه بر بیوك فنالغی یکیدن میدانه چیقاردی. شویله‌که: یکیچریلرك هیچ بر ایشه یرامدقلری بتون میدانه قوندی. زیرا اجزای ممالك‌عثمانیه

دن اولان ومحافظه‌سی آسان بولنان برمملك محافظه‌سنه مقتضی عسکر تدارکنده دولت خیلی دوچار مشکلات اولدی . آنادق مملکت اوزرینه بردشمن قوی هجوم ایدرسه محافظه‌سی عدیم الاحتمال اولدیغی بداهت درجه‌سنه چیقدی . بتون علما وکبرا یکیچریلرك قالدیرلمسی ایچون اتفاق ایتدیلر . کیفیتی سلطان مصطفی‌یه عرض ایتدیلر . اوده موافقت ایتدی قالدیرمغه تشبث اولنه‌جق ایکن یکیچریلر خبرالدیلر . مانع اولدیلر . سلطان محمود ثانینك جلوسنده کندوسنه بیعت اولنورکن جسور وحال آکاه اولان پادشاه یکیچریلری قالدیره‌جغنی ضمناً اکلا-تدی . وبرمدت صکره اتفاق اهالی ایله آت میداننده‌کی یکیچری قشله‌سنه آتش ویرلدی . یکیچریلر قالدیرلدی .

قویوب قالدیرمه‌دن ایکده برده
قزان‌دوریلدی سوندردی اوجاغی

بوخصوص بیوك برموفقیت ایدیسه‌ده غائله غائله‌یی تعقیب ایدر قضیه‌سنه بناءً دولت پك خراب اولمشیدی . غائله‌نك برنجیسی فاتح حضرتلرینك فتح ایتمش اولدقلری موره قطعه‌سی اهالیسی ایکیده‌برده دولتك عجزینی کورونجه عصیانه قالقیشیردی . بونلر فرانسه‌یه ارباب درایتدن مبعوثلر کوندردیلر . فرانسزلر حسیاته پك مائلدرلر . حتی بعضاً حسیات اغورنده منافع معقوله‌یی بیله فداایدرلر .

بومبعوثلر آمان اسکی یونانستانی احیاایدهلم دیدیلر . فرانسزلرده [سوقراطی] [فلاطونی] [ارسطالیس] ی هب احیا ایدیورز ظن ایتدیلر . [حتی فیل‌الهنیزم] یعنی یونان محبتی سوزی چیقدی ، موده اولدی . انکلزلری دخی جلب ایتدیلر . دولت عثمانیه‌یه برطاقم

تکالیفده بولندیلر . دولتك حالی فنا اولدیغندن مخالف اولنمدیسه ده
رسماً دخی قبول ایدلمدی . انکلیزلرله فرانسزلر دونمامزی یاقدیلر
دولتك مقاومته مجالی قالمدی . یونانستانك استقلالی حاصل اولدی
غائله نك ایکنجیسی روسیه دولتی عادی بر بهانه ایله اعلان حرب ایتدی .
ادرنه یه قدر کلدی . ادرنه معاهده سی نامیله غایت آغیر بر معاهده امضا
ایتدردی . بو مغلوبیت انتظام اداره یی بتون بتون اخلال ایتدی .
دولتك بقاسندن هیچ امید قالمدی . ایشته بو زمانده آوروپاده [نوفراز
—قضا] قضای بحری نامیله بر رساله نشر اولندی . بو رساله یی یازان
آوستریا خارجیه ناظری پرنس [مترنیق] ایدی . بو رساله ده پرنس مترنیق
دولت عثمانیه نك آرتق پایدار اوله میه جغنی و کندوسنه اعادهٔ حیات ممکن
اولمدیغنی کوستردی . و بیوك بر کمی باتارکن بك بیوك طالغه لر حاصل
ایتدیکندن اطرافنده کی کمیلری و صندالری باتیردیغی کثیرلو اقوع
اولدیغی کبی دولت علیه منقرض اولنجه دول متجاوره یه دخی ضرری
اوله جغی و دنیانك باشنه بیوك بر غائله آچیله جغنی آوروپا دولتلرینه اعلان
ایلدی . و نتیجهٔ رساله ده ممالك عثمانیه نك مقاسمه سنی تکلیف ایتدی .
اوروپا افکار عمومیه سی ذاتاً بك زیاده علیهمزه بولندیغندن بو رساله
اوروپاده بك زیاده مقبوله کچدی . دول معظمه دخی افکار عمومیه یه اتباعاً
موافقته مجبور اولدیلر یالکز روسیه دولتی موافقت ایتمدی چونکه تقسیمی
قبول ایتسه اوروپا دولتلرینك حصه لرینه دوشه جك اهالی متمدن اداره لر
تحتنه کیجه جكلر ، کندسنه دوشه جك اهالی ادارهٔ مستبده دولاییسیله
بالطبع راحت ایده میه جكلر . البته عصیانه قالقه جقلر و البته اوته کی دولتلرك

معاونتلرینی کوره جکلر یاخود اول امرده تقسیم ممالك حقنده بر مقاوله عقد اولنمق لازم کله جك بو مقاوله ده هر دولته اصابت ایده جك اهالی ایچون بر طاقم شرائط اداره وضع اولنه جق بو شرائطی قبول ایتسه روسیه نك سائر مملکتلری اهالیسی عیناً اداره اولنمق ایسته یه جکلردر.

بو دوشونجه لره مبنی مقاسمه خصوصی روسیه نك هیچ ایشنه کلمدی. بونك اوزرینه روسیه اعلان ایتدی که لدی الحاجه دولت عثمانیه ایله بالاتفاق بتون آوروپایه اعلان حرب ایدرم، بو مقاسمه یی قبول ایتمم. ایشته روسیه طرفندن ایدیلن بو ممانعت شدیده اوزرینه رساله حکمسز قالدی بو رساله حکمسز قالمقله برابر داخلاً بر بیوك فنالغه ده سبب اولدی. شویله که بو رساله مصرده بولنان محمد علی پاشانك النه کچنجه بونی درحال عربجه یه ترجمه ایتدیردی. (الرسوب) نامی تحتنده اوله رق مصره اعلان ایتدی. و اهالی یه خطاباً (ای مسلمانلر سزك دائما کوونیککز، استنادکاه اتخاذ ایلدیککز شی دولت عثمانیه و خلافت اسلامیه دکلمیدر. ایشته او دولتی مقاسمه ایدیورلر. اعلامده بو رساله در. اوبله آتیسه دولت عثمانیه ممالکندن اوله رق سزده فرنکلرك النه کچمك ایستر میسکز. توقسه بر آن اول ... باشمزك چارهسنه باقه‌لمی) دیدی. اهالیده (بز سزه اطاعت ایدرز. سن نه ایستر سه‌ك یاپ) دیدیلر. [illegible]

اهالی ... محمد علی پاشانك ... [illegible]

بو مقاسمه ... [illegible]

تدابیر ... اتخاذ ... [illegible]

حواله ... محمد علی پاشا ... [illegible]

علیه ... [illegible]

مملکتندن چیقاردی [المستخلص] دیه‌ر مهر قازدیردی یعنی ایادیٔ
کفاردن اهالیٔ مسلمینی قورتاریجی عنواننی آلدی یالکز خطهٔ مصریه
یی تخلیص کافی دکلدر دیدی . هم مصرك قوتنی آرتدیرمق وهم ده
مصر خارجنده‌کی مسلمانلره معاونت ایتمك اوزره سوریه طرفلرینه
کیتمك مناسب اولدیغنی بیلدیردی . مصرك خارجنه چیقمغه
باشلادی . استانبولجه بوحال طویولنجه عسکر تدارکنه
قیام ایتدیلر . پك چوق اقداماتده بولندیلر . فقط بویله‌بر غائلهٔ
جسیمه دولتك هنوز وجود بولمقده اولان قوهٔ عسکریه‌سی ایله مقاومتی ممکن
دکلدی دها طوغریسی برتعبیر اولمق اوزره اویله بر غائله‌یه قارشی
کله‌جك دولتده عسکر یوغیدی . مصرده ایسه سلطان سلیم ثالثك
مبدأ تنسیقات عسکریه‌سی اولمق سببیله انتظام عسکری اساسی یرلشمش اولدیغی کبی
محمدعلی پاشا مصر اردوسنه پك چوق فرانسز ضابطلری معلم اوله‌رق
کتیرتدی . الحاصل هر درلو اسباب محمد علی پاشایه موافق ایدی . محمد
علی پاشانك آناطولی‌یه تجاوز ایدن اردوسنك قوماندانی اوغلی ابراهیم
پاشا ایدی . هرطرفده ابراهیم پاشا غالب کلوب بزم قوماندانلر مغلوب
اولدیلر . فرانسه وانکلتره محمدعلی پاشایه طرفدار اولدقلریندن دولت
عاجز قالوب روسیه ایله اتفاقه مجبور اولدی . روسیه ایله اتفاق عادتا
خصممزه کردنمزی تسلیم ایتمك ایدی . نه چاره اولدی . سلطان محمود
غایت ذکی اولدیغندن بوتهلکه‌یی کوردیلرسه‌ده تهلکهٔ موجوده‌نك دفعی
لزومی آتی ایچون تدابیر احتیاطیه اتخاذینك تأخیرینه قطعا حصول اولمدیغنی تجویز
ایتدیردی . بناءً علیه دولت عثمانیه ایچون مضرتلی شرطلری اولدیغی حالده
روسیه ایله اتفاق مقاوله‌سی یاپیلدی . روسیه‌نك دوننمه‌سی بکقوزده عسکر

کوندردی . سلطان محمود نقدر اقدام ایتدیسه طالعی اولقدر عناد ایتمکده اولدیغنی کورمکله مأیوس اولدی . آوروپاده دولت عثمانیه‌نك میدان سیاسته چیقدیغی آغزدن آغزه طولاشیوردی . چونکه روسیه چاری بیوك پترونك مشهور وصیتنامه‌سی موجبنجه روسیه اوته‌دنبری اقطار شرقیه‌یی استیلا ایتمك فکرنده‌در . روسیه دیپلوماتلری اول وصیتنامه‌نك اجرای حکمنه چالیشبرلر . روسیه مقاسمه‌یه راضی اولمدقدنصکره وصیتنامه‌نك حکمنی کندی کندینه اجراایچون تمام فرصت بولدی . داخل مملکتده مسلم وغیرمسلم بیننده هیچ اتفاق اولمدیغی کبی آوروپاده علیهمزده اتفاق‌معنوی برکمال ایکن بوراده اهل اسلام بیننده بیله تفرقه‌وارایدی . چکه‌مامزلك اغراض‌شخصیه‌یه رعایت فوق‌العاده ایلروله‌مشیدی . بربرینی ازمك محوایتمك رذیل‌ورسوای ایلك‌اسلاملر بیننده برعادت حکمنه کیرمشیدی . حقلی حقسز اعداملر ، مصادمه‌لر حبس ونفیلر همان هرکون کورولیوردی . مأیوسیت دائما اتفاقسزلغی موجب‌اولور ظلم‌ایسه‌انقراضی بادیدر . بزده‌بوحال تمامیله‌کوریلیوردی . اهالیدن‌برطاقمی بورالرینی‌براقه‌رق آناطولی‌یه‌کچملی‌یز ، برطاقمی‌بخارایه کیتملی‌یز، کیمی مرکز اسلام‌اولان‌عربستانه‌چکیلملی‌یز‌بولنده‌درلودرلوفکرلرده بولنمغه‌باشلادیلره بوآره‌لق‌طریقتلر، مرشدلر ، درویشلر ، تکیه‌لر دخی چوغالمغه باشلادی . ذاتاً تفرقه آزایمش کبی برچوق تفرقه‌یه بونلرده سبب اولدی . برطریقه منسوب اولان دیکر طریقت اهانه دشمن نظریله باقمغه باشلادی . بوحاللر روسیه اتفاقندن آزاول ایدی. اول اثناده‌براتفاق شیراره‌سی وارایدی اوده‌مسقوف دشمانلغی‌ایدی . یعنی روسیه خصومتی ذهنلرده‌یرلشمش اولدیغی‌جهتله مسقوفه‌سفروار

دنيلنجه اولدقجه اتفاق حاصل اولوردى روسيه ايله اتفاق اولندقدنصكره بو اتفاقلرده قالدى . عادتا كبرا و علمادن بك چوق ذوات روسيه طرفدارلغى ايتمكه باشلاديلر . حتى آوروپا اهل تدقيقى عندنده مثبتدركه اكر او آره‌لق روسيه‌ده بر بيوك آدم ظهور ايدوبده بورادەكى انتظامسزلغه برچاره بوله‌رق خلقك ضرورتنه مقابل مهماامكن برطريق سعادت آچمق يولنده همتلرده بولنسه ايدى ممالك عثمانيه‌يى پك قولاى استيلا ايدردى . جناب حقه تشكرلر اولنوركه روسيه‌ده بيوك آدم پك نادر كلور . چونكه روسلر ، فكرلرى پك محدود آدملردر . دائما موجوده حصر نظار دقت ايدرلر . منفعت حاضره كوزه‌ديرلر . آنكچون ايچلرندن بيوك آدم چيقمق كوجدر . هرنه‌ايسه بو اتيقه‌جه مصر خصوصنده روسيه‌نك بزه ايتديكى معاونته مقابل هر ايشه مداخله‌سى بتون بتون امور داخليه‌مزى انتظامدن چيقاردى . خلق حكومتدن صغومش و حكومته لازم كلان اطاعت وانقياده خلل كلمش ايدى . سلطان محمود يأسندن كيجه كوندوز آغلاردى . حتى شو بيتى دائما ورد زبان ايلردى .

نه مراد ايتدم ايسه عكس ظهور ايتدى بكا
غيرى ناكاملق ايرث فتور ايتدى بكا

حال يأس ايله تخت سلطنتدن استعفا ايدوب چكيلمكى قورديلر . لكن بعض اصدقا بوغائله‌لر آره‌سنده بر ده دشمنك تحريكيله بر تخت منازعه‌سى چيقارسه آرتق دولتك حقيقةً منقرض اوله‌جغنى عرض ايتدكلرندن استعفا ايتمديلر . فقط ايشه قاريشمامق طرفنى التزام ايدرك چاملیجه‌ده برباغه چكيلديلر .

امور داخلیه‌نك مرکز مذاکراتی اولمق اوزره برمجلس تشکیل ایتدیلر وکندی اسملری سلطا محمود عدلی اولدیغندن مجلسك اسمنه [مجلس والای احکام عدلیه] دیدیلر . شمدیکی عدلیه نظارتی اسمی بوندن قالمشدر . تاریخ ایله مثبتدرکه سیاسیاتده نقدر بیوك آدملر ظهور ایتمش ایسه آنلرك میدانه چیقملری وینه سیاسیاتده نقدر تشکیلات مهمهٔ نافعه کورولمش ایسه آنلرك وجود بولمسی الڭ بحرانلی وقتلرده اوله کلمشدر. دولتڭ صوڭ نفس وقتی دیمك اولان شو وقتده [رشیدافندی] نامنده بریسی ظهور ایتدی . بوذاتڭ پدری اوقاف روز نامه‌جیسی مصطفی افندی نامنده بریسی ایدی . کوچك یاشنده‌چوجغی تعلیم وتربیه ایتدیردی . فقه ایله اشتغال ایتدیردی . صکره فرانسزجه اوکرتدیلر رشید افندی فرانسزجه‌اوکرندکدن صکره اردولرده‌ترجمانلق ایدردی . حتی یوقاریده ذکری کچن ادرنه معاهده‌سی یاپیلورکن مکالمه مجلسنده ترجمانلق خدمتنده بولندی . ینه‌مورخلردن برطاقمی دنیاده نه‌قدر بیوك آدم ظهور ایتمش ایسه جمله‌سنك اشتهارینه‌وموفقیتنه کندولرینك برفناخویی سبب اولمشدر دیرلر . بوقاعده‌یی برقاعدهٔ تاریخیه اولمق اوزره قبول ایده‌میز . لکن رشید افندی حقنده بوقاعده تماماً صحیح چیقمشدر . چونکه اونك سبب اشتهاری وسبب موفقیتی دنیاده هیچ کیمسه‌یی بکنمامسی و کندی ذکاسنك فوقنده‌هیچ برذکا قبول ایتمامسیدر . حتی کندوسنك .

بی محاباره نارفته‌یه کیتسه‌مده نه‌وار
قهر خصم ایلکه الده عصادر خامه‌م

سوزی حالنه دلالت ایدر .

بوذات فقه ايله اولان اشتغالى و آوروپا حقوق كتابلريله توغلى آثارندن اولمق اوزره آوروپا حقوق سياسيه‌سنك اساسى دين اسلام اولديغنى آكلادى . و آوروپا حقوق سياسيه‌سنى شريعت اسلاميه ايله تأليف ايدرك حقوق سياسيه‌مزى بو اساس اوزرينه بنا ايتمدكجه بزم ايچون سلامت اولمديغى ادعاسنه قالقيشدى . اوفق تفك مأموريتلرده بولندقجه دائما بو ادعاده ايدى . نهايت بو حالى طويولدى . سلطان محمود كندوسنى چاغيره‌رق برنجى دفعه حضور همايونه كيرنجه وقتيله سلطان سليمك طوتديغى اصلاحات يولى ياكلش و آندن صكره طوتيلان يوللر كاملاً باطلدر ديوب برنجى لقرديسى بو اولدى . چونكه سلطان سليم اصلاحات عسكريه دن ايشه باشلامش ايدى . حالبوكه بز بو حالده قالدقجه‌المزدن قاچرديغمز قواعد شرعيه‌يى آوروپاده اليوم جارى اولان تطبيقاته توفيقاً اساسى حقوق سياسيه اتخاذ ايلمديكمز حالده نقدر عسكر چيقارسه‌ق عسكرمزك حيدود فرقه‌لرندن هيچ برفرقى يوقدر . نقدر چوق اولورسه اولسون عالم مدنيت حيدود فرقه‌لرندن قورتماز وجهتله حقوق سياسيه‌مزى اساس شرع اسلام اولان آوروپا حقوق سياسيه‌سنه توفيقاً تنسيق ايتمدكجه عالم مدنيتده يرطوتمقلغمز ممكن دكلدر ديدى اويله بر وقتده بغتةً بويله برادعايه قالقشمق كندوسنك جسارتنه بر دليلدر .

رشيد افندى برطاقم مأموريتلرده بولندقدن صكره نهايت خارجيه ناظرى اولدى او مقامه كلير كلمز حقوق سياسيه‌مزى اوروپا حقوق سياسيه‌سى اساسى اوزرينه تنسيق واعلان ايتمك ايستدى . سلطان محمود متأثر برحالده بولنديغندن پادشاهى پك جسارتسز بولدى . هيچ اولمز

ایسه آوروپایه قارشو برمقدمه اولسون کوسترمك آرزسیله سفرایی
چاملیجه کوشکنه کتوردی وسلطان محموده شو کلمه‌لری سویلتدی .
[بن بوندن صکره تبعه‌مده مسلمانلری جامعده خرستیانلری کلیساده
یهودیلری حاورده آیری کوره‌جکم سائر احوالده تبعه‌مك هیچ بری
دیکرندن فرقلی اولمیه‌جقدر] سلطان محمود بونی سویلینجه اولوقتکی
اصول اوزره هرطرفه تاتارلر چیقاروب [دولت مساواتی اعلان
ایلدی] دیدی . کندی دخی خارجیه نظارتی اوزرنده اولدیغی حالده
لوندره سفارتنی درعهده ایدوب لوندره‌یه کیتدی . بومساوات اعلانی
اوزرینه انکلتره وفرانسه مطبوعاتی کاملاً بزه تحسین خوان اولدی
١٢٥٥ سنه‌سی ربیع الاولنده سلطان محمود وفات ایتدی . سلطان مجید
حضرتلری جلوس ایتدی . روسیه دولتی بوتبدل سلطنتدن استفاده‌یه
قالقیشدی . رشیدپاشایی نظر شاهانه‌دن دوشورمك ایستدی لکن
موفق اوله‌مدی . رشید پاشا تبریك جلوسی ایچون استانبوله کلدی .
سفرایی کبرایی رؤسای روحانیه‌یی حضورشاهانه‌یه کتوردی . پادشاهه
دتیرتدی که [کرك مسلم و کرك غیرمسلم تبعه‌مك سعادت حالنه چالیشه
جغم] بونی ذات شاهانه سویلینجه‌ینه اطرافه تاتارلر چیقاروب [ذات
شوکتسمات حضرت پادشاهی والدماجدلرینك کندیلرینه بادئ مفخرت
برمیراث اولمق اوزره ترك ایتدکاری اصلاحاته دوام ایتمك نیتنده‌درلر]
صورتنده اعلاناتده بولندی . بو نطقك آوروپاجه فوق العاده تأثیراتی
اولدی . اووقته قدر علیهمزده اولان آوروپا افکار عمومیه‌سی
کاملاً بزه میل ایتمکه باشلادی . فقط روسیه دولتی کرچکدن اصلاحا
ت یولنه کیره‌جکمزی اکلاینجه هردرلو فداکارلغی کوزه آلدیره‌رق

اوزریمزه هجوم ایده‌جکنی رشید پاشا اکلادی بونك اوزرینه فرانسه وانکلتره دولتلرینه «بن ممالك عثمانیه‌ده آوروپا حقوق سیاسیه‌سنی تماميله اتخاذ ایتدیریرم . دین اسلام حقنده پاپاسلرك ویردیکی معلومات صرف یاکلشدر . آوروپا حقوق سیاسیه‌سی شرع اسلامه تماماً موافقدر فقط روسیه دولتنك آرتق اوزریمزه یورومکدن کیرو طورمق احتمالی یوقدر . بونك ایچون بن ممالك عثمانیه‌ده حقوق سیاسیه اعلان ایدنجه سزك بزه معنوی معاونتکز کفایت ایتمز . چونکه روسیه‌نك آرتق مطلقا فعلیات یولنه کیرمسی زمانیدر . آرتق تهدیددن قورقمق احتمالی یوقدر . بونك ایچون سزعادتا بزه مادةً معاونت ایتملیسکز واومعاونتی شمدیدن تأمین ایتمکز لازمکلور » دیدی آنلرده رسماً تعهد ایتدیلر و [سز ممالك عثمانیه‌ده حقوق سیاسیه‌یی تنسیق وحقوق وتشکیلات اداره‌کزی تنظیم خصوصنه چالیشوبده روسیه اوزرکزه هجوم ایدرسه بزده مادةً یعنی عسکر ودونما ، پاره ایله معاونت ایدرز] دیدیلر . رشید پاشا ایشی بووجهله قرارلشدیردقدن صکره جنتمکان عبدالمجید خان حضرتلرینه کیتدی بوبابده قواعد اساسیه‌یی مجملاً اشعار ایتمك اوزره برخط همایون چیقارلمسنی تکلیف ایتدی . فقط اتخاذ ایده‌جکمز قاعدهٔ جدیده جهتله خلافت اسلامیه آوروپانك [سووه‌رنته] دیدکلری حکمدارلق صفتیله برابر عهدهٔ شاهانه کزده اجتماع ایده‌جکدر . اوروپا حکمدارلری ایسه جلوسلرنده قانون اساسی‌یه اطاعت ایده‌جکلرینی یمین ایله درعهده ایدرلر . بوجهتله سز دخی آوروپا حکمدارلری کبی نشر ایده‌جککز قواعده بالذات رعایت ایلیه‌جککزی مشعر بریمین علنی ایتملیسکز دیدی عبدالمجید حضرتلری

ديديلركه [مادامكه سلامت دولت وملت بوجهتله حاصل اوليور . بن ده يمين ايدرم] ديدى وخرقهٔ سعادت اوطه سنه كيده رك يمين ايتدى . بونك اوزرينه ١٨٣٩ سنهٔ ميلاديسى تشرين ثانينك اوچنجى يعنى ١٢٥٥ سنهٔ هجريه سى شعبانك اون آلتنجى كونى بالجمله وكلا ووزرا وعلما ورجال سلطنت سنيه ومعتبران مملكت ورؤساى روحانيه وسفراى اجنبيه كلخانه ده اجتماع ايتديلر . دستورك برنجى جلدنده محرر اولان خط همايون اوقوندى . فرانسه انقلاب عظيمنده قبول ايتديرلمك ايچون دره لرجه قانلر دوكولمش اولان حقوق سياسيه يى بو اون سكزنجى عصر ميلادينك بادئ مفخرتى اولان قواعد سياسيه يى رشيد پاشا بزه دخى اتخاذ ايتديردى . سلطان عبدالعزيز زماننده قسماً حكمدن اسقاط اولنان بو قواعد خاقان سابق دورنده آغزه آلنماز اولدى . خط همايونده (دنياده جان وناموس وعرضدن آغر بر شى اولمديغندن بر آدم اونلرى تهلكه ده كوردكجه خلقت ذاتيه وجبليت فطريه سنده خيانته ميل اولمسه بيله محافظهٔ جان وناموس ايچون البته بعض شيلره تشبث ايده جكى وبو دخى دولت ومملكته مضر اوله كلديكى مسلمدر) فقره سى محرردر . بو فقره پك طوغريدر . بونى متعاقب مونتسكيونك [بر مملكتده قانون ونظاملر مكملاً جارى اولورسه اوراده هركس كندى چيقارينه خدمت ايديورم ظنيله عمومه خدمت ايدر .] قول مشهورينه مطابق اولمق اوزره (هركس جان ومال وعرض وناموسندن امين اولنجه هركس منفعتنى استحصال ايچون ايتديكى سعى وغيرت مملكته منتج خدمت اولور) بو ده پك طوغريدر . خطك كبرا وعلمانك تحليفنه عائد اولان قسمنه اسافل عوام اعتراض ايتديلر . برطاقم كيمسه لر

کویا فرنك اصولی اتخاذ اولنیورمش کبی درلو درلو نابجا سوزلر سویلدیلر . وحتی بر قطعه‌ده یاپدیلر .

زمانه‌نك شو طبیب رشیدینی کورکیم
رواج ویرمك ایچون کندی کار و صنعتنه
وجود نازك دولت رهین صحت ایکن
دوشوردی رأی سقیمی فرنکی عاتنه

فقط هیچ حکمی اولمدی خط همایونك نقاط اساسیه‌سی بونلردر .

برنجیسی — بعدازین اهالی ٔ مملکتدن هر فردك املاك و قدرتنه کوره مناسب بر ویرکو تعیین اولنه‌رق کیمسه‌دن زیاده بر شی آلنمامسی .

ایکنجیسی — محاکماتك علنی اولمسی .

اوچنجیسی — هیچ برکیمسه‌نك بلا محاکمه مجازات کورمامسی .

دردنجیسی — اصحاب تهمتك مالی مصادره اولنه‌رق ورثه‌سنك حقوق ارثیه‌لرندن محروم ایدلمامسی .

بشنجیسی — تبعهٔ دولت عثمانیه‌دن اولان اسلام ایله غیر مسلملرك بو مساعداته بلا استثنا مظهر اوللری .

برنجی ماده شرع اسلامك بیت المال ایچون هر کسك حالنه کوره بر ویرکو آلمسی قاعده‌سنده موافقدر [illegible]

ایکنجیسی [illegible] اسلامك ابتدالری [illegible] محاکمات [illegible] کیمسه‌نك [illegible] تأسیس [illegible] اوچنجی [illegible] اسلامك [illegible] قواعد [illegible]

دردنجی ماده شرع اسلامه تماماً موافقدر . شرع اسلام حکمنجه عقوباتده نیابت وسرایت یوقدر .

بالاضافه وبالنسبه مجرمك غیری برشخصه جزا ایدیله‌مز . هرکس کندی جرمنك جزاسی نه‌ایسه اوجزایی بالذات چکمکه مجبوردر .

بونك کبی هرکسك بشقه‌سنه موجب اولدیغی مضرت مالیه دخی شرعاً تعیین واستیفا قلنور . سائر اموالی ورثه‌سنکدر .

بشنجی ماده شرع شریفه کوره‌در . تأمین جان ومال ومحفوظیت عرض وناموس خصوصنده دین اسلام هیچ برفرق واستثنا وضع ایتمدیکی کبی خدمات عمومیه‌نك تفویضنده دخی قومك منفعتندن بشقه برشی آرانلمدیغندن اوجهتجه دخی اهل اسلام ایله ملل سائر افرادی بیننده برکونه فرق یوقدر . بوخط همایون نشر واعلان اولندقدنصکره بونك ممکن مرتبه اجرا آتنه مبادرت اولندی .

فقهك اموردنیایه تعلق ایدن قسملری مناکحات ، معاملات ، عقوباتدر . مناکحات مسائلی ایچون اسلاملر محکمهٔ شرعیه‌یه وغیرمسلملر بطریقخانه‌لره مراجعت ایدرلر .

معاملات ایچونده محاکم شرعیه‌یه مراجعت ایدیلیوردی . فقط الك بیوك مشکلات جزا دعوالرنده ایدی . زیرا شرع اسلامك عقوباتی ایجاب زمانه کوره اجرا ایتمك حقنده‌کی اوامرندن اکثر حکام غافل اولدقلرندن محاکم شرعیه‌ده یالکز قتل دعوالری کوریله بیلوردی . بونك سببی ایسه قتل دعوالرنده دین اسلامك ممالك متمدنه‌ده حالاً استحصالنه عبرت اولنان درجه‌لری الك اول قطع ایتمش بولنمسیدر .

بو کونکی کونده شریعت اسلامیه‌یه تماميله رعایت اولنمق اوزره بر نهج شرعی بر آدمی اعدام ایتمك احیای اموات درجه‌سنده کوجدر دینیله بیلور ارباب وقوفك معلومی اولدیغی اوزره تحول ازمان ایله تحول احکام حکمت جلیله بالخاصه عقوباتده کوسترلمشدر . احکام عقوبات تعذیر تکدیر ، حبس ، حبس مؤبد کبی انواع وصور تطبیقیه‌یه مساعد یولده صادر اولدیغندن ماعدا زمانه کوره تحول احکام قضیه‌سنك آیروجه اثبان اولنمسی خلیفهٔ اسلامه عقوباتی ایجاب زمانه کوره اجرا ایتمکی آیروجه وظیفه ایتمشدر .

رشیدپاشا علمایی جمع ایله شووجهله استفتا ایتمشدر . « خلیفهٔ عصر اولان زید شرع شریفك کندوسنه امر ایتمش اولدیغی تعذیرلری اجرا ایچون اتخاذ ایده‌جکی عقوباتی برکتابه درج ایله تدوین ایلسه جائز اولورمی سئوالنه اولور جوابنی ویردیلر . بوجهتله نظام جدیدنامیله برقانون جزامقدمه‌سی یاپلدی .

رشیدپاشا مصر حقنده شدتلر کوستردی . محمدعلی پاشایی جداً استیمانه مجبور ایتدی . حتی محمدعلی پاشانك انکلتره وفرانسه دولتلرینه یازدیغی برمکتوب مشهورده «روسیه‌یه قارشی ایتدیککز حمایه‌نك یاریسنی رشید پاشایه قارشو یاپه‌مدیکز » دیمشدر . برطرفدن اصلاحاته دوام اولندی . روسیه‌دولتی ممالك عثمانیه‌یه برطاقم مفسدلر کوندردی . متعصبلری تحریکه چالیشدی کویا دین اسلام پایمال ایدلمش کبی نشر یاتده بولندیردی . دولت فرنك دولتی اولدی . دیوپافته‌لر یاپیشدیردی حتی ایشك دها ایلروسنه کیدوب کعبه‌یه جاسوسلر کوندروب حضرت پیغمبرك تربه‌سنده بولنمش دییه‌رك نصیحتنامه‌لر چیقاردی « بویله دوام

ایدرسه‌کز امیم دکاسکز » یولنده نصیحتنامه‌لر ترتیب ایله کعبه‌یه وضع ایتدکاری ثابت اولان ایرانلولر جده‌ده اعدام ایدلدیلر . چونکه پاره آله‌رق بوکا اجتسار ایتدکارینی اقرار ایلدیلر . محاکمه علناً اجرا قلندیغی کبی بتون عالمه اعلان ایدلدی .

روسلر پك زیاده محجوب اولدیلر . حتی مملکتلرنده بوندن طولایی بعضیلری جزا بیله کوردی . وایوجه ترتیب اولنه‌مدیغنی سویلدیلر . لکن بوجاسوسلر ومحرکلرك تأثیریله رشید پاشا علیهنده متعصبلرك غرضلری زیاده‌لشدیکندن وروسیه دولتی دخی رشید پاشانك عزلی ایچون اصراردن کیرو طورمدیغندن چارناچار رشید پاشا موقتاً عزل ایدلدی . فقط روسیه دولتی بوراده رشید پاشانك طوتدیغی یولك عکسنی التزام ایده‌جك مقتدر بر آدم اولمدیغی ومعناً نفوذ، ینه رشید پاشاده اولدیغنی بیلدیکندن رشید پاشانك دشمنلرینی آوروپاجه حمایه ایتمك یولنه سلوك ایتدی . بونك ایچون « نوفراژ » رساله‌سنك مرتبی آووستریا خارجیه ناظری پرنس مترنیقی واسطه اتخاذ ایتدی . پرنس مترنیق قوهٔ قلمیه‌سنه مراجعتله درسعادتده بولنان آوستریا سفیری « آپولی » یه مشهور نوطه‌یی کوندردی . بونوطه اهل تدقیق نظرنده بردقیقه بیله قدر وقیمت بوله‌جق شیلردن اولمدیغی حالده نه‌چاره‌که برطاقم آدملر بونکله متسلی اولدیلر .

پرنس مترنیقك مقاسمه تکلیفنی بیله اونوتدیلر . علی الخصوص « ترك قالیکز » تعبیری پك چوق کیمسه‌لرك خوشنه کیتدی حتی اولوقت خارجیه ناظری بولنان رفعت پاشا « اکرچه رشید پاشانك تدبیری اساساً کوزل ایسه‌ده دولتك وجودی ضعیف اولدیغندن خفیف علاجلر ویرمك لازم ایکن ایدلمیوب مشارالیه پك شدتلی علاجلر ویرمش » تعبیریله

فلسفهٔ سیاسیه کوسترمکه قالقشمشدر . بو وجهله بو نوطهنك تأثیریله بوراجه ذهن وفکرلرده بك چوق قاریشقلقلر حاصل اولدی . روسیه طرفندن پرنس مترنیقه ساقسونیاده برمکمل سرای یاپدیرلدی که الآن احفادی اوراده ساکندر . کلخانه خط همایونیله قلقمش اولان التزام اصولی ینه اعاده اولندی . ویرکو تحصیلدارلری تأسیس اولنمش ایکن بونلر الغا اولنهرق تحصیل ایشی ینه جهت عسکریهیه براقلدی بو حالك فنالغی غیر مسلملر حقنده اعلان اولنان مساواتك بر وعد حکمنده قالمسی ایدی بو جهتله خرستیانلر مناسبت دینیهلری اولان دولتلره ادعای عبودیت ایتمکه قالقیشدیلر. اسلاملر، روملر. روسیهیه وقتولیکلر فرانسهیه مراجعتله حمایه طلب ایتدیلر .

سلطان عبدالمجید خان حضرتلری رشید پاشا علیهندهکی غلیان افکار جهتیله قدما طرفدارلرینه ناچار مماشاتله برابر ترقی یولنی دخی براقق ایستمزدی غرائبدن اولهرق ترقی یولنك اولوقتده محافظه اولنمسی بر آدم معرفتی ایله وقوعبولمشدرکه کندیسی معارفدن بی بهره اولدیغی حالده محضا عقل ودراتی سایهسنده هم ترقی طرفدارلرینی محافظه ایتدی وهم ده ترقی یولنه دوامه سبب اولدی. سلطان محمود زماننده سرای همایونده « سلاحدارلق » ده مستخدم علی بك نامنده بر کیمسه، اوغلی رضایی اصناف چراقلغنه ویرمشیدی . رضا پدری مناسبتیله سرای همایونه کیدوب چیقدقجه سلطان محمود خان کندوسنی کورمش وبکنمش بو جهتله کندوسنی سرایه آلمش ، رضا بك آز وقت ایچنده حسن تربیهسی سایهسنده کسب نفوذ ایتمش ایدی. عبدالمجید حضرتلرینك جلوس اثنانده

مسند اقبالی محافظه ایتمش کندوسنك عسکرلکه هوسی زیاده اولدیغندن
ینه سرایده بولنمق اوزره عسکرلکه کیرمش ایدی . ایشته رشید پاشا،
رضا بکك اطـوارینی تقدیر ایتدیکی کبی باب عالی طاقمنك رضـا بکه
حسدلرندن طولایی دشمن اولملری رشید پاشانك تام ایشنه کلمشیدی.
رضا بك دائما رشید پاشا ایله صیق صیق کوروشـوب اوندن آلدیغی
نصیحتلر اوزرینه اصلاحات عاهنده بولنانلری ذات شاهانه‌نك یاننده
چوروتمکه باشلادی . کندوسی رشید پاشـا کبی ایش کوره‌میه‌جکنی
اکلادیغندن رشید پاشانك آچدیغی طریقی محافظـه خصوصنی التزام
ایتدی . یاورئ طالع ایله مابین مشیری وسرعسکر اولدی. پك زیاده
نفوذ کسب ایتدی. بونفوذنی ترقیات جدیده طرفدارلرینی ازدیرمامك
یولنه صرف ایتدی . کندوسنك عسکرلکه مراقی اولدیغندن رشـید
پاشانك توصیه‌سی اوزرینه مجارستاندن مکمل ضابطـلر جلب ایدوب
خدمت عسکریه‌یی حسن تنسیقه همت‌ودرون ممالکده شورشلر ایقاعنه
چالیشانلره میدان ویرمیوب وقایهٔ آسایشه دقت ایتدی . طرز قدیم
اوزره ویرکو تحصیلی کبی رشید پاشانك انفصالندن صکره ینه اجرایه
باشلانیلان شیلری سوء استعمال ایتدیرمدی . حاصلی بو ذات رشـید
پاشانك نصایحندن آیرلمدیغندن آنك وجـوده کتیردیکی حالی تخریب
اولمقدن وقایه ایلدی . بوحال داخلاً بر طاقم فنالقلرك اوکنه کچدیکی
کبی خارجاً دخی فـوق‌العاده حسن تأثیر ایلدی . هله پرنس مترنیقه
فعلاً بر جـواب اولدی . علی‌الخصوص تنسیقات عسکریه دولته بر
مادی وجود ویردی. پرنس مترنیق کرك آوروپایی وکرك بزی اغفال
ایدوب طورور ایکن بویله بر آدمه تصادف ایتدیکندن طولایی پك

زیاده حدتلندی . حتی « رشید پاشا کندی یرینه بر جاهل آدم بولدی . سن اوکا قارشی استانبولده بر آدم بوله‌مدك » دیه‌رك سفیر [آپولی] یی عزل ایتدی . اونك یرینه [نویمان] نامنده بر سفیر کوندردی . بونکله بشقه بر یول طوتدی . شویله‌که رضا پاشایی حمایه‌یه قالقشدی واو زمانده کوریلان حال انتظام مجرد رشید پاشا پولتیقه‌سنك عکسی التزام اولنمقدن ایلرو کلیورمش کبی مدحیه خوان اوله‌رق شو نوطه‌یی کوندردی .

نوطه

« دولت عثمانیه‌نك مسلك سیاسیٔ حاضری مدنیته طوغری ترقی طرفدارلری عنوان احتشامنی بالاکتساب جلوه‌نمای ظهور اولان طرف علیهنده بر حرکت اصلاحکارانه اولدیغی نشانه‌سنی کوسترمکده‌در . او معهود ترقیٔ کذب اشتمال فرقه‌سی سیاسی ، اجتماعی بر بنای جدید تأسیسنه صالح قوانین یرینه هیچ بر کونه دکرلی مواد وضع ایتمکسزین دولت عثمانیه‌نك مؤسسات قدیمه‌سندن هر نه که باقی قالمش ایدیسه جمله‌سنی تخریب ایلشیدی » لکن لله الحمد رضا پاشا بوکاده قولاق ویرمدیکندن مترنیق بویله لکه‌ده بر شیئه موفق اوله‌مدی . او اثناده مدللوده بعض حرکات وقوعه کلمکله رضا پاشا بالذات اورایه کیده‌رك اوجوارده‌کی جزایرده نقدر معتبران وار ایسه طوپلایوب رشید پاشاقلمندن چیقدیغنده شبهه اولمیان شو نطقی ایراد ایلدی .

نطق

پادشاهمز افندمز حضرتلری تبعهٔ صادقهٔ شاهانه‌لرینه واجداد

عظاملری ئنام معالی اتسامیله نفس همایونلرینه قارشی جناب فیاض مطلق طرفندن کندولرینه تحمیل قلنان وظائفه تماماً مطلعدرلر . بناءً علیه وظائف تابعیتی صادقانه ایفایه سعی وغیرتله مظهر عدل وعنایتلری اوله جغکزه شبهه‌ایتمامکزی شمدی بیان ایله کندیمی بختیار عد ایدرم . مسلمانلر ، خرستیانلر ، موسویلر ، جمله‌کز برحکمدار ذیشانك تبعه‌سی ومعناً برپدرك اولادیسکز . میانه‌کزده دوچار تعدی وظلم اولمش برکیمسه وارایسه همان میدانه چیقسون . پادشاهمزك آمال شهریاریلری ممالك شاهانه‌لرنده کافهٔ تبعهٔ شاهانه‌لرینك جان ومال وعرض وناموسنی محافظه وحمایه ایدن قواعد جدیده‌نك تماماً مرعیت احکامی قضیه‌سنه معطوفدر مسلمان وخرستیان وموسویدن کرك اغنیا کرك فقرا کرك مأمورین عسکریه وروحانیه وسائره جمله‌سنك ؛ دست معالی پیوست شاهانه‌لری عموم حقنده میزان عدالتی سیان طوتان حکمدار ذیشانلرینه امنیت کامله لری بولنسون کافهٔ اهل فساد دوچار تزلزل اولسون . اصدقای وطن منشرح البال بولنسون .

ایشته بونطق دخی مخصوصاً پرنس مترنیقه جواب اولدی .

رضا پاشا رشید پاشانك دلالتیله اصلاحات ملکیه‌یه همت ایتدیکی کبی اصلاحات عسکریه‌یه دخی غیرتله سلطان سلیم وسلطان محمود حضرتلرینك وجوده کتیرمك ایسته‌دکلری اصلاحات عسکریه‌یی اجرا ایتدی .

١ — عسکر آلمق ایچون منتظم برقاعده وضع اولندی .

٢ — هریرك اعانهٔ عسکریه‌جه مساوی طوتلمسی تأسس ایتدی .

٣ — تنظیمات حقنده ذکر اولنان مناوبه اصولی موقع اجرایه وضع

اولندی آوروپادن جلب ایدیلان ضابطان معرفتلریله تنسیقات عسکریه‌نك نظامنامه‌سی یاپلدی . بونظامنامه‌یی رضا پاشا صورت اجمالیه‌ده برنطق طرزنده افاده ایچون امرای عسکریه‌یی حیدر پاشا میدانینه طوپلادی

نطق

سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌نك ایچنده بولندیغی حال سعادت اشتمال صلح وآسایش ، اصلاحات عسکریه‌یی اجرا ایچون وقت وزمان اولدیغندن ذات ملائکسمات شهریاری شو قرارلری اعلان بیوریورلر .

عساکر نظامیه‌نك مدت خدمتلری بش سنه اوله‌جقدر . بومدتدن صکره استبدالاً کیده‌جك عساکر نظامیه یدی سنه دها ردیف مسلکنده ایفای خدمت ایده‌جکدر. عساکر شاهانه مناوبهً هرسنه برآی تعلیم ایتمك اوزره لوا مرکزلرینه جمع ایدیله‌جکدر . هرسنه مارت ابتداسنده قوهٔ عسکریه هراردوده برقسمی تبدیل ایدیله‌رك تجدید اولنه‌جقدر . استبدالاً کیده‌جك عسکرلر یرلرینه دیکرلری ورود ایتدکجه تدریجاً تذکره آلوب کیده‌جکلردر . ضابطان امور ملکیه‌ده استخدام اولنمیه‌جقلردر دولتك وضعیت جغرافیه‌سنه نظراً قوهٔ عسکریه‌سی بش بیوك اردویه تقسیم اولنمشدر .

برنجیسی عساکر خاصه ، ایکنجیسی درسعادت اردوسی ، اوچنجیسی روم‌ایلی اردوسی ، دردنجیسی آناطولی اردوسی ، بشنجیسی عربستان اردوسیدر .

اولوقت غیر مسلملردن عسکر آلنمق لاقردیسی هنوز چیقمدیغندن عسکرلك اهل اسلامه منحصر ایدی لکن وقتیله عسکرلك دیمك

سر آزاده‌لك دیمك ایكن شمدی بونك تماماً عكسی اولدیغی یعنی عسكرك الك زیاده نظاماته رعایت ایتمسی لازمكله‌جكی اكلاشلدیغندن بك چوق یرلرده كورولتیلر چیقدی نظامات جدیده اوزره عسكرلكی ایستمدیلر سائر محللرده اولان شورشلر قولایلقله تسكین اولندی لكن آرناوودلقده ظهور ایدن شورش استانبولدن عسكر سوقنی موجب اولدیغندن عساكر نظامیهٔ جدیده اولا اورایه سوق اولندی . وتسكین ایدلدی . بوشورشك تسكین خبری كلنجه رضا پاشا مجلس وكلاده ایدی . درحال طیشارویه چیقوب عمومه خطاباً دیدی كه انشاالله بوندن صكره یارم صاغ یارم صول دیه‌رك عساكر نظامیه ایله استهزا اولنمز . چونكه اووقتلرده عساكر نظامیه ایله استهزا یولنده شوقطعه نشر اولنمشیدی .

یارم صاغ یارم صول یارم صاغ ایله
بتونجه بهادرلك اولدی هبا
او یونجاغه دوندی غزا وجهاد
بو حاله سببدر رشید ورضا

رضا پاشانك سوزی بو قطعه‌یه جواب اولدی. اصلاحات عسكریه ایله اصلاحات مالیه‌یه دخی اهتمام اولندی رشید پاشا فوق العاده صلاحیت واقتدارله تكرار مسند صدارتی احراز ایتدی . رضا پاشا ایله ایكیسی برلشه‌رك بری امور ملكیه‌ده دیكری ده امور عسكریه‌ده بك چوق تنسیقات واصلاحات اجرا ایتدیلر .

رشید پاشا فرانسه‌نك تقسیمات ولایات قاعده‌لرینه توفیقاً ایالات تعبیر اولنان ولایاتك سلسله ارتباطلرینی یعنی ناحیه‌لرك قضالرك لوالرك یكدیكری بیننده‌كی رابطه‌یی اوزمانه كوره‌ بك مكمل تنسیق ،

ایتدی .

آرتق روسیه طرفندن اوزریمزه هجوم وقوعی قطعیاً تحقق ایتدیکندن عسکری جهتنه برقات دها اهتمام اولندی . مرکزی بغداد اولمق اوزره آلتنجی اردو نامیله بر اردو دها تشکیل اولندی . دولتمزك اوزمان روسیه یه قارشی حاضرلدیغی عسکرك هیئت مجموعه سنی کوستره لم .

نظامیه عساکری	١٢٠٠٠٠
ردیف	٥٠٠٠٠
بوسنه وهرسك کوکللولری	٣٠٠٠٠
مردیتالولردن	١٠٠٠٠
دوبریجه کوکللولرندن	١٠٠٠٠
طونه ده کی چرکسلردن	١٥٠٠
کرد آتلولری	٢٥٠٠٠
عراق وعربستاندن	٣٠٠٠٠
مصردن کلان فرقه	٢٠٠٠٠
مجموعی	٢٩٦٥٠٠

بحریه مز ایسه اوچ آنبارلو، قپاق ، فرقتین ١٢ مجموعی ٣٢ فی الحقیقه تخمین اولندیغی وجهله روسیه اوزرمزه یورودی . انکلتره وفرانسه دولتلری رشید پاشایه ایتدیکی وعد وتعهد وجهله معاونته حاضر بولندقلرینی بیلدیردیلر . لکن رشید ورضا پاشالر اول باول بزم اردولرك بر کره روسیه ایله طارتیلمسنی ایسته دیلر . بونك اوزرینه طونه ساحلنده واقع [اولطانیجه oltanidje] و [قالفات ـ Kalafat] ده اویله خونریزانه بر محاربه وقوعبولدی که بتون اوروپا حیرتده قالدی . روسیه

جنرال [عوده‌میل ـ Odemil] روسـیه اردولرینه خطاباً شـویله بر مکتوب یازدی .

مکتوب صورتی

ای اسکی روسـیه جنرال وضابطلری اسکی ترك اردوسی دکیشمـش . ترك اردولری اك مکـمل آوروپا اردولری کبی اولمـش . ترك اردولرینی اسکی محاربه‌لر حالنده ظن ایدیورسه‌کز یاکلشدر .

بو محاربه‌یی ادرنه محاربه‌سی ظن ایتمیك . ترك اردوسی بتون بتونه بشقه اولمشدر . معلم [وابر ـ Vaber] شویله بر اعلاننامه نشر ایتمش ایدی . « ترکلر جنکاور ، عسکر اوغلی عسکرلردر . بونی بو کره مکملاً اثبات ایتدیلر . » کذلك روسیه اردوسـنده بولنان آلمان ضابطلرینك آلمانیایه وقوعبولان اشعارلرنده شو فقره‌لر وار ایدی .

ترکلرك وقتیله دیللرده داستان اولان شجاعت وبسالتلری آوروپا انتظام عسکریسیله بر قات دها رونق بولمش اولدیغندن روسـیه اردوسنده بك بیوك شاشقنلیق حاصل اولدی . اونیفورمه کیمش آرسـلانلر کبی هجوم ایدن ترکلره قارشی روسـیه اردوسـنده تدابیر کافیه اولمدیغندن بوزغنـلق مقرر ایدی . روسیه ضابطلری اهلیتجه ترك ضابطلرینك فوقنـده‌درلر . لکن ترکلرك نفرلرینه معادل نفر بولمق روسیه ایچون دکل هر دولت ایچون مشکلدر . »

روسیه جنراللرندن رامپیوس دیوان حربه چکلدی . اوراده قوصوه وقعهٔ تاریخیه‌سنه عطف کلام ایله مدافعه‌ده بولنـدی . معلومدرکه برنجی قوصوه محاربه‌سی مراد اول وایـکنجی قوصوه محـاربه‌سی مراد ثانی

زمانلرنده ایدی . بو ایکنجی قوصوه محاربه‌سنده بر قاچ دولتله محاربه اولندی . فقط بو دولتلرك كافه‌سی عسكرلرینی مشهور مجار جنرالی [هونیادی] یه تسلیم ایتمشلردی . اوچ كون اوچ كیجه دره‌لرده‌صو یرینه قان آقمق اوزره محاربه ایدلدی . متفقلر مغلوب اولدیلر . او وقتك عادتجه مغلوب اولان جنرال ارباب وقوفدن بر طاقم امرای عسكریه حضورنده اسباب مغلوبیتی بیان مجبوریتنده ایدی . هونیادی هیئت عسكریه‌یه شویله دیدی . « اهلیت عسكریه‌جه بنم فوقمده ایچكزده كیمسه یوقدر . بوجهتله تبریهٔ ذمت بنم ایچون پك قولایدر لكن بنم وجدانم یالانی قبول ایتمز . بوجهتله اعترافه مجبورم كه الك كوچك نفردن بكا كلنجه‌یه قدر جمله‌مز عثمانلی قلنجندن ییلدق »

جنرال رامیسوسك دیوان حربده مدافعه‌سنه دوامله « ایكنجی قوصوه محاربه‌سی اوزرینه هیئت عسكریه حضورینه چیقان هونیادك افاداتی شو آنده خاطر كذارم اولیور . لكن بن او اهلیتده دكلم اما الحمدالله كیمسه‌دن ییلمادم. فقط انصاف اولنسون كیم بیلوردی كه تركلر انتظام عسكری‌یی آز وقت ایچنده بو درجه‌لره قدر كتوره‌بیلسونلر » دیمشدر . خرواتلی « پامینچ » عمر پاشا نامنی اكتساب ایدرك اهتدا ایلمش وخدمت عسكریه‌مزه كیرمشیدی . مشارالیه قومانداجه پك بیوك همتلر ایتدی . صیت قزاندی . سردار اكرم اولدی. انكلتره وفرانسه دولتلری رشید پاشایه ایتدكاری وعد وتعهدی تماماً ایفا ایتدیلر . یعنی عسكر ، دونما ، پاره اعطاسیله معاونت ایلدیلر . قریم سفری یاپیلدی . وغالب كلندی . بونك اوزرینه مصالحه مذاكراتنه مبادرت ایدلدی . لكن بو مصالحه‌یی دول محاربه بیننده یالكز بر صلح عهدنامه‌سی طرزنده

یاپمق ایستمدیلر . بومصالحه‌یی آوروپاجه بر « حقوق سیاسیه عهدنامهٔ عمومیسی » حالنده یاپمق ایستدیلر . بونك ایچون ویانه‌ده بر مجلس مکالمه عقد اولندی . ایشته برنجی دفعه اولمق اوزره دولت عثمانیه آوروپادول معظمه‌سندن معدود اوله‌رق مجلس مذاکرهٔ دولیه‌یه داخل اولدی .

اساس صلح درت ماده‌در .

١ — مملکتینه وصربستانه دائر

٢ — طونه‌ده سیرسفائن مسئله‌سنه دائر

٣ — قره‌دکزك بیطرفلغنه دائر

٤ — مسلملرله غیرمسلملرك صحیحاًوفعلاً مساوی طوتیلملرینه‌دائر

دولت بومساواتی اعلانه حاضر اولدیغنی بیان ایتدی . چونکه مساوات ، حقوق دین اسلامك احکامنه تماماً موافقدر دیدی . لکن روسیه سفیری مساواتی دولتك قبول واعلان ایتمسی کافی دکلدر . بو بابده کفالت مشترکهٔ دولیه اولسون دیدی . حالبوکه قریم محاربه‌سنده روسیه دولتی ممالك عثمانیه‌ده بولنان خرستیانلرك حامیسی اولمق ادعاسنه قالقشمغی بهانه اتخاذ ایتمشیدی . مادامکه دولت بونی قبول ایتمدیکندن محاربه‌اولمش وفرانسه وانکلتره دولتلری دولت عثمانیه‌یی حقلی کوره‌رك اکا معاونت ایتمشلر . بوحاله قارشو دولت ، روسیه‌یه ویرمك ایستمدیکی حق حمایه‌یی بتون آوروپا دولتلرینه ویرمك دیمك اولان بو تکلیفی قطعیاً رد ایتدی . ایستراایسه‌کز یکیدن محاربه‌یه باشلارز فقط قبول ایده‌مم دیدی . فقط اوآره‌لق دولت کندولکندن برشی یاپمق ایچون بر اعلاننامه نشر ایتدی .

بواعلاننامه‌ده کلیاً خراجی قالدیردی . غیرمسلملرك خدمات عسکریه وملکیه‌یه آلنملرنی اعلان ایتدی ، فقط عجله ایله بر خطاده

بولندی . اوده شوکه غیرمسلملرك رتب عسکریه‌دن میرالایلغه قدر و رتب ملکیه‌دن متمایزلکه قدر رتبه‌لره نائل اولملرینی اعـلان ایلدی . بواعلان ایسه مساوات اعلانی اولمق اوزره یاپیلمش ایکن تماماً عدم مساوات اعلانی اولدی . بوجهتله پك فنا تأثیر حاصل ایتدی. ایشك بر غرابتی دهـا اولدی . غیرمسلملردن عسکر آلنمق خصوصی غیر مسلملر ایچون پك بیوك منفعت ایکن غیر مسلم جمـاعتلرنده عسکر ماده‌سنه‌اعتراض وقوعبولدی. اول‌باول«١٥٠٠٠» عسکر آلنمق مقدرایکن بومقداری « ٣،٥٠٠ » ه تنزیل‌ایتدیلر . صکره آنك‌دخی‌اجرا آتنه کیریشمدیلر هرنه‌ایسه بودردنجی اساس اوزرینه‌آوروپاجه عریض‌وعمیق بحثلرایدلدی. اشبو کفالت‌مشترکهٔ دولیه بحثنده دولت عثمانیه‌نك حقی اولدیغی اکلاشـلدی . بوندن واز کچیلدی . لکن آوروپالیلر دولت مساواتی اعلان‌ایتدکدن صکره برآدم مسلمان ایکن غیر مسلم اولورسه هیچ برشی دینیله‌میه‌جکدر دیو اعلان ایتسـون دیدیلر . وکلا بویله براعلان خلقك افکارینه طوقونه‌جغی جهتله‌صورت عمومیه‌ده اوله‌رق ممالك عثمانیه‌ده برآدم دینی دکیشدیرسه برشی دینیله‌میه‌جـکدر دیو اعلان‌ایتمکه‌راضی اولدیلر . آوروپالولر، ینه‌اصرار ایتدیلربونك‌اوزرینه دولت عثمانیه پارسده الك‌مشهور آووقاتلری طوپلادی . آوروپا افکار عمومیه‌سنه مراجعت طرزنده اوله‌رق بربیاننامه یاپدی . بوبیاننامه‌ده دین خصوصنده مساوات آوروپاجه یکی تقرر ایتمش برشی اولدیغندن دولت عثمانیه‌نك صورت مطلقه‌ده قبول مساوات ایتمسی پك بیوك‌ترقی اثری اولدیغی وفقط آوروپا دولتلرینك طلب ایتدکلری اعـلاننامه کبی بر اعـلاننامه نشرینـه قطعیاً مجبوریت اولمـدیغنی آوروپا وافکار

عمومیه‌سی قارشوسنده دولت عثمانیه بویله براعـلاندن استنکاف ایله مسئول طوتیله‌میه‌جغنی پك کوزل اوله‌رق ایضاح ایتدی .

الحاصل دولت اللی آلتی فرمانتی آوروپایه تبلیغ ایتدی .

فرمانك بعض مواد مندرجه‌سی بونلردر :

١ — هردین ومذهبده بولنان کافهٔ تبعهٔ شاهانه‌نك مساواته بلا استثنا نائل اولمسی .

٢ — مذهب ولسان ویاخود جنس جهتلریله صنوف تبعه‌دن برینك دیکرندن آشاغی طوتلمسی متضمن کافهٔ تعبیراتك محـررات دیوانیه‌دن الی‌الابد محو وازاله قلنمسی .

٣ — تبدیل دین ومذهب ایتمك اوزره کیمسه‌نك اجبار اولنمامسی .

٤ — تبعهٔ‌دولت علیه‌نك‌قنغی ملتدن‌اولورسه اولسون‌نظامات عمومیه‌یه امتثالاً اهلیت وقابلیتلرینه کوره دولتـك خـدمات ومأموریتـلرنده استخدام اولنمسی ودولتك مکاتب عسکریه وملکیه‌سنه قبول ایدلمسی .

٥ — معارفك حریت اوزره جریانی .

٦ — محاکمك علنی اولمسی .

٧ — قوانینـه توفیقاً اجرا اولنه‌جق معاملات جزائیه‌دن ماعدا هر دورلو مجازات جسمانیه‌نك واذیت واشکنجه ماده‌لرینك کاملاً الغاسی .

٨ — حقوقجه‌اولان مساوات‌وظائفجه دخی‌مساواتی‌مستلزم اولدیغندن خرستیان وسائر تبعهٔ غیرمسلمه‌نك دخی اسلام مثللو حصهٔ عسکریه ویرمك ویانقد اعطاسیله خدمت فعلیه‌دن معاف اولمق اصولنك اجرا اولنمسی‌واسلامدن‌ماعداتبعه‌نك‌صنوف‌عسکریه‌ایچنده‌صور استخداملری حقنده نظامات‌لازمه یاپیلوب مدت قلیله ظرفنده نشر واعلان قلنمسی .

مصالح مهمه‌نك برنجیسی غیرمسلملرك خدمت عسکریه‌یه آلنملری مسئله‌سی ایدی . اول امرده وقت حضرده « ٣٥,٠٠٠ » مسلم و « ٢٥,٠٠٠ » غیر مسلم یعنی جمعاً « ٦٠,٠٠٠ » عسکریمز اولمق اوزره تدریجاً بویکرمی بش بیك نفره ابلاغ ایدلمك اوزره مسلملردن « ٣,٥٠٠ » عسکر آلنماسی قرارلشدیرلدی . اك بیوك اختلاف مسلملر ایله غیر مسلملرك آیری آیری طابورلره‌می تقسیم اولنمسی یوقسه مختلطاً برطابورده‌می بولنملری ماده‌سنده ظهور ایتدی .

بوبابده ایکی بیوك فرقه حاصل اولدی . برطاقی قاریشیق اولسون برطاقی آیری اولسون دیدیلر . طابورلری براولملیدر دیيانلرك دلیللری اولا آوروپاجه مقصد، ممکن اولدیغی قدر اختلاف جنس ومذهبك سیاساتده وسائر اموردده تأثیراتنی محو ایتمك اولمقله بونك ابتدا عسکرده تأثیری اولمامق لازمکله‌جکی ثانیاً مسلمانلر ایله غیرمسلملر بینده‌کی اختلافدن زیاده مختلف مذهبده بولنان غیرمسلملر بینده اختلاف موجود اولدیغی جهتله اگر هر مذهبك آیری بر طابوری اوله‌جق اولورسه اردومز عجائب زمانه‌دن اوله‌جغندن بشقه یکدیکرینه خصم اولان بوطابورلردن مرکب بر اردوده داخلی شورش وقوعنده ویاحرب خارجی ظهورنده طابورلرك یکدیکری علیهنده بولنمق احتمالی اولدیغندن دشمنك مقتدر اوله‌میه‌جغی فنالغی عسکر کندی کندینه یاپمش اوله‌بیله‌جکی : آیری اولسون دییانلرك دلیللری سائرخدماتده بولنمق ایچون اولدیجه تربیه کورمك لازم اولوب تربیه‌لی آدملر بینده امتزاج ممکن اولدیغندن هردرلو خدمات دولتده مسلم وغیرمسلم برلکده بولنمقده بأس یوق ایسه‌ده سلك عسکریجه هرایکی طرفك الدقبا وتربیه کورمامش آدملری

آله‌جغندن بينلرنده حسن معاشرت حاصل اوله‌میه‌جغى و بو وسيله اردونك امتزاجى مختل اوله‌جغى و برمذهبده بولنان ضابطه بشقه مذهبده بولنان نفرك اطاعت ایتمیه‌جكى و بناءً عليه عسكرلكده اساس اولان اطاعته ضعف كله‌جكى و برار دوده بولنان مذاهب مختلفه طابورلرينك يكديكرى عليهنده بولنملرى ماده‌سنه كلنجه اوته‌دنبرو مسلمانلر سلاحشورلقده غيرمسلملره فائق اولدقلرى جهتله نه‌وقت اولسه غيرمسلملرك حقلرندن كله‌جكلرى ، اولكى فرقه‌نك بوكا جوابى مسلملرايله غيرمسلملرك برلكده كچنملرى يالكز خدمات دولتده كورونميوب اصناف بينده‌و سائر معاملاتده واك عادى آدملر میاننده دخى مشاهده اولنمقده اولديغى وعسكرلك كبى نظام تحتنده يشامق ايسه حسن انتظاملرينى تأييد ايده‌جكى ومعاذاه غيرمسلم طابورلرك اوزرينه مسلمان طابورلرى هجوم ايله تربيه قاريشملرى عالم مدنيتجه قطعياً قبول ايدلميه‌جك برهنكامهٔ مدهشه اوله‌جغى.

لكن اختلاف افكار بردرلو برطرف ايدیله‌مديكندن عسكرلك ماده‌سى على حاله قالدى .

١٢٨٤ سنه‌سنده رشيدپاشا وفات ايتدى و ١٢٧٧ ده عبدالمجيد خان حضرتلرى ارتحال بيوردى .

يرلرينه عبدالعزيزخان جلوس ايتدى . جلوسلرنده نشر اولنان خط همايونده اصلاحات مزبوره تأييد و تصديق اولندقدن بشقه مساوات ايچون شوفقره بيان اولنمشدر . « شوراسنى‌ده اعلان وعلاوه ايدرمكه تبعه‌مك رفاه و اسايشى حقنده اولان آرزوى شاهانه‌م استثنا قبول ايتميه‌جكندن اديان واقوام مختلفه‌دن بولنانلر دخى طرف همايونمدن عدالت وهمت وتأمين حسن حاللرى امرنده دقت متساويه كوره‌جكلردر . »

سلطان عبدالعزیزك زمان سلطنتلرنده امور عدلیه امور اداره‌دن آیرلدی وقانونلر یاپیلدی .

قانون

مونتسکیو ، قانونی شویله تعریف ایتمشدر . قانونلر طبیعت اشیادن منبعث روابط ضروریه‌در . طبیعت اشیا طبایع ناس ایله تحقق ایدر . آنك ایچون حقیقتده قانون ؛ عرف وعادات ناسدر .

عرف وعاداتی قانون شکلنه قویمق ایچون اول امرده احتیاج حس اولنمالیدر .ایکنجیسی تجربه‌یه مراجعت ایدلمیدر .اوچنجیسی قوهٔ رسمیهٔ دولتله تأییداولنمالیدر . برقانونی اهالی ایستر قدمای اشراف واهالی اوقانونك یاپیلمسنده برفنالق اولمدیغی تجربه‌یه استناداً تصدیق ایدر حکمدار اوقانونی رسماً اصدار واعلان ایدر بوقواعداساسیه اوزرینه بزده‌دخی قوهٔ تشریعیه مدحت پاشا مرحومك همت بلندی ایله تنظیم اولندی . وخاقان مخلوع [عبدالحمید ثانی] اعلان ایتدی . پك آز صکره قوهٔ تشریعیه‌یی طاغتدی. استبدادله مملکتمزی خراب وملتی بی تاب ودولتی‌ده‌دوچار ضعف وخراب ایلدی . اتحادو ترقی جمعیتی اوك آیاق اولدی. مات قسماً اویاندی. تکرار سـ ١٠ تموز ٣٢٤ ده قانون اساسی استرداد اولندی . قوهٔ تشریعیه سـ ٤ کانون اول ٣٢٤ ده انعقاد ایلدی .

٩ — عثمانلولرك کافه‌سی حریت شخصیه‌یه مالك وآخرك حقوق شخصیه‌سنی تجاوز ایتمامکله مکلفدر .

١١ — دولت عثمانیه‌نك دین رسمیسی دین اسلامدر . بواساسی وقایه ایله برابر اسایش خلق وآداب عمومیه‌یی اخلال ایتمامك شرطیله ممالك

عثمانیه‌ده معروف اولان بالجمله ادیانك سربستیٔ اجراسی وجماعات مختلفه‌یه ویرلمش اولان امتیازات مذهبیه‌نك کما کان اجراسی دولتك تحت ضماننده‌در .

١٢ — مطبوعات قانون دائره‌سنده سربستدر .

١٣ — تبعهٔ عثمانیه نظام وقانون دائره‌سنده تجارت وصنعت وفلاحت ایچون هر نوع شرکتلر تشکیلنه مأذوندر .

١٤ — تبعهٔ عثمانیه‌دن برویا برقاچ کشینك کرك شخصلرینه وکرك عمومه متعلق اولان قوانین ونظاماته مخالف کوردکلری برماده‌دن طولایی ایشك مرجعنه عرضحال ویردکلری کبی مجلس عمومی‌یه مدعی صفتیله عرضحال ویرمکه ومأمورلرك حقلرنده اشتکایه حقلری واردر .

١٥ — امر تدریس سربستدر . معین اولان قانونه تبعیت شرطیله هر عثمانلی عمومی وخصوصی تدریسه مأذوندر .

١٥ — عثمانلولرك کافه‌سی حضور قانونده واحوال دینیه ومذهبیه‌دن ماعدا مملکتك حقوق ووظائفنده مساویدر .

١٩ — دولت مأموریتنده عموم تبعه اهلیت وقابلیتلرینه کوره مناسب اولان خدمتلره قبول اولنورلر .

٢١ — هر کس اصولاً متصرف اولدیغی مال وملکندن امیندر . منافع عمومیه ایچون لزومی ثابت اولمدقجه وقانون موجبنجه ذکر بهاسی پشین ویرلمدکجه کیمسه‌نك تصرفنده اولان ملك آلنه‌مز .

٢٢ — ممالك عثمانیه‌ده هر کسك مسکن ومنزلی تعرضدن مصوندر . قانونك تعیین ایتدیکی احوالدن ماعدا برسببله حکومت طرفندن جبراً هیچ کیمسه‌نك مسکن ومنزلنه کیریله‌مز .

٢٥ — برقانونه مستند اولمدقجه ويركو ورسومات ناميله ونام آخرله
هيچ بركيمسه‌دن آقچه آلنه‌ماز . « سوسياليزم » و « قومنيزم » ناملريله
ميدانه چيقمش اولان فرقه‌لر انسانلرك اموالى هيئت اجتماعيه بيننده
مشترك اولمق لازم كله‌جكنى ادعا ايدرلر . وهركسك متساوياً مختار
اولمسيچون قوانين اجتماعيه‌يابشنى ايسترلر. حقسزدرلر . برهيئت منتظمه‌ده
شرط انتظام هركسك مختار اولمسى دكلدر يعنى برهيئته هيئت منتظمه
دنيلمك ايچون آنده هركسك مختاراولمسى لازم دكلدر . زيرا هركسك
مختار اولمسى محالدر . برهيئته اولوقت هيئت منتظمه دنيلوركه آنده مختار
اولمق هركسك بداقتدارنده اوله . اوندن صكره‌ده [ليس للانسان
الاماسعى] يه توفيق حركت ايجاب ايدر .

بولغار تاريخنده كليسا مسائلى موضوع بحث اولديغندن بوكا دائر
بعض معلوماتك عرضنى مناسب كوردم . حقوق سياسيه‌ده حريت
تدريس ، حريت مطبوعات ، حريت شخصيه وحريت مذهبيه‌دن
بحث اولنمشدر .

حريت مذهبيه

حريت مذهبيه قاعده‌سى بوكونكى كونده اك زياده مدنيتله متصف
اولان وحريته رعايت ايدن آوروپااقوامى ميانده بك چوق مخاصمات
ومقاتلات وقوعنه سبب اوله‌رق هرمملكتده نيجه انقلابات وقوعيله
ونيجه قانلر دوكولمسيله اكتساب ايديله‌رك حقوق اساسيه صره‌سنه قيد
اولنمشدر . معلومدركه آوروپاده جارى اولان مذاهب براساسدن

منشعب اولديغى حالده اختلاف مذاهب جهتيله وقوعه كلن محاربه‌لر يوزلرجه سنه‌لر دوام ايتمش وقرون وسطى تاريخى همان بونلردن عبارت بولنمشدر . اختلاف مذهب يوزندن وقت بوقت عربلرك وموسويلرك اسپانيادن طرد وبوكبى مذاهب عليهنده دولتلرك بالاتفاق حركتلرى بيله وقوعه كلمشدر . نهايت ١٥٩٨ سنهٔ ميلاديه‌سنده مشهور فرانسه قرالى دردنجى هانرى [نانت قرارنامه‌سى] نامنده بربياننامه نشر ايدوب آنده فرانسه‌ده قتوليك مذهبندن ماعدا مذاهب اربابنه وازجمله پروتستانلره مساعده كوستره‌رك اووقتده آوروپاده بولنان حكمدارلره برنوع حريت مذهبيه نمونه‌سنى كوسترمك ايسته‌مشدر ..لكن بوقرار نامه برمدت دوام وجريان ايتدكدن صكره مشهور [اون دردنجى لويى]ادبياتده ماهر ودائما ارباب معارفى مظهر التفات ايدر برذات اولمقله برابرديجه تعصبى يك ايلرو كتورمش اولديغندن بوقرارنامه‌يى فسخ ايتدى وپروتستانلر حقنده ظلم وتعدى ايدلمك عادتا ممدوحيتى موجب اولوردى . آندن اول دخى تاريخلرده امثالى اولميان مدهش برحاله وقوعبولمشدر . اوده [سنت يارتلى] دنيلن وقعه‌در .

شويله‌كه فرانسه قراللرندن ايكنجى هانرينك حرمى [قترين دومديجى] عن اصل ايتاليالى اولوب فرانسه‌ده اوغلى طقوزنجى شارلك زمان حكومتنده پك زياده نفوذ كسب ايتمش ايدى . اووقتلر ايسه آوروپاده [آسترلوژى] دنيلن منجملك پك مقبول ايدى . بويله منجملك وقتيله عربلرده‌ده جارى ايدى . بونك اصلى علم هيئتله اشتغال ايدنلرك كندى علملرينى سوء استعمال ايتملرندن عبارتدر . علم هيئت ايجابنجه خسوف وكسوف وقوعى وقويروقلى يلديز كورلمسى كبى شيلر اولجه اخبار اولنه‌بيلور .

بوخبر وبریشه کشف وکرامت سوسی ویرمك ایچون برطاقم احکام
دخی بیان اولنمغه باشلامشدر دین اسلامك ظهورنده [کل منجم کذاب]
و [وهو علی کل شیٔ قدیر] و [لایعلم الغیب الله] بیوریله‌رق منجملکك
بودرلوسی منع ایدلدی . وعلم هیئت اوقات صلاتی تعیین وسیله‌سیله تماماً
دائرهٔ وظیفه‌سنه ارجاع قلندی . لکن علم هیئت عربلردن آوروپایه
کلدی . اونکله برابر دین اسلامك بحق کاذبلك دیدیکی منجملك
دخی برابر کلدی . بتون آوروپا بوکا اینانیوردی . هله کبرا طاقمی
علی الاکثر حرکات وسکناتنی منجملرك تعلیماتیله اجرا ایدرلر ایدی .
[قترین دومدیجی] دخی [لوب ژیه — Loubjier] نامنده ایتالیالو
برمنجمه قاپیلمشیدی . بوقادینك ایام نفوذنده لوب ژیه‌ده فرانسه‌یه
کلدی . احکام نجوم ناملیه قرالك والده‌سنه استدیکنی یاپدیریردی . صکره
قتولك پاپاسلری لوب ژیه‌رك بوحالندن استفاده‌یه قالقدیلر . لوب ژیه‌ره
کلی اکراملر ایدوب قرال ایله والده‌سنه دیدرتدیلر که اوچ درت کونه
قدر فرانسه‌ده مذهبدن طولایی بك بیوك قان دوکوله‌جك وبونده
مقاتله‌یه باشلایان طرف قزانه‌جقدر . اولوقت ۱۵۷۲ سنه‌سی اغستوسنك
یکرمیسنده ایدی . بو اخبار اوزرینه والده‌سیله قرال بالاتفاق پروتستانلر
علیهنده قتل عامه قرار ویردیلر . بوقرار موجبنجه هرطرفه امرلر
کوندردیلر امرلرك وصولنه قدر اوچ درت کون کچمکله قتل عام
اغستوسك یکرمی دردنجی کونی وقوعبولدی .

اوکونده [سنت پارتلی یورطیسی ایدی . بوسببله وقعه‌نك اسمنه
[سنت پارتلی] وقعه‌سی دینلدی ایشته معاذالله هیچ بریرده امثالی
کورولمدك صورتده چولوق چوجق ارکك قادین قتل عام اولندی .

حتی غریبدرکه حالا آوروپاده منجمك دیدیکی چیقدی دینلر واردر .
حتی مشهور [قونت دورت] فرانسه ایالتلرینك برنده قوماندان ایدی .
بوقتل عام امری کندوسنه دخی کلدکده بوحرکتی وجدانی قبول
ایتمشدی . قراله شویله جه برجواب یازدی . [عسکره مراجعت ایتدم .
قره غوللری تفتیش ایلدم . وطن اوغرنده جان ویرمکه حاضر دلاورلر
بولدم . معصوم قانی دوکه جك جلادلر بوله مدم . بوسببله امریکز
بوراجه اجراسز قاله جقدر .] نهایت بوحاللرك خاتمه سی اولمق اوزره
فرانسه انقلاب عظیمی ظهور ایدرك [ده قلاراسیون دو دروادوم]
یعنی حقوق بشر اعلاننامه سنه شوفقره درج اولندی . [هیچ برکیمسه
افکار دینیه سندن طولایی مؤاخذه اولنمامليدر . شوشرطله که آنك
اظهاری اسایش عامه یی اخلال ایتمیه] ممالك شرقیه ده دین اسلامك
ظهورندن بری اسلامك غیری مذاهب حقنده حریت پرورلك اصولی
شرعاً وسیاسةً جاری اولان قواعددن اولوب حکومت عثمانیه یه تابع
اولان ملل مختلفه اوته دنبرو بوخصوصده معاملهٔ مساعده کارانه یه
مظهر اولمشلردر . دولتك الکقوتلی وقدرتلی وقتلرنده حریت مذهبیه یه
تعرض یولنده اقتدار حکومت سوء استعمال ایدلمامشدر . حتی حریت
مذهبیه ماده سنده ممالك عثمانیه ده اخیراً وقوعبولان اعلانات قانونیه
وسائره هپ بوقاعدهٔ قدیمه ومرعیه نك تأکیدندن وحال وزمانه کوره
توسیع وتنسیقندن عبارت اولوب بوبابده یکی برقاعده وضع اولنمامشدر .
بردولتك تبعه سندن اولان افراد ایله مذهب جهتنجه اولان مناسباتی
هر مملکتده بر صورت مختلفه ده جاری ایسه ده بو مناسبات
اساساً درت صورته افراغ اولنور . شویله که اولا دولتك

بردینی اولوب ومذاهب ادیان سائره‌منع ایدلمك صورتی واردر بو صورت [نانت قرار نامه‌سنك] فسخی اوزرینه فرانسه‌ده تأسس ایدن اصولدرکه اخبراً روما ممالکنده واسپانیاده دخی فسخ اولنمش اولدیغندن الیوم عالم مدنیتك هیچ برطرفیده مرعی الاجرا دکلدر . اسپانیاده اوتوزسنه اولنه‌کلنجه‌یه قدر بو اصول هنوز جاری اولوب یالکز قتولیك مذهبی حکومتجه طانمش اولمغله سائر مذهبدن اولان اهالی علناً اجتماع ایدرك اجرای آیندن منع ایدیلوردی . فرانسه‌ده دخی فرانسه انقلاب مشهورینه قدر قراللرحین جلوسلرنده قتولیك مذهبنده بولنمیانلری کوندن کونه ازاله ایتمك خصوصنه چالیشمغه یمین ایدرلردی . حتی فرانسه وکلاسندن مشهور [تورغو] اون آلتنجی لوئینك رسم جلوسنده مخالف مدنیت اولان بو یمینه مقابل یکی بر یمین صورتی احداث ایتمك ایسته‌مش ایسه‌ده قرال اکلاشلماز بعض کلمات تفوه ایتمکی عادت قدیمه‌دن واز کچمکه ترجیح ایتمشدر . ایکنجی صورت بونك بتون عکسی اوله‌رق امور مذهبیه حکومت جسمانیه‌دن کلیاً تفریق اولنمق یعنی رسمی بر دین طانمق اوزره هیچ بر دین ومذهبی منع ایتمامك وافراد اهالی هانکی مذهبه ذاهب اولورسه اولسون جمله‌سنك حریت مذهبیه‌سنی متساویاً وقایه ومحافظه ایلمکدر .

اوچنجی صورت — دولتك بر دینی اعلان اولنمغله برابر مذاهب معروفه‌سائره‌نك دخی حریت اوزره براقلمسیدر .

دردنجی صورت — . بر مملکتده جاری اولان مذاهب معروفه‌نك هیچ بری دین رسمی عد اولنمیوب مذاهب مختلفهٔ معروفه حکومتك تحت تصدیقنده بولنق و جمله‌سنك رؤسای روحانیه‌سی ومعابد مأمورلری طرف حکومتدن توظیف قلنملیدر .

ممالك عثمانيه ده مذاهب حقنده جاری اولان اصول اوچنجی صورته مطابقدر . فقط ذات حضرت پادشاهی صفت سلطنتله برابر صفت خلافت اسلاميه يی دخی حائزدرلر . قانون اساسينك اون برنجی ماده سنده محرر اولديغی اوزره دولت عثمانيه نك دينی دين اسلامدر . بو اساسی وقايه ايله برابر آسايش خلق و آداب عموميه يی اخلال ايتمامك شرطيله ممالك عثمانيه ده معروف اولان بالجمله اديانك سربستی اجراسی و جماعات مختلفه يه ويرلمش اولان امتيازات مذهبيه نك كما كان جريانی دولتك تحت كفالتنده در .

بو بابده قانون اساسی محضا موجود اولان اصولك تصديقندن بشقه برشی ياپمامشدر . يعنی يكی برشی ميدانه قويمامشدر . چونكه دين اسلام اوته دنبرو دولت عثمانيه نك دينی اولديغی كبی ملل مختلفهٔ عثمانيه دخی من القديم دينلرنجه مظهر حريت اولمشلردر .

فاتح سلطان محمد خان ثانی حضرتلری حريت مذهبيه جه ذهازياده مساعده كارلق ابراز ايدرك استانبولك فتحی اوزرينه روم بطريقنه برطاقم امتيازات احسان بيورمشلردر . جماعات سائره دخی بو امتيازاته نائل اولمشلردر . بو معافيات و امتيازات اليوم مرعی الاجرادر . حتی بونلردن برطاقی قواعد جديدهٔ حقوقيه جه حوق دولتله ناقابل تأليف اولديغی حالده دخی هنوز قالديرلمامشدر .

دين اسلامك حمايه سی صفت جليلهٔ خلافت اقتضاسنجه ذات حضرت پادشاهی يه عائدر . شيخ الاسلام افندی طرف پادشاهيدن نصب و عزل اولنور . شيخ الاسلام مفتی الانام و محاكم و حكام شرعيه نك ناظری و هيئت علمانك رئيس و مرجعيدر .

دين اسلامك غيری اوله رق ممالك عثمانيه جه معروف اولان مذاهب روم ، ارمنی ، قتوليك ، يهودی ، پروتستان ، مذهبلريله روم

پطریقلکندن اخیراً تفریق اولنان بولغار اکسارخلقنه تابع بولغار مذهبی وخرستیان مذهبلرندن الك قدیم عداولنمغه شایان اولان سریانی مذهبیدر .

سریانیلرك کلیسا وپطرقلری مستقل یعنی مذاهب سائره یه مربوط اولمامقله برابر درسعادتده بولنان وکیل روحانیلری واسطه سیله باب عالی یه ایشلرینی عرض ایدرلر . مؤخراً سریانیلردن برفرقه آیریلوب سریانی قتولیك اسمیله یاد اولدیغندن قدیم سریانیلره یعقوبی دنیلمکه باشلامشدر .

وبرده خطهٔ مصریه جه اهمیتی حائز مذهب قبطیدر .

دولت عثمانیه کندی تحت حمایه سنده بولنان مذاهب مختلفه رئیسلرینی یعنی خرستیان پطریقلریله یهودی خاخام باشیسنی جماعتلرك عرض وشهادتلری اوزرینه رئیس روحانی مقامنده طانیوب بوبابده برکونه حکومت اجنبیه یه مراجعت ایتمز روم جماعتنك انتخاب ایتدیکی پطریقی بوصفت وعنوان ایله طانیدیغی کبی ارمنی جماعتنك کلیساجه حقیقتده رئیس وپطریغی روسیه ده کائن [آچمیازین]ده اقامت ایتدیکی واستانبولده ارمنی پطریغی عنوانیله انتخاب اولنان ذات حقیقتده پطریق اولیوب کلیساجه یالکز پسقوپوسلق رتبه سنی حائز اولدیغی حالده دولت اوذاتی پطریق ورئیس جماعت طانور . کذلك ارمنی قتولیك جماعتنك اصل پطریغی مؤخراً درسعادت کرسیسیله برلشنجه یه قدر جبل لبنانده اقامت ایدن پاپاوکیلی اولدیغی حالده درسعادتجه انتخاب اولنان رئیس روحانی پطریق صفت وعنوانی ومأموریتی تماماً حائز ایدی بونك سببی ایسه جماعات مختلفه دن بریسنك اصل رئیس روحانیسی ممالك اجنبیه ده بولندیغی حالده اکر کلیسا قاعده سنه رعایت اولنورسه بردولت اجنبیه یه تابع اولان ویاخود استقلال حالنده بولنان مذهب رئیسنك ویاوکیلنك

رئیس جماعت اولمسی لازم کلور بوایسه استقلال حکومته طوقونور .
علی الخصوص برجه درلو درلو محذورلری دعوت ایدر . ایشته
بو اسبابه مبنی آچبا ترنده بولنان — ارمنی قاتوکیتوسی طرفندن برقاچ
سنه مقدم استانبوله اعزام اولنان وکیلی دولت طانیمدی .
ورسماً ردایتدی . ینه بو اسبابه مبنی اوتوز سنه اول « حاسونیست »
و « آنتی حاسونیست » مسئله سی ظهور ایتدی . شویله که : دولت
قتولیك کلیساسنه مداخله ایتدی . ارمنی قتولیك پطریقنك و پقبوسلرینك
قواعد جاریه یی اخلال ایده جك صورتده انتخابنی وعقارات ملیه یه
رومانك مداخله سنی مشعر پاپا طرفندن صادر اولان [وروه سورسی]
نامنده کی قرارنامهٔ روحانی یی دولت رسماً ردایتدی .
وبو قرارنامه یه توفیقاً نصب طرزنده پاپا طرفندن پطریقلکی تصدیق
اولنان [حاسون] افندی یی عزل ایلدی . مؤخراً بو بابده برصورت
تألیفیه حاصل اولدی .

جماعات مختلفه یه عائد اولان امتیازات

اصلاحات فرمان عالیسی منطوقنجه هر جماعت نظامه ربط اولنمش
وبو نظامات جانب باب عالیدن تصدیق بیورلمشدر . یالکز مذاهب مختلفه
مأمورلرینك دولت طرفندن توظیفی ماده سی هنوز دها صورت منظرده .
ده جاری دکلدر . اشبو امتیازاتك الك اساسلیلری هر جماعتك کندیسنجه
مرعی اولان آیین مذهبیه سنی حریتله اوزره اجرا ایلمسی ، و پطریق ،
پسقبوس و خاخاملری مذهبلری اقتضاسنجه حائز اولدقلری وظائف

روحانیه‌لرینی ایفا ایلملری وهرجماعتك كندوسنه عائد اولان معبد ومكتب [مكتب ایشی شایان تأسف وتلهفدر .] وخسته‌خانه وقبرستان كبی مؤسساتی وبونلره متعلق اموال منقوله وغیرمنقوله‌یی اداره ایتمسی وقامیالرجه ظهور ایدن منازعاتك جماعات رؤساسی معرفتیله تسویه قلنمسی وجماعاته دائر اولان وصیتلرك اجراسی خصوصلرندن عبارتدر رؤسای روحانیه منسوب اولدقلری جماعتك ریاست روحانیه‌سنی حائز اولدقلری كبی احوال مخصوصه‌ده دولتك واسطهٔ تنفیذ احكامیدرلر . رؤسای روحانیه تبعهٔ دولت علیه‌دن اولمق شرطیله دولت وجماعتك امنیتنی قزانمش واوصاف ممدوحه ایله شهرت بولمش رهابیندن اولمق اوزره جماعتجه انتخاب اولنوب جانب سلطنت سنیه‌دن نصب ایدیلور . یالكز پروتستان جماعتك پطریق مقامنده اولان رئیسی رهباندن دكلدر . معتبران اهالیدندر . جماعتجه انتخاب اولنان ذات حقنده سلطنت سنیه‌نك عدم قبول اقتداری دركاردر . لكن سلطنت سنیه كندوسنه عائد اولان حق ردی انتخاب عمومی‌یی قزانمش برذات حقنده اجرا مجبوریتنده بولنمامق ایچون پطریقلكه قابل انتخاب اولان ذواتك اسامیسی مبین بردفتر انتخاباته مباشرتدن اول جماعت طرفندن باب عالی‌یه كوندریلور بودفترده اسملری محرر ذواتدن امور حكومتجه لیاقتی اولمیان ویاخود هرنسبیه مبنی ایسه دولتك امنیتی قزانمامش برآدم بولنورسه باب عالی اوذاتك اسمی جماعتجه انتخاب دفترینه درج اولنمامق خصوصی جماعته بیلدیریلور پطریقلر وخاخام باشیلر جانب دولتدن نصب اولندقلری كبی بونلرك ولایاتده وكیللری مقامنده اولان مرخصه‌لر [مار عصالر] ومتره‌پولیدلر دخی تبعهٔ دولت علیه‌دن

اولق شرطیله با برات عالی نصب اولنورلر . ومذاهب مذکوره‌دن بشقه تبعهٔ دولت علیه‌دن لاتین رعایاسی دنیلن یعنی طوغریدن طوغری‌یه پاپانك تحت ادارهٔ روحانیه‌لرنده بولنان قتولیکلره مخصوص و دولتجه معروف [قنجلاریه] تعبیر اولنان بر اداره‌خانه واردرکه بونلرك حکومته متعلق معاملاتنی تسویه‌یه مأموردر . بو اداره‌خانه‌نك شانسه‌لیه نامیله بر مأموری واردر . او واسطه ایله اداره اولنور . فقط بونلرك تبعهٔ اجنبیه‌دن اولان قتولیکلر کبی متبوع روحانیلری اولان وطوغریدن طوغری‌یه پاپا طرفندن نصب اولنان درسعادت لاتین پسقپوسنی باب عالی رسماً طانیماز . زیرا سلطنت سنیه‌نك پاپا ایله مناسبات رسمیهٔ دائمه‌سی یوقدر . پاپا نزدینه ایلچی کوندرلمنك وپاپا ایله مقاولات عقدینك تاریخ عثمانیده امثالی یوقدر . پاپالق کرسی‌سیله سلطنت عثمانیه میانده دولت علیه‌نك بدایت تأسسندن برو جریان‌ایدن مناسبات تلطیف واکرام یولنده بعض معاملات استثنائیه‌دن عبارتدر برده محاربه وقوعبولدیغی اثناسنده پاپا طرفندن هر حکمداره برر سفیر کوندریله‌رك محاربه ایدلمامسی وبی‌طرف حکمدار ایسه محاربه‌نك عدم وقوعنه چالیشمسی رجا ایدلمکدن عبارت اولدیغی کبی دائما دولت عثمانیه‌نك دخی محاربه اعلان ایتمسی اوزرینه پاپا طرفندن ذات‌شاهانه‌یه برر جاجی کوندرمك عادت اولمشدر . روسیه‌ده [روس اورتودوقسی] تسمیه اولنان رسمی کلیسانك رئیسی روسیه ایمپراطوریدر بوکلیسا رسماً وقاعدةً ایمپراطور طرفندن وفعلاً [سن سینود Saint Synode] یعنی بیوك مجلس مقدس روحانی جانبندن اداره اولنور . عموماً مأمورین مذهبیه‌یی ایمپراطور نصب ایدر . فقط سینود ایله پسقپوسك امور

مذهبیه یه متعلق مأموریتلر ایچون آدم عزل ایتمك حقنی ویرمشدر . رهباندن اهلیتسز عد ایتدکلرینی ایمپراطور تبدیل ایده‌بیلور . وسینود واسطه‌سیله بتون بتونه صنف رهباندن چیقاریله‌بیلور . نقط اعتقادات دینیه‌یه متعلق مسئله‌لرك حلنی ایمپراطور هیچ بر وقتده درعهده ایتمز . اویله خصوصاتده ایمپراطور کلیسانك رئیسی عد اولنیوب حامیسی عد اولنور . عقائد دینیه‌دن بر ماده‌نك مذاکره‌سنه لزوم کوریلورسه ایمپراطور مذاکره‌یی یا موجود اولان سینود مجلسنه حواله ایدر و یاخود مخصوصاً بر سینود عقد ایدر . وینه حل مشکل اولنه‌مزسه شرقك درت بیوك پطریقلرینه مراجعت ایدلر . آنلردن بریسی استانبول پطریقی ایکنجیسی قدس پطریقی اوچنجیسی انطاکیه پطریقی دردنجیسی اسکندریه پطریقیدر . اورتودوقس مذهبندن غیری اولان مذاهبه متعلق امور داخلیه نظارتنه مربوطدر . کوریلیورکه دولت عثمانیه‌نك تابعیتده بولنان اقوام دائما حریت مذهبیه‌یه مالك ایدیلر .

بولغارلرك اویانمسی

بولغارلر ابتدا کلیسا مسئله‌سندن ایقاظ اولندیلر . مثلا مکتبلر کشادی ، کلیسالرده بولغارجه اجرای آیین ایدلمسی الی آخره کبی دینی ایشلرله بولغارلرك کوزلری آچیلمغه باشلادی . آینوروزده اوتاج پاییسی « Payissis » نامنده بر بولغار کشیشنه روملر هر کون حقارت ایدرلرمش . شویله‌که : بولغارلرك حکومتی یوق ، کتابی یوق ، یازمسی اوقومسی یوق ، حیواندن فرقی یوق دیرلرمش .

بوکبی طعن وتشنیعدن بیزار اولان پایسی روسجه وفرانسزجه تاریخ کتابلرندن بر کوچك بولغار تاریخی وجوده کتیرمش وبونده اسکی بولغار حیات سیاسیه‌سنی میدانه قویمشدر . بو تاریخ الدن اله کزمش افکار منوره اصحابی برر صورتنی آلمش . الحاصل اهالینك فکری اویانمغه باشلامشدر. اون یدنجی عصرده بر چوق کشیشلر اعانه طو-پلامق وسیله‌سیله روسیه‌یه کیتمشلر قصبه ، قصبه کوی ، کوی طو-لاشه‌رق ترکیاده یشایان اسلاولرك احوال وحیاتنك فنا اولدیغنی اکلا-تمشلر وچاره‌ساز اوللرینی روسلردن استرحام ایتمشلردر . روسیه مکتبلرنده تحصیل ایتمش بولغارلر برالفبا ترتیب وتنظیم ایدرك اهالی‌یه توزیع ایتمشلر وبواثنالرده روسیه ایله دولت عثمانیه آره‌سنده محاربات باشلادیغندن روسیه‌لولردن درس آلمش اولان کنج بولغارلر کاملاً کوکللو اوله‌رق روس اردوسنه دخالت ایتمشلردی . ۱۸۱۰ سنه‌سنده [کورکی استویقوف — guorgui stojkoff] قوته‌ل قصبه‌لی مامارچه‌ف بیوقلی یاتا — Bouyoukliata Mamardjeff] بشیوز کشی ایله قیام ایتمکه تشبث ایتمشلرسه‌ده روسلر ممانعت ایتمشلردر . یالکز ۱۸۲۹ تاریخنده [مامارچه‌ف بیوقلی یاتا] روسیه اردوکاهنه جلب اولنه‌رق جنرال [ده‌پیچ — Debittch] حضورینه چیقا-رلمشدر . جنرال دیبیچ دیمشکه : [بوقونفرانسده صربلولرله اولا-حلردن بحث ایتدك . ایلروده بولغارلرك دخی صره‌سی کله‌جکدر . مستریح اولکز روسلر اسلاودر . اسلاولری حمایه ایدر وایده‌جك و هیچ بر شیدن آنلری محروم براقمیه‌جقدر] روسلرك عودتندن صکره بر چوق بولغارلر شمنیدن واسلیمیه وپروادی قصبه‌لرندن بسارابیایه

هجرت ایلمشلردر . بو محاربه‌ده اثبات وجود ایدن وروسیه‌نك تشدیر-
مه‌لرندن اولان بولغارلرك طونه ولایتنه عودتلرنده هر بری بر رمکتب
کشادینه چالیشدی . بولغارلرك برنجی مکتبی ۱۸٤٤ تاریخ میلادیسنده
غابرووا‌ده آچیلمشدر. بالآخره دیکر قصبه‌لرده دخی مکتب کشادینه
موفقیت حاصل اولدی. بولغارلرك فکرلری کیتدکجه بولغار حسیاتیله
آچیلمغه ، اویانمغه باشلادیغندن روملرله ضدیت چوغالدی .

کلیسا مسائلی

۱۸۲۹ ده روسیه ایله دولت علیه آره‌سنده عقد ایدیلن ادرنه
معاهده‌سندن صکره آوروپا حکومتلری عثمانلی تابعیتنده بولنان خر-
ستیانلرك احوالنی دوزلتمك ایچون بیك درلو تشبثاتده بولندیلر سلطان
محمود ثانی بعض اصلاحات اجراسنه ابتدار بیوردیلر. مساوات وعدالتك
تطبیقنی امر ایتدیلر ۱۸۳۹ دن ۱۸٦۱ سنه‌سنه قدر دخی سلطان
عبدالمجید خان رشید پاشانك تدبیریله بعض اصلاحات یاپدی . کلخانه
خط شریفنی اعلان ایلدی . فقط مسلمانلرله خرستیانلرك مساوی
طوتیلمسی خصوصی کاغدده قالدی . اجرا اولنمدی . بو خط همایونه
کوره هرکسك مال ، جان وعرضی تحت امنیتده اوله‌جق وویرکونك
اصول طرحی تنظیم ایدیله‌جك مأمورینلرك صاتیلمسی الغا اولنه‌جق
بعض التزامات لغو ایدیله‌جکدی ویاپیلدی . بوندن صکره‌ده تنظیمات
خیریه ایله دها واسع اصلاحات اجرا اولندی. مجالسده اعضای مسلمه
غیر مسلمه بولندیرلدی . مع ذالك خرستیان اعضالر بر تصدیقچی

ایدی . تنظیمات خیریه‌ده خرستیانلرك ترفیه حاللرینه اعتنا اولنه‌جغی مندرج اولدیغندن بولغارلر بو فرمانه استناداً لسانلرینك سربستیسنی ومکاتب وکلیسالرده بولغارجه اوقونمه‌سنی طلب ایتدیلر . ۱۸۳۳ سنه سنده اسکوبلیلر له صاقووولولر ایلك خطوهٔ ترقی‌یی آتدیلر وبر بولغار دسبوطی طلب ایتدیلر . روم پطریقی بوتکلیفی رد ایتدی . یکیدن بوایکی موقعه‌روم دسبوطی یوللادی . ۱۸٤۵ سنه‌سنده بولغار خادمی اولوب ملت پرور نامنی احراز ایدن [نه‌عوفیت پوزووه‌لی — Neofit Bozvely) و [ایلاریون ماقار یوپولسکی - Illarion Makaryopolsky] نام پاپاسلر بولغار دسبوطلغنی احراز ایچون حکومته بر استدعا تقدیم ایتدیلر .

قریم سفرندن یعنی ۱۸۵۶ سنه‌سندن‌صکره سلطان عبدالمجیدخان خرستیانلره غایت مساعد اولمق اوزره بر فرمان احسان ایلدی . بو فرمان حکمنجه هر ملت ایستدیکی لسانی اوقویه‌بیله‌جك وآیین روحانی اجرا ایلیه‌جکدر. مختلط محکمه‌لر تشکل ایده‌جك وخرستیانلر حکومت مأموریتنه تعیین اولنه‌بیله‌جکلر . وخرستیانلردن آرزو ایدنلر خدمت عسکریه‌یه قبول اولنه‌جقلردی. بوکبی مساعداتدن جرأت آلان بولغارلر هر قصبه‌دن بر هیئت مبعوثه ترتیب واستانبوله اعزام ایتدیلر بونلره ویریلان تعلیمات بولغار کلیساسنك استقلالنی استحصالدن عبارت ایدی . بولغارلرك مطلبنك تدقیقی حکومت طرفندن تشکیل اولنان بر قومیسیونه حواله وتودیع اولندی . قومیسیون بولغارلرله روملر آره‌سنده بر صورت ائتلاف بوله‌رق مسئله‌یی حل ایتدی . وبرنجی دسپوط اولمق اوزره ۱۸٦۰ سنه‌سنده ایللاریون ماقاریو پولسکی تعیین

اولندی . مومی الیه بر دائرهٔ روحانیه یعنی اپارخیا و یرمیه‌رك یالکز توری برنام ویرلدی . بودسپوط استانبولده‌کی بولغار کلیساسنده آیین روحانی اجرا ایدرکن اوراده مجتمع بولغارلر روم پطریقنك اسمنك ذکر ایدلمامسنی طلب ایتدیلر . طشره ده بولنان بولغارلر دخی فوق العاده غلیانه کلدکلرندن سنهٔ ۱۸۸۰ مایس ۱۹ سنه‌سنده روم ایلی‌یی تفتیش ایتمك اوزره قبریسلی محمد پاشا مأمور اولدی . هر قصبه‌یه اوغرادیغنده بولغار اهالیسی طرفندن براستدعا تقدیم اولنه‌رق دسپوط تعیینی رجا اولندی . محمد پاشا روم حامیسی اولدیغندن بولغارلرك استدعالرینی رد ایدرك پاپطریغی طانیمغی ویاخود پاپای طانیمغی توصیه ایدییوردی . بونك اوزرینه بعض بولغارلر قتولیك اولدیلر . بو بولغار قتولیکاری حالا بکیجه‌ده قلقیشده ، کوکیلیده واردر . بولغار قتولیکاری پاپانی طانورلر . مع مافیه کلیسالرنده‌کی ترتیبلری اورتودوقس کیبیدر . روم پطریغی اوصره‌ده اوچ بولغار دسپوطك تعیننی طلب ایتدیسه‌ده استانبولده‌کی بولغارلرك غلیانه کله‌رك نمایشلرده بولنملری نصب خصوصنی برمدت ایچون تأخیر ایلدی . روم پطریقخانه‌سنده کلیسا مسائلنی حل ایچون بولغار وروم اعضالرندن مرکب برمختلط مجلس عقد اولندی . بولغارلرك تکلیف ایلدیکی اوچ ماده روملر طرفندن رد ایدلدی . حتی رد خصوصنده روملر اودرجه ایلرو کیتدکجه بولغار اسمیله بولغار کلیساسی نامی بردها ایشتمکی ایستمدکلرینی پس پرده‌ده عیان ایتدیلر . وقتا که خصوصات مذکوره خارجده منتشر اولدی . بولغارلر کاملاً روم پاپاسلری علیهنه قیام ایتدیلر . بولغارلرك اکثریتی تشکیل ایلدکلری قصبه‌لرده کویلرده روم پاپاسلرینه ایتمدك حقارت براقمدیلر . پطریقخانه‌یه بیك درلو

شکایتلر یاغمغه باشلادی . یالکز کلیسا ودین ومذهب ایشلریله بولغارلغك
احیاسی قابل اوله‌میه‌جغنی آکلایان بولغار کنجلری سیاسی مسلکك
تعقیبی لزومنی حس ایتدیلر . ویاخود پانسلاو یزموس ده امر ایتدی .
هب مذهب اوزرینه مؤسس مدعیاتدن ماعدا سیاسی بعض مطالعات
سردیده ایجاب ایتدی . بونك ایچونده منورالافکار بولغار کنجلرندن
مرکب برسیاسی فرقه ، دها طوغریسی برقومیته تشکل ایتدی .
اوزمان دولت علیه‌نك کوستردیکی عنف وشدت بوقومیته‌نك حیاتنه
سدچکه‌جکی مبرهن اولدیغندن قومیته مرکزینك ممالك عثمانیه خارجنده
بولنمسی ایجاب ایدیوردی قومیته کسب قوت ایتدکدن صکره ممالك
عثمانیه‌یه نقل اولنمق اوزره بکرش مرکزه اتخاذ اولندی . قومیته‌نك
فعالیته باشلادیغی برزمانده ایدی‌که روسیه چرکسلرله آبازه‌لری روسیه‌دن
قوغدی . بونلر طونه ولایتنه یرلشدیرلدیلر . آچ وجبلاق کلمش اولان
چرکسلر برمقدار مال ایدنمکه یلتندکلرندن اوته‌ده بروده کوردکلری
حیواناتی کندولرینه مباح عد ایدرلردی . بولغارلر ایسه بوظلمه
تحمل ایده‌مدکلرندن برچاره بولملری ایچون قومیته‌یه مراجعت ایتدیلر .
قومیته ١٨٦٧ سنه‌سنده [فلیب توتیو Philips Totyou] و [هاجی
دیمتری آزه‌ن Hadji Dimitriazen] و [استفان قره‌جه ــ Karadja
Stefan] اسمنده اوچ رئیسك معیتنده قوتلی برچته تشکیل ایدرك
طونه‌یی کچیردی . بونلر طونه ولایتنده اجرا آته باشلادیلر . بوحال
براز استانبولده‌کی وکلایی دوشوندرمکه باشلادی صدر اعظم ایکی
پروژه تنظیم ایدرك روم پطریغنه کوندردی . فقط پطریق ایکیسنی‌ده
رد ایتدی . چونکه حکومت عثمانیه بولغارلره مخصوص اولمق اوزره

بر اکسارخخانه تشکیلی و مرکزینك استانبولده اولمسنی تکلیف ایتمشیدی .
بو زمانده دسپوط [آنتیم ویدینسکی ـ Antim Vidirsky] ودسپوط
[ایللاریان لوفچانسکی ـ Illarian Loftchansky] ودسپوط
[داروتهئی صوفیسکی ـ Daroutey Soufisky] روم پطریقنندن
آیرلدقلرینی اعلان ایتدیلر . وبونلره دسپوط [پانارهت پلوودیفسکی ـ
Panaret Plovdifsky] التحاق ایلدی . ١٨٦٩ سنهٔ میلادیه‌سنده
صدر اعظم عالی پاشا کافی‌السابق مختلط برمجلس تشکیل ایتدیره‌رك
اوچنجی برلایحه‌تودیع ایلدی . بوده پطریق طرفندن شدتله رد اولندی .
نهایت ســا ٢٧ شباط سنه ١٨٧٠ تاریخنده روم وبولغار رؤسای
روحانیه‌سنی عالی پاشا حضورینه جلب ایدرك اون بر ماده‌یی حاوی
برفرمانی تبلیغ ایلدی . بوفرمانله بولغارلر آیری برملت طانیمق
ایستیوردی . پطریق بوفرمانك دخی حکمنی اجرا ایتمدی . ١٨٧١
سنه‌سنده عالی پاشا وفات ایتدی . محمود ندیم پاشا صدر اعظم اولدی .
محمود ندیم پاشاده پطریق آنتیمك تأثیر نفوذیله ایللاریون طرنووسکی ،
پانارهت پلوودیسکی . ایللاریون کوستیدلمسکی اسمنده‌کی دسپوطلری
نیقو دیمیایه‌نفی ایتمك ایسته‌مشسه‌ده استانبولده بولنان بولغارلر طرفندن
برنمایش اجرا وسرای پادشاهی‌یه قدر کیده‌رك بردکنکه مربوط اولان
فرمانی ارائه و تنفیذ احکامنی رجا ایتمشلردر . بونك اوزرینه بواوچ
دسپوطك نفی وتغریبندن صرف نظر اولنمشدر .

بولغارلرك ایلك اکسارخی الهٔ نالی ایللاریون لوفچانسکی اولدی .
بش کون صکره استعفا ایدرك آنك یرینه قرق کلیسالی آنتیم ویدینسکی

اولدی . روم پطریقلری بولغار اکسارخخانه‌سنك طانماسی ایچون
چوق چالیشدیلر . موفق اوله‌مدیلر . ۱۸۷۲ تاریخ میلادیسی ایلولنك
اون آلتنجی کونی روم پطریقخانه‌سنده بیوك برمجلس روحانی عقد
اولندی . اوزون اوزادی‌یه مذاکراتدن صکره بولغارلری آفروز
ایدرك شیزماتیك یاپمق تقرر ایتدی . و [اناتما] دیدیلر .

سیاسی فرقه‌نك « طونه فدائی قومیته‌سنك » اجراآت دوری

اختلالات سیاسیه

بولغارلرك افکاری اویانیر اویانماز ایکی مسئله میدانه چیقدی .
برنجیسی مکتب وکلیسا ایکنجیسی ایسه استقلال وبوکا موفقیت ایچونده
اختلال مسئله‌سیدر . کلیسا مسئله‌سی آچیق، استقلال مسئله‌سی ایسه
پك کیزلی طوتیلیوردی . بالقان شبه جزیره سنده بولنان صربستان
رومانیا ، قره‌طاغ ، یونانستان ممالك عثمانیه‌دن آیرلدیلر واستقلال
کسب ایتدیلر . بولغارلر دخی آنلری تقلیداً استقلاللرینی قزانمغی اقصای
امل اتخاذ ایتدیلر . ایلك اختلال صغیر ۱۸۴۱ سنه‌سنده کویلولر
طرفندن لسقوفچه نیشی وپیروت طرفلرنده یاپیلدی . بوقصبه‌لر ۱۸۷۷
سنه‌سنده وقوعه کلان عثمانلی روس سفرندن صکره برلین عهدنامه
سنك احکامنه توفیقاً صربستانه ویرلدی . حالبوکه آیاستفانوس معاهده
نامه‌سنده تعداد اولنان قصبه‌لرك بولغارلره عائد اولدیغی یازیلی ایدی .
اوحالده عثمانلی روس محاربه‌سندن اول وقوعبولان اختلال بولغارلرك
تأثیریله اولدی . فقط بواختلال صورت شدیده‌ده تسکین اولندی .

حتى اوروپا افكار عموميه سى بو صورت تسكيندن فوق العاده متأثر ايدى .
فرانسه حكومتى طرفندن كونديريلان [بلانكى ـ Blanquis] نام
ذات اختلال واغتشاش ظهور ايدن يرلرى كزدكدن صكره قلمه آلديغى
اثرده شدت لسان قوللانمشدر .

١٨٥١ سنه سنده ويدين ، لوم ، بلوغرادجق مواقعنده ينه براختلال
وقوعه كلمش عثمانليلر اونى ده كمافى السابق تسكين ايتمشلردر . عينى
زمانده طرنوه ده دخى برقيام اولدى ، اوده باصديرلدى . بو اختلالات
بر پلان اوزرينه ياپيلمديغندن موفقيتله نتيجه لنه ميوردى . قريم سفرندن
صكره برفكر دها زياده ايلرو كيتدى . مطبوعاتله برنجى دفعه اوله رق
بولغار استقلالنى طلب ايدن « قوته ل ـ Kotel » قصبه لى [يوركى
صاوا راقوفسكى Georgi sava Rakovski] اولدى .
بو آدم هم ذكى وجسور بروپروودا هم ده محرر ومؤلف ايدى .
زيرا آتنه ده تحصيل ايتدى . آتنيكى اتريا جمعيتك آمالنى ، تشكيلاتنى
اوكرندى . صكره ده پاريسده اكمل معلومات ايتدى . آنارشيى بك
كوزل اكلادى . راقوفسكينك مقصد سياسنده موفقيتى تأمين ايچون
حاجى ديمترى آزه ن وپنايوط هيطوف وخريستو بوتهف كبى ووپووده لر
فوق العاده صورتده معاونتده بولنديلر . وسيواستوپول محاربه سندن
صكره صربستان بكى ميخائل اوبره نوويچ عثمانليلرله حرب ايتمك
عزمنده بولنديغنى استخبار ايتملرى اوزرينه ياردم ايتمك آرزوسيله
صربستانه كيتديلر . ١٨٦٢ ده عثمانليلر بلغرادى بومباردمان ايتديلر .
كرك اوراده وكرك سه شبقه بالقانلرنده بو ووپووده لر چته لريله خيلى
ايشلر كورمشلردر . صربستانله عثمانليلر آره سنده مصالحه عقد اولندقدن

صکره هر بری برطرفه کیتمشلردر . رومانیاده پرنس [قوزا Kouza] نك سقوطنده رئیس نظار [براتیانو ـ Bratyano] راقوفسکی یی بالخاصه نزدینه جلب ایدرك رومانیا احوالنك قاریشیق بولندیغی وترکلرك برکون تعرضلری ملحوظ اولدیغنی بالبیان معاونت ومظاهرتلرینی رجا ایلمش وبرقاچ چته تشکیلنی کمال متله استدعا ایتمشدر . بونك اوزرینه پناپوط هیطوف ، فیلیب طوتیو اختلال ایچون حاضرلنمه باشلادیلر . بولغار فرقهٔ سیاسیه‌سی هیئت اداره‌سی که اوزمان قومیته طونه فدائی قومیته‌سی نامنی طاشیوردی . ١٨٦٧ ده سلطان عبدالعزیزخانه برمخطره کوندردی . بونده بولغارلره مختاریت اداره ویرلمسی وتشکل ایده‌جك بولغار حکومت مختاره‌سنده ذات شاهانه‌لرینك بولغار چاری عنوانیله ریاست ایتمسی ویالکز اهالی طرفندن تعیین اولنه‌جق بروکیلك بولغارستانده بولندیرلمسی وملیس تشکیلی وعثمانلولره برمقطوع ویرکو ویرلمسی طلب اولنمشیدی . باب عالی بوکا قطعیاً اهمیت ویرمدی . ١٨٦٧ سنه‌سنك ایلك بهارنده رومانیاده بولنان پناپوط هیطوف وفلیب طوتیو طونه نهرینی کچه‌رك طونه ولایتنده قاریشقلق ایقاع ایتدیلرسه‌ده بوتاریخده طونه والیسی بولنان مدحت پاشا مرحومك رأی وتدابیر صائبه‌سیله اغتشاشك اوکی آلنمش وبرچوق کشیلر صلباً اعدام واختلاله طرفدار وبولغار استقلالنه میال اولنلرك کوز اوکنده کیلرندن برقاچ کشیلرده دیاربکره نفی ایدلدیلر . ١٨٦٨ سنه‌سنده هاجی دیمتری ازون ایله استفان قره‌جه ١٦٠ کشی ایله طونه نهرینی تکرار کچمشلرسه‌ده عساکرعثمانیه ایله قوجه بالقانده بوزلیجه تپه‌سنده وقوعه کلان مصادمه‌ده هاجی دیمتری میتاً واستفان مجروحاً دردست

اولنمشدر . استفان قره‌جه‌ روسجغه کتورلمشسه‌ده اوراده وفات ایتمشدر .
هرسنه بوزلیجه تپه‌سنده برچوق خلق طوپلانور وبونلرك روحلرینك
شاد وخرم اولمسیچون آیین روحانی اجرا اولنور .

راقوفسکینك وفاتندن صکره مؤلفلردن قوپریفشتیجالی [لوبه‌ن
قره‌وه‌لوف ـ Louben Koroveloff] قومیته ریاستنی درعهده ایلدی .
قره‌وه‌لوف روسیه‌ده تحصیل کورمشدر . کندی اثرلریله بولغار حیات
سیاسیه ومدنیه‌سنی عموم اسلاو عالمنه اوکرتمشدر . بکرشده حریت
یعنی « Svoboda » واستقلالیت « Nezavissimos » نامنده ایکی
غزته نشر ایدیوردی . بوغزته‌لرده باب عالی‌یه ظل کثیف نامنی ویرمشیدی .
ودائما [بوکولکه آلتنده یالکز پاشالر مسعود اولور] دیوردی
۱۸۶۹ ده فرقهٔ سیاسیه‌جه بعض تشکیلات وتنسیقات اجرا ایدلمکله
برابر هیئت مرکزیه‌سنجه‌ده تعدیلات اجرا اولندی . زیرا بوندن اقدم
هرحرارتلی بولغار هرجسور موژیق کندی فکرینه کوره حرکت
ایدردی . بونك ایچون حرکاتده وحدت یوق ایدی کرچه مقصد
برایدی وفقط اومقصدی استحصال ایچون حرکاتك ناظمی موجود
ایدی . اجراآتی توجیه ایده‌جك برمانوله‌یه ، برموجهه احتیاج وار
ایدی . هرایشه باشندن باشلامق لازمدر قاعده‌سنه تبعاً اولا قومیته‌نك
هیئت مرکزیه‌سنك اصلاحنه ابتدار اولندی . قره‌وه‌لوف عاقل
واستفادهٔ شخصیه‌سندن زیاده ملتنك سعادتنی ، حریتنی دوشنور برآدم
اولدیغندن اعتماد عمومیه‌یه مظهر اولمشیدی . بوندن طولاییده هرنه
یاپدیسه ، هرنه امر ایتدیسه هرطرفده مظهر قبول اولدی .

قومیته‌نك مرکزی اولمق اوزره کانون الاول بکرش انتخاب ایدلدی .

مركز قوميته‌سنك رئيسى قره‌وه‌لوف اعضا اوله‌رق [واسيل له‌وسكى Vasil Levsky] [ديمترى اوبشتى ـ Dimitri Obschty] [آنكل قينجه‌ف ـ Angud Kintcheff] ودها بونلر كبى برقاچ كشى قبول ايدلدى . بونلر خيلى ايش كوردیلر . طونه ولايتنده قوميته تشكيلاتنه كرميت ويرديلر . هرقصبه‌ده وهركويده برر شعبه تأسيس ايتديلر . الحاصل بولغار اهاليسنى بووجهله مركز قوميته‌سنه ربط ايتديلر . مخابرات انتظامه كيردى . هرزه‌ده كوچك برحادثه اولورسه عقيبنده مركز قوميته‌سنه خبر كيدردى . بوخبر مبالغه‌سيله برابر قوميته‌لرك غزته‌لريله آوروپا افكار عموميه‌سنه عرض ايديلوردى . لوبن قره‌وه‌لوفدن صكره قوميته رياستنه خرستو بوته‌ف كچدى . خرستو بوته‌ف فرديناندك سرياورى اولان جنرال بوته‌فك بيوك برادريدر .

قريم سفرندن صكره عثمانلى حكومتنك دينى كوندن كونه تزايد ايديوردى حكومتك وارداتى (٣٦٠) ميليون فرانق ايدى . بوندن (١٥٠) ميليون يالكز ديوناته مقابل تخصيص اولنمش و بوسببدن مأمولانى ويركو تزييد ايدلمش ، بوويركو فنا برصورتده طرح اولنديغندن بولغارلرك حالى ده كوندن كونه فنالشيورمش . بولغارلره قارشو ضبطيه‌لر درشتانه معامله‌ده بولنيورلرمش چركسلر ايسه دها زياده ظلم وتعدى‌يه باشلامشلر ايمش . بونك اوزرينه اختلال قوميته‌سى جدى برصورتده فعاليته كيرمش واسيل له‌وسكى ، ديمترى اوبشتى وو آنكل قينجه‌ف طرفندن بجوب صوفيه‌ده واوشاق بالقانده بولنان قصبه‌لرده‌كى قوميته شعباتى تفتيش ايدرك تعليمات لازمه‌ٔ شفاهيه‌يى ويرديلر . له‌وسكى ابتدا بنايوط هيطوف چته‌سنده دخى ياراقدار اوله‌رق بولنديغندن

بك تجربه‌لی ایدی . بو حریف غایت جسور ایمش . یونی ١٨٧٤ سنه‌سنده اثنای دور تفتیشده سلوری قصبه‌سی جوارنده یقالادیلر . صوفیه‌ده صباحاً اعدام ایتدیلر . شمدی صوفیه‌ده بونك نامنه برآبده موجوددر . لهوسکی دائما تبدیل قیافتله کزمش حتی کندی معین افرادی آره‌سنه دیلنجی البسه‌سیله کیرمشده هیچ بری طانیه‌مامش اعدامندن و محاکمه‌سی اجرا اولنمش واثنای محاکمه‌ده حاکمك قومیته نره‌ده‌در سؤالنه قارشی هریرده وار هیچ بریرده یوقدر . « Na Vsekude i nikade » جوابنی ویرمش و حاکمك اعضالری کیمدر سؤالنه قارشو هرکس هیچ کیمسه « Sitcki i nikoy » جوابنده بولنمشدر . بونك اوزرینه اعدامنه حکم ویرلمش ودمین دیدیکم کبی صوفیه‌ده حکمی اجرا اولنمشدر .

دیمتری اوبشتی‌نی حکومت‌عثمانیه دردست ایدرك روسجقده اعدام ایتدی . آنکل قینجه‌ف رومانیه‌یه فرار ایدرکن بر پولیسك تعقیبی اوزرینه طونه ساحلنده انتحار ایتمشدر . بو تعقیبات اسنده آلتمش کشی قدر کنج بولغارلری ایدلدی .

قومیته‌جیلق بولغارلرك طمارلرینه ایشلمشیدی . بوکا بر مثال سویله‌یم : قالوفرلی یوپ آنکل اسمنده بر پاپاس ایقاع فساد ایلمسندن طولایی دردست ایدیله‌رك محکمه‌یه تودیع اولنمشیدی . حاکم حضورنده پاپاس شویله‌جه سویلمشیدی . [بولغار ملتنك استقلالی ایچون فدای جانه یمین ایتدم . روح‌القدسده شاهدمدر . برکون طوتیلوب شمدی ویره‌جککز حکمی کوزومك اوکنه کتیردم . باشمی قوللتوغم آلتنه آلدرق ایشه باشلادم . بن بولغار قومنك فدائیسی‌یم . قومیته‌یه منسوبم

يالكزبن قومیته دکل . اوغلم استویان دخی بك دهشتلی قومیته جیلردندر.
حتی کنج اوغلم بوندن برسنه اقدم تأهل ایتمشیدی . حرمی کلنیم حاملدر .
طوغه جق چوجق ارکك اولورسه اسمنی مشهور فداکار رادوله نسبتله
رادول تسمیه ایده جکم . اکر قز اولورسه اسمنی تاده ژدا « امید »
دیه جکم . ایشته طوغه جق اولان اویاورومده ارکك اولسون قز اولسون
بنم کبی قومیته دز . سز بزم مطلبمزی اسعاف ایدیکز ، ایتمزسه کز
بز ایستدیکمزه نائل اوله جغز ودیدیکمزی یپاجغز . ویره جککز
حکم اعدامدر بیلیرم وقت کچیرمه دن امر ویریکز اعدام ایتسونلر .
[شاسون بلغارملتی] دیر . اون آلتنجی عصرده بولغارلر قومیته جیلغه
قالقشدیلرسه ده چابوق سوندیلر . اصل اون سکزنجی عصرده جدی
تشبثاته باشلادیلر . یتمش سنه ظرفنده یعنی ۱۸۰۰ دن ۱۸۷۰ سنه سنه
قدر کچن مدتده بولغارلر ایوجه حاضرلندیلر . بولغارلرك بوتشبثات
واجراآتی البته براساسه مستند اولسه کرکدر .

—— ✦ ——

— برنجی پترونك وصیتنامه سی —

بخشندهٔ حیات وتاجمز اولان جناب واجب التکبیر که همیشه انوار
فیوضات ازلیه سیله ابصار بصیرتمزی تنویر وعون بی غایهٔ صمدانیسیله
قوزوی عاجزانه مزی تقویه وتقدیر بیورمشدر . زمان مستقبلده مسقوف
ملتنك علی العموم آوروپا قطعه سنده فرمانروای حکم و سیاست اولمغه
تعیین اولنمش برملت بولندیغنی کشف و قیاس ایتکه بو عاجزی
مأذون قیلمشدر . اشبو اعتقادمك اساسی آوروپا ملتلرندن اکثریسنك

...مان زواله قریب بر حال شیخوختده بولندیغنه ویاخود شو حاله طوغری
...رسبیل تعجیل روان اولدیغنه مبنی بولنمقدن ناشی دنوز طراوت
...شبابه مظهر اولان بر قومك حد کمال قوت وبلوغنی بولوبده آنلره
...السهوله وبلا شبهه غالب کله جکی استدلال اولنه بیلور . ممالك غربیه
...وشرقیه‌یه ایلروده شمال جانبندن کوستریله جك اولان هجومه مقدما
...رومالیلرك دخی تجدید حاللری ایچون اوزرینه قبائل وحشیه‌یی یوروتمش
...ولان جناب رب العالمینك مقدرات جاویدانیه‌سی مقتضاسی اولق اوزره
...وقات معینه‌ده وقوعی لابد بولنان بر حرکت مقرره نظریله باقمقده
...ونیورم . اهالی قطبیه‌نك بو وجهله مهاجراتی بعینها نیل مبارکك
...واسم معلومه‌ده طغیان ایدرك خطهٔ مصریه‌نك اراضی صعفیه‌سنی
...سیراب فیض وبرکت ایتسنه مماثلدر . روسیه‌یی بر نهر صغیر هیئتنده
...ولمش ایکن شمدی بر نهر کبیر صفتنده براقوب کیدیبورم . نم خلفلرم
...ونی بر بحر عظیم حالنه قویتق کرکدرکه دوچار هزال اولان آوروپا آنك
...یاهیله قوهٔ نابته بولسه واخلافم آنك مجراسنی عاقلانه یوروتدکجه امواج
...تلاطمه‌سی ایادی نحیفهٔ خصمانك وضع ایده بیله جکی سدلری تجاوز ایلیه .
...بونك ایچون اخلافمه ذکری آتی تعلیماتی ترك ایدوب بونی هر آن پیش
...ظار دقت ورعایتده بولندیرملرینی توصیه ایدرم .

١ — . نفرات عسکریه‌یی تبرد آزما وحرب وضربه آماده ومهیا
...ر حالده بولندیرمق اوزره موسقوف ملتی لاینقطع جنك حالیله
...وغراشدیرملی . ویالکز امور مالیهٔ مملکتی اصلاح ایتمك ومجدداً
...ردولر تنظیم وترتیب ایتك ووقت انسب هجومی کوزتمك ایچون
...لت مرقومه‌یه آرام وراحت ویرملیدر .

۲ — . موسقوف ملتنك شمائل ومحاسن مخصوصه‌سى تضييع ايدلميه‌رك ملل سائره فضائل و خصايصندن دخى مستفيد قيلمق امنيه‌سيله وقت حربده لازمكلان ضابطانى واثناى صلح و آسايشده دخى ارباب علم وعرفانى آوروپانك اك معلم ملتلرندن اوله‌رق جلب و استحضار ايلك اوزره هردرلو تشبثات ممكنه‌يى اختيار ايتمليدر .

۳ — . فرصت دوشدكجه آوروپانك وعلى الخصوص قربيتى جهتيله جمله‌دن زياده شايان اعتنا بولنان آلمانيانك هرنوع امور ومنازعاتنه مداخله ايدلمليدر .

٤ — . لهستان قطعه‌سنى فسده وحسده سايه‌سنده دائما شقاق اوزره بولنديرلمق و اصحاب قدرت ومكنت بالارشا قزانيلمق و قرال انتخابى ماده‌سنجه‌يد ومدخل پيدا اولنمسى ايچون مجالس مليه‌ده اجراى نفوذه ساعى اولمق واعضاى مجلس كذلك اله آلنمق وصندالى قرالى يه‌روسيه طرفكيرلرى اقعاد ايتديريلرب بونلره عرض مصاحبت ايدلمك و قطعهٔ مذكوره‌يه روسيه عساكرينى بالادخال بونلرى مؤبداً اقامه ايتديرمكه مساعد برفرصتك ظهورينه دكين اوراده اكلنديرمك وشايد دول مجاوره طرفندن تصعيبات ايقاع اولنورسه بومملكتك مقاسمه‌سيله موقتا ياتيشديردقدن صكره ترك اولنان قطعه‌لرك مؤخراً بتكرار ضبط واستردادى وقتنه منتظر بولنمق لازم كلور .

٥ — . اسوجدن ممكن اولديغى قدر محل ضبط ايدلدكدن صكره مملكتى كاملاً داخل دائرهٔ اطاعت ايده‌بيلمك اوزره برتقريب ايله آنك هجوم و تعرضى دعوت وبونك ايچون اسوجى دانيمارقه‌دن و دانيمارقه‌يى اسوجدن بالتفريق بينلرنده على الاستمرار القاى وسائل رشك ومنافرت ايلمليدر .

٦ — . آلمانيا ايله عقد روابط وتعلق ايدلمك وطرفين منافعى برلشديرلمك واورالره تكثير نفوذ ايديلهرك آلمانيايى بالآخره بزمله يكدل ويك جهت اولمغه مجبور ايلمك اوزره روسيه پرنسلرينك زوجهلرينى دائما آلمانيا حكمدارلرى خاندانندن اخذ وانتخاب ايتمليدر .

٧ — . لوازمات امور بحريهيچون دول سائرهنك جملهسندن زياده بزه محتاج بولنان وبزم دخى اصول بحريهمزك ترقيسى آنك سايهسنده وقوعبوله بيلهجك اولان انكلتره دولتنك اتفاقى سائرلرينه ترجيح ايدوب روسيهده حاصل اولان خطب ومحصولات سائرهنك انكليز آلتوننه مبادله ايتمك وممالكتمزك تجار سفينه طائفهلرينى امور تجارت وملاحتده آلشديرمق اوزره بونلرله انكليز تجار وطائفهلرى ميانده مناسبات متواليه ايقاع ايتمك اقتضا ايدر .

٨ — . بحر بالطق سواحلى بويندن شماله وبحر سياه قيندن دخى جنوبه طوغرى لاينقطع ايلرولمليدر .

٩ — . ممكن اولديغى قدر استانبوله وهندستانه تقرب ايتمليدر اورالرده تختنشين حكومت اولان برتاجدار صحيحا سلطان سلاطين جهان اولمش اولور . بناء على هذا كاهدولت عثمانيهيه وكاهيجه حكومت ايرانيهيه قارشو باب خصومتى كشاده طوتمرق بحر سياه سواحلنده ترسانه وحوضلر انشا وتصورات مشروحهنك حصولنه مدار عظيم اولان بحر سياه وبالطق واره واره كاملاً ضبط واستيلا وحكومت ايرانيهنك انقراضنى بالاستعجال بصره كورفزى استحصال قلندقدن صكره ممكن اولورسه بربةالشام طريقيله ممالك شرقيهنك تجارت قديمهسنى احيا وابقا ايتمل . وبخزن جهان اولان هندستانه قدر ايلرولمليدر .

اورايه لدى الوصول انكلترەنك آلتوننه احتياج قالميەجغى هويدادر .
١٠ — . آوستريا دولتيله هرحالده حصول اتفاقه سعى واقدام ودولت مشار اليهانك آلمانيا حكمدارلغنه دائر دركار اولان تصميماتى ظاهراً التزام ايديلەرك ديكر طرفدن اوكا قارشو آلمانيا پرنسلرينك عرق حسدى خفياً تحريك ويكديكرى عليهنده اولەرق روسيەدن استمداده تشويق ايدلمك وايلروده كافەسنەبردن اطالهٔ دست استيلا اولنمق اوزره آلمانيا قطعەسنده برنوع صحابت اجرا اولنمق لازمكلور .
١١ — . عثمانليلرك آوروپادن طرد وتبعيدى آوستريادولتى حقندەدخى مستلزم خير ومنفعت اولەجغنەدائر دولت مشار اليهابالاقناع استانبول فتح اولندقدنصكره دولت مشار اليهاىى آوروپا حكومات قديمەسندن بريله حرباً اشغال وياخود ايلروده ينه استرداد اولنمق اوزره ممالك مفتوحەنك برحصەسى اعطا اولنەرق واقع اولەبيلەجك اعتراض حسودانەسى اولصورتله ابطال قلنمليدر .
١٢ — . كرك مجارستانده وكرك ممالك عثمانيه ايله لهستانك جهات جنوبيەسنده متفرقاً توطن ايدن روم ارادى جملةً جمع والحاق اولنوب آنلرك مرجع حاميسى وبرنوع حكومت ويا رياست روحانيه تأسيسيله عالمك فرمانگذار اعظمى اولنغه بذل مقدرت ايدلمليدر . آندن صكره افراد مرقومه هرقنغى دشمنمزك مملكتنده بولنسەلر، بزه دوست وخير خواه اولەجقلرى بديداردر .
١٣ — . بروجه مشروح اسوج ممالكى منقسم وايران مغلوب ولهستان محكوم وتركستان مسخر اولدقدن و اردولرمز برلشوب بحر سياه وبالطيق كندى دونانمەلرمزك تحت تحفظنده بولنديرلدقدن صكره دولت جهانى تقسيم ايتمك اوزره اول امرده فرانسه وبعده آوستريا

حکومتلرینه بشقه بشقه وغایت خفی صورتله عرض مافی البال ایتملیدر .

حکومتیندن هرقنغیسنك حرص شان وکبر ونفسی اوخشانوبده تکلیف مذکوره رضاسی تحصیل ایدیله جك اولورسه اول حکومت دیکرینك اضمحلالیچون واسطه وآلت اتخاذ اولندقدن صکره باقی قالان مذکور حکومت علیهنه دخی حرب ووغایه قیام اولندیغی تقدیرده روسیه دولتی کافهٔ ممالك شرقیه وآوروپانك برقطعهٔ جسیمه سنه مالك بولنه جغندن آرتق خورشید ظفر قنغی طرفدن طالع اوله جغنده اشتباه قالماز .

۱۴ — . فرض ثانی اوله رق حکومتین مومی الیهمانك ایکیسی دخی روسیه نك تکلیفنی رد ایده جك اولورلرسه اوحالده بینلرنده القای منازعه ایدیله رك بری برینی ضعفه دوچار ایتدیردکدن صکره بروقت فرصتده روسیه نك اولجه جمع وترتیب قالمش بولنه جق عساکری آلمانیایه صالدیریلوب وبونکله برابر آسیا اردولری محمول اوله رق بری بحر آزاقدن ودیکری دخی « آرخانکل » لیمانندن ایکی عظیم دونما چیقاریلوب بحرسیاه وبالطق فیلولری دلالتیله ممالك اعدایه سوق واعزام وبونلر بحر سفید ومحیطدن ایلرولیه رك برطرفدن فرانسه یه دیکر طرفدن دخی آلمانیایه صولت انداز اقتحام اولدقلری صورتده شوایکی مملکتك قوهٔ متراکمه سی کاملاً قهر وتدمیر وآندن صکره آوروپا حکومات سائره سی بلامزاحم آوردهٔ قبضهٔ تسخیر قلنه جغی امر باهردر .
ایشته آوروپانك محکومیتی صور مشروحه ایله ممکن الحصول وواجب الاجرادر .

برنجی پترو

روم‌ايلی ايشلرنده پانسلاويزموس روسيه‌سنك آوستريايی اشتراك
ايتمسی بووصيتنامه‌نك اون برنجی ماده‌سنه موافقدر .

.- [رسمی روسيه وغير رسمی روسيه] -.

روسيه ايمپراطورلغی پانسلاويزموس روسيه‌سی ايله روسيه حكومتی
اداره ايدن رسمی روسيه‌دن تركب ايدر . رسمی روسيه حكومتی ،
پانسلاويزم قوميته‌لری ، روس غزته‌لری محررلريله مؤلف ومحررين
سائره‌دن برقسم اعظميله دها برچوق روس رجال سياسيه‌سی واردو
ودوائر حكومتی اداره ايدوب امرنامهٔ ايمپراطوری ايله حكم ايدن روسيه‌در .
پانسلاويزم روسيه‌سی ارتودوقس مذهبيله حكم ايدوب آرقه‌سنده
روس اهالی‌سندن كثرتلی جمعيتلر واردر . بوايكی روسيه اكثريا خارجی
پولتيقه‌ده اتفاق وائتلاف ايده‌مزلر . رسمی روسيه‌نك ايستديكنی
پانسلاويزم روسيه‌سی قبول ايتمز . بعضاً ايسه رسمی روسيه پانسلاويزم روسيه‌سنی
ايلروسورر . برحال اكثريا مشكوك پولتيقه‌لرده واقع اولوركه بونده
تشبث اولنان ايشدن نه نتيجه حاصل اوله‌جغی بيلنمز ورسمی روسيه‌نك
فكروپولتيقه‌سنك علناً اظهار اولنمسی آرزو ايدلمزسه اووقت پانسلاويزم
روسيه‌سی اورته‌يه سوريلور . ايش محورلايقنده جريان ايدرسه مثلا
« ملی براختلال ياخود سرايلردن برنده برسوءقصدكبی احوال » اووقت
رسمی روسيه ايشه مداخله ايدوب ارزوسی وجهله نتيجه‌لنديرر . بوكا
چوق زمانلرده كوريلان ايكی وقعه مثال اوله‌رق سويلانه‌بيلور . برنجيسی
ماكدونيا اختلالی ايكنجيسی بلغراد سراينده وقوعبولان قرال

علكساندرك قاتلى در .

اكر ايش تكسنه كيدرسه اووقت روسيه هپسندن ال چكوب نه‌صارمصاق يمش نه‌ده آغزى قوقمش كبى كناره چكيلور .

اكر روس تبعه‌سندن بعض اشخاص برشى ياپمشلرسه بونلر تبعهٔ عاديه‌دن اولدقلرندن روسيه حكومتى بونلرك اعمالندن مسئول اوله‌ميه‌جغنى سويليورز ايشته ايكى روسيه‌نك حالى بويله اولوب اليوم بالقان شبه جزيره‌سنده بونك آثارى كوريليور .

بالقان امورنده بو ايكى روسيه‌نك آيرى آيرى حركتلرى مشهود اولديغى كبى ماكدونيا اختلالنده دخى بويله‌در . برنجى رسمى روسيه ايمپراطورلنى ماكدونيا اختلالنك شمديلك عليهنده اولوب بونى برقاچ كره‌لر علناً اراءه ايلدى . فقط ايكنجى پانسلاويزم روسيه‌سنك ماكدونيا اختلالاتنده كوستردبكى و كوسترمكده اولديغى معاونت فوق العاده مهم وصميميدر . بومعاونت بعضاً اويله وسائطله وقوعه كليوركه انسان بونك غير رسمى روسيه‌دنمى يوقسه حقيقتاً رسمى روسيه‌دنمى وقوعه كلديكنى اكلايه‌ميور . بونى تأييد ايچون شو صوك اختلالاتده چكن ايشلرى سويلنك كافيدر . شويله‌كه : روسيه‌نك صوفيه‌مأمورسياسيسى غوسبودين بخماتيف اوزون مدت ماكدونيا قوميته‌سنك روحى مثابه‌سنده ايدى .

موسى اليهك نزدنده بك چوق دفعه‌لر مجلسلر عقد ايدلمش واونك معلوماتى خارجنده قوميته رؤساسى هيچ برشى ياپمامقده بولنمشلردى . غوسبودين باخماتيه‌نك الندن كليتلى پاره‌لر چكمشدر . بو آقچه روسيه‌ده ماكدونيا قوميته‌لرايچون اعانه‌صورتيله جمع ايدلمشدر . بونك مجموعى

ميليونلرله روبله‌لره بالغ اولمشدر . مومى اليهك دلالتيله برخيلى روس اغنياسى بك چوق فدا كارلقلر ابراز ايتمشلردر. حتى بر روس زنكينى [۲۰۰۰] اختلالجينك هردرلو لوازمنى واحتياجاتنى تأمين ايتمشدر . بولغار جمعيت موسيقيسنك روسيه داخلنده كشت‌وكذار ايدرك بوايش ايچون « ۷۰۰۰۰ » روبله جمع ايده‌بيلمه‌سى مومى‌اليهك همتيله اولمشدر . كرچه بو پاره‌لرك ماكدونيا ماتجيلريله فقراسى ايچون جمع ايدلديكى سويلنمش ايسه‌ده طوپلانان آقچه‌نك صوك برپاره‌سى بيله‌قوميته‌يه‌تسليم اولنه‌رق ديناميت‌وسلاح وجبخانه مبايعه‌سنه حصر ايدلمشدر . پانسلاويزم غيررسمى روسيه‌سى يورلمقسزين وبلا انقطاع ماكدونيا اختلالنه ياردم ايتديكى كبى الآن دخى معاونت لازمه‌ده بولنيورسه‌ده بونى‌قطعياً انكار ايدوب كيزليورلر . فقط صحيحدر. بز عثمانليلر بونى بيلوب دائما خاطرمزده طوتملى يز .

بولغارلر ككيسى ايسه‌بك آچيق‌وظاهر وآشكاردر . كوزنى‌يوموب برشى كورمك ايستميانلردن بشقه هركس بولغار حكومتنك ماكدونيا اختلالاتنك باشى ، قلبى ، جانى ، روحى ، طمارلرى اولديغنى تقدير ايده‌بيلير . بولغار حكومتى كندى‌رؤساى اداره‌سيله بوايشلرى‌ياپيور. بناءً عليه ديه‌بيليرم‌كه بولغارحكومتى ارزو ايتمه‌مش وكندى مساعيسى، آقچه‌سى وضابطانى ايله قوميته‌يى تأسيس وتشكيل ايتمه‌مش اوله‌يدى اختلالات واغتشاشات‌وقوعه كلمزويايمق ايستيان‌حريفلر عادى‌واهميتسز حيدودلردن عبارت‌عد اولنوردى . حالبوكه ماكدونيا اختلالنى‌بولغار حكومتى و باخصوص رئيس حكومت فرديناند اله آلمش و آنلرك استحضاراتيله قيام واقع اولمشدر . فرديناند هيچ يورلمقسزين بونكله

مشغول اولدی . و دینیه بیلورکه صوك سنه‌لرده اوقاتنی کاملاً بو حاضرلقلره حصر ایتدی ایشك ممکن مرتبه کیزلی طوتیله بیلمسی ایچون پرنس فردیناند صوفیه‌ده‌کی مأمورین سیاسیهٔ اجنبیه‌نك انظار دقیقبینانه‌لرندن اوزاقلاشمقده و اکثر اوقاتنی اکسینوغراده‌کی دائره‌سنده چکیروب بو مقصده خادم اولان استحضاراتیله تنهاجه اشتغال ایتمکده ایدی .

داته‌ف قابینه‌سنده حربیه ناظری ومالینوف قابینه‌سنده خارجیه ناظری بولنان جنرال پاپریقوف بو حاضرلقلرده فردینانده باشلیجه معاونلرندن اولوب صوك زمانلرده بولغار حکومتنك ناظری اولقدن زیاده اختلالجیلرك حربیه ناظری ایدی . بونلرله برابر مشهور خرستو بوته‌فك برادری جنرال پوته‌ف ایله دیگر بر رفیق دها برابر بولنیورلردی فردیناند ایله جنرال پاپریقوف تمام ایکی سنه اسباب اختلالی خفیاً پك منتظم صورتده استحضاراتیله مشغول اولدیلر . بو مدت ظرفنده آقچه‌نك چاره‌سی بولنمش متنوع وکلیتلی اسلحه تدارك اولنوب عثمانلی حدودینه یقین مواقع معینه‌ده‌کی امین دپولره ادخار ایدلمش و بالآخره لزومنده حدوددن امرار اولنه بیلمسی ایچون طرق مناسبه حاضرلنمشدر . بوندن بشقه کلیتلی دینامیت و جبخانه و متنوع لوازم ایدینلمش و یالکز بولغارستان داخلنده جبخانه یاپیلمسی اسلحه تعمیری و لوازم سائرهٔ عسکریه استحضاری ایچون بش عدد دارالصناعه وجوده کتیرلشدر . قیام واختلالك تمامیله پلان و پروغراملری تنظیم ایدلمش وساحهٔ شورش وفسادیك واقفانه تعیین وارائه اولنوب منتظم خریطه وقروکیلر یاپیلمش و بونلرك جمله‌سی بولغارستان ارکان حربیه‌سی طوپوغرافیا شعبه‌سنده

وجوده كتيرلمشدر . بوندن بشقا شايد قوميته افرادندن بعضيلری حياً
عثمانليلرك النه كچر ويا بر مصادمه‌دن صكره نعشلری تحری اولنورسه
عثمانلولره يا كاش فكرلر ويرمك ايچون صربلولر نامنه محرر ساخته
پساپورطلر تدارك وتنظيمی بيله اونودلامشدر . مختلف چته‌لره قوماندا
ايتمك اوزره بلغار اردوسنه منسوب ضابطاندن بعضلری تفريق ايدلمش
وقتك حلولنده حدودی كچمك واردوده‌كی خدمتندن عفو ايدلمك
اوزره قيدلرينه اشارت ويرلمشيدی . ايشته فرط فعاليتله پلان وپروغرا
ملرله هر اسبابی استحضار ايديلن اختلالك زمان ايقاعی حلول ايدنجه
فرديناند آرتق بولغارستاندن چكيلمسنه بر مانع قالمامش وحتی عزيمت
دخی ايدوب كويا [ايشته كوريورسكز اسايشك محافظه‌سنه صوك
درجه‌ده چاليشدم . اودرجه‌يه قدر كه بوصلح جويانه اولان وضع وحر
كتمدن ناشی ملتم نظرنده منفور اولوب قاچمغه مجبور اوليورم] ديدی.
كوزل دوشونلمش بر صنيعه حتی اودرجه‌يه قدر استعمال دسايس اولندی كه
صربلولر و آوروپالولره [پرنس فرديناند بولغارستاندن قاچدی . بولغارلر
حرب ايستيور . كنديسی ممانعت كوستردیكی ايچون فراره مجبور
اولدی .] ديديرتدی .

شوراسی صحيحدر كه پرنس فرديناند عثمانليلرله بولغارلر آره‌سنده
بر وقوعات ظهوری اسبابنی احضاردن صكره آوروپايه كيدوب اوراده
حكمداران سرايلرنده وسياسيون نزدنده كنديی صلح ارزو ايدن آوروپا
ايله مأيوس بولغارستان آره‌سنده ناموسلی و امين بر واسطه اولارق
تقديم وبولغارلرك مأيوسيتی، عثمانليلرله ناچار اوله‌رق وقعه احداثنه
مجبور ايتديكنی عرض ايتدی . ايشته بولغارستان حكومتی صوك

ماكدونيا اختلالى بو وجهله حاضرلدى . وبويله برزول اويناندى .

آوستريا ومجارستانك ماكدونياده واسع آمالى واردر . بومدنى و بيوك خرستيان حكومتنك بالقان شبه جزيره‌سنده موافق مدنيت بر وظيفهٔ خرستيانيه‌سى واردر . حكومت مشار اليها ماكدونياده دخى ادامهٔ آسايشى آرزو ايدر . بونك ايچونده برمداخله‌يه ومداخله ايچونده مطلق برطرفدن بر قاريشيقلق واختلال وقوعنه احتياج مس ايدركه آوستريا حكومتنك ايشته كنديسنه وظيفهٔ مدنيه وخرستيانيه عد ايتديكى كيفتك حصولى ايچون بالقانلرده بر قاريشيقلق واختلال وقوعى لازم كلور . بونك ايچونكه قوصوه وماكدونياده‌كى اختلالاتده آوستريالولرك‌ده دخل وتأثيرلرى بولنديغنى ظن ايدرم . طبيعيدركه بوده هپ او وظيفهٔ آسايشپرورانه‌دن نشئت ايدر . محبمز بوسنه وهرسكده بونى تجربه ايدوب طادى دماغنده قالمشده شمديدن او وظيفهٔ اسايشجويانه‌سنى ايلرو سوره‌رك سلانيكه آق دكزه طوغرى سوزولوب شويله‌جه اتيويرمك ايستر . بر بيردوشن ضميرايله بومسئله‌يه دائر كوروشمشيدم . اسكى اسمى واصازبازانوويچ يكى اسمى ايسه سنان بكدر .

بوذات علكساندر قره جورجوويچك ياورى و بيكباشى رتبه‌سنى حائز ايكن عثمانلى صرب سفرنده عثمانلى اردوسنه التجا ايتمش وشرف اسلام ايله مشرف اولمش تاريخشناس وسياسياته واقف عقللى وتجربه‌ديده برآدمدر . بندكزه ديديكه :

اوغلم روسيه وآوستريا حكومتلرينك روم ايلى ايشلرينه مداخله‌لرى اسبابى شوندن ايلرو كليور .

بالقان شبه جزيره‌سنده اون ميليونى متجاوز مختلف اقوام

اسلاويه ساكن اولوب بونلره ديبلوماتلر «يوغ اسلاو» ديرلر . روسيه ماتى ديكر ملل اسلاويه آره‌سنده الك زياده ذى شوكت وقوت برقوم‌در روسيه چارى برنجى پترو وايكنجى قترينا زمانلرندنبرو روسيه‌نك قوتى تزايد ايتدى . روسيه اوزماندن قالمه افكار قديمه سياسيه‌سنى و «پانسلاويزم» دينيلن مقصد غيرقابل اندراسنى وجوده كتيرمك ايچون بردقيقه بيله فوت ايتمز واك كوچوك برفرصتى غائب ايتمز بوكا وصول ايچونده مختلف تدابيره توسل ايدر . هردرلو فدا كارلقدن چكنمز . بو «پانسلاويزم» يعنى اسلاو اتحادى مسئله‌سنك واهى برفكردن ، عادى برسوزدن عبارت اولمديغى بالقان شبه جزيره‌سنده اوته‌دنبرو كورولمكده اولان احوال و اوراده مسكون اسلاولرك متنوع صورتده وقوعه كتيردكارى حركات ايله مثبتدر . مع هذا آوستر ومجارستان مملكتنده شمالى وجنوبى تسميه اولنان اسلاولرك مجموعى يكرمى برميليون آلتى يوز بيك راده‌سنده بولنمسندن ناشى امثالى مثللو اوراده دخى پانسلاويزم افكارى نشر وتعميم ايدلمشدر . آوستريا‌ده‌كى اسلاولرده روسيه‌يه ميالدر . بوصورتله كرك عثمانليلرك وكرك‌سه آوستريالرك معروض اولدقلرى مهالك بردر . بز شمدى‌يه‌قدر بوتهلكه‌يه قارشى برتدبير دوشونه‌مدك صبر ايتدك . صبر ايله قوروق حلوا اولور ديرلر . فقط بوضرب مثل سياسياته تطبيق اولنه‌ماز .

آوستريالولر دوربين برقوم اولدقلرندن اونلر بر مسلك بولديلر . بوندن يوز سنه‌مقدم اسلاو تهلكه‌سندن آوستريايى قورتارمق ايچون شانسه‌ليه مترنيق [درانق ناخ اوستەن] پولتيقه‌سنى اورته‌يه‌قويدى .

يوپولتيقه‌دن مقصد ايسه بالقان شبه جزيره‌سنى الەكچيره‌رك جزاير

بحر سفیده حاکم اولمغله جنوبی اسلاو ایمپراطورلغنك احرازندن عبارتدر. اوچنجی ناپولیونك وجوده کتیردیکی « پرنسیب ناسیونال » مسلکندن روسیا ایله وقوعبولان [سادووا] محاربه‌سندن وباخصوص پروسیا وفرانسه سفرندن صکره تشکل ایدن آلمانیا ایمپراطورلغنك اندن قوتیله‌میه‌رق برکون آوستریاده مسکون اون میلیون قدر آلمانك آلمانیایه‌التحاق ایده‌جکی قوی اوله‌رق بیلندیکندن آوستریا ایمپراطورانی غائب اولمامق مقصدیله [دوانق ناخ اوستهن] پولتیقه‌سنك اجراسنه بتون قوتیله چالیشیور . وبالقان شبه جزیره‌سنده مسکون اقوام آره‌سنده قتولیکلکك تعمیمیله کندیسنه بند ایدرك مذکور پولتیقه‌نك تسهیل اجراسنه موفقیت ایچون میدانلر احضار وبو وجهله دین پرده‌سی آرقه‌سنده کیزلنمش اولان بو بیوك پولتیقه‌یی اجرا ایتمکه فرصت بکلر اولیور . بو مقصده مبنی برلین قونغره‌سنده آوستریا مجارستان باش وکیلی قونت [آندراشی] روسیه‌نك پانسلاویزم پولتیقه‌سنه قارشو اولمق اوزره انکلتره‌نك یاردیمیله بوسنه وهرسکی اله کچیردی وفقط روسیه‌نك‌ده رضاسنی‌ده تحصیل ایتدی . بیك ایکی یوز طقسان اوچ عثمانلی - روس سفرندن برسنه اول روسیه چاری ایکنجی علکساندر ایله آوستریا ایمپراطوری فرانسوا ژوزفك رایخشتادده وقوعبولان ملاقاتنده عثمانلی روس محاربه‌سنده آوستریا روسیه‌یه قارشی حرکات خصمانه‌ده بولنمامق شرطیله بعدالحرب وقوعبوله‌جق تقسیمده آوستریانك دخی بوسنه هرسکه کیرمسنه روسیه چاری موافقت ایتدی . بزم باشمزه برفلاکت کتیرمدن اقدم پلانلری ترتیب اولنیور . آره‌ده موافقتلر حاصل اولیور . صکره بزه قارشی ایشه باشلانیور . دیمککه روم‌ایلی [پانسلاویزم]

و [درانق تاخ اوستەن] پولتیـقەلرندن برینك لقمەسیدر .
بوایکی مقصدك اجراسی قولای اولمدیغندن ویکی تشکل ایدن بالقان
حکومات صغیرەسی ایسە اسکیدن عثمانلی قلنجیلە قالدیرلمش اولان
قدرت وقوتلرینی یکیدن اکتساب عزمندە بولندقلرتدن بونلرك طغیانیلە
آوروپانك آسایش عمومیەسی اخلال اولنەجغی وحتی برحرب عمومی‌یی
بیلە انتاج ایدەجکی وارد خاطر اولدیغندن واوزماندە آوروپادە بویلە
برحربك وقوعی روسیە وآوستریاجە موافق کورولمدیکندن بو ایکی
حکومت آرەسندە ١٣١٣ سنۀ رومیەسندە یعنی ١٨٩٨ سنۀ میلادیەسندە
برمقاولۀ محرمانە عقد ایدیلەرك بوندە روسیە وآوستریا ایچون برر
دائرۀ نفوذ آیرلدی کە روسیەیە بولغارستان داخل اولمق اوزرە واردار
نهرینە قدر بالقان شبەجزیرەسنك شرق قسمی وآوستریایە دخی صربیە
داخل اولمق اوزرە واردار نهرینە قدر بالقان شبەجزیرەسنك غرب
قسمی ایدی . ایشتە بوقسملردە بش سنە ظرفندە وقوعات ظهور
ایتمیەجکنی روسیە وآوستریا تکفل ایدرك آوروپا دول معظمەسنە
برنوطە ایلە بیلدیردیلر. بومدت ١٣١٨ سنۀ رومیەسندە ختام بولدیغندن
بولغار وقایعی باش کوستردیکی کبی صربستاندە دخی تهیات وانتریقەلر
باشلادی . یعنی بولغارستاندە ماکدونیا فدائی قومیتەسی فعلیاتە بدأ
وصربستاندە بیوك صربیە قرالینك احیاسی مقصدیلە تشکل ایدن
[سوەتی صاوا] و[قینا کینا بولوبجە] جمعیتلری حرکتە مبادرت ایلدی
فقط متوفی قرال علکساندر حکومت عثمانیـە ایلە امتزاج پولتیقەسنی
تعقیب ایلدیکندن صربلولر پك بیوك ایش کورەمدیلر . ١٣١٨ سنۀ
رومیەسی ایلولندە شپقەدە انشا اولنان کلیسانك رسم کشادی بهانەسیلە

روسیه حکومتی طرفندن مأموراً اعزام ایدیلن غراندوق [نیقولا نیقولایه‌ویچ] ك اوراده کی وظیفه‌سنی ایفا ایتدکدن صکره بوغازدن بالخاصه [پوبیه دنوسسه‌ف] حرب سفینه‌سنه بینوب درسعادته کلمسی اسلاولره قارشی براشارت ایدی. زیرا [پوبیه دنوسسه‌ف] مظفریت کتیریجی معناسنه‌در . غراندوق خاقان مخلوعك حضورینه قبول اولندیغی اثناده روسیه حکومتنك محبت دوستانغنی عرض ایدرکن قابه‌ده دخی معروف ومشهور قونت جنرال اغناتیه‌ف دخی ماکدونیا فدائی قومیته‌سی رؤساسنه طبان طبانه ضد اولمق اوزره برنطق اوقیوردی . غراندوق ییلدیز سراینده ویریلن ضیافتده ماکدونیا طاتلیسنی ییدیکی اثناده، مشعله‌لرله اغناتیه‌فی زیارته کیدن قومیته رؤساسنك [ایاستفانوس بولغارستاننك وجوده کلمسنی طلب ایدرز] سوزلرینه قارشی آتیده‌کی جوابی ویره‌رك خام فکرلی موزیقلرك یورکلرینه برمقدار صو سرپدی .

نطق جوابی

آه قلبمك الك درین یرنده اولان اودهشتلی جریحه‌یی نشترلیورسکز ای بیلکز که اسلاو عالمی سزی برآن دوشونمکدن خالی دکلدر. سزه صبر وتأنی توصیه ایدرم . چالیشکز مکتب وکلیسا مسئله‌لرنده ایلرو کیدیکز . قرداشلرکزی احضار ایدیکز . صکره‌سنی بزه ترك ایدرك مستریح اولکز . زیرا ایاستفانوس بولغارستانی فائضیله برابر وجوده کتیرمك بزم بورجمزدر.] فائضیله کلمه‌سی قومیته‌جیلرك اوقدر خوشنه کیتدی که قلبه اووه‌سی آلقیشلردن طنین‌انداز اولیوردی. غراندوقك عرض ایلدیکی دوستلقدن اثر کورولمدی . فقط اغناتیه‌فك ویردیکی

نطقك آثارى اوچيوز اون طقوز سنهٔ رومیه‌سى ايلك بهارنده باشلايان اشقيا تجاوزيله ميدانه چيقدى. اشقيا بر خلط ايده‌مدى. سيهٔ استبداد ايله آج و چپلاق دينه جك درجه‌ده يوقسزلق چكن ضابطلرمز و افرادمز وظيفهٔ اصليه لرينى ايفا ايله اشقيايى ازديلر. بوزديلر. كيمنى ديار عدمه كوندرديلر كيمنى‌ده مجبور فرار ايلديلر. جانلرى قانلرى بهاسنه قزاندقلرى شانلى غلبه‌لرك مكافاتى اولمق اوزره ماندالشتامك تأثيرى و مجالس اداره‌لر قرارلريله محبسلر اونامو سلى حميت پرور ضابطلره دار السعاله اتخاذ اولندى اشبو مصادمات و تنكيلات اثناسنده كويا اشقيا ايله برابر برچوق بى كناه خرستيانلرده قتل ايدلديكى جهتله اسلاميت تعصبنك اجراسنه برچيغر آچلديغنى بيان و آوستريا ايله آره‌لرنده برقرار اتخاذ اولنمق اوزره روسيه چارينك ويانه‌يه كيتمسنى پانسلاويزم درميان ايلدى. و بو زيارت روسيه خارجيه ناظرينك رفاقتيله اجرا ايدلدى. روايته نظراً بو ايكى ايمپراطورك ملاقاتنده دساس اولان روسيه، پولتيقه‌سى ايجاباتندن اوله‌رق اول امرده خرستيانلغك حمايه‌سنى موقع مذاكره‌يه قويمش و شو صورتله مذاكره جريان ايلشدر. قدس شريف عالم خرستيانيه‌نك الك مقدس برموقعى اولديغى حالده چار برنجى نيقولا زماننده فرانسه ايمپراطورى اوچنجى ناپوليونك استرحامى اوزرينه قدسده كى قمامه كليساسنك اناختارى اورتودقس پطريقندن آلنه‌رق قتولكلره تسليم ايدلدى. و بوندن طولايى دخى قريم سفرى ظهورى ايتدى. يعنى قدس قتولكلره ضمناً ترك اولندى. روسيه اورتودوقس خرستيانلغى اياصوفيه‌دن آلديغى ايچون روسلر نظرنده الك مهم و مقدس محل قدس دكل آياصوفيه‌در. اورتودوقس مذهبنه منسوب پطريقلر آياصوفيه‌ده

جمع ایدیله‌رك اوزتودوقس ملتلرینك نفوسنه كوره اكثریتی قزانان جماعتدن بر پطریق انتخاب اولنمسی دوشونلدكده وبو املك حصولنه سعی ایتمك طبیعی اولدیغی چار طرفندن درمیان اولندی . ایشته آكلاشیلیوركه پانسلاویزم حالا پترو وصیتنامه‌سنی نظردقتدن دور طوتمیور .

قره طاغ اولجه تئوقراتیك یعنی روحانی برحكومت ایدی . رئیس ولادیقا نامنی حائز ایدی . هم حكمدار وهم‌ده رئیس روحانی ایدی . صوك ولادیقا ایكنجی دانیلو پتروویچ ینه‌غوش ایدی . بونك ایكی برادری وار ایدی . بیوكی میرقو كوچوكی دانیلو ایدی . بو دانیلو روسیه‌ده [بوغوسلوفسقاسه‌میناری] مكتبنده تحصیل ایتمك ایچون كوندرلدی . حالبوكه روسیه حكومتی پانسلاویزم تأثیریله سیاسی بعض مطالعاته مبنی قره طاغ حكومتنك تئوقراتیك اولمیوب پولیتق اولمسنی آرزو ایلدیكندن دانیلو سیاسی مكتبلرده تحصیل ایتدیرلدی . ولادیقانك وفاتنده دانیلو پرنس عنوانیله قره طاغه كوندرلدی . ودول سائره‌یه صفتی تصدیق ایتدیرلدی . بو پرنس دانیلو دولت عثمانیه ایله پانسلاویزم پولتیقه‌سی اقتضاسی اوله‌رق ایی كچنمیوردی . حتی سردار اكرم عمر پاشا ایله خیلی محاربه‌لر ایتمشدی . دانیلو استقلالنه یاردم ایتمسی ایچون جواریت حسبیله آوستریا ایله ایی كچنیوردی . وایكیده برده راغوزه‌یه كیدییوردی . حتی صوك دفعه آوستریا قلد مارشال لیوتناندی برودیچ ایله كوروشمك اوزره راغوزه‌یه كیتمشدی . ۱۸۶۰ سنه‌سی تموزنده راغوزه‌ده قطارویه كیتمك اوزره قایقه بینه‌جكی اثناده قره طاغلی [تودور قاضیچ - TodorKadidj] بریستولله آرقه‌سندن جرح

ايلدى . چتينه‌يه نقل اولنه‌رق اوراده وفات ايتـدى . يرينه برادرى ميرقوويچك مخدومى نيقولا نيه‌غوش پرنس اولدى . بو آدم فرانسه‌ده تحصيل كورمشدر . نيقولا شـاعردر . ايى يازار وعقللى بر آدمدر . [بالقانسقاچاريچه] ناميله بر غزته نشر ايتدى . بو غزته كندى قلمندن چيقيوردى . بو جريده ايله پانسلاويزموسه چوق خدمت ايتدى . اولجه بالمناسـبه خبر ويرلديكى وجهله [درانغ ناح اوسته‌ن] پولتيقه‌سـنك اساسى بالقـان شبه جزيره‌سنده بر يوغواسلاو ايمپراطورلغى تأسيسى اولديغندن نيقـولا بو غزته‌سيـله جرمن پولتيقه‌سنه جواب ويرييوردى وديبوردى كه پانسلاويزموسك اعتمادينه مظهر اولان بن قره‌طاغ پرنسى نيقولا بالقان اسلاو اتحادينى وجوده كتيره‌جكم . ورئيس اوله‌جغم . بالقانك چارى بنم : زيرا صربستانده اوبره‌نوويچ وقره جورجوويچ فامليالرى مناوبه ايله رأس حكومته‌ كچدكلرندن هر ايكى فاماليالردن اولان حكمدارلره بويله اساسلى بر ايش توديع اولنه‌ماز . وبولغار پرنسى ايسه بر آلمان اولديغندن اوكا هيچ اينانيله‌ماز وكوه نيلماز . ايشته سنان بكك افاده‌سى بوراده ختام بولدى .

. — « اختلالات وقتال » — .

شرق مسئله‌سى Question d’Orient ميدانه چيقارلدى . ١٨٧٤ده صرب اسقوبشتيناسى « مجلس مليسى » ممالك عثمانيه‌ده بولنـان بتـون خرستيانلرك صـرب اولدقلرينى ادعايه باشـلادى . ١٨٧٥ ده دخى هرسك اختلالى يوز كوستردى . قحط دولاييسيله بو كبى فرصتلره منتظر اولان هرسك اهاليسى ده ايشه كيريشـدى . زيرا حبوبات وذخـيره يتشمديكندن شهندوفرلره يقين اولان قصبه‌لرده بيله فيأت آلتى مثلى

ترفع ایلشیدی . اعشار مأمورلری بوکا باقمیه‌رق جبراً تعشیره باشلادیلر تحطك دوامی پانسلاویزموس تشویقاتنك تأثیراتی مأمورین حکومتك احوالنی نظر دقته آلمیه‌رق تحصیلاته کرمیت‌ویرمسی قیامه یاردم ایدیوردی . صربیه حکومتیده اعلان حربه یلتنیوردی . بولغارلر ایسه صربلولرك حربه باشلامسنه منتظر اولنغله برابر قیرلرده مسلح اوله‌رق گزمکه وکندولرینه کوره تعلیملر یاپمغه ابتدار ایتدیلر . حکومت عثمانیه بولغارلرك قیام ایده‌جکنی حس ایلسنی اوزرینه طونه ولایتنده ساکن اولان چرکسلره سلاح توزیع ایلدی . اسکی زغره وچرپانده کوچك برر اختلال ظهور ایتدی . بوندن اهالیٔ اسلامیه فوق‌العاده متغیر اولدیلر . حدت ایتدیلر . حکومت عثمانیه دخی اختلالك توسعنه میدان ویرمامك ایچون شدت کوسترمکه مجبور اولدی بولغارلردن سکزیوز کشی قدر کنج واختیار حبس ایدلدی . بونلر میانندهخاطرلی‌صایلور پاپاسلرده بولنیوردی. بواثناده برطاقم شایعه‌لر چیقدی کویا بایرامدن صکره خرستیانلر قتل عام اوله‌جقلرمش بوکبی حوادثلر خرستیانلری قورقوتمقله برابرغلیانی‌ده موجب اولدی. ١٨٧٦ سنك قیشنده بتون بولغارلر طرفندن صدارته ویریلن عرضحالده :

١ — بدلات عسکریه‌نك خرستیانلردن الغاسیله عسکر آلنمسی .

٢ — مأمورین حکومتك نصفنك بولغارلردن اولمسی .

٣ — . پاپاسلره مکاتبه سربستیٔ تام ویرلمسی . وا کثرتی بولغارلر تشکیل ایدن مواقعده مخابرات رسمیه‌نك بولغارجه اولمسی ولسان رسمی اوله‌رق طانیماسی .

طلب اولنمشیدی . حالبوکه کویلیلر بونی نره‌دن دوشونه‌جك‌ونه‌دن

بیله‌جـك . قومیته بویله امر ایتـدی اونلرده اویله یازدیلر . بوبك اوزرینه بعض اراده‌لر صادر اولدی ایسه‌ده تماماً اجرا اولنمدی هرسك اختلالندن صکره حکومت عثمانیه‌نك احوال مالیه‌سی بتـون بوزولدی . ویرکولر یکیدن تزییـد ایدلدی . یوللری تعمیر ایتمـك ویکیدن یاپمق ونقلیاته یارده ایتمك کبی ایشلرده خرستیانلرده استخدام ایدلمکه باشلاندی . بوندن طولایی‌ده عدلیه ومذاهب ناظری صفوت پاشایه رفع شکایات ایدلدی . صفوت پاشـانك ویردیکی قیصه جوابده [کیم بوراسنی بکنمزسه وقانونه کوره حرکت ایتمك آرزو ایتمزسـه آمریقایه کیتسون] دیمشـدرکه یابودوه‌یی کودملی یابودیاردن کیتملی ضرب مثلنك برنظیره‌سیدر . بولغارلرك بوجواب،خوشنه کیتمدی.

طونه فـدائی قومیته‌سی ولایت داخـلنی‌بـش اختلال منطقه‌سنه آییردی .

١ — [طرنووسـکی اوقریق] نامنـده طـرنوه منطقه‌ـسی اولوب رئیسی — استفان استانبولوف . stefan stanboloff

٢ — [سلیوه‌نسکی اوقریق] اسـلیمیه منطقه‌ـسی ایدی . رئیـس [ایللاریون دراغوستینوف Illarion dragoustinoff]

٣ — [وراجانسـکی اوقریـق] وراجـه منطقه‌سی اولوب رئیـس [استویان زاعیموف — Stoyanzaymoff]

٤ — [پاناکورسکی اوقریق] پاناکوریشته منطقه‌سی اولوب رئیس [پنایوط وولوف — Panayot Voloff]

٥ — [صوفیسکی اوقریق] صوفیه منطقه‌سیدر . رئیـس [نیقولا اوبره‌ته‌نوف — Nikola obretenoff]

۱۸۷٦ سنهٔ میلادیه‌سنده منطقه‌لر رؤساسی اختلاله باشلامق اوزره طونه‌یی کچه‌رك منطقه‌لری مرکزلرینه کیتدیلر . یوم اختلال ۱ مایس سنه ۱۸۷٦ تعیین اولندی . چونکه یوم مذکورده صربستان حکومتی‌ده حکومت عثمانیه‌یه قارشی اعلان حرب ایده‌جکدی . هر منطقه‌ده‌ار نرچه‌تا تشکل ایده‌جك و هرچه‌تا یوز کشیدن عبارت بولنه‌جقدر الك اولا پاناکوریشته‌ده هرشی احضار ایدلدی . پاناکوریشته منطقه‌سنك چته‌لر رؤساسیله قومیته مجلسی اعضاسی ومتحیزانی برلشه‌رك اوبوریشته نام طاغده ــ ۱۳ نیسان سنه ۱۸۷٦ ده قونفرانس عقد ایتدیلر . بو اجتماعده درتیوز کشی موجود ایدی . بو اجتماعده اولجه اختلال ایچون تعیین ایدیلن ــ ۱ مایس سنه ۱۸۷٦ کونی تصدیق ایدلمشدر . اوبوریشته‌ده ایرتسی کونی وتوعبولان ایکنجی اجتماعده صوفیه ، تاتار بازارجغی فلبه ، ادرنه قصبه‌لرینك اطرافی و پاناکوریشته ایله قوپریفشتیجا قصبه‌لرنده ایسه تدافعی بر وضعیت آلملری وبتون کویلر اهالیسنك بوایکی قصبه‌یه جمعی ومسلمانلرك بلا تفریق جنس قتللری وبولغارلردن قومیته‌یه مخالفت ایدنلرك اعدامی تحت قراره آلنمشدر .

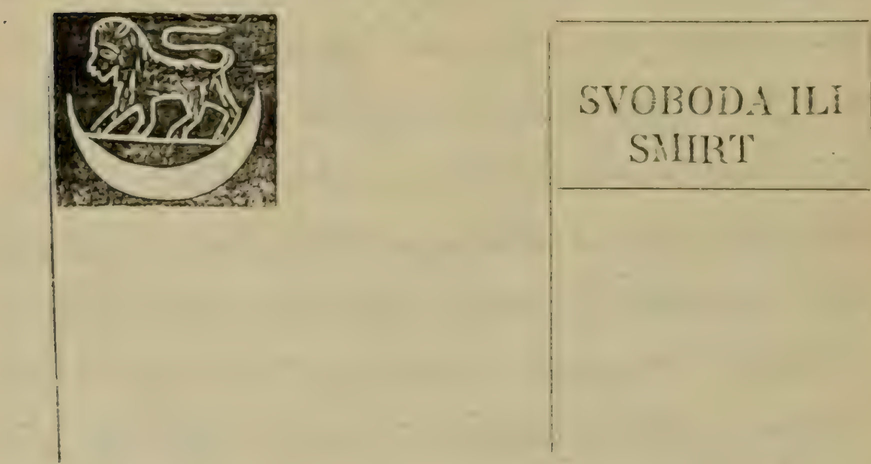
اوبوریشته قونفرانسنده بولنانلردن برینك بوایشلره دائر پاناکور یشته حکومتنه خبر ویرمش اولمسندن طولایی فلبه‌دن ناظم افندی اسمنده بر پولیس ونجیب افندی نامنده‌دخی برمستنطق قوپریفشتیجایه کوندرلمشیدی . ــ ۱۹ نیسان سنه ۱۸۷٦ تاریخنده بومستنطق تحقیقات ایدرك برقاچ بولغاری محفوظاً فلبه‌یه کوندرمك ایستدی . ایرتسی کونی یعنی ــ ۲۰ نیسان سنه ۱۸۷٦ ده [قابلشقوف Kableschkoff] نام وویووده بونی ایشیدیر ایشتمز برقاچ قومیته ایله حکومت قوناغنه

تعرض ايدرك مديرى قتل ايلديلر . مستنطق نجيب افندى ايله آلتى ژاندارمه قابه‌يه فرار ايتديلر . قابلشقوف بتـون محبوسـلرى تخليه ايلدى . ايشته مايسك برنجى كونى باشـلامسى مقرر اولان اختلال شو وقعه‌دن طولايى ٢٠ نيسان سنه١٨٧٦ ده باشلادى .

بووقايع اوزرينه‌قوبريغشتيجادن‌ياناكوريشنه‌يه خبرلر كوندرلدى. ياناكوريشته‌ده بولنان منطقه قوميته رئيسى مشهور نيقوفسكى بوخبرى آلير آلماز يانده بولنان‌اعضالره خطاباً هايدى « Bonie » اختلال ديمشدر . هركس سلاحنه صارلمش كليسالرده چاكلر چالنمغه وسلاحلر آتلمغه باشلامش بتون اهـالى ياناكوريشته‌ده طوپلانمشـدر . اولجـه سـويلديكمز كبى هرمنطقه‌ده يوزر موجـودلى اونرچته بولنـديغندن بواختلالجيلرك همان برآرده‌يه كلملرى « هيلداونيق » دنيلن قوماندانلرى [بوبه‌قوف Bobekoff] طرفندن امرايدلديكندن [ستوتنيچى Sotnitchi دنيلن چته رئيسلرى كندى افرادينى جلب ودعـوت ايتمشلر والجـه احضار ايتـدكارى البسـه‌لرى كيه‌رك حـركته آماده برحالده امره انتظار ايتمشلردى . بواجتماع آلتى ساعتده اكمال‌ايدلدى. قوبريغشتيجا وياناكوريشته اهاليسى كاملاً بولغار اولوب يالكز مدير وژاندارمه‌لر مسلمان ايديلر . اختلال زماننده ايش ايچون اورادەبولنانلر كامـلاً صورت غدارانه‌ده قتل ايدلديلر . حتى كوچك چـوجقـلر بيله قتل ايديله‌رك دكنكاره طاقلدى . ومقتولاره ايدلمدك حقارت براقلمدى .

قوميته اسلحه‌سنى رومانيادن جلب ايتمشدر . استانبول طريقـله روسيه‌دن كوندريلان سـلاحلر تاتار بازارجقى استـاسيونـنـده ضبط ومصادره‌ايدلدى . ــ ٢٣ نيسان سنه ١٨٧٦ ده احضارايديلن بايراق

اوزرینه آیین روحانی اجرا ایدیله‌رك تقدیس ایدلدی . بوسنجاغك
هلال اوزرینه آیاقله باصمش بر آرسلان رسمی ودیکر طرفنده دخی
بیوك حرفله یازلمش حریت ویاممات « Svoboda ili smirt » یازیسی
وار ایدی .

بوبایراقله بتون قصبه کزلمش وملی ومهیج شرقیلر اوقونمش
وسلاحلر آتلمشدر . بتون بولغارادالیسی یورطی البسه‌سنی کیمشلردی .
بتقوفسکی « Belova » بلووا استاسیونی احراق ایلدی . واوراده
بولنان ژاندارمه‌لری قتل ایلدی . وشمندوفر اوزرنده بولنان ایکی
کوپری‌یی تخریب ایتدی . ســا ۲۵ نیسان سنه ۱۸۷٦ ده پانا کوریشته‌ده
« Voyenen savet » اسمنده برمجلس عسکری تشکیل ایدلدی .
واوراده بولغار حکومت موقته‌سی تأسیس ایدلدی . مهر قازدیرلدی .
مهرك اوزرنده بویله یازیلی ایدی : Blgarsko privremenno
pravitelstvovaf sredna gora
حکومت عثمانیه بوایشدن خبردار اولدی . صوفیه ، فلبه ، ادرنه

واستانبولده وقعه‌یه دائر دهشتلی شایعات وقوعبولدی . قلبه‌ده بولنان عزیز پاشا بردنبره عزل ایدلدی . یکی متصرف کلنجه‌یه قدر مجلس اداره اعضاسندن بری وکالت ایتدی. تاتاربازارجغی اهالئ اسلامیه‌سی ایسه قائمقامی هیچ دیکلمیه‌رك سلاحلندیلر . واسایشی تأمینه چالشدیلر . بتون قرجه علی ، ردوب واخی چلبی پوماقلری سلاح آلتنه آلندی . پوماقلره بولغارلر « زغان – Zgan » دیرلر . قلبه چارشوسنی بولغارلر آتشلدیلر . ویانغینی مسلمانلره اسناد ایتدیلر. بونك اوزرینه بی ادب اختلالجیلری تعقیب واستیصال ایچون قصبه‌ده دوریه‌لر کزدیرلدی . قلبه حوالیسنه مفرزه‌لر کوندرلدی. کویلره تقرب ایدن مفرزه‌لر اوزرینه کویلیلر استعمال سلاحه جرأت ایتدیلر مقابلهٔ بالمثله مبادرت اولندی . هر کوی مقاومت ایده‌میه‌جك راده‌یه کلدیکنده کویه آتش ویردی بووجهله قلبه جوارنده یکرمی کون قدر یانغین دوام ایتدی . اختلالدن اوچکون صکره قلبه‌دن بوشناق حافظ پاشا قوماندا‌سندن بیك کشی پاناکوریشته‌یه کوندرلدی . حافظ پاشایه ویریلن امر ایسه عاصیلری محو و طرفدارلرینی تأدیب ایدی . حافظ پاشا [ستریلجه – Striltché] کوینه کلیر کلمز دها اوچ بیك کشی عسکر امدادطلب ایتدی . بواوچ بیك کشی‌ده عادل پاشا قوماندا‌سنده اوله‌رق کوندرلدی . بر کون صکره فریق سلامی پاشا کوکللی چرکس وپوماقلر ونظامیه سواریلریله پاناکوریشته‌یه یتشدی . عموم قوت اون بیك کشی قدر اولدی . سنه ٢٨ نیسان سنه ١٨٧٦ ده اختلالجیلرله بیوك برمصادمه اولدی . بتون کون دوام ایتدی کیجه ساعت اوچده مصادمه کسیلدی . ایرتسی کونی [بالابان قوری Balaban koriya

دنیلان محلده مصادمه‌یه ابتدار اولندی. اوکون فناحالده یاغمور یاغیوردی اختلالجیلر پانا کوریشته طرفنه رجعته مجبور اولدیلر. — ٣٠ نیسان سنه ١٨٧٦ ده عثمانلو قوتی ینه تعرضه ابتدار ایلدی. بولغار اختلالجیلری پانا کوریشته قصبه‌سنك جواریله کنارنده‌کی نقاط حاکمه‌یی اشغال و کندیلرینه کوره بعض کوچك سپرلر انشا ایتمش اولدقلرندن مهاجمینه خیلی زورلق ویردیلر. فقط اوچنجی هجومده بولغارلر پوسکورتدیلر. وقصبه‌یی الدن ایتدیلر. اختلالجیلردن «وویوده‌راده — Vvoyvoda rade» ارن یدی کشیله پوصو طوته‌رق قصبه‌یه کیرن مسلمانلره مقاومت ایتمك ایستدیلرسه‌ده نهایت کافه‌سی مقتول دوشدیلر. اثنای مصادمه‌ده قصبه‌نك چوجقلری وقادینلری غرب جهتنده بولنان طاغلره فرار ایتدیلر. مهاجمیندن بر ایکی قول حاکم نقاطده بولنان موقعلریده دفعه موفق اولدیلر. اختلالجیلر هر طرفده مغلوب ورذیل اولدیلر. عثمانلولر قصبه‌یه اوچ قولدن کیردیلر. بو وجهله اون کون قدر حیات سورن بولغار حکومتی ــ ٣٠ نیسان سنه ١٨٧٦ کونی محو اولدی. بولغارلرك یدلرنده بولنان سلاحلر شنایدر وچاقماقلی و قاپسولی تفنکلری ایدی. پانا کوریشته اختلالجیلرینك اون بر قطعه طوپی وار ایدی. بو طوپلر جویز، کراز، میشه آغاجندن یاپیلمش چنبرلی ایدیلر. آلتیسی بیوك و اوچی کوچك قطعه‌ده ایدی. بونلرك دلقونی بر ایکی انداختدن صکره پارچه‌لنمش یالکز ایکیسی قالمشدی. بو ایکیسندن بریسی صوفیه موزه‌سنده محفوظدر.

بو طوپلرك مرمیلری «کابلرینی» قطار طوپوزلری تشکیل

ایدییوردی. پاناکوریشته مصادمه‌سنده مسلمانلردن (۳۵۰) واختلالجیلردن دخی بولغارلرك قولنجه آلتمش کشی مقتول اولمشدر. عثمانلی عسکری قصبه‌یی طوپه طوته‌رق خاك ایله یکسان ایتدی. وحریق آلتی کون دوام ایتدی. سنه ۱ مایس ۱۸۷٦ دن اعتباراً تنقیبه مبادرت ایدیله‌رك اختلالجیلر همان کاملاً محو اولنبدیلر. اختلالجیلردن پاناکوریشته‌لی ۷٦۳ وجوار کویلردن ۱۵۱۷ کشی قتل ایدلدی. قوپریفشتیجاده بولغار اهالیسی حسن پاشایه تسلیم اولدی. بولغار تاریخلرینك قولنه کوره کویا حسن پاشا ایارو کلنارك پاره ویره‌رك تخلیص کریبان ایتمارینی تبلیغ ایتمش وعینی زمانده باشی بوزوقلر قصبه‌یی یاغما ایتمشلر ویوز بولغاری قتل ایتمشلردر. سنه ۲۵ نیسان سنه ۱۸۷٦ ده طوسون پاشا کلیسورا قصبه‌سنی یاقمش ییقمش واثر براقمامشدر. زیرا کلیسورا اشراسی شدتلی مقابله‌ده بولنه‌رق بو صورت تأدیبه‌یه حق قزانمشلردی. عینی صورتله [بەلووا — Belova] و [اکری دره — Kriva reka] ده اختلال تسکین اولنمشدر. بواینی موقعده اجتماع ایتمش اولان یدی کوی خلقی مدافعه‌ده عناد واصرارله محولرینه سبب اولمشلردر. حتی بونلر میاننده بولنان وویووده نیتوفسکی مدافعه‌ده ثبات ممکن اولمدیغنی اکلامسی اوزرینه جبه‌سنه فرار ایتملرینی اصرار ایتمش وکندوسی نامنی لکه‌دار ایتمامك ایچون ثباتی ترجیح ایدرك فدای جان ایتمشدر. [بطاق — Batak] و [پروشتیجه — Berouchtitsa] قریه‌لری اثنای اختلالده‌کی زیاده ضررديده اولدیلر. تیر سردارلرندن باروطینلی احمد ودوراقوه‌لی محمد آغالر نوره‌تو بلی پوماقلرله اختلال ایدن بطاق کوینی صارمشلر

وایکی کون قدر مصادمه ومحاربه ایتمشلردی. بطاقلولره تسلیم اولملری حقنده کوندریلان خبرلره عساکر نظامیه‌یه تسلیم اوله‌جقلری جوابی آلمقده ایمش. فقط احمد آغا هیچ برینك قیلنه بیله زیان کلمیه‌جکنی تأمین ایتمش اولمسی اوزرینه بطاقلولر ١٢ نیسان ١٨٧٦ ده تسلیم اولمغه راضی اولشاردی. تسلیم آلمق اوزره کویه کوندریلان یکرمی مسلمان کنجی بطاقلولر طوته‌رق برون وقولاقلرینی کسمشلر وحتی ایکی کنجی بولغارلر قازیقلیه‌رق بیك اذیتله قتل ایتدیلر. کویك یقیننده‌کی تپه‌لری طوتان اهالیٔ اسلامیه بو حال وحشت مآلی ایشیدیر ایشتمز کندیلرینی غائب ایدرك بطاقه دهشتلی برصورتده صالدیرمشلر واوکنه کانی قتل وکویی یغما ایتمشلردر. کارکیر کوی مکتبنه التجا ایدوب اسلحه استعمالندن کیرو قالیان ایکی یوز قدر قادین وارکك بولغارلر مکتبله برابر احراق اولنه‌رق مضرتلری دفع ایدلدی. بطاقده بش بیك کشی قتل ایدلدی. بولغارلر طرفندن آوروپا حکومتنه وروسیه‌یه کوندریلان بر ورقه‌ده بطاق حادثه‌سی بو وجهله تصویر ایدلمشیدی ورقه‌نك صورتی:

[بطاقده بولغار ملتنك ناموسی وموجودیتی جنوار وخونخوار ترکلر طرفندن محو ایدلدی. صلیب پرستارك بو وجهله آیاق آلتنده چیکنسنه دین قرداشلرمز حالا تحمل ایده‌جکلرمی. حالمزه روح القدس آغلایور. سز حالا بزه مرحمت ایتمیه‌جکمیسکز. صبیان وقاریلرمز، عرض وناموسمز، مالمز ظالم آسیالیلر طرفندن هدر ایدیلیور. سز حالا بزه یاردم ایتمیه‌جکمیسکز. اوچ میلیون جسور خرستیانلر محو ایدیلیور. سز حالا بزم طرفه باشکزی چویرمیه‌جکمیسکز. بز خرستیانلرك

پیشدار مظلومی یز . بو حال دوام ایدرسه بو صره سزده کله جکنه امین اولکز . دوکولن قانلرمز آوروپا خرستیانلرینك کوزلرینی عجبا بویامیه جقمیدر . دین اونودلدیسه ملیتده یوقیدر . ای پدرمز روسیه اعزه مزك وصایاسنی بزه اوکره دن ، بزه بیلدیرن حامیمز روسیه سزه رسماً مداخله وقتنك حلول ایتدیکنی و بولغارستان استقلالی ایچون دوکولن بو قدر بولغار قاننك کفایتنی عرض ایدرز . تتال بر آزدها دوام ایدرسه نائل استقلال اوله جق هیچ بر بولغار قالمیه جقدر . بطاق سنا ٢٧ نیسان ١٨٧٦ کوننك قربانی اولان بطاق تاریخده قانلی بر صحیفه اشغال ایده جکدر . اشقیادن احمد باروطیناج و محمد دوزاقوف قوماندا سنده کی حذاله بطاق محاصره ایدرك آتشه باشلادیلر . چولوق چوجوغك فریاد و فغانی کوی اهالیسنی مدافعهٔ نفسه مجبور ایتدی . ایکی کون بوغوشدقدن صکره ظالم مسلمانلردن مرحمت دیله دیلر . نهایت تسلیم اولدیلر . سلاحلرینی ، مالارینی ، نقدلرینی کاملاً ویردکدن صکره جمله سی قلنجدن کچیرلدی . ایکی یوز قدر قادینی برچوق شنایعدن صکره مکتبه قپایه رق یاقدیلر . کلیسا حولیسنه التجا ایدن « ١٢٠٠ کشی یی قیون کبی کسدیلر . کنج قزلرمزدن یوزینی کوی جوارنده کی سوو برده بارینه چیقاره رق بر کون بر کیجه اکلندکدن صکره یتاغانلرله قتل ایتدیلر . کلیکز بو فجیع منظره یی سیر ایدیکزده سوزمزده کی صحتی تقدیر ایلیکز] ! !

بو ورقه آوروپا افکار عمومیه سنی عثمانلیلر علیهنه چویرمکله برابر روسیه نك دخی مداخلهٔ رسمیه سنی انتاج ایلدی . ایشته بو بطاق وقعه سی بولغارستان استقلالنك مفتاحی اولمشدر . ١٨٧٦ سنه سی آغستوسنده

یعنی وقعه‌دن اوچ آی صکره اوروپادن بر هیئت تحقیقیه کلدی. کویده هیچ بر صاغ آدم بولمدیلر. بطاقات کاملاً انقاضدن عبارت اولدیغنی کوردیلر.

[براسیغووو - Brassigovo] اهالیسی کویلرینی مدت مدیده مدافعه ایتدیلر.

۵ مایس سنه ۱۸۷۶ ده حسن پاشایه تسلیم اولدیلر. حسن پاشا قتله مساعده ایتدی. حسن پاشا قوریفشیتجاده دخی قتل و احراقه مساعده ایتمدی. یالکز یغمایی مباح کوردی. قلبه جوارنده «۶۶» کون ظرفنده «۵۸» کوی بش کلیسا و اون بیك کشی محو ایدلدی. بو زمانده ایدی که غابرووا، طرنوه، سلوی، طرویان واسلیمیه‌دن بالقانلره چته‌لر چیقمشلردی. دریبوز اختلالجی [دره نووه - Drenova] مناسترنده طوپلانمشلردی. بورایه سوق ایدیلن عسکرله اون کون مصادمه ایدلدی. نهایت شدتلی بر بومباردمان نتیجه‌سنده عاصیلر فضلی پاشایه تسلیم اولدیلر. بو مصادمه‌ده «۱۱۰» بولغار مقتول دوشدی.

Kristo Boteff

وویووده خرستو پوته‌ف -

بو آدم قلوفر قصبه‌لیدر. بر برادری بولغار رئیس حکومتنك سرباوری جنرال [کیریل پوته‌ف - Kiril boteff] در. دیکر بر برادری ده بویان پوته‌ف ایدی که بولغار صرب محاربه‌سنده قتل ایدلدی. خرستو پوته‌ف پك ذکی بر آدم ایدی. روسیه‌یه کیدوب تحصیل علوم وفنون

ایتدی . برقاچ سنه‌ده بولغارستانك استقلالی ایچون چالیشدی . خرستو بوته‌ف هم محرر وهم مؤلف وهم ده قومیته رئیسی ایدی . حتی بکرشده [زنامه ـ znamé] سنجاق نامیله بر غزته دخی نشر ایلدی . هاجی دیمتری ازه‌ن ایچون یازدیغی مدحیه بك صنعتلی ایمش ؟!

gifyé toy gifyé
tam ua balkana
potinel fkrvi
légi i natchka
Vetcherna stana
Mecetcha isgré
Zvezdi obcednat
Svoda nebesen

ترکجه معناسی :

صاغدر اوصاغدر
قارشوکی بالقانده
قانه ملمعدر
اینله‌رك یاتمقده
اقشام اولدی ینه
قمر لمعه فشاندر
فوق طاق سماده
نجم اشعه نثاردر

خرستو بوته‌ف اختلال زماننده رومانیاده بکرشنده بولنیوردی . قومیته‌لرله هم بزم الفت اولان بوته‌ف پاره‌سز پولسز خیلی سفیلانه حیات کچیریوردی . یاتا کوزیشته‌ده اختلال ظهورنده خرستو بوته‌ف دخی ایکی یوز کیشیلك بر چته احضار و طوته‌یی کچمکه قرار ویردی . چته افرادی رومانیا ساحلنده‌کی قصبه‌لره بغچوان و سائره قیافتنده طاغیلدی . البسه وسلاحلری دخی صندقلرینه یرلشدیرلدی . بونلر امر ایله آوستریالك [رادچکی ـ Radetchky] واپورینه بندیلر . واپور زیشتوی یقیننده [قوزلودوی ـ kozlodoy] کویی قارشوسنه کلدکده بر بوری اشارتی اوزرینه بتون صندقلری آچه‌رق قومیته البسه‌سنی کیدیلر . و سلاحلندیلر . خرستو بوته‌ف واپورك قپوداننی یاننه جلب ایدرك کندیلرینی ساحله چیقارمسنی امر ایتدی . قپودان بر مقدار مخالفتده بولندی . اولوقت بوته‌ف
[Touk se sloucha moyta vole a sam kapitan بوراده بنم سوزم جاریدر . قپودان بنم] دیمشدر . بونك اوزرینه قپودان راضی اولمش بونلرده ساحله چیقمشلردر . اولجه منطقه تشکیلاتی یاپیلدیغی زمان خرستو بوته‌ق وراجه منطقه‌سنه قوماندان اولمشیدی . وراجه منطقه سنده قومیته رئیسی زاعیموف ایدی . خرستو بوته‌ف زاعیموفك امری تحتنده اختلالی اداره واجرا ایتمك اوزره قوماندان اولمشیدی . خرستو بوته‌ف چته‌سیله وراجه‌یه کیدنجه‌یه قدر برقاچ کره‌لر چرکسلرله مصادمه‌ده بولندی . فقط وراجه اهالیسی عصیان ایتمدكلرندن بوته‌ف یالکز چته‌سیله قالمش و وراجه جوارنده‌کی [وسله‌چ Vesletch] نام محلده عثمانلی عسکریله وقوعبولان مصادمه‌ده کندیسیله چته‌سنك قسم اعظمی مقتول دوشمش وبقیة السیوفی فراراً ایشلردر .

قتالدن صكره‌كی احوال

بیك سكزیوز یتمش آلتی سنهٔ میلادیه‌سی نیسانننك اواسطنده كوكیلی جوارنده واقع [بوغدانیچه ـ Bogdanitcha] قریه‌لی بر بولغار قزینك مسلمان اولمسندن متولد قارغه شیلقده سلانیكده فرانسز قونسولوسی [موره‌نا ـ Morena] و آلمانیا قونسولوسی [آپوتا ـ Apota] قتل اولندیلر . استانبولده سوخته‌لر بر نمایش یاپدیلر . بونلرك نتیجه‌سی اوله‌رق صدراعظم محمود ندیم پاشا سقوط ایتدی یرینه محمدرشدی پاشا كچدی سنهٔ مذكوره مایسنده رجال حكومت آره‌سنده كیزلی برمذاكره اجرا اولندی . سلطان عبدالعزیزخان خلع ایدلدی . سلطان مرادخان خامس جلوس ایتدی . اوزمانده مسلمانلر پك مهیج ایدیلر . پك آز صكره مدحت پاشا صدر اعظم اولدی بولغارستان احوالی تدقیق و بعض تدابیر اتخاذی ایچون دول معظمه سفراسیله مذاكره‌یه كیریشیلدی . ـ ۱۵ مایس سنه ۱۸۷٦ ده نشر اولنان « قوریه‌ردوریان » غزته‌سی وقایعی عنعنه‌سیله ایلك دفعه اوله‌رق نشر ایتدی . بوغزته‌یه كوره فلبه جوارنده « ۱۱۸ » كوی احراق و « ۱۰۰۰۰ » كشی اتلاف اولنمش و اوحوالیده زمین لاشه‌لرله مستور قالمشیدی . فقط استانبولده‌كی سفیرلر حالاحصیر آلتندن ایش كوریورلردی . انكلتره سفیری [سیراليوت ـ Sireliot] ـ ۱۷ حزیران سنه ۱۸۷٦ تاریخلی تلغرافیله حكومتنه وقایع حقنده معلومات ناقصه ویرمشدر . [دایلی نیوس] غزته‌سنك ـ ۲۱ تموز سنه ۱۸۷٦ تاریخلی نسخه‌سنده تركلرك بولغارلر حقنده روا كوردكلری مظالم سرلوحه‌سیله نشراولنان برمكتوب ذاتاً عثمانلیلر

عليهنه دونمش اولان آوروپا افكار عموميه‌سنى غليانه كتيردى . هر كس بولغارلرى آجيور وحمايه ايديوردى . هپ پارلمنتولر بولغار ايشلريله مشغول اوليوردى . نهايت ممالك عثمانيه‌يه مختلط برهيئتك كوندرلمسى تقرر ايتدى .

روسيه‌دن — قنياز چرته‌لف — kniaz tchrteleff

انكلتره‌دن — والته‌ف بريق — Valtef Berik

آمريقادن — ئه‌ويه‌نى سقايله — Evjeni skayler

مأمور ايدلمشلردى . بونلرله برابر بر چوق مخبرلرده كلمشلردركه بونلر ميانده « دايلى نيوز » غزته‌سى مخبرى ماقاهون دخى بوليوردى وقايعى مظلم شكلنده كوسترمك خصوصنده برنجيلكى احراز ايدن موسيو ماقاهون اولمشيدى . بو قوميسيونك تحقيقاتنه كوره وقايع اثناسنده بولغارلردن « ١٥٠٠٠ » ومسلمانلردن « ١٦٣ » كشى قتل اولنديغنى اوكه سورمرك وقايع حقنده نه يازلمشه كافه‌سنك طوغرى اولديغنى ادعا ايدرك بومظالمه نهايت ويرلمسنى قوميسيون باب عاليه تبليغ ايلدى . بتون باشى بوزوقلرك سلاحلرينك آلنمسنى وسرقت ايديلن ويغما اولنان بتون اشيا وحيواناتك وچفتلك آلات وادواتك بولغارلره اعاده‌سنى وتخريب ايديلن خانه‌لرك يكيدن انشا ايرنى واك ايلروكلن فاعللرك تأديبنى ده مصراً طلب ايتديلر . استانبولده نشر اولنان [نه‌ئولوغوس — neologos] غزته‌سنك بربندنده «وحشى دون وآوارهلرك زمانى كورميانلر شمدى تركيايه باقسونلر . بيكلرجه خرستيان قارى وچوجق اختيار وكنجه‌ماوا سز قاله‌رق طاغلره ومغاره‌لره دوبيوك آغاچ قوووقلرينه التجا ايتمشلر ونباتات ايله كچنمكه مجبور اولمشلردر. بولغارلردن

برچوغنی بکلر اسیرکبی یپنتکلرینه آلمشلر و بعضلری کویلرینه دونه رك خراب خانه لرینی یکیدن تعمیر باشلامشلر ایسه ده باشی بوزوقلرینه کویدن کویه کیدوب اجرای مظالمدن کیرو قالمیورلر . قلبه اطرافنده کی اووه لر لاشه لرله مستوردر . آرتق بونلره باقه رق بر پارچه مرحمت ایتمیدر . قلبه ده بتون خانلر ، حماملر ، مغازه لر ، قیزلر وقاریلر وارکلکلرله مالیدر . کویا بونلر برای استنطاق جلب اولنمشلردر . حالبوکه استخباراتمزه نظراً بو زواللیلر بشقه بر فکره بناءً اوراده طوتیلیورلر . هر کون بر چوق کشیلر آچلقدن وقورقو وتضییقدن وفات ایدیورلر . حکومت بو حالره سرعتله بر نتیجه ویرملیدر » دیمشدر . اسکی زغره یه بر ساعت مسافه ده واقع [دالبوقا ــ Daibouka] قریه سنده آلتمش قادین وچوجقی بر صمانلغه و آلتمش دلی قانلی یی ده قارشوسنده کی دیکر بر صمانلغه قویه رق احراق ایدن بولغارلر ؛ بو بیچاره لر آغلایه رق باغیره رق یانمقده لر ایکن حوروتییورلر پیغمبرکزه یالوارك سزی قورتارسون دییورلردی . اوتلی خانده بر قویویه دیری دیری یتمش مسلمان قادین وچوجغك آتیلدیغنی بیلمیان یوقدر . حامل قادینلرك قارنی دشوب جنینی چیقاران ینه بو جنوارلردی . اکر نه ئولوغوس اسکی دوستمزك دیدیکی طوغری ایسه : بولغارلر یاپدقلری فنالغك مجازاتنی کوردیلر دینلور .

. — « عثمانلی صرب محاربه سی » — .

ــ ۲۰ حزیران سنه ۱۸۷۶ ده صربلولر حکومت عثمانیه اعلان حرب ایتدیلر . قره طاغ دخی محارب ایدی . بولنار ، وویووده لری

(پنايوطخيطوف) پهرووالى [دهدوايليومارقوف] و [فيليپ توپتو] و [خرستو ماكدونسكى] كندى چتهلرى افرادينى زاغرا و قلادووه‌ده جمع ايتمكه باشلاديلر . ايكى بيك كشى‌يه بالغ اولدقدنصكره صربلولره مراجعتله طونهولايتنه كيرهرك اختلال يايه‌جقلرينى درميان ايلديلر . صربلولر ايسه بو خصوصده رضا كوسترمديلر . صرب اردوسنه كيرملرينى تكليف ايتديلر . محاربه‌نك بدايتنده صربلولرك جنرال [چرنايه‌ف ـ Tchernayeff] قوماندانسنده‌كى قطعانده موفقيت كورولدى . و آق پلانقه‌يه قدرده ايلروولديلر . اردونك صول جناحى سوه‌نى نيقولا كچيدينه قدر كلمشيدى . بو اثناده سوه‌نى نيقولا حواليسنده‌كى اهالئ خرستيانيه قيام ايتديلر . صربلولرك سوه‌نى نيقولادن بوسهكوزدلسى اوززينه ارباب قيامك آلتمش قدر كويى تخريب ايلدى . محاربه‌يى قزانه‌ميان جنرال چرنايه‌ف بولغار چته‌لرينه بر جبل طوپيله جبخانه ويره‌رك بالقانلره كوندردى . چته‌لرك [برقوويچه ـ Bergovvitha] يه مواصلتنده بولغار اهالى اطرافه طوپلانه‌رق سلاح و جبخانه ايستديلر . اسلحه‌نك عدم وجودى كنديلرينه سويلندكده كافه‌سى مأيوساً طاغلديلر . بو چته‌لر [په‌لى‌مه‌ل ـ Pellimel] ده اوچ عثمانلى نظاميه طابوريله محاربه ايدرك رذيلانه بر صورتده طاغلره چكيلمكه مجبور ايلديلرسه‌ده عثمانلى عسكرى بتون يوللرى و كچيدلرى و حاكم نقطه‌لرى طوتدقلرندن آره‌لرنده جريان ايدن مذاكرده، تسليم اولمق ، كرى دونمك ، ياخود بيهوده محو اولمق شقلرندن كرى‌يه دونمك خصوصى قبول ايديله‌رك هر برى بر طرفه طاغيلمشلر و آچ و چپلاق بر حالده تموز نهايتنده

صربيه‌یه جان آتمغه موفق اولمشلردر . بو فراريلر اولوقت صربيه‌یه كلمش اولان روس كوكللولريله برلشه‌رك « روس بولغار » لواسنی تشكيل ايتمشلردر .

بو لوا دليغراد وعلكسناج محاربه‌لرنده بولندی . سنه ۱۸ تشرين اول ۱۸۷٦ ده [دونيش ـ Dunich] ده وقوعبولان محاربه‌ده صربلولر فنا حالده بوزولديلر . عثمانليلر صربيه‌نك وسطنه قدر ايلرولديلر وبلغراده طوغری يورومكه باشلاديلر . روسيه ايمپراطوری ايكنجی علكساندر بر اولتيماتوم ايله عثمانلی اردوسنك حركاتنی تعطيل ايلدی .

استانبول قونفرانسی

صربيه محاربه‌سی زماننده‌برده ديپلوماسی محاربه‌سی موجود ايدی جنرال جرنايه‌ف صربيه‌يی ترك ايدرك روسيه‌یه كيتمش ومصالحه مذاكراتی باشلامشيدی . دول معظمه استانبولده بر قونفرانس ياپيلمسنی قرارلشديردی . او اثناده خاقان مخلوع عبدالحميد جلوس ايتدی . سلطان مراد خان خامس چراغان قصرينه حبس ايلدی . قونفرانس سنه ۲۳ كانون ۱۸۷٦ ده ترسانه‌ده تخصيص ايديلن دائرده كشادايلدی . لورد ساليسبورينك درسعادته‌مواصلتنی متعاقب درحال باب عالی ايله مناسباته وسائر آوروپادولتلری سفراسيله وعلی‌الخصوص روسيه سفيری ايغناتيه‌ف ايله صورت خصوصيه‌ده مذاكراته باشلادی سنه ۱۱ كانون اول ده آلتی دولت مرخصلری ايلك دفعه اولمق‌اوزره بك‌اوغلنده روسيه سفارتخانه‌سنك بر صالوننده

طوپلاندیلر . مذاکراته باشلادیلر . و بر پروغرام ترتیب ایتدیلر .
پروغرامك مواد اساسیه‌سی شونلر ایدی : صربستان وقره‌طاغ ایله
مصالحه ایچون حربدن اولکی حال ابقا ایدیله‌جك یالکز ایاروده
اختلاف ظهورینه میدان ویرمامك اوزره کوچوك ایزوورنیك قضاسی
اوله‌رق صربستانه ترك ایدیله‌جك قره‌طاغه‌ده هرسك و آرناوودلق
حدودلرنده بر مقدار اراضی ترك اولنه‌جق . اشقودره کولیله بویانا
نهرنده سربستیٔ سفائن حقی بخش اولنه‌جق . بولغارستان ایکی ایالته
تقسیم اولنه‌جق برنجیسی شرق ایالتی که مرکزی طرنوه وایکنجیسی
غرب ایالتی که مرکزی صوفیه اوله‌جق بو ایکی ایالتك ادارهسی ایچون باب
عالی طرفندن بر والی تعیین اولنه‌جق وفقط دول معظمه‌نك تصدیقنه
اقتران ایلیه‌جك ووالیلر بش سنه مدتله تعیین اولنه‌جق معمافیه دول
معظمه‌نك مساعده‌سیله دکیشه بیله‌جکلر . هر ایالت بش آلتی بیك
نفوسی حاوی ناحیه‌لره تقسیم اولنه‌جقدر . ناحیه مدیری اهالی طر-
فندن انتخاب ووالی طرفندن تعیین اولنه‌جقدر . هر بر ناحیه‌نك
خرستیان ومسلمانلردن مرکب مختلط بر مجلسی اوله‌جق وایشلرنده
مستقل اوله‌جقلردر . بو ناحیه‌لردن سنجاقلر تشکیل اولنه‌جق ،
متصرفلر باب عالیدن تعیین ایدیله‌جك ودول معظمه طرفندن تصدیق
اولنه‌جقلردر . هر سنجاقده برر مجلس اداره بولنه‌جقدر . مجلس
اداره‌لر درت اعضادن مرکب اولنه‌جقدر . بو اعضالر ناحیه‌لردن
کوندریله‌جك مبعوثلر میانندن والی طرفندن انتخاب وتعیین اولنه‌جقلردر .
مأمورین حکومت اهالیٔ محلیه آره‌سندن تعیین اولنه‌جق . اکثریت
بولغار اولان محللرده بولغارلردن واکثریت مسلمان اولان یرلرده

مسلمانلردن انتخاب ایدیله‌جکدر. طونه وصوفیه‌ده برر مجلس عمومی ملی انعقاد ایده‌جکدر. بو مجلس ملی اعضالرندن برقاچی دائمی بر قومیسیون کبی والیلر نزدنده بولنه‌جقلردر. عساکر عثمانیه یالکز مستحکم قصبه‌لرده بولنه‌جقلر ودیکر محللرده‌کی عسکرلر کاملاً بشقه محللره نقل اولنه‌جقلردر. بیوك قصبه‌لرده محکمه‌لر آچیله‌جق ولسان رسمی ساده بولغار اولان محللرده بولغارجه وساده مسلمان اولان یرلرده ترکجه وقاریشیق اولان محللرده ایسه ترکجه وبولغارجه اوله‌جقدر چرکسلر بولغارستاندن اناطولی‌یه نقل اولنه‌جقلر. وبعدما روم‌ایلی‌یه مسلمان مهاجرلر قطعیاً اسکان ایدلمیه‌جکلردر. یرلیلردن ملیس تشکیلاتی یاپیله‌جق وبو تشکیلات واصلاحات اجرا ایدیلنجه‌یه دکین باجیقادن بش بیك عسکر جلب اولنه‌جق ودائمی بر آوروپا قومیسیونی پروغرامك اجراسنه نظارت ایلیه‌جکدر. دولت عثمانیه بو حوالی وارداتنك ثلثنی آله‌بیله‌جکدر. بو پروغرام اوقونورکن طیشاریدن طوپ سسلری کلمکه باشلادی. بونك معناسنی مرخصلر ذاتاً بیلدکلری جهتله دوچار حیرت اولمدیلر. عثمانلی مرخصی صفوت پاشا آیاغه قالقه‌رق [ایشتدیککز شو طوپ سسلری بتون ممالك عثمانیه ایچون قانون اساسینك اعلان اولندیغنی خبر ویریورلر. بو دقیقه‌دن اعتباراً ترکیا حکومت مشروطه صره‌سنه داخل اولمشدر.] دیدی. قونفرانسك ۲۷ کانون اول سنه ۱۸۷۶ ده وقوعه کلان ایکنجی اجتماعنده عثمانلی مرخصلرینك تکلیفی اوزرینه دولت علیه ایله صربستان وقره طاغ آره‌سنده‌کی متارکه‌نك ایکی آی دها تمدیدینه قرار ویرلدی. قونفرانسك دیکر اجتماعلرنده مرخصلردن بعضلری باب عالی‌یه تبلیغ

اولنان مقررات پروغرامك قبولی حکومت عثمانیه‌نك منافی اقتضاسندن اولدیغنی اثبات ایچون خیلی سوزلر سویلدیلر . حاله فرانسه مرخصی [قونت شودوردی] ترکلرك فرانسه‌یه اولان انسانیت وحمایتی اونوته‌رق بولغار قومیته‌سنك نشریات کاذبه‌سنی او قومیته‌نك دعوی وکیلی کبی اوقویه‌رق وقوعه کلدیکی تخیل مظالمی صایوب طوردی . واوروپا تونزوله لزوم قطعی اولدیغنی آکلاتدی . اعتدالی محافظه‌یه مقتدر اولامیان ادهم پاشا آیاغه قالقدی وفرانسه مرخصارینه‌شویله جواب ویردی . [سز دائما بولغارستانك وقایعنی بزم یوزمزه اوروب طورییورسکز . فقط تاریخمزی باشدن آیاغه قدر اوقویه‌کز . سزك بارتولمه‌ی کیجه‌سنه ودراغونادلر کزه بکزر وقایع مدهشه‌دن هیچ برینه تصادف ایده‌مزسکز .] و ۱۸۷۱ قومون اختلالنه قدر اجرا ایدیلان مظالمك کافه‌سنی تعداد ایتدی . وروسیه حکومتنك تبعه‌مسلمه حقنده کی حقسزمعامله‌لرینی ومظالمی اکلاتدی طوردی . ایشك دیکر حکومتلرك اتباع ایلدکاری مظالمك دخی تعدادینه قدر اوزایه‌جغنی آکلایان انکلیز اعضالر آرہ‌یه کیره‌رك سوزه نهایت ویردیلر . حکومت عثمانیه بو تکلیفلری پك حقلی وپك معقول جوابلرله رد ایتدی . بو پروغرام تعدیل ایدیله‌رك ینه باب عالی‌یه تبلیغ ایدلدی . و سنه ۱۸ کانون ثانی سنه ۱۸۷۶ ده جواب ویرلسی طلب اولندی . بونك اوزرینه « ۲۵۰ » کشیلك برمجلس عمومی تشکیل ایدلدی . صدراعظم مدحت پاشا مرحومك ریاستنده اجتماع ایدن بو مجلسده دول معظمه‌نك صوك مقرراتی موقع تذکره قونلدی . محمد رشدی پاشا سوزه آغاز ایده‌رك [قان ذیروح برموجود ایچون حیات دیمك اولدیغی کبی استقلالیت

دخی بر دولتك قانی مثابه‌سنده‌در . دولتك قانی نزع اولنورسه وجودی بی‌روح قالیر . استقلالیتی اولیان برحکومت پایدار اوله‌مز . بناءً علیه آوروپا طرفندن درمیان اولنان واستقلالیتمزی محو ایده‌جك اولان تکلیفاتی رد ایده‌لم حقوقمزی محافظه ایچون هر بر فداکارلغی اختیار ایلیه‌لم . بو ، ناموسنی دوشونن هرصاحب غیرت وحمیتك بورجیدر . بناءً علیه بن قونفرانس تکلیفاتنك قطعیاً ردی طرفداری‌یم » دیر . بونك اوزرینه بتون اعضا عینی مآلده شدتلی نطقلر ویریرلر . مقرراتك ردی قرارگیر اولور .

قونفرانس اعضالری بو جوابی آلیر آلماز مملکتلرینه عودت ایتدیلر . مدحت پاشا صربستان وقره‌طاغ ایله بر ائتلاف وجوده کتیرمك اوزره ایکن عزل ایدلدی . صربلولر مغلوب اولدقلرندن اسکی حالك محافظه‌سی شرطیله ائتلافه چوقدن راضی ایدیلر . وائتلاف حاصل اولدی .

١٨٧٦ سنه‌سی کانون ثانیسنده روس شانسیه‌لیه‌سی پرنس غورچاقوف دول معظمه‌یه خطاباً استانبول قونفرانسندن نه کبی بر فکر حاصل اولدیغنی صوردی . آنی متعاقبده پترسبورغ قابینه‌سی استانبول سفیری اغناتیه‌فی آوروپا دول معظمه‌سی پایتختلرینی گزدیردی . بونك نتیجه‌سی اوله‌رق آلتی حکومت طرفندن ممضی ١٩ کانون اول ١٨٧٦ تاریخلی لوندره پروتوقولی ساحهٔ سیاسیاتده عرض وجود ایلدی . الك مشکل مسئله ایسه ترکیایی تضییق ایچون انکلتره‌نی اقناع ایتمك ایدی . زیرا انکلتره روسیه‌نك سلاح آلتنه آلدیغی عسکرلك طاغیدلمسنی مصراً طلب ایدییوردی . لوندره پروتوقولنده ممالك عثمانیه‌ده بولنان اسلاولره

امتیازات اعطاسی وبعض اصـلاحات اجراسیله اسلاولرك تأمین رفاه و سعادتلری و بو اصلاحاتك موقع فعل و تطبیقه وضعنه دکین روسیه نك صبر ایتمسی مندرج ایدی فقط بر و توقولك نهایتنه روسیه نك تکلیفی و قبول ایدلمسی حقنده کی عناد و اصراری اوزرینه بر ماده دها علاوه ایدلمشیدی که اوده [اکر ممالك عثمانیه ده بولنان اسلاولرك حالی ایولشمز سه و اختلالك اوکی آلنمز سه بو حاله اوروپانك و بالخاصه روسیه نك تحمل ایده میه جکنی اعلان ایتمکی روسیه درعهده ایتمکله برابر آوروپا مسالمت عمومیه سنك محافظه سی و خرستیانلرك حضور و راحت و حقوقلرینك تأمینی ایچون روسیه هر درلو تدابیره مراجعت ایتمکده سربست قاله جقدر .] اکر بش کون ظرفنـده بو پروتقول امضالنمزسه روسیه اردوسنی طونه یه کوندره جکنی بیان ایتمسی اوزرینه انکلتره دخی پروتقوله وضع امضا ایلدی . بو امضالنمه اوزرینه روسیه و حکومت عثمانیه نك عسکرلرینی ترخیص ایده جکلرینی انکلتره امید ایدییوردی روسیه عسکرینی ترخیص ایتمکه راضی اولدی . فقط شو شرطله که [باب عالی قره طاغ ایله بر مصالحه عقد ایده جك ، اجنبی حکومتلرك وصایاسنی قبول ایله اصـلاحات لازمه یی موقـع اجرایه قویه جـق و پترسبورغه بر مأمور عسکری کوندره رك عسکرك صورت ترخیصی حقنده مـذاکره ده بولنیله جـق] باب عالی انکلتره نك کیزلی و علنی نصـایحی اوزرینه روسیه نك بو تکلیفنی اولزمان صـدراعظم اولان صفوت پاشانك [پارس معاهـده سنه بناءً هیچ کیمسه نك دولت علیه امورینه مداخله یه حقی یوقدر] سوزیله رد ایلدی .

روسيه محاربه‌سى

روسيه‌نك بولغار استقلالى حقنده‌كى بتون تشبثاتى عقيم قالدى . سنه‌لردن برى چاليشيله‌رق احضار ايديلان اختلالر دوكولن قانلر مطلوب نتيجه‌يى استحصال ايده‌مدى . طرق سياسيه ايله‌ده‌ايش بيتمدى امل اوچاغى سونيور بالعكس آلولنيوردى . روسيه مقصدينه وصول ايچون هر درلو فدا كارلقدن چكنميوردى . صوك تدبير اولمق اوزره حربى اختيار ايتدى . بتون روسلر پانسلاويزموس شرابيله بيهوش اولديغندن بولغارلره فوق‌العاده محبت وميل كوستريورلردى هر كس حرب ايچون فدا كارلغه، قوششمغه، باشلاديلر .

١٨٧٧ سنه‌سى نيسانك اون ايكنجى كونى اعلان حربى متعاقب ايمپراطور ايكنجى علكساندر كشنغه كلدى اردو بسارابياده تجمع ايتدى . رومانيايه كيردى . طونه‌يه طوغرى ايلرولدى . اردو غراندوق نيقولا نيقولايه‌ويچ قومانداسنده ايدى . روس اردوسى طونه‌يى ايكى نقطه‌دن كچدى . برنجى نقطه دوبريجه‌ده ماچين يقيننده ايدى . اورادن ـا ١٠ حزيران سنه ١٨٧٧ ده كچديلر . بش كون صكره‌ده زشتوى يقيننده كچديلر . بو مرور اثناسنده الك زياده بسالت كوسترن [ريازانسكى ـ Riazansky] آلايى اولدى . بو آلاى برنجى اوله‌رق طونه‌يى كچدى و [بوجاق ـ Boudjak] تپه‌لرينى اشغال ايتدى . زشتوى يقيننده كچن قطعاتك قوماندانلرى جنرال زيمرمان ايدى . زشتوى قصبه‌سندن كچنلر ايسه جنرال

دراغومیروف وجنرال سقوبلف قوماندا سنده ایدیلر . روسلر غایت متعصبدرلر . طونه‌یی کچمدن اول آتیده‌کی دعایی اوقودیلر . ودعا بیتر بیتمز طونه‌یی کچمکه باشلادیلر .

دعا بودر

Gospodi silniyi snami boudi inogovo razve tebé pomochnika vskorbeh ne imami.

معناسی : ای قادر مطلقمز بزم ایله اول . فنا زمانلرده سندن بشقه یاردمجیمز یوقدر .

دراغومیروف روسیه‌نك اك مشهور محررین عسکریه‌سندندر . طونه‌یی کچدکارینك ایرتسی کونی قرارکاه دخی زشتوی‌یه کچدی . عثمانلیلر جسورانه مدافعه‌ده بولندیلر . وبونجه عصرلردن بری اللرنده بولنان طوپراغی قولایلقله ترك ایتمدیلر و قلنجله آلدقلرینی حقیقةً قلنجله ویردیلر . اك بیوك مقاومتی پلونه‌ده وشبقه‌ده کوستردیلر . روس اردوسنی تشجیع ایچون ایکنجی علکساندر طونه دارالحرکاتنه کلدی . روس اردوسی دراغومیروف ، راده‌جکی ، غورغو ، اسقوبلف وسائر جنراللرك ، قوماندا سنده اوله‌رق طونه‌یی کچدکدن صکره بالقانلره کلدی . ــ ۲۳ نیسان سنه ۱۸۷۷ ده جنرال غورغو طرفندن طرنوه ضبط ایدلدی . پلونه‌ده سقوط ایتدی . غورغونك غربده‌کی قولی زلانیچقه اووه‌سندن کچمش و ــ ۲۶ کانون اول سنه ۱۸۷۷ ده صوفیه‌یی استیلا ایتمش . و ــ ٤ کانون ثانی سنه ۱۸۷۷ ده فلبه‌یه کیتمشدی . شبقه‌ده روس عسکریله بولغار قومیته‌لری اوموز اوموزه عثمانلیلرله حرب ایده‌رك شبقه‌نك صغوقدن دوکمش اولان قیالری

اوزرنده برابرجه جان ويرديلر . شيقه‌يی ضبط ايتدكدن صكره طونه ولايتنك غرب وجنوب جهتلری روسيه‌ليلرك النه دوشدی . [شيقه محاربه‌سيچون وازوف طرفندن يازلمش اولان اثر پك معنيداردر . غالب اولدقدنصكره مفتخرانه هر شی يازيله بيلور . فقط اسباب مغلوبيتی تدقيق ايتمك لازمدر . روسيه محاربه‌سنده عثمانليلر مغلوب اولمدی . مغلوب اولان ادارهٔ مطلقهٔ مستبده‌در . واواداره‌نك حامئ يكانه‌سی اولان خاقان مخلوعدر . قوماندانلرك آره‌سنه سرپديكی نفاقی بيلملی . قوماندانلره ويريلان تلغرافلری اوقوملیده اوندن‌صكره تفاخر ايتمليدر .

ايكنجی پلونه محاربه‌سندن صكره محمد علی پاشانك فكرينه كوره حركت ايدلسه ايدی بوكون نه روسيه عالم سياستده بومبورد چالار ونه‌ده بولغار دوستمز غايداسيله اوكمزده حوروتپردی . مغلوبيتمزه سببيت ويرنلرك الله جزاسنی ويرسون ديرم .

شبقه‌ده روسلر بيوك بر كليسا انشا ايتديلر . وهر سنه اوراده آينلر اجرا اولنور . روسلره مخصوص اولمق اوزده بر آبده وجوده كتيرديلر .

روسلر، كنج بولغارلردن رومانياده آلتی طابور يعنی [اوپولچه‌نيه Opoltchenitchi] تشكيل ايتديلر . وقوماندانه‌ده [ستوله‌توف Stoletoff] اسمنده بربيكباشی تعيين ايتديلر . روسلر طرنوه‌يه كيردكدنصكره‌ده بولغارلردن ايكی طابور دها تشكيل ايلديلر . بوسكز طابور صربيه‌ده اولجه تشكيل اولنان روس بولغار لواسنك بقيهٔ افرادندن تركب ايتدی . اولا بوطابورلره روسلر اهميت ويرمديلر .

حتی صحیه خدمتلرنده قوللانديلر . فقط اسکی زغره محاربه‌سنده
سلیمان پاشا عسکرینه قارشی بولغار طابورلری خیلی غیرت
کوستردکلرندن شبقه‌یه مأمور ایدلدیلر وبش آی قدر شبقه‌یی مدافعه
ومحافظه ایلدیلر . سلویدن امداد ایچون کوندریلان روس
عسکریله عثمانلیلر اوزرینه تعرض ایدرك شبقه‌ده بولنان عثمانلی عسکرینی
رجعته مجبور ایتدیلر . [هر سنه نیسانك یکرمنجی کونی اسکی
زغره‌ده آیین روحانیلر اجرا اولنور واسکی زغره محاربه‌سی حقنده
نطقلر ویریلور .] اسکی زغره محاربه‌سنده اك زیاده زور کورن
اوچنجی بولغار طابوری اولمشدی . بوطابورك قوماندانی [قالی‌تین ـ
Kalitin] چوق چالیشمشدی . بولغارلر عسکر واهالی اولمق اوزره
اون ایکی بیك کشی قوتنده ایدی . عثمانلیلرك قوتی ایسه قره‌طاغدن
کلمش یورغون عسکر اولمق اوزره یکرمی بیك کشی قدر ایدی .
قوماندانلری سلیمان پاشا ایدی . محاربه پك خونریزانه اولدی . نهایت
عثمانلیلر غالب کلدی. اسکی زغره‌یی ضبط ایتدیلر. وبتون بولغارلری
قلنجدن کچیردیلر . طابورك [ساماره ـ Znamé Samarsko]
اسمنده بربایراغی وار ایدی . بو بایراق اوچ مقابل هجومده استعمال
ایدلدی وسنجاقدارلر تلف ایدیلوب عثمانلولر النه کچمك اوزره ایکن
دیکر بربولغار یتشه‌رك قورتارير ایدی . اوچنجی هجومده قالی‌تین
بالذات بایراغی طاشیدی . مع مافیه قالی‌تین دخی قتل ایدلمکله حرب
نهایت بولدی وبایراغی برفراری آله‌رق صاووشدی. ساماره بایراغی
بوطابورك اثنای تشکیلنده روسیه‌ده واقع ساماره نامنده‌کی قصبه‌ده
مسکون بولغارلر طرفندن طابوره اهدا ایدلمشیدی . الحالة هذه بو

بایراق بولغار رئيس حکومتنك سراینده محفوظدر .

عثمانلی روس سفری روس اردوسنك ادرنه‌يی استيلاسيله‌وچتالجه اوکنه کلمسيله نهايت بولدی . قرارکاه عمومی‌ده قزانلقدن ادرنه‌یه نقل اولندی . روس اردوسنك کليتلی قسمی ادرنه‌ده بولنيوردی . کليبولی وديمتوقه‌یه‌ده بعض مفرزه‌لر کوندرلدی . بولغارلرك اوك آياق اولمسيله وقوعه کلان بوحرب اثناسنده هم مسلمانلروهم بولغارلر زيان کورديلر روسلرك استيلا ايلدکلری محللرده وياخود عثمانلی عسکرينك الجا آت حربله بولنه‌مديغی محللرده بولغارلرك يمديکی هذيان ، دوکمديکی قان قالمدی . هله مهاجرت اثناسنده بولغارلرك اهالیٔ اسلاميه‌يه قارشو روا کوردکلری مظالمی دنياده هيچ برقوم یاپمامشدر. بولغارلرك خونخوارلغی رأی‌العين کورن مهاجرلردن ديکلملی‌در. بولغارلر ظالم ايکن کنديلرينی مظلوم کوسترديلر وقزانديلر . فقط بوقزانج غير مشروع اولمقله برابر حقيقی انسانلر نظرنده دخی بادیٔ نفرت ونفربندر .

.— « اياستفانوس معاهده‌نامه‌سی » —.

اياستفانوس معاهده‌نامه‌سی فی ١٩ شباط ١٨٧٨ تاريخنده امضا ايدلدی . بومعاهده نامه ایچون هر سنه بو تاريخده بولغارستانك هر طرفنده يورطی یاپيلور . معاهده‌نامه‌نك تصوير ايلديکی بولغارستان حدودی استانبول قونفرانسنك چيزديکی حدوددن دها واسع ايدی. حدودك ترسيمنده بولغارله مسکون نقدر موقع وار ايسه اورالری حدود ایچنه آلندی. استانبول‌قونفرانسنه کوره بولغارستانك حدودی شمالاً طونه شهری وشرقاً بتون روم ايلیٔ شرقی قره‌دکزه قدر

وجنوباً جسر مصطفی پاشا ایله درامه وسیروز سنجاقلرینك شمال قسملری. غرباً دخی مناستر واوخری‌یه ونیشه قدر ایدی. آیاستفانوس عهدنامه‌سنه کوره ایسه جنوباً بحرسفیده قدر اینیور ایدیسه‌ده دوبریجه ایله نیش سنجاقلری یوق ایدی . ایاستفانوس معاهده‌نامه‌سنه کوره بولغارستان باب عالی طرفندن انتخاب اولنه‌جق ودول معظمه طرفندن تعیینی تصدیق ایدیله‌جك بر والی طرفندن اداره اولنه‌جقدی. والی تعیین اولننجه‌یه دکین‌ده پرنس چرقافسکی موقتاً اداره ایده‌جکدی. فقط انکلتره بوکا اعتراض ایدرك روسیه شرق مسائلنی کندی کندینه حل ایده‌مز . چونکه بویله بر بولغارستان تشکیلی دیکر حکومتلرك منفعته مغایردر دیمشدی . بونك اوزرینه دول معظمه مرخصلری یکیدن مذاکراته باشلادی . وبوحال آلتی آی دوام ایتدی . نهایت برلینده برقونغره تشکیل اولندی . بوقونغره‌نك مقرراتنه مستنداً تنظیم اولنان عهدنامه فی ١ تموز ١٨٧٨ ده امضا ایدلدی . اوچبیك یوز اللی میل مربعی اراضی‌یه مالك اوله‌جق اولان بولغارستان بو قونغره‌نك یاپدیغی عهدنامه ایله « ١٠٩١ » میل مربعی اراضی‌یه صاحب اوله‌بیلدی . یوطوپراقده ایکی میلیون قدر نفوس وار ایدی. بولغارستان حکومتی تشکل ایدنجه‌یه دکین روسیه حکومتی « ٥٠,٠٠٠ » روس عسکری ایکی آی ایچون بولغارستانده براقه‌جقدی . آیاستفانوس بولغارستاننك برقسمی اولان روم ایلی شرقی آیری برایالت اولدی . نیش ، پیروت ، ورانیه صربستانه ویرلدی . ماکدونیا وتراکیادنیلن ولایات عثمانلیلر النده قالدی . صربیه‌نك قرالیتی تصدیق ایدلدی . قره طاغه‌ده برقسم طوپراق ویرلدی . ایلك حریت سنجاغنی تدران

يوسنه هرسك براسارتدن ديكر اسارته كچدى. يعنى آوستريانك اشغالنه ترك ايدلدى . يونانستان تساليا واپيرك جنوب جهتلرينه صاحب اولدى . روسيه بسارابيايى وقارصى واردهان وباطوم طرفلرينى آلدى. الحاصل بريغمادر كيتدى .

﴿ بولغارستان حكومتنك تشكلى ﴾

فى ١٣ تموز ١٨٧٨ دن فى ١٦ نيسان ١٨٧٩ سنه‌سنه قدر بولغارستان روسلر طرفندن اداره ايدلدى . اولا پرنس چرقوفسكى وصكره‌ده [دوندوقوف قورساقوف] پرنس وكيلى كبى يعنى قوميسر ناميله بولنديلر. بولغار مجلس مبعوثانى يعنى [صوبرانيه-Sobranyé]-ى طرنوه‌ده فى ١١ شباط ١٨٧٩ ده دوندوقوف قورساقوف طرفندن بتون آوروپا مأمورلرى حضورنده كشاد ايدلدى .

صوبرانيه‌نك ايلك رئيسى برنجى اكسارخ [آنتيم پروى - Antim previ] اولدى . بوسنه ظرفنده صوبرانيه يكرمى‌يدى دفعه اجتماع ايتدى . بواجتماعلرده بولغار مشروطيتى ايچون قانون اساسى تنظيم اولندى و فى ١٦ نيسان ١٨٧٩ ده امضالندى. بوقانون اساسى يكرمى ايكى ماده‌دن عبارت ايدى . بوقانون اساسى موجبنجه پدردن اولاده انتقال ايدر برخاندانه منسوب حكمدار ايله حكومت اولنه‌جق وبولغارستانك صوبرانيه نامنده برمجلس مبعوثانى بولنه‌جقدر .

پرنس صوبرانيه طرفندن تنظيم وتقديم اولنان قانونلرى تصديق واعلان ايده‌جك وحكومت اجرائيه پرنسه عائد قاله‌جقدر . حاكملر حكملرينى پرنس نامنه ويره‌جكلردر . پرنسك هركسى عفو ايتمكه

حقی واردر . پرنس هر وقت بولغارستانده بولنمغه مجبوردر . شاید بولغارستاندن طیشاری بریره حسب الایجاب کیدرسه بر وکیل براقه‌جق ووکیلنی ملته تبلیغ ایده‌جکدر . بولغار آرمه‌سی باشنده برتاج بولنان یالدیزدن بر آرسلاندر . بوشکل قرمزی بر سطح اوزرینه ترسیم اولنه‌جقدر . وراثت حکومت ارکك اولاده راجعدر . پرنس سنوی آلتمش بیك فرانق معاش آله‌جقدر. دین رسمی اورتودوقس اوله‌جق وسائر دینلر سربست قاله‌جقدر . بولغارستانده بارون ، قونت کبی القاب ممنوعدر . اسارت ممنوعدر . جان ومال وعرض امنیتده بولندیریله‌جقدر . عدلیه‌نك حکمی اولمدن کیمسه حبس اولنه‌میه‌جق، ملکی حجز ایدیله‌میه‌جك ، خانه‌سنه کیمسه کیره‌میه‌جکدر . ادارهٔ مشروطه سربستیٔ مطبوعاتی واجتماعاتی تقدیس ایدر . صوبرانیه اعضای ملتك وکیل مشخصیدر . صوبرانیه ایکی درلودر .

بریسی هرسنه اجتماع ایدن عادی صوبرانیه‌در .

Obiknovenno narodna sobranya

ایکنجیسی ایسه برمحاربه اعلانی ، پرنسك تبدیلی کبی فوق‌العاده ایشلر ایچون اجتماع ایدر اسمی عالی صوبرانیه‌در

Veliko narodno sobranyé

عالی صوبرانیه بولغارستانك اسکی پایتختی اولان طرنووه‌ده طوپلانور . عادی صوبرانیه صوفیه‌ده وقت معینده هرسنه عقد اجتماع ایدر . عادی صوبرانیه اعضالری اهالی طرفندن انتخاب اولنورکه مدتلری اوچ سنه‌در . واون بیك کشی ایچون برکشی اعضا اولور . عادی صوبرانیه

بتون قوانین ایله استقراض مسئله‌لری و ویرکو طرحی حقنده قرارلر ویریر . حکومتك بودجه‌سنی تدقیق وتصدیق ایدر . الخ
هرسنه ــ ۱۵ تشرین اولدن ــ ۱۵ کانون‌اوله قدر دوام ایدر . وبعض مهم مسئله‌لردن طولایی‌ده فوق‌العاده اوله‌رق اجتماع ایده‌بیلیر . عالی صوبرانیه پرنس ویا وکیلی طرفندن اجتماعه دعوت اولنور . اعضالری عادی صوبرانیه اعضالرینك ایکی مثلی اولور . بوقانون‌اساسی‌یه کوره نظارت آلتیدر : داخلیه ، خارجیه ، مذاهب ، مالیه ، عدلیه ، حربیــه نظارتلریدر هربر نظارتك برناظری واردر . بو ناظرلر هیئت وکلایی تشکیل ایدرلر . هیئت وکلانك رئیسی، رئیس نظاردر .

شرقی روم ایلی ایالتی

شمالی بولغارستان ایچون برقانون اساسی تنظیم اولندیغی اثناده‌قلبه‌ده دخی آوروپا دول معظمه‌سی طرفنــدن کوندرلمش مأمورلردن مرکب برقومیسیون روم ایلیٔ شرقی ایچون ندەمذاکراتده بولنه‌رق [اورغانیزه‌جکی اوســتاف ـ Organitcheskyoustaf] نامیله براصلاحات نظامنامه‌سی یاپدیلر . بوقومیسیونك ایشی ــ ۱٤ حزیران سنه ۱۸۷۹ ده ختــام بولمشدر . ایلك والی باب عالی طرفندن [قینازبوغورودی Kinyazbogorody] تعیین اولندی . آوروپاده تصــدیق ایتدی . بش ســنه مدتی بیتدکــدن صــکره یرینه بوغورودینــك باش کاتبی [غاوریل قرســته‌ویچ ـ gavril kristevitch] شرقی روم ایلی‌یه والی اولدی . شــرقی روم ایلیده بر ایالت مجلسی تشکیل اولنــدی . بولغار صرب محاربه‌سنه‌قدر بو ایالت فوق‌العاده ترقی ایتدی . روم‌ایلیٔ

شرق بولغارلری دائما شمالی بولغارستانله برلشمکی دوشینیورلردی .
بو فکر شمالی بولغارستانده بیوك ممنونیتله تلقی اولندی . چونکه بولغا
رستان دخی برلشوب کسب قوت ایلمکی اخص امل ایدنمشیدی . یالکز
بو امل اولسه اوپوپ باشه قویملی . دها نیجه امللر واردرکه اظهاری
کوج ، اضماری تهلکه‌لیدر .

پرنس علکساندر باتمبرغ

پرنس علکساندر باتمبرغ آلتی سنه درت آی اجرای حکومت
ایتدی . بولغارستان پرنسلکنی قبول ایتدکدن صکره بتون آوروپا
مراکزنی و استانبولی زیارت ایتدی . استانبولدن وارنه‌یه کلدی .
و ایلك دفعه بولغار طوپراغنه اوراده آیاق باصدی . پرنس اولمازدن
اول باتمبرغ روسیه محاربه‌سنده جنرال غورغونك معیتنده ویکی واسکی
زغره محارباتنده وپلونه‌ده غریویجه استحکامی هجومنده بولندی .
پرنس وارنه‌دن طرنوه‌یه کیتدی . واوراده مشروطیته وقانون اسا
سی‌یه صادق قاله‌جغنه یمین ایتدی وعقبنده دوندوقوف قورساقوفدن
حکومتی تسلیم آلدی . واورادن صوفیه‌یه کیتدی . صوفیه‌نك پایتخت اوله‌رق
انتخاب ایدلمسنك اساسی ایسه بولغارستانله ماکدونیا قطعه‌لرینك تام مرکزنده
بولنمسیدر . صوفیه‌نك بولغارجه‌اسکی اسمی [سره‌ده‌ج - Sredetch]
یعنی بالقانشبه جزیره‌سنك مرکزی دیمکدر .

بولغارستانك ایلك رئیس نظاری [تودوریورموف] اولدی .
برسنه صکره ریاست نظار [دراغان چانقوف - Dragan tchankoff] ه
وبعده‌ده [قاره‌وه‌لوفه] کچمشدر .

بولغارستانده بر چوق فرقەلر وجوده كلدى . وشمدى‌يەقدر بر
چوق قابينەلر كلوب كچدى . زيرا بدايتده موقع اقتداره هپ روسوفيل
اولان بورموف ، چانقوف ، قرەوەلوف كبى آدملر كلمكده اولديغندن
مشروطيت ايچنده استبداد يوز كوسترمكه باشلادى . بولغارلر تركلرك
استبدادندن بيقمش واوصانمش اولدقلرندن قانلرى بهاسنه قزاندقلرى
حكومتلرندەده استبداده ميدان ويرميەجكلرى طبيعى بولنمش اولمغله
فرق سياسيەلر بربرينى ولى ايدرك وجودەكلدى . بووسيله ايلەوجودى
حس ايدلمكه باشلايان استبدادده محوايدلدى .

ـــ ٢٧ حزيران سنه ١٨٨١ ده قانون اساسى ادارەيه موافق كو
رولمديكندن بعض تعديلات اجرا اولندى . بوسببله زشتويده بر عالى
صوبرانيه طوپلاندى . پرنسه يدى‌سنه قانون اساسيسز ادارەصلاحيتى
ويرلدى بونك ايچون‌ده بر شوراى دولت ـ drjaven savet]
تشكيل اولندى . شوراى دولتك اون ايكى اعضاسنك سكزى اهالى
طرفندن ودردى پرنس طرفندن انتخاب اولندى ١٨٨٢ سنەسنده
حربيه ناظرى جنرال [قولبارس ـ Kaolbars] دن ماعداداخليه
ناظرى اولمق اوزره جنرال [سوبولەف ـ Soboleff] روسيەدن
كوندرلدى . براز صكره روسيه ايله پرنس آرەسنده بر اختلاف
ظهور ايتدى وبونك نتيجەسى اولەق روس جنراللرى بولغارستاندن
طرد ايدلديلر . روسلرجه بوطرد مسئلەسنك سبب يكانەسى پرنس
علكساندراولديغى تحقق ايتدى . چونكه پرنس روس دوشمنلريله برلشمش
ايدى .

بولغارستانده بولنان فرق سیاسیه

استانبولو ویستلر حکومتی صوبرانیه‌سنك بش سنه صره ایله دوام ایدن اجتماعات نظامیه‌سنی اوچ ماه مقدم اکمال واتمام ایتمش اولمسنه وحکومت مزکوره‌نك موقع اقتداره کلدیکی صره‌ده‌کی تمایلات حربجویانه‌سنه میدان ویرمیه‌رك بوفکر حربجویانه‌یی خواه وناخواه محافظهٔ صلح وصلاحه تحویل ایلمسیله اوغرادیغی تخطئه‌لره ونهایت ارکانندن سابق حربیه ناظری جنرال صاووف ورئیسی نظار جنرال پتروف ومالیه ناظری پناقوف کبی بعضلری ارتکابات وارتشا آننك نظاهرینه وبوسوء استعمالات بولغارستانك معروض مهالك اولدیغنه مقابل حربه حاضرلق بولنده اختیار ایتدکلری حالده برنتیجه چیقاراماملریله بوحکومتك سقوطی درجهٔ وجوبده قالمش واوته‌دنبری منتظر اولدیغی وجهله متوفاقره ودلوفك پولتیقه شاکردانندن مرکب اولان ده‌موقراتلریعنی قره‌وه‌لیستلر موقع اقباله کلمشدر .

فرقهٔ مذکوره الیوم صوبرانیه انتخابات آتیه‌سنی حکومت منفعتنه نتیجه‌لندیرمکه معطوف تدابیر لازمه‌دن اوله‌رق متصرفلری وقضا قائممقاملرینی وحتی ژاندارمه‌لری وصورت عمومیه‌ده انتخاباتده دخل وتأثیری اوله‌جق مأمورینی وعدلیه مأمورلرینی عزل ویرلرینه کندی طرفدارلرینی کتورمکله مشغول درلر . صورت عمومیه‌ده بولغارستانده موقع حکومتی ترك ایدن استانبولیستلر واسکی قونسرواتورلردر. وشرقی روم‌ایلی اختلالنی حاضرلیه‌رق وآنجق موقع اقبالدن اوصره‌ده

سقوطلریله بو اختلاله مخالفت ایتملرندن طولایی بالانجی اتحادیون نامنی آلانلردن ترک ایدەرك وقتیله استویلوف ادارەسندن تشکل ایدن استو- یلوویستلر ویاخود نارودناق [مللی فرقەسی] زانقوفك نامنە اضافتله زانقوویست دینیلان ومترقی لیبراللر عنوانتی طاشیانلر وقرەوە لوفك وفاتندن صکرە بوفرقەدن آیریلەرق دەموقرات سوسیالیست نامیلەیکی برفرقە تشکیل ایدنلر واصل لیبرال فرقەسنی تشکیل ایدرکن الآن زادوسلاویست وطونجوویست قسملرینە آیریلانلر ونهایت [Tesni] طارو [Chiroki] کنیش قسملرینە آیریلان سوسیالیستلردن وسوسیالیستلردن آیریلەرق بونلرلە آنارشیزم ماییننده قلان آنارشیزم فرقەسنە دها قریب اولنلردن عبارت اولان فرقەلر بوفرقەنك هیچ اهمیتی یوقدر] جمعاً اون بر عدد فرق مخالفەدر . بو اون بر فرقەدە صورت عمومیەدە ایکی صورتلە جریان موجود اولوب هنوز مودەسنی ضایع ایدن روسسوفیل وروسسوفوبلق عنوانی بعض بعض یاد اولنمق اوزرە اشبو فرقەلر میل وهوسات سیاسیەلریلە بین العوام قرە وبیاض عنوانلریلەدە یاد اولنوب استانبولوویستلر زادوسلاویستلر وطونجو ویستلر بیاض [یعنی بزم ایچون مساعد] وقرەولیستلر ، نارودناقلر ، زانقوویستلر ، ودەموقراتلر قرە پارتی وسوسیالیستلر صول جناح یعنی هر شیئە مخالف یاد اولنورلر . بیاض پارتیلر روسسوفوب وقرەلر روسسوفیل وسوسیالیستلر انقلاب طرفدا- رانی اعتبار ایدیلورلر . شو حسابجە شمدیکی حکومتی تشکیل ایدن دەموقراتلر قرە پارتیلردن معدود قالەرق روسسوفیل کبی تلقی اولنمق ایجاب ایلرسەدەیالادە سرد ایتدیکم کبی آرتق بولغارستانده روسسوفیل

وروسوفوبلق ایله متصل فرقه‌لر تحریسنه لزوم اولمیوب عموم بولغار-
لرك قلبلرندن روس محبلکنك چیقارلمسنه امکان یوقدر . یالکز
شوراسی محققدرکه بو فرقه‌لردن بیاض قسمنده بولنانلر ملی بر پولتیقه
تعقیبنده وقره جهتنده قالانلر حال حاضر پارتیسی مستثنا اوله‌رق
روسیه‌نك رأینه توافق ایده‌جك سیاست اداره‌سنده بردوامدرلر .
باخصوص [زانقوویستلر ـ Zankoviste] روسیه ایله پولتیقه
پاپیلمامسنه قدر روس محبلکنی موجدرلر . بناءً علیه جدی روس
محبی اوله‌رق بولغارستانده الآن یالکز زانقوویستلر اوله‌رق ارائه
اولنه بیلور . دیکرلری بیوك وکوجك فرقه‌لرله روسیه ایله حسن
آمیزش طرفداری اولمق نقطهٔ نظرندن روسوفیل اولمغله برابر
بولغارستانك تمامیتنه طوقونه‌جق مسائلده روسیه‌یه مخالفته میالدرلر .
روسیه‌ده‌کی اغتشاشات عموم اسلاو اتحادینك تقربی خلیالرینه دالان
بولغارلری ایقاظ ایتمش وروسوفوبلغی درجهٔ استحاله‌یه کتوره‌جك
حالی بولمش ایسه‌ده اغتشاشات مذکوره نتیجه‌سنك حالی اولدن بك
بیوك فرق کوسترمامکده اولمسی ینه ملی پولتیقه تعقیب ایدن فرقه‌لرك
اهمیتنی آرتیرمشدر .

ایشته حکومت حاضرده ده ملی پولتیقه تعقیب ایدن قسمدن اوله‌رق
رأس اداره‌یه کلمش وزانقوویستلرله توحید مساعیلرینه روسیه‌یه جمیله
اولسون ایچون بولغارستان پرنسی طرفندن صرف ایدیلن اهتمامات
مثمر اولمامشدر .

اصل پارتیلر [سیاسی فرقه‌لر] بروجه آتیدر .

بیاض

١ استانبولوویست stamboloviste

٢ رادوسلاویست Radoslaviste

٣ طونجوویست Tontchoviste

سیاه

٤ قره‌وه‌لیست Karaveliste

٥ ناروداناق Narodnak — Stoyloviste

٦ زانقوویست Zankoviste

٧ ده‌موقرات Demokrate

صول جناح

سوسیالیستلر Socialiste

٨ صیقی سوسیالیست Tesni socialiste

٩ واسع سوسیالیست Ehiroki socialiste

١٠ ده‌موقرات سوسیالیست Democrate socialiste

---

١١ انارشیا Anarchia [بونك هیچ براهمیتی یوقدر .]

﴿ بولغارستانده شمدی‌یه قدر پارتی تشکیل ایدن رؤسا ﴾

١ — استانبولوف Gtamboloff

٢ — رادوسلاووف Radoslavoff

٣ — طونجف Tontcheff

٤ — قره‌وه‌لوف Karaveloff

٥ — استویلوف Stoyloff

٦ — زانقوف Zankoff

٧ — دانەف Daneff [دەموقرات]

٨ — ٩ — ١٠ بونلرك برچوق رئيسلری واردر .

« قوميته پارتيلری »

١ ـ ويرخووەن نامندەكی پارتی‌يە منسوب اولنلرە ويرخوويستديرلر رئيسلری جنرال [Sontcheff] در . سرای پارتيسيدر . مركزی صوفيەدر . عالی قوميته ديمكدر .

٢ ـ صرافونك تشكيل ايلديكی پارتی‌يە منسوب اولنلرە صرافيست ديرلر . رئيسلری صرافوف وغار وانونك قتل اولنملری اوزرينە يرلرينە غاوريلوف وتودور پوپروشوف تعيين ايدلمشلردر .

٣ـ سانترال پارتيسنە منسوب اولنلرە سانتراليست ديرلر . رئيسلری متعدددر . وفقط صوفيەدن امر آليرلر . مركزلری ممالك عثمانيەدەدر .

روم ايلیٔ شرقينك بولغارستانە الحاقی

فی ٦ ايلول ١٨٨٥ تاريخندە روم ايلیٔ شرقی بولغارستانە الحاق اولندی . اولزمان بولغارستانلە روسيە آرەسندە مناسبات كركينلشمش ايدی . روسيە بو ايشدە ديكر بر دولتك پارمغی اولديغی ظن ايدرك حسن تلقی ايتمدی . پرنس علكساندر بوكا اهميت ويرميەرك اردونك حاضرلانمسنی امر ايتمش وكندوسی اهالينك دعوتی اوزرينە شبقەنك

سوه‌تی نیقولا تپه‌سندن کچه‌رك قلعه‌یه کیتمشدر . اولزمان بتون روس ضابطانی بولغارستانی ترك ایدرك روسیه‌یه کیتدیلر. بولغارستانله روسیه آره‌سنده‌کی مناسبت فوق‌العاده برصورتده بوزولدی. دولت‌علیه‌طرفندن وقوعی طبیعی اولان برتعرضه مقابله ایچون بتون بولغار اردوسی مصطفی پاشا قارشوسنده تحشید ایدلدی . مهاجرین قومیسیونی رئیسی رضا پاشانك ژورنالی اوزرینه خاقان سابق فوق‌العاده وسوسه‌یه دوشدی . زیرا اولزمان غازی عثمان پاشانك باجناغی اولوب دفتر خاقانی ناظری ایکن وفات ایدن رضا پاشا مابین باشکاتبی ایدی . عثمان پاشا ایسه روم ایلیٔ شرقی‌یی اشغال ایده‌جك اولان اردونك قوماندانی تعیین اولندی . ژورنالده [روم ایلیٔ شرقی‌یه سوقی مصمم اردونك، هر ایکی باجناغك قراریله استانبول اوزرینه یورویه‌رك خاقان مخلوعی خلع ایده‌جكلری]محرر ایمش . بونك اوزرینه خاقان سابق دخی اردونك تحریکندن صرف‌نظر ایتمش وبویولده روم ایلیٔ شرقی‌یی فدا ایتمش اولدیغی اولوقت ایشیدلمشیدی مابین باش کاتبی رضاپاشاده اولزمان عزل ایدلدی عثمانلولرك روم ایلیٔ شرقی اوزرینه یورویه‌جکنه امین اولان صربستان حکومتی بو اثناارده بولغارستانه اعلان حرب ایلدی . وعقیبنده یعنی فی ۲ کانون اول ۱۸۸۵ تاریخنده حدودی تجاوز ایتدی . وجاری بروت ، طرین ، برەزنیق وقوله موقعلری صربلولرك النه کچدی . وحتی صرب اردوسنك تمام کلیسی صوفیه‌یه قرق کیلومتره قدر تقرب ایلدی . عثمانلولرك تعرض ایتمیه‌جكلرینه امین اولان بولغارلر پیاده قطعاتی مصطفی پاشادن [بلووه ـ Belova] یه قدر شمندوفرله واورادنده برحیوانه ایکی، اوچ نفر بندیره‌رك صربلولرك قارشوسنه

سرعتله يتشديلر [بو وقتلرده بارون هرشك شرق شمندوفری بلووه‌يه قدر ايدی] بولغار عسكری طابور طابور سوق اولندی . [صربلولرك حركاتی عثمانلی اردوسنك حركاتيله توحيد ايدلسه ايدی بولغارلر محو اولمشلردی . روم ايلئ شرقيده الزدن كيتمزدی . خاقان سابق هر ايشنده اولديغی كبی بو ايشدن طولانی‌ده نزد باريده مسئولدر . وه‌تی طرفندن بددعا ايله ياد ايدلمكه لايقدر] بولغارلر،صربلولره [سليونيجه‌ـ Slivnitcha] كوبی يقيننده تصادف ايتديلر .

١٨٨٥ سنه‌سی كانون اولنك بشنجی ، آلتنجی ، يدنجی كونلرنده دهشتلی محاربه‌لر اولدی . بولغارلر فوق‌العاده فعاليت كوستر ديلر . صربلولرده رجعته باشلاديلر . دراغومان وچارپيروتده‌ده برر محاربه ويرديلر . عثمانليلردن قطع اميد ايدن صربلولر ينه‌رجعتده دوام ايلديلر . وحتی پيروتده‌كی جبخانه‌لرينی برهوا ايتدكدن صكره بولغارلره تركه مجبور اولديلر . بولغارلر پيروتده برآز استراحت ايتدكدن صكره صربيه‌نك ايچروسنه طوغری ايلرولكه حاضرلنورلركن آوستريا حكومتی ؛ بولغارلر ايلرو كيدرلرسه قارشولرنده آوستريا عسكرينی بوله‌جقلرينی بيان ايتدی . بولغارستان هم آوستريا وهم ده صربيه ايله حرب ايده‌مزدی . بوسببدن طولانی صربيه ايله متاركه عقد ايتدی . وايرتسی سنه يعنی ١٨٨٦ مارتنده بكرشده برمصالحه‌نامه‌امضا ايدلدی . بومصالحه نامه‌ده بولغارستا ن غالبيتندن بر فائده كورمدی . روم ايلئ شرقينك التحاق بردنبره آوروپا طرفندن تصديق ايدلمدی . صكره‌لری استانبولده طوبخانه‌ده ياپيلان قونفرانسده ضمناً تصديق ايديلور كبی اولدی . بولغار پرنسی پادشاه طرفندن تعيين ايدلش روم ايلئ شرق

والیسی اوله‌جقدی . وروم ایلیٔ شرقینك باب عالی ایله بررابطه‌سی وار ایدی . فقط بوخصوص کاغد اوزرنده قالدی . بولغارملتی هیچ بر وقت باب عالی ایله بر رابطه‌سی اولدیغنی دوشونمیوردی اولجه روم ایلیٔ شرقی ایله بولغارستان ارهسنده‌کی حدود بالتانلردن کچیوردی . حدود بولغارستان وروم ایلیٔ شرقی عسکرلریله محافظه اولنیوردی . کمرکلر وار ایدی . بونلر بوقونفرانسدن صکره کاملاً قالدیرلدی .

صرب بولغار محاربه‌سنه بولغارلر [fetfeblskavoyna] یعنی باش چاوش محاربه‌سی دیورلر . چونکه هپ کوچك ضابطلر لوا و فرقه قوماندا نلغی ایتدیلر . [sous la couzeraintè de la sublime porte] معنی باب عالینك زیر حقوق حکمرانیسنده عهداً بولنمسی لازمکلان بولغارستان پك چوقدنبری کندی کندینه تجارت معاهده‌لری یاپمقده ، ممالك اجنبیه‌یه سیاسی مأمورلر تعیین ایتمکده ایدی . بوتعبیر یالکز تاریخ کتابلرنده قالمشیدی .

پرنس علکساندرك سقوطی

فی ٩ اغستوس ١٨٨٦ تاریخنده روسیه‌نك سوقیله بتون ضابطان ایله مکتب حربیه طلبه‌سی پرنسك سراینی صاردقدن صکره رولورلر اللرنده اولدیغی حالده سرایه کیردیلر . پرنسی تهدید ایتدیلر . حتی [رادقو دیمتریه‌ف] استعفا نامه‌یی امضا ایتمك ایچون ماصه اولمدیغنی بیان ایدن پرنسك اوکنه اکیله‌رك آرقه‌مه طیایه‌رق امضا ایدیکز دیمشدر . پرنس او کون محفوظاً صوفیه‌دن چیقارلدی . وروم‌انیاده واقع [رەنی] قصبه‌سی طریقیله آوستریایه آشیرلدی . بو بر انقلاب

اولدی. علکساندر باتمبرغی سونلر عکس عمل یاپدیلر اما موفق اوله مدیلر.

کوستندیلده بولنان استروما آلای پرنسك علیهنده ایمش. صوفیه یه کیدرکن اوکنه دیکر بر آلای چیقه رق حرکتنی منع ایتمش وفقط سلاح استعمال اولنمامشدر. بالآخره ینی طوتمدیغندن طولایی بو آلایك بتون افرادی طاغیدلدی. وسنجاغی یاقیلدی. باتمبرغك سقوطنده بر موقت حکومت تشکیل اولندی. اولوقت مجلس مبعوثان رئیسی اولان [استفان استانبولوف] موقتاً انتخاب اولنان حکومتی طانیمدیغنی رسماً اعلان ایتمش وکندیسی بر حکومت تشکیل ایتمش و پرنس علکساندر باتمبرغی تکرار بولغارستانه دعوت ایتمشیدی. حقیقةً علکساندر باتمبرغ تکرار صوفیه یه عودت ایتدی.

فقط ایشده روسیه نك پارمغی اولمسندن طولایی آرتق پرنسلکده قاله میه جغنی پك اعلا بیلدیکندن واهالی آره سنده قان دوکولمسی طرفداری اولمدیغندن تکرار استعفا ایدرك مملکتنه عودت ایلدی. بو حال ۲۶ اغستوس سنه ۱۸۸۶ تاریخنده وقوع بولدی. بو کره تشکل ایدن حکومتده استانبولوف، میرالای مودقوروف وقردوه لوف بولنیورلردی. علکساندر باتمبرغ اهالی یه قارشی نشر ایلدیکی اعلاننامه ده [بنم سقوطمله روسیه وبلغارستان مناسباتنك دها ایی اوله جغنی امید ایدرم. روس حکومتی ایلروده بولغار ایشلرینه قاریشمیه جغنه وبولغار استقلالیتنی محافظه ایده جکنه دائر سوز ویردکدن صکره استعفا ایده جکم] دیدی. وسوز آلندقدن صکره استعفا ایدرك چکیلدی کیتدی. صکره دن بر چوق کورولتولر اولدی. استانبولوف پك چوق صیقندی چکدی. استانبولوف دخی پرنسی سقوط ایتدیرن

ضابطانى واهاليدن مشوقلرى كاملاً بولغارستاندن طرد وتبعيد ايلدى.
حتى بو يوزدن روسجق وبوغازده عسكرلر آره‌سنده مصادمه‌لر
و مقاتله‌لر اولدى . فقط چوق سورمدى تسكين اولندى . ـــ ٢٧
تشرين ثانى سنه ١٨٨٦ تاريخنده عالى صوبرانيه اجتماع ايدرك روسيه
ايمپراطوريچه‌نك سنك برادرى دانيمارقه‌لى والدامار دانجكى‌يى بولغار
پرنسلكنه انتخاب ايلدى . اولوقت روسيه ايمپراطورى طرفندن
بولغارستانه كونديلان جنرال قولبارس بولغارستانله روسيه آره‌سنده
بر ائتلاف زمينى حاضرلمغه چاليشيوردى . فقط موفق اوله‌مدينى كبى
بولغارلرله روسلر آره‌سنده‌كى مناسباتك دها زياده فنالشمسنه سبب
اولدى . پرنس والداماردہ بولغارستان پرنسلكنى قبول ايتمدى .

پرنس فرديناند

١٨٨٧ سنه‌سى حزيرانك يكرمى بشنجى كونى برنجى فرديناند
ساقس قوبورغ غوتا عالى صوبرانيه طرفندن بولغارستان پرنسى انتخاب
اولندى پرنس فرديناند مشهور بر فامليايه منسوبدر . ساقس قوبورغ
فامليا‌سى قرون وسطى‌ده‌كى [ويتيغ ـ Vitting] غراقلرينك بر
قولى ايمش وكويا بولغار تاريخنجه بوغرافلر اسلاو سلسله‌سندن ايمشلر. پرنس
فرديناند ـــ ١٤ شباط سنه ١٨٦١ ده دنيايه كلمشدر . پدرى پرنس
[آوغوست ساقس قوبورغ] والده‌سى ايسه پرنسس [قله‌مانتين] در
. قله‌مانتين فرانسه ايمپراطورى [لودويق فليب] ك قزيدر .
فرديناند ـــ ١ اغستوس ١٨٨٧ ده طرنوه‌ده قانون اساسى‌يه صادق
قاله‌جغنه يمين ايتدى . ـــ ٨ نيسان ١٨٩٣ تاريخنده پرنس فرديناند

ايتاليا‌ده بوربون خاندانندن پرنسس [ماريا لوئيزا] ايله عقد ازدواج ايلدی . سنه ١٨ كانون اول ١٨٩٤ ده پرنس [بوريس - Boris] اسمنده بر اولادی دنيايه كلدی . بوكا [قيناز طرنوزسكی] نامی ويرلدی . بوندن صكره پرنس [كيريل پرسلاوسكی] نامنده بر چوجنی دها اولدی . [پرسلاو طرنوه‌دن دها اول بولغارلرك پايتختی ايمش] [قيناكينا ئودوكيا] و [قيناكينا نادەژدا] اسمنده ايكی كريمه‌سی ده دنيايه كلدی .

فرديناندك ورودنده استانبولوف بيوك بر معاونت ابراز ايتدی . اهالی اوزرنده شدتلی تدبيرلر تطبيق ايلدی . وبو صورتله آسايش عموميه‌يی محافظه ايتدی . استانبولوف سقوط ايتدكدن صكره [استويلوف - Stoyloff] موقع اقتداره كچدی . استويلوف اسكی صوبرانيه‌يی طاغيتدی . يكيدن مبعوثلر انتخاب ايتديردی . وبشقه بر پوليتيقه اتخاذ ايتدی روسيه ايله بولغارستانی باريشديردی . پرنس بوريس طرنووسكی اورتودوقس آيينی اوزرينه واقتيز اولدی . بولغارستان فرديناند زماننده بيوك بر ترقی‌يه مظهر اولدی .

ماكدونيا وتراكيا (ادرنه) مسائلی

ماكدونيا وتراكيا بولغار فدائی قوميته‌لرينه دائر غايت مختصر معلومات ويره‌جكم . زيرا بوخصوصی آيری بر اثر اولمق اوزره‌نشر ايتمك فكرنده‌يم . قوميته حقنده معلومات كافيه‌يه مالك اولديغمدن بو مختصر تاريخده زائد سوز سويلمكی مناسب كورمدم .

تشكل ايدن بولغار حكومتی النه كچيرديكی اراضی ايله قناعت

ایتمیور . نقدر بولغار وار ایسه کافه‌سنی برلشدیره‌رك بیوك بر بولغار چارلغی وجوده کتیرمکه چالیشیور بوده پانسلاویزموسك ایجاباتندندر

پانسلاویزموس

پانسلاویزم افکارینه دائر روسیه محررین سیاسیه‌سندن وپانسلاویزموس مؤسسلرندن [نیقولا باقوله‌ویچ دانیله‌وسکی] نك یازدیغی کتابی تدقیق ایدرك بزه تعلق اولان قسمنك بورایه درجنی مناسب کوردم . دانیله‌وسکی بو قسمی اوچ فصله آیرییور .

برنجی فصل — . شرق مسئله‌سی .

ایکنجی فصل — . شرق مسئله‌سنده آوستریانك موقعی .

اوچنجی فصل — . استانبوله دائردر .

اولا ، بو مسئله‌نك دیپلوماسی ایله حل ایدیله‌میه‌جکنی اثبات ایدییور ؛ او ، بتون مساعئ دیپلوماتیقیه‌نك منع ایتمکه‌قادر اوله‌میه‌جنی و ار کج ظهوره کله‌جك بر مجادلهٔ مسلحه ایله حل ایدلمکه مجبوردر . بوده حکمت ربانیه ایله مثبتدر . « طالع بشریت ، بویوك بر حادثهٔ تاریخیه‌یه معاصر رجال حکومتك کمالات محدوده‌سنه‌تابع اوله‌ماز . بوده ترقیات تاریخیه‌یی اداره‌ایدن قوانین ناظمه‌نك بریدر . » [صحیفه ـ ۳۲۶]

مؤلف بوندن‌صکره تاریخی اولان حکمت‌ربانیه قانونه دائر بر نظریه درمیان ایدییور . او ، بو قانون تاریخی‌ده : ترکلرك استانبولی فتح ایتمسی ، فن طباعتك ایجادی وآمریقانك کشفی کبی وقایعك عینی زمانده تظاهرینی کورییور . بتون بو وقایع آوروپا مدنیتنك ترقیسنی امکان تحته قویدی . بو وقایعك اول وآخر حصوله کله‌جکی بدیهی ایدی . لکن حکمت ربانیه‌نك علویتی ، بونلرك عینی زمانده وقوعه

كلسنده‌دركه بونكله او علويتك درجه‌سى تزايد ايدر .

[صحيفه ـ ٣٣٤ : ٣٣٨]

شرق سفرينه كلنجه : بوده ، عموميت اوزره تلقى اولنديغى و [صولويه‌ف ـ Solouief] نامنده‌كى تاريخ نويسك تصديقى كبى آوروپا ايله آسيا بينده بر محاربه دكلدر . [صحيفه ـ ٣٢٦ : ٣٣٠]

بو مسئله ، پك اسكى زماندنبرى مختلف مدنيت دورلرى بينده موجود اولان مجادله‌نك تظاهرندن عبارتدر . اسكى زمانده ، بو يونان مدنيت دورينك رومه‌ن دورهٔ مدنيته قارشى مجادله‌سى ايدى . [صحيفه ـ ٣٣٠ : ٣٣٣]

روماايله بيزانسك پايدار اولديغى زمانلر ميراثلرنى باشقه‌لرينه ترك ايتديلر . روماليلرك ميراثنه‌ژه‌رمنلر وبيزانسك ميراثنه‌ده اسلاولر نائل اولمشلردر . بناءً عليه شرق مسئله‌سى ، ژه‌رمانو رومان ترقياتيله‌بيزانس ترقياتنك وارثى اسلاو مدنيتنك بينده تحدث ايدن برمجادله‌كبى ميدانه چيقار . [١]

---

[١] پان اسلاويستلرك ، اسلاولرك ـ ياخود روسلرك ـ بيزانس مدنيتى وارثلرى اولدقلرينه دائر ادعالرى حقنده پك‌يكى واولدقجه مهم برو قعه‌يى تخطر ايدر . ١٨٩٠ سنه‌سى حزيرانده روسيه‌ده شوراى حكومت مكتبلرك اصلاحنى مذاكره ايديوردى . پان اسلاويست طرفدارانى لسان درسلرينك آزالتيلمسنى و بوكا مقابل يونان درسلرينك تزييدينى طلب ايديورلردى . غراژدانين اووقت : « آوروپاى غربى لسانلرينك يكديكريله اولان مناسبتى كبى روس و يونان لسانلرينى (!) بربرينه تقريب ايدرك بولسانك ، لاتين لسانى اساس كبى تلقى‌ايدن حكومات غربيه‌نك قبول ايتديكى مسلكدن آيرى باشليجه براساس تحصيل اولمسنى بيان ايديوردى . » شوراى حكومت بوفكرى قبول وتصويب ايدوب يكى تحصيل پروغرامنده بولنان لسان تفوقى احراز ايتدى .

شرق مسئله‌سنك برنجی دوری ، بوصوتله ماكدونیالی فلیب زماننده‌ن باشلایه‌رق شارلمان زماننه ، كلیسالرك تفریقندن كیریل ایله‌مه‌تودك مأموریتلرینه قدر یعنی روس حكومتنك ایلك اساسنك وضعنه قدر امتداد ایدر. [صحیفه ـ ٣٣٨] . بونی متعاقب مجارلرله تركلرك استیلاسنی كوریرز . بونلر هر نقدر اسلاولره دشمن وهر نه‌قدراسلاو ترقیسنك ترصین بنیانی تأخیرایتمش‌ایسه‌لرده ، داغنیقلقلری حسبیله مقاومتدن عاجز قاله‌رق عاقبت لهستان كبی اوله‌جق اسلاو ملتلرینه ژه‌رمانو ـ رومان مدنیتنك اجرا ایتدیكی تضییقی توقیف ایتمك كبی برفائده‌یی تأمین‌ایتدیلر . قسطنطنیه بطریقی آنتیم ، یونان عصیاننك بدایتده بو حقیقتی شوصورتله بیان ایتمشدی : « جناب حق ، اورتودوقسلقده كسب ضعف ایدن بیزانسك یرینه ، ضلالت غربیه‌یی برطرف ایتمك ایچون ، عثمانلیلری انتخاب ایتدی » . [صحیفه ـ ٣٣٨ : ٣٤٥]

شرق مسئله‌سنك ایكنجی دوری — كه‌مختلف دورلری كبی اسلاویزمك آوروپاایله اولان مجادله‌سی — اسلاولرك بعضاً كندی‌قوتلریله وبعضاً جناب حقك بخش ایتدیكی وسائطله [مجارلرك ، تركلرك والخ استیلاسی] آوروپا تلقیحاتنه وبالخاصه قتولیك‌وپروستان ناشر دینلرینك غره‌قو ـ اورتودوقس كلیسا‌سنه اجرا ایتدیكی تأثیراته قارشی‌مجادله‌لریدر . بودور شارلماندن بیوك قاترینه‌یه قدر امتداد ایدر . [صحیفه ـ ٣٤٩]

بودورك نهایته ایرمسی و « روسیه‌نك وجودیله مستقل بر اسلاو قوتنك ظهوره كلمسی وبوقوتك كوندن كونه كسب عظمت ایتمسی‌ایله

ترك نفوذ حاكميتى آرتق اسباب موجبهٔ موجوديتنى غائب ايتمكه باشلادى اسلاميت وظيفهٔ تاريخيه‌سنى اكمال ايتدى » .

شرق مسئله‌سنك اوچنجى دورى ، شرقك غربه مقاومتى . اسلاوو - غربك عالمك ژه‌رمانو - رومه‌ن نضييقاتنه قارشى تعرضيدر . بيوك جاريچه‌نك تخته قسودى آنندن اعتباراً بوندا ده . خط حدودك هر نقطه‌سنده باشلادى ، لكن شمدى‌یه قدر يالكز اسلاويزمك شمال غربيسنده برموفقيت قطعيه استحصال ايده‌بيلدى .

بو دور اثناسنده . اسلاو عالمك حاميسى اولان روسيه ايله آوروپا بينده‌كى مجادله باشليجه اورتودوقس مذهبندن اولوب جنوبده بولنان اسلاولرك منافعى ايجاباتندن اوله‌رق تركلر ايله ايديلن محاربه باشلادى . آوروپا ، دولت عليه‌نك دها اولجه مأموريت تاريخيه‌سنى اكمال ايتديكنى و آرتق ژه‌رمانو - رومان مدنيتنى تهديد ايده‌میه‌جكنى اكلاديغندن اونى حمايه ايتمكه باشلايوب [مجارلرله لهليلرى‌ده] روسيه ايله محاربه‌يه آلت اتخاذ ايتدى . [صحيفه - ٣٤٥] .

دانيله‌وسكى دولت عليه‌يه عائد اولان قسمده ؛ روسيه‌نك دولت عليه ايله محاربه‌سندن مقصد يا تركيانك روسيه ايله آوستريا بينده تقسيمى وياخود تركيانك تماميله ضبطى وبكيدن غره‌قو - بيزانتين حكومتنك تشكيل اولديغنه ذاهب اولنيوردى ديبور .

مؤلف ، دولت عليه‌نك روسيه و آوستريا بينده تقسيمنك اسلاو منافعنه موافق اوليه‌جغى فكرنده بولونيور : « اسلاو مملكتندن هر هانكى برقسمك آوستريايه تركى اسلاويزمه قارشى برجنايت تشكيل ايدوب صورت قطعيه‌ده روسيه‌نك منافعنه مغايردر »

مع التأسف بو جنایت ، موفقیتلی بر حربدن صکره ، برلین قونغره سنده ارتکاب ایدلدی روسیه نك بو قراری قبوله مجبور اولمسی مسئله سنی مؤلف « برلین اهانتی » دیه توصیف ایدییور [صحیفه - ٣٥٠]. ترکیانك روسیه یه الحاقی مسئله سنه کلنجه ، روسیه نك جدی اوله رق بو مقصدی تعقیب ایتدیکی شبهه لیدر ؛ بوکا ده دلیل ؛ ایکنجی نیقولا زماننده ترکیادن برقسمنك یعنی افلاق ایله بغدانك تضمینات نقدیه یه مقابل ترکیا طرفندن کندیسنه الحاقی تکلیف ایدلدیکی حالده قبول ایتمامسیدر ..

« بیوك غره قو - بیزانتین شرق ایمپراطورلغنك یکیدن تشکیلی پروژه سنه کلنجه ، بوده شبهه سز روسیه واسلاویزم منافعنه اك مضر اوله رق ترکیا شرق مسئله سنك صورت حلیدر . بو حالده ، روسیه بالذات کندی الیله بالقان شبه جزیره سنده یکی بر آوستریا تشکیل ایتمش اوله جق که بوراده یونان عنصری اسلاو عنصرینه نسبةً ، آلمان عنصرینك آوستریا داخلنده ایفا ایتدیکی عینی رولی اجرا ایتمش اوله جقدر ، بو عنصر ، تمامیله اسلاویزمی نفوذی آلتنده بولندیرمق ایچون قوهٔ لازمه یه مالك اولمرسه ، هر احتمالاته کوره ، آوستریانك عینی مقصده مبنی ژه رمانو - مجار اساسی مثاسنه مراجعتی کبی ، بوده غره قو - رومه ن greco Romain اتفاق مثاسنه مراجعت ایده جکدر بوسببه مبنی روسیه یا دشمنی صیانته ویاخودده کندی اثرینی محوه مجبور اوله جقدر .. »

وبوده قولای اولمیه جقدر . . . . . « حتی روسیه بوخصوصه قرار ویرسه بیله یکی بیزانتین ایمپراطوری طبیعی ، شدتی بوکون ترك بویوندروغنه قارشی التزام ایدیلن شدت کبی اسلاویزمه تطبیق ایدیلن

بویوندوروغی تقویه ایده‌جك دیگر متفق : حامی بوله‌جقدر؛ واووقت زمانمز ترك محبی پولتیقه‌سنك بوله‌میه جغی پك مناسب بهانه‌لر و اسباب بوله‌بیله‌جكلردر » [صحیفه - ۳٥۱]

نهایت آوروپا صحنه‌سنده ترکارله مجارلرك ظهوریله سکته‌دار اولان ژه‌رمانو - رومان عالمنك اسلاو عالمنه قارشی اولان اسکی مجادله‌سی یکیدن باشلادی. «اسلام - ترکلرك شرق مسئله‌سنده‌كی دوری ختامه ایردی؛ بلوطلر داغیلدی ودشمنلرده یوزلری آچیق اوله‌رق ، دهلی دشمنلری ، جناب حقك مساعده‌سی نسبتنده ، نتیجهٔ قطعیه‌یی تأخیر ایتمكه وبوتون مساعدات ممکنه‌یی ویرمكه اجبار ایدن ، وقایع مدهشه‌یه انتظار ایدیورلر. شمدی روسیه ایله ترکیا بیننده وقوعه كله‌جك بر محاربه غیر ممکن وفائده سزدر ؛ لکن غیر قابل اجتناب وممکن اولان برشی وار ایسه اوده اسلاو نرمله آوروپا بیننده حصوله كله‌جك حربدر , بو مجادله بالطبع برسنه‌ده وبر حرب ایله ختام بولمیه‌جق , بتون بردورهٔ تاریخیه‌یی احتوا ایده‌جكدر . ترکیا ،روسیه محاربه‌سندن وبرلین معاهده‌سندن صکره بو ، بدیهی برحاله منقلب اولدی » .

« قریم محاربه‌سی شرق مسئله‌سنك اوچنجی دورینی اتمام ایدوب بومسئله‌نك نتیجهٔ حالی اولان دردنجی وصوکنجی دور باشلادی بودور بزه؛ اسلاونسانك یالکز مقداراً واشغال ایتدیکی اراضینك وسعتی ایله‌می ویا قیمت حقیقیه‌سیله‌می بویوك اولدیغی آریه‌ن فامیلیاسی اعضاسندن اولوب اوندیغی بویوك قرداشلرینك ایفا ایتدكلری رول كبی اونك‌ده بوجهانك دول معظمه‌سی مثللو ایفای وظیفه ایدوب ایتمیه‌جكنی تاریخده مستقل بردورهٔ مدنیت تشکیل ایلیوب ایله‌میه‌جکنی ،یوقسه بخت وقدری

وکندی متبوعنه خدمت و « عنصر نسلینك » اوقدر غبطه آور اولمیان وظیفه‌سنی ایفا ایده‌رك دائما ایکنجی درجه‌ده و تابع برعرق کبی می قاله‌جغنی بزه سویلیه‌جکدر » .

» هر نه‌قدر بو مسئله حل ایدلامش ایسه‌ده تاریخجه بوکا مشابه مسائلك موجودیتی ، بزه ایشلرك بوقدر فنا کیتمیه‌جکنی کوستردیکی کبی حلی پك تأخر ایتمیه‌جك بو حل و فصل مجادله‌سنك ختامه ایردیرلمسی ایچون بوتون جدیتمزی ، بوتون وسائطمزی استعمال ایتمکلکمزی توصیه ایدییور . » [صحیفه – ۳۵۳]

برچوق اسلاو اراضیسی آوستریا اداره‌سنده بولندیغندن مؤلف اونك شرق مسئله‌سنده‌کی موقعیله اهمیتنك ایضاحنی الزم عد ایدییور اولا آوستریانك تشکیلات تاریخچه‌سنی بیان ایلیور [صحیفه – ۳۵٦ : ۳۷۳] ، مه‌ته‌رنیخ زمانه عائد برچوق تفصیلات ویروب صکره اسلاولرله اولان مناسبته کچیور . دانیله وسکی آوستریانك اسلاو عناصرینه تفوق تأمین ایده‌جك و بونك نتیجه‌سی اوله‌رق روسیه اداره‌سنده بولنان اسلاو امور عمومیه‌سنی سکته‌دار ایده‌جك حکومات مجتمعه حالنه منقلب اولوب اولمیه‌جغنی صورییور .

مؤلفه کوره ، آوستریا ، ترکیا کبی اوجه پایدار اولدیغندن حکومات مجتمعه حالنه منقلب اولمسی غیر ممکندر ؛ حتی او بیله بونی اکلادی و حکومات مجتمعه ایله ژه‌رمانو – مجار اتفاق مثاسندن ایکنجسنی انتخاب ایتدی . [صحیفه – ۳۷٦ : ۳۸٤] .

مجارستانك اهمیتی بوراده صنعی اوله‌رق مبالغه اولنمشدر . « قومشولری اولان اسوجلیلرله لهلری و ترکلری ، اشغال ایتمش اولدقلری موضع

تاريخيدن ايندير مك روسيه نك دائرهٔ آمالى داخلنده ايدى . اونلر بو موقعى
مساعد شرائط تاريخيه ايله الده ايتمشلردى ، لكن بو اشغال و ارتقايه حقلرى
يوق ايدى . كنديلرينى اوكوزكبى كوسترمك ايستين بو سياسى قوربغه لر
روسيه نك ضربه لرى آلتنده پاطلادي‌لر . آوستريا دخى بلا استثنا بو قوربغه لر
عدادينه داخلدر ؛ او ده بونى حس ايدييور و تتره يور . [صحيفه - ٣٨١].

« آوستريانك داغيلمسى اسلاولرى وظيفهٔ تاريخيه لرنده تقويه ايده جك
آلمانلره مجارلرك نفوذينى ضعيفلاته جقدر ؛ بو دفعه دخى آوستريا دائره سنده
اكثريتلى « عنصر نسلى »نى تشكيل ايدن اسلاولرك بر اساس سياسيه
تشكيل ايده ميه جكنى اثبات ايتدى . آوستريا رجال سياسيه سى مركزيت
اصولنى اتفاق مثنا ايله تبديل ايده رك بيوك بر مهارت سياسيه ابراز ايتمش
اولديلر ، زيرا اونلر يقلمغه باشلايان آوستريانك حكومتنى سقوطيله
دكل موجوديتيله تأمين منفعت ايده جك ملتلر واسطه سيله تقويه ايتمك
وسائلنى تحرى ايتديلر » . [صحيفه - ٣٨٣]

« بو وجهله آوستريا حكومات مجتمعه سى نه مناسبات تاريخيه ونه ده
جغرافيا و علم انساب نقطهٔ نظرندن مناسبات ايله اسباب موجوديته
مالك اوله بيلير ؛ بناءً عليه بونك حقيقى بر حيات تاريخيه ايله پايدار
اولمسى قبول ايده مز . بو ، آنجق ، غير ممكن اولان بو حادثه نى
صورت مهمه ده تسريع ايده جك آوستريا هيئت سياسيه سندن بر صفحه
اوله بيلير » . [صحيفه - ٣٨٥]

مؤلف ، بو مثللو صقى بر اجتماعه داخل اوله بيله جك ملتلرى تدقيق
ايده رك ، رومانياليلرى ده ذكر ايدوب ديوركه : « هيچ بر زمان طرفنده
هر دورلو وسائطه مراجعت اولنه رق ، رومانياليلر ، غرور مليلرى

اوقشانمق صورتیله صربلرله بولغارلر علیهنده برطورخصمانه آلمغه تشویق ایدیله‌جکدر . حقیقتده بونلرده هر احتمالاته کوره روسلردن نفرت ایده‌رك آلمانلرك زیرادارهلرنده قالان لهلیلرك رولنی ایفا ایتمك صورتیله مجار آماللنك قربانی اوله‌جقلردر . » [صحیفه ـ ۲۹۲] .

مؤلف دیبورکه ، آوستریا حکومات مجتمعه‌سی فکرینك موقع فعله کلمسی غیرممکن اولدیغی کبی عینی جنسندن ومثلا هرایکی حکومته عائد بوتون مما-لکك اشتراك ایده‌بیله‌جکی بر آوستریا ترك اتفاقی مثللو بوتون آمال ونیاتك ده حقیقت بولمسی ممکن دکلدر . بوده آنجق بو حکوماتی تشکیل ایدن عنصرك یکیدن اتحادندن بشقه برنتیجه تولید ایده‌مز .

شرق مسئله‌سنك یکانه حلی : « عمومیتله اسلاو اولان برحکومت مجتمعه ایله قائمدرکه بومیانه اسلاواولمیوب مقدرات تاریخیه‌لری ابی کوتو غیر قابل انقطاع برزابطه ایله اسلاو عائله‌مربوط اولان روسلر، رومانیالیلر ومجار لرده کرهاً وطوعاً داخل اوله‌جقلردر. فقط بو یبانجی « عنصر نسلی » اسلاو یعنی ایچنده غائب اوله‌جق وبیوك اسلاو واتحادی ایچون کوچوك اسلاو جمیتلری حقنده حائز اولدیغی خاصهٔ مضره وانقسامیه‌یه مالك اوله‌میه-جقدر . بوندن بشقه، اسلاو اتحادینه داخل اولان یبانجی اعضالر میاننده روملرله رومانیالیلر اجنبی نظریله باقیله‌مز، چونکه نسلاً یبانجی ایسه‌لرده ، اسلاواولمدقلری حالده دائما اورتودوقس بولندقلرندن دینی و فکری برقرابتلری واردر . صکره ، بونلر ، بعضیلرینك ظن و آرزولری کبی اسلاولره اوقدر یبانجی ملتلردکلدرلر . بونلر اسلاو عنصریله بسلنمشلردر ؛ اسلاو ملتلری مسلکنده اونلر ، آوروپا مسلکنده ژه‌رمن عنصریله بسلنمش بعض رومان ملتلرینه وبالخاصه

فرانسزلره مشابهدرلر. حقيقتى سويلك لازمكليرسه ، بوملتلرده اسلاو اولميان برشى وارسه اوده ، اسلاو عالمنك غرب دشمنلرينك مواعيد ونوازشلريله تحريك ايديلن « احوال خصوصيهلرينى محافظه ايتمك أمل حريصانهسيدر » . بوبابده ، قوزا دورهٔ حكومتنده افلاق وبغدان اسلاو الفباسنك لاتين الفباسيله تبديلنى وروماني لساننده برچوق اسلاو كلمهلرينك نهايتلرى رومانيا حروف انتهائيهسيله نهايتلنمك اوزره فرانسز كلماتيله تعديل ايدلمسنى وبونك نتيجهسى اولهرق رومانيا لسان ادبيسى رومانيا قومى ايچون آكلاشيلماز برحاله كلسنى تخطر ايتمك كفايت ايدر . [صحيفه - ٣٨٩٦] .

« اسلاو ممالكنه آقين ايتمش اولان مجارلرده بويوك اسلاو عرقنك حالنه اشتراك ايدهجكلردر ، مع هذا ايكنجى درجهده وملحق برحالده قالهجقلردر » .

« بونكله برابر ، بوملتده ، زمانمز روملريله رومانياليلرى كبى ، عينى وجهله برچوق اسلاو عنصرلرينى حاويدر » .

اسلاو بزمه صورت قطعيهده يبانجى واحوال جغرافيالرى حسبيله اسلاو اتحادنده داخل اولان عنصرلر - اوتهده برده بولنان آلمانلر كبى - اسلاو دڭزنده بوغولهجقلردر ! عموميتله ، بويوك اسلاو اتحادى ، اسلاو مدنيت دورلرينه مقتضى شرائطك نشو ونماسنه ممانعت ايدهجك بوتون شيلرى اقتحام ، « براسلاوك باشندن بر قيلك بيله دوشمسنى » منع ايدهبيلهجك قوتى حائز اولهجقدر. [صحيفه - ٣٩٦].

اون دردنجى فصلك أڭ بويوك قسمى ، استانبولك ضبطنك اسلاو

حکومتنه یعنی روسیه‌یه لزوم اولدوغی مسئله‌سنه منحصردر .

استانبولك ، دنیاده یگانه موجود اولوب کائناتك بوتون یوللرینك برلشدیکی برتجارت نقطه‌سی اولدوغندن نقدر حائز اهمیت اولدوغنی توصیف وتعریف ایتدکدنصکره [صحیفه ـ ٣٨٨ ؛ ٣٨٩] مؤلف : بو نقطه‌نك تاریخده اوینادیغی واوینایه‌جغی رولی طرق تجاریه‌نك هیچ برتبدلی وصحنهٔ تاریخیه‌نك هیچ بر توسلی دکیشدیره‌میه‌جکی فکرینی درمیان ایدیور . بالعکس ترقیاتك وطرق تجاریه‌نك توسعی وتزایدی استانبولك اهمیت تجاریه ، اقتصادیه وسیاسیه‌سنی آرتدیره‌جقدر . « جنوبی ومرکزی آوروپاده ، روسیه اووالرنده یاخود قافقاسیه‌ده ظهوره کله‌جك بوتون تزاید ترقی ، آوروپای عثمانی ، آسیای صغری ، عجمستان ، آفریقای شمالی وشرقینك دورهٔ تجدده داخل اولمسی ، آسیا ممالکنك اعماقنه نفوذ ایده‌جك نور ترقی ، استانبولده یکی بر شعشعه ایله شعله‌ریز اوله‌جقدر . بوراسی یالکز ماضیدن بری پایدار برشهر دکلدر ؛ مستقبلده‌ده باقی قاله‌جقدر . عنقانك پایدار اولدقدن صکره تکرار یانمش کولندن وجودبولمسی کبی بوراسی‌ده یکیدن حیات جدیده ودائما یکی برقوت کسب ایده‌جکدر . « اسلاولر مستقبلده‌کی تعالیلرینی اولجه حس ایده‌رك چار یغراد یعنی چارلر شهری تسمیه ایتدیلر ؛ ایشته استانبولك مستقبلده طاشیه‌جغی اسم بودر » . [صحیفه ـ ٤٠١] .

بویله برشهرك ، بوتون رجال سیاسیه‌نك نظردقتلرینی جلب ایتمسی موجب حیرت دکلدر . اصل حیرت ایدیله‌جك شی ، شمدیکی متصرفلرینك صحنهٔ تاریخیه‌یی ترك ایتمکه اجبار ایدلدکاری زمان بوراسی

عجبا کیمك قبضهٔ تملکنه کچه‌جکی مسئله‌سنی اوکرتمك ایچون اندیشناك اولان بورجانك حالیدر .

بو مسئله‌نك حلی پك ساده ویالکز آتیده‌کی مطالعه درمیان ایدیله‌جك ظن اولونیور : ترکلر ، استانبولی روملردن ضبط ایتدکلرندن اونی تکرار روملره اعاده ایتمك لازمدر . « فقط کندیلرندن غصب ایدیلن برشیئ ینه کندیلرینه اعاده ایتمك ایچون او میراثدن محروم براقیلمش یونانیلری نزده بولملی ؟ » یونانیلر وظیفهٔ تاریخیه‌لرینی اکمال ایتمدیلر ، اساس متینه اوزرینه بویوك برشرق ایمپراطورلغی تأسیس ایتمکه مقتدر اوله‌مدیلر . بونی‌ده آنجق هم‌نسللری ماکدونیالیلرله برلشه‌رك یاپابیلیرلر . زمانمز عثمانلی حکومتنك تام برترك اولمدیغی کبی ، شرق ایمپراطورلغی‌ده حتی اك عظمتلی دورنده بیله تام روم دکلدی . [صحیفه ـ ٤٠٢] . اوراده روم اوله‌رق یالکز مدنیت وحکومت وار ایدی ، لاکن ترکیبات نسلیه اصلا روم دکلدی . کذا شرق ایمپراطورلغنك سقوطندن صوکره اوراده روم اوله‌رق هیچ‌بر شی قالمامشدی . و ، بونی یکیدن تأسیس ایتمك ایچون برتجدد دوری کفایت ایتمز : بربعث بعدالموت لازمکه ، بوده تاریخ وفیزیولوژی نقطهٔ نظرندن غیر ممکندر . « استانبولی وارث مشروعنه ویرمك عدیم‌الامکاندر ، چونکه او وارث چوقدن اولمشدر » .

روملرك استانبول حقنده‌کی ادعالری برواریمش بریوقمش حکمنده کیروب دانیله‌وسکینك طانیمدیغی « ساخته حقوق تاریخیه » عدادینه منسوبدر . بوادعالر ، آنجق ایتالیانلرك اسکی روما حقوقنی اورته‌یه قویارق فرانسه ، انکلتره ، اسپانیا وآفریقای شمالی‌یه حاکم اولمق ایچون

بيان ايتدكاری مدعيات قدر حق قازانير . . . . [صحيفه _ ٤٠٣] .
حقوق سياسيه ، دانيلەوسكی‌يه كوره ، حسابده آنجق كندندن اول برزقم كلديكی زمان برقيمتی حائز اولان بر صفره بكزييور . مثلا غربی روسيه [روتەنی ، لهستان جمهوريتك اسكی شرق ايالاتی] روسيه‌يه عائددر؛ نقط بن عائديت، بونلرك اولجه ولاديمير ويا ياروسلافك ملكی اولدوغی سبب تاريخيسيله دكل، دائما وزمانمزده بيله اساناً،ديناً، عادتاً روس اولمسندندر . روسيه‌نك بوايالاتی تملك ايتمسی‌ايچون اولان حقوق‌تاريخيه‌سی بررقمله ـ يعنی بوممكتك اساساً روس‌اولان‌جنسيله ـ برابر بولنان بر صفری تشكيل ايدر . [صحيفه ـ ٤٠٥]. روملرك استانبوله تصرف ايتملری ايچون ايتدكاری ادعاده بويله برشی يوق . بوشهر شمدی ، تعبيرك معناى حقيقيسيله ، كيمسه‌يه عائد دكلدر . ولوكه ، « پك واسع وپك عالی اسباب دولاييسيله او ، زمانمزده اسكی بيزانس فكرينی عرض ايدن بريسنه عائد اولمق لازمكلسه‌بيله ». بوفكرك نمونه‌سی روسيه اولدوغی بديهيدر . استانبولك فليپ وقسطنطينك آثارينی ، ايوانلر ، پترولر ، قاترينالر طرفندن احيا ايديلن آثاری تعقيب ايدنلرك اللرنده اولمسی ايجاب ايدر ... [صحيفه ـ ٤٨٦] .
نقط مؤلف بونقطهٔ نظری ترك ايدييور . استانبولك تملك مسئله‌سنی حل ايتمك ايچون اوكا « بوشهر كيمسه‌يه عائد دكلدر وهيچ برمتصرفی يوقدر» قضيه‌سنك جملهٔ تاليه‌سندن نتيجه استخراج ايتمك كفايت‌ايليور.
آوروپا دول معظمه‌سندن هيچ برينك استانبوله تصرف ايده‌جك برحالده اولمامسنه كوره ، آوروپا منافعی : بوشهرك روسلرك أله كچمدنسه روملرك أله كچمسی‌ايچون معاونت‌ايدلمسنی دولتلردن طلب

ایدر . فقط ، دولتعلیه کبی ٣٠ ملیون نفوسلی برحکومت بوسفورده تأمین ادامهٔ موجودیت ایچون دوچار صعوبت اولورسه عجبا یونانستان کبی کوچك برحکومت بوکا ناصل مقتدر وموفق اولور ؟ مؤلف ذاتاً بونی ، اکر روسیه استانبولك یونانستانه ویراسنه قوتیله ممانعت ایده‌مزسه مقصدینه حیله وانتریقه‌لرله نائل اوله‌جقدر ، دیه آچیقدن آچیغه اعتراف ایدیور . « ضعیف یونانستان دییور ، علی التوالی ایکی آتش آراسنده بولونه‌جقدر ، زیرا برطرفدن روسیه ، خانه‌سنك مدخل اساسیسنك اناختارینی غائب ایتمسنی تأثیر سیاسی دینیلان شی ایله تلافی ایتمك ایچون بوتون مساعیسنی صرف ایده‌جك ودیکر طرفدن روسیه‌یه رقیب اولان اوروپا دول معظمه‌سی بوانا ختاری یونانستانه ویره‌رك بوصورتله اوراده ، اوخانه‌نك حاکمی قالمق آرزو ایده‌جکلردر . [صحیفه ـ ٤٠٨] .

خلاصه ، دانیله‌وسکی استانبولی تملك ایتمك ادعاسنده بولونه‌جق دول معظمه‌نك بروجه آتی اولدیغنی ظن ایدیور : آوستریا ، فرانسه ، انکلتره ، روسیه ، آلمانیا کلنجه : اونك بوسفورده هیچ برمنفعتی یوقدر .

آوستریانك استانبولی اله کچیرمسی آنجق اسلاو حکومات متحده‌سی حالنه منقلب اولمسیله ممکندر ؛ لاکن بوانقلاب غیر ممکندر ؛ دانیله‌وسکی بونی اولکی فصللرده طول ودراز تدقیق ایتدیکندن بوراده ذکرندن صرفنظر ایدلدی . [صحیفه ـ ٤٠٦] . انکلتره وفرانسه کبی ایکی بیوك بحری دولتك استانبولی ضبط ایتمکده برمنفعتلری اوله‌ماز ؛ بوتصرفك اونلره بخش ایده‌جکی فائده ، شوکت حکومتك منتظماً تزایدینی سکته‌دار

ایتمکدن عبارتدر. « بو ، روسیه‌نك اك مهم عضوینه بر پیچاق صاپلامق وبو پیچاغی ، استانبولك یکی متصرفی نوقت ایسترسه ، غیرقابل تحمل بر آجی حصوله کتیرمك ایچون یاره‌نك ایچنده چویرمك ویالکز روسیه‌نك جنوب سواحلنده دکل حتی بوتون ممالکنده اجرای نفوذ ایتمك اوله‌جقدر ». [صحیفه - ٤٠٧]. « حالبوکه بوتون ترکیا قوتنك کفایت ایتمدیکی بریرده تأمین موجودیت ایتمك ایچون ، دائما روسیه‌نك هجوملرینه قارشو متیقظ بولونه‌جق اولان یکی متصرف علی التوالی بوسفورده وچناق قلعه‌سندن ١٥٠ : ٢٠٠ بیك کشیلك براوردو ، برچوق زرهلیلرله دیکرسفن حربیه‌دن مرکب قوتلی بردونانما بولوندیرمغه مجبوراوله‌جقدر ».

« هرنه‌قدر فرانسه ، رجال حکومتك افاده‌لرینه کوره بوموفقیتی اداره ایده‌بیلمك ایچون اولدقجه زنکین ایسه‌ده مع هذا ، نه‌او ونه‌ده انکلتره ونه‌ده هیچ بردولت نقدر زنکین اولسه‌بیله بوکین وغضبك انتاج ایده‌جکی مصارف عظمیه‌یه مساعده ایده‌مزلر » [صحیفه - ٤٠٧].

خلاصهٔ کلام ، روسیه‌دن ماعدا بریسنك استانبولی تملك ایتمسی یاحقسزلق ویاغیرممکن اوله‌جقدر. بوندن باشقه، بوشهری الده ایتمکله یالکز روسیه استفاده ایده‌بیلیر.

دول معظمهٔ غربیه ویونانستان استانبولدن هیچ براستفاده ایده‌میه‌جکاری کبی بوحتی بویوك حکومتلرك بیله تحمل ایده‌میه‌جکی بربویوك اوله‌جقدرکه شبهه‌سز یونانستان‌ده بویوکك آلتنده ازیلیر .» [صحیفه - ٤٠٩]

« روسیه‌نك استانبوله مالك اولمسی بوسبتون باشقه برشیدر. بونك

بو تملكدن ایده‌جكی استفاده‌لر غیرقابل تعداد وتقدیردر » [صحیفه ـ ٤٠٩]

باشلیجه‌لری شونلردر :

١ ـ روسیه‌نك استانبوله مالك اولمسی جنوبی حدودلرینك امنیتی تأمین وسواحلنك هر احتمالاته قارشی مدافعه‌سنی تسهیل ایده‌جكدر . «صوك وآجی بر تجربه ، روسیه‌نك‌ده خیلی زماندنبری دشمنلری طرفندن آرانیلان بر ضعیف نقطه‌سی اولدوغنی كوستردی» بونلرده جنوب سواحلیدر ؛ دیمك اولیوركه روسیه صورت قطعیه‌ده بو جهتدن امین اولمغه مجبوردر [صحیفه ـ ٤٠٩ : ٤١٠]

٢ ـ استانبولك تملكی ، دیكر دولتلره بریوك اولدوغی حالده ، روسیه‌یه پك نافع اوله‌جقدر ؛ چونكه اوزون اولان جنوب حدودلرینك مصرفلی ومشكل مدافعه‌سی ، موقع سوق‌الجیشیسی حسبیله مدافعه‌سی سهیل بر نقطه‌یه منحصر قاله‌جقدر صحیفه ـ ٤١٠ [.

٣ ـ روسیه اووقت كندیسنه بر دونانما تدارك ایتمك وسائطنی‌الده ایده‌جكدركه بوده پك مهمدر ، چونكه روسیه كبی واسع بر حكومت یالكز بر حكومت بریه حالنده قاله‌ماز ؛ بحرآده قوتلی اولمسی لازمدر . روسیه یالكز بالطق دكزینه مالك اولدوغندن اوراده بحری بر دولت كبی تعالی وترقی ایده‌مز ؛ بو سببدن بحرسیاهه حاكمیتی تأمین ایتمایدركه بوده استانبوله تملك ایده‌مزسه غیرممكندر . [صحیفه ـ ٤١١ : ٤١٦]

٤ ـ روسیه شرقده‌كی نفوذینی آنجق استانبوله مالكیت ایله اجرا وتقویه ایده‌بیلیر . [صحیفه ـ ٤١٦ : ٤١٧] .

روسیه‌نك پك ضعیف بر حالده بولوندوغی جنوب حدودلرینك

تحت امنیتده قالمسی بو صورتله ممکندر ؛ ٢٥٠٠ ورست طولنده‌کی جنوب حدودینک بر نقطه‌دن عبارت قالمسی قوای عسکریه و مصارف نقدیه‌دن برچوق اقتصادی؛ بحری بر دولت اولمق چارهٔ یگانه‌سنی؛ بویوك بر تأثیر معنوی‌یی تولید ایدرکه ایشته بونلر، استانبولك تملکنك روسیه‌یه بخش ایده‌جکی فوائددر . حالبوکه دیکر دولتلر ایچون بو تملك یا پك مشئوم و مهلك اوله‌جق - یونانستان ایچون - ، یاخود روسیه‌یی اضرار ایتمکدن عبارت صنعی بر فائده‌یی انتاج ایده‌جکدرکه بو فائده دخی بوتون دیکر متملکلر ایچون ضایعات و مصارف عظیمه‌یی حصوله کتیره جکدر » .

« فقط مسئله‌یی اساسندن تدقیق ایدرسه‌ك ، استانبول وجوارینك روسیه‌یه الحاقی ، اونی دخی نتایج مضره وحتی وخیمه‌یه معروض براقه‌جغنی کوریرز . »

« ویغورهوغو نقارشهیر داویده اتحاف ایتدیکی شعرده، قاعده‌لرندن دوشن هیکللر حقنده :

اونلرك شایستهٔ حرمت طونجلرندن آنجق، دعا ایچون کلیسا چاکلری یاخود محاربه ایچون طوپلر یاپیله‌بیلیر ، دیور » .

برچوق روس قصبه‌لری ایچون ده عینی حال واقع اوله‌جقدر ؛ استانبول او قصبه‌لر وحتی پترسبورغ وموسقوه ایچون بیله تهلکه‌لی بر رقیب اوله‌جقدر .

« لاکن بو شهرلر ، ولو که اسکی عظمتلرینك قاعده‌سندن اینسه‌لر بیله او قدر بویوك بر حاکمیته مالکدرلرکه دبدبه وموفقیات تاریخیه‌لرینك بوتون تبدلاتنه رغماً اونلر حکومتك برنجی موقعنی احراز ایده‌جکلر وبالمجبوریه اونك مقر حکومتی اوله‌رق قاله‌جقلردر . ایتالیا ، مرکزینی

رومادن باشقه بر محلده بوله‌ماز ؛ عینی وجهله موسقوه دخی ، هر نقدر پترو طرفندن ترك ایدلمشسه‌ده دائما روسیه‌نك حقیقی پایتختی و مرکز حیاتی اوله‌رق قاله‌جقدر » . [صحیفه - ٤١٧] .

روسیه ، موسقووانی استانبوله فدا ایده‌مز و بناءً علیه استانبولده روسیه‌نك پایتختی اوله‌ماز ، لاکن بلکه اسلاو حکومات متحده‌سنك مقری اوله‌بیلیر .

« استانبول روسیه‌نك پایتختی اوله‌ملیدر ؛ بوراسی ، اونك حیات ملیه وسیاسیه‌سنك مرکزی اوله‌ماز ؛ دوغرودن دوغرویه روس حکومتی ترکیباتی میانه‌داخل اوله‌میه‌جقدر . روسیه‌یه بوقاریده تعداد ایتدیکمز منافعی ، تصوری قولای اولان بر حقسزلغك ظهورینه میدان براقمقسزین تأمین ایتمك ایچون استرداد اولونان استانبولك حقیقی بر چار شهرینه دونمسی وشمدیکی حالندن باشقه بر شکله منقلب وروسیه‌یه نسبتاً ، روسیه‌نك پایتختندن دها آز برشی اولمسی لازمدر . روسیه ایله استانبول آراسنده روابط صمیمیه بولونمامیدر ؛ بوراسی روسیه‌نك منشیٔ کبی اولماملیدر ؛ زیرا بوحق یالکز موسقووه‌یه عائددر . خلاصهٔ کلام استانبول روسیه‌نك پایتختی اوله‌ماز ، اولسه اولسه اسلاو حکومات متحده‌سنك مقری اوله‌بیلیر . » [صحیفه - ٤١٩] .

بو فصلك نهایتنده ، دانیله‌وسکی روسیه‌نك نفوذی تحتنده ومقری استانبول اولمق اوزره تشکل ایده‌جك بر اسلاو حکومات متحده‌سنك ترکیباتنی ذکر ایدییور .

دانیله‌وسکینك تصور ایتدیکی حکومات متحده ترتیباتی بروجه آتیدر :

روسیه ايله

١ ـ بوتون غاليچيا ومجارستانك روتەنيا ايالتندن مركب روسيه ايمپراطورلغی .

٢ـ مجارستانك شمالی غربی قسمنك الحاقيله چەك ـ موراوا اسلووەك قراليتی [نفوسی : ٩ مليون ؛ اراضی ١٨٠٠٠ ميل مربعی]

٣ ـ صرپ ـ خروات ـ اسلووەن قراليتی : صرپ ، قره طاغ ، بوسنه ، هرسك ، اسكی صربيه ، شمالی آرناودلق ، مجارستانده قالان حربيه قسمی ، پانات ، خروانستان ، اسلووەنی ، دالماچيا ، قرا ينـا ، غوريسی ، غراديسقا ، اسـتريا ، تريسـته ، قارەنيتنك ثلثانی ، ايستيريانك خمسیودراوايه قدراولان قسمندن تركب ايدەجكدر [نفوسی : ٨ مليون ؛ اراضی ١٥٠٠٠ ميلی مربعی] .

٤ ـ بولغارقراليتی : بولغارستان ، روم ايلی وماكدونيانك برقسمندن تركب ايدەجكدر [نفوسی : ٦ مليون ؛ اراضی : ٣٠٠٠٠ ميل مربعی] .

٥ ـ رومانيا قراليتی : افلاق ، بغدان ، بوقووينيانك برقسمی ، ترانسيلوانيانك نصفی ، بسارابيانك قسم غربيسی ، دوبريجەدن مركبدر [نفوسی : ٧ مليون ؛ اراضی : ٣٠٠٠٠ ميل مربعی] .

٦ ـ يونان قراليتی : ماكدونيا ، ادالر دكزندەكی جزائرله ردوس ، كريد ، قبريس ، ادالر دكزينك آسيا ساحلرندن مركبدر [نفوسی : ٤ مليون ؛ اراضی ٣٠٠٠٠ ميل مربعی] .

٧ ـ مجار قراللغی : مجارستان وترانسيلوانيانك ديكر حكومتلره

الحاق ایدیلن قسملرندن عبارتدر [نفوسی: ۷ ملیون ؛ اراضی ۳۰۰۰ میل مربعی] .

۸ ـ استانبول ایالتی : روم ایلی و آسیای صغرایه هم حدود اولان قسملر ، قره دکز وچناق قلعه بوغازلری ، مرمره دکزی ، کلیبولی شبهٔ جزیره سی ، تنه دوس آداسندن عبارتدر [۲ ملیون نفوسی] .

ایشته لهستانک بوراده ذکر ایدلمدیکنی کوریبورز . مؤلفك کندیسی بیله بونك نه اوله جغنی وبویوك اسلاو حکومات متحده سیله ناصل مناسباتده بولونه جغنی کسدیره میور . طبیعی او ؛ « لهستان ایچون آك اسلم چاره بو اتحاده داخل اولمقدر » فکرنده در . مع هذا ، مؤلف : لهستان مسئله سنك روسیه آمالنه غیر موافق بر صورتده حل ایدلمش اولمسنی ، لهلیلرك امیدلرینك حقیقت بولمسنی ، لهستانك یاشیمدیکی حدودی داخلنده ویاباشقه بر حدود داخلنده تشکل ایتمسنی ده تصور وفرض ایدییور . « سربست بر شهر اولان قراقووینك روسیه ایالات غربیه سی علیهنده بر اختلال انتریقه سی مرکزی اولدوغی کبی بو حکومتده شبهه سز اختلالجیلر انتریقه لری مرکزی اوله جقدر . » . طبیعی روسیه ده بوکا تحمل ایده میه جك و « ایلك فرصتده بو خصم عنصر یوواسنی بوزمغه مجبور اوله جقدر » . [صحیفه ـ ٤٢٦] . لهستان ، روسیه ایله شمدی اولان مناسباتنی تعدیل ایتمکسزین بو اتحاده داخل اوله بیلیر اووقتده لهلیلر روسیه نك مسامحه و مرحمتنی سوء استعمال ایده جکلرندن روسیه « تدریجاً دها صیقی اوله رق ابراز شدت ایده جك ولهستانی بوغه جقدر . »

بونکله برابر ، مؤلف ، لهستانك بویوك اسلاو اتحادی ایچون

محوینه‌ده راضی اوله‌جقدر ؛ چونکه بو اونلره نسبتله منفی بر عنصردر .
مؤلف بوندنصکره ، بو اتحادك ، اعضالردن هر برینه تأمین ایده‌جکی منافعی کوستریور .

روسیه ، « آوروپا عالمنه یابانجی و آوروپا فامیلیاسی اعضاسی درکه‌سنه اینمه‌سنه بك قوتلی اولمسی مانع اولدوغندن کرك کندی شوکتنه و کرکسه اسلاویزمك عظمتنه مناسب بر موقعی آنجق خصوصی بر مسلك سیاسینك رئیسی اولمغله احراز ایده‌بیلیر ؛ بو وجهله هر هانکی بر آوروپا حکومتیله وحتی بوتون آوروپا ایله حال موازنتده بولونه‌جقدر . ایشته بویوك اسلاو اتحادینك روسیه‌یه اولان منافعی و روسیه‌نك بوندن مقصدی بودر » .
[صحیفه ـ ٤٣٤]

غرب اسلاولری ایچون بو اتحادك اهمیتی بیوکدر ؛ « اونلر ایچون ، بو ، هاملتك شو سؤالید : موجود اولمق ویا اولمامق [صحیفه ـ ٤٣٨] .
مؤلف ، یونانیلرك [٤٣٨ : ٤٣٩] ، بولغارك [٤٣٩ : ٤٤٠] ، صربلرك [٤٤١ : ٤٤٢] ، رومانیالیلرك بوندن ایده‌جکلری استفاده‌لری تعداد ایدییور .

« رومانیالیلر ، دییور ، ترانسیلوانیانك نصفنك ، بوقووینانك ، بسارابیانك بر قسمنك کندیلرینه الحاقنی امید ایده‌بیلیرلر ؛ یالکز روسیه‌نك رضا و معاونتی ، بیطرف و مصالح نفوذینك یاردمی سایه‌سنده مجارلرك وحشتنه قارشی قویا بیلیرلر . کندیلرینه یك محب و یقین اولان اسلاو عالمنه استناد ایده‌رك کندیلرینی خراب ایدن فرانسز دوستلغنه و بیچاره اذکیا صنفنك تبعیت ایتدکلری اوساخته افکاره قارشی دورا بیلیرلر . »
[صحیفه ـ ٤٤٢] .

خلاصه بو ر جنتدر .

بوکا اسلاولر ایچون « بواتحاد، اسلاویزمه وعد ایتدیکی وظیفهٔ تاریخیه‌نك برشعلهٔ مظفریتنی‌ده علاوه ایتملیدر .

بواتحادده ، هرملتك ترقیسنه هیچ برتعرض ومانع یوقدر ؛ بو خصوصده‌کی قورقولرك سببی کرك آوروپالیلرك وکرکسه لهلیلرك اشاعه ایده‌جکلری افترالردر . [صحیفه - ٤٤٣]. لاکن ، اسلاواتحادی ، بالمجبوریه ، نتیجه اوله‌رق مشترك برلسانی ایجاب ایده‌جکدرکه بولسان‌ده ، روسجه‌در . بولسان ، تعاطیٔ افکارك روسجه اوله‌رق اجرا ایدلمسی ایچون اولدقجه وسعت کسب ایتمشدر . [صحیفه - ٤٦٨]

محرر ، بو حکومت متحده‌نك متانتندن واونی تشکیل ایدن عنصرك روسیه ایله متحداً حرکت ایده‌جکندن شبهه‌یه دوشمیور ؛ یالکز مجارلرله لهلیلرك اره‌سنده انتریقه چویرمك ایسترلرسه‌ده عدداً قلیل اولدقلرندن اهمیتسزدرلر .

فقط ، « اسلاوحکومات متحده‌سنك استقلالیت سیاسیه وشوکت وعظمتی ، بشریتك صورت منتظمه‌ده ترقیسی ایچون ، قطعیاً لازمدر . حکومات متحده ، تشکل ایتدکدنصکره ، کائناتك حاکمی اولمق ایچون تهدید ایتمیه‌جکدر ؛ بالعکس ، بومثللو ادعای حاکمیته قارشی دنیانك یکانه مدافع وحامیسی اوله‌جقدر » . [صحیفه ٤٤٩ : ٤٦٥]

لاکن ، صحنهٔ تاریخیه‌ده عرض وجود ایتمدن ، روسیه باشده اولمق اوزره ، اسلاویزم ، آوروپایه قارشی قطعی برمحاربه آچمغه مجبور اوله‌جقدر .

١٦ نجی فصلده [صحیفه - ٤٧٢ : ٥١٢] مؤلف ، اسلاویزمك

بالخاصه روسیه سایه‌سیدن بومحاربه‌ده مظفر اوله‌رق چیقوب چیقمیه‌جغی مسئله‌سنی تدقیق ایدییور . دانیله‌وسکی بوندن شبهه‌ایتمیور اسلاویزم ، اوزرنده : «اوتودوقسلق ، اسلاویزم ، کویلیلرك تقدیهٔ جانی» یازیلی بایراعك آلتنده غالب کله‌جکدرکه « بوده‌اسلاو اقوامنك سیاسی ، اقتصادی ، احلاقی خولیالرینك حقیقت بولمسیدر » . [صحیفه ـ ٥١٢]

کتابك صوك فصلی : « اسلاومدنیت دوری » عنوانایدر .[صحیفه ـ ٥١٢ : ٥٥٦] . بوده شمدی‌یه‌قدر اثرك مختلف قسملرنده راست کلدیکمز شیلرك تکرارندن عبارتدر . یالکزشونی‌ذکرایده‌لم‌که ، مؤلفه کوره ، روما ویونان مدنیت‌وترقی‌دورلرندن‌هر بری براساسه‌مالك‌ایدی یونان‌مدنیتی ترقیپرور وروما مدنیتی سیاسی‌ایدی .

قرون ماضیه‌ادوارسائرهٔمدنیتی‌اوقدر قطعی ومعین‌دکلدیلر؛یالکز، عبرانیلر ، مدنیت دینیه‌لرینی درجهٔعلیایه ایصاله موفق اولدیلر [صحیفه ـ ٥١٧ : ٥٢٥] .

آوروپامدنیت دوری ایکی اساسه مبتنیدر : ترقی‌وسیاست .

بونکله‌برابر مؤلف ، مدنیتك درت‌اساسی حاوی اولمسی فکرنده بولونیور ، اونلرده : «دین ، ترقی ، سیاست،اقتصاد اجتماعی» در ایمدی‌اسلاودوری تاریخده،بودرت‌اساسی حاوی‌اوله‌رق برنجی‌درجه‌ده بردورحصوله کتیره‌جکدر. «خصوص واساسی‌اولان‌وظیفه‌سی اقتصاد اجتماعی مسئله‌سنك‌موجب ممنونیت‌برطرزده‌حلندن عبارت اوله‌جقدر».

« بوامیدلر عجبا حقیقت بوله‌جقلرمی ؟ بوده ، اسلاوعالمی‌طالعنك عقده ومرکز حیاتنی تشکیل‌ایده‌رك شرق مسئله‌سی نامی تحتنده‌حاضر

لانان وقايعك تأثير مرئيسنه تابعدر » . [صحيفه - ٥٥٦

et nunc erudimini !

قوميته جيلق

قوميته جيلق ضعف بوناز برعات دائمه ميقروبى اولديغندن بولغارستانك تشكلندن صوكرده پايدار اولدى. بولغارستانك تشكلنك ايكنجى سنه‌سنده برنجى اختلال [قرسنه - kresna] ده اولدى. اولوقت روس ضابطانى دها بولغارستانده بولنيورلردى . بو اختلالده روس ضابطلرى ده بولنديلر . چونكه ايا ستفانوس معاهده‌سنه كوره قره‌سنه بولغارستان داخلنده قالدى . حتى قرسنه وحواليسنده بولغار حكومتى تأسس ايتمشيدى برلين عهدنامه‌سنك امضالنمسندن صكره قرسنه‌دن بولغار حكومتى قالديرلدى . آوروپا دول معظمه‌سنك خاطرى ايچون آتش اختلال برمدت قدر كوللندى . آتش اختلالك تكرار علوريز اشتعال اولمسى ايچون خفيف برروزكارك زمادساتره‌يى قالديرمسنه انتظار ايديليوردى كه بولغارستانك ماكدونيا كوروكيله كيزلى وخفيفجه بركره كوروكلسيله اشتعال باشلادى . پاپاس افنديلرله مكتب معلملرينك بوخصوصده كى فعاليتلرى شايستهٔ تذكاردر : اختلالاتك اك شدتلى زمانلرنده آلمان محررلرندن دوقتور قون درنامه روم ايلى يه كلمشيدى . روم ايلى احوالنه دائر جريان ايدن مباحثات اثناسنده [اصلاحاتك اك قطعيسنى بن بيليرم . روم ايلينك اصلاحنى بكا توديع ايتسه‌لر شويله‌جه يپاردم . اوچ قطار احضار ايتديريردم

هر اوچ ترن مناستر، سلانيك ، اسكوب،سيروز ومترويچه يه اوغرايه جق برنجيسنه قونسلوسلر ايكنجيسنه مكتب معلملرى اوچنجيسنه ده پاپاسلر بنديريله جك وحدود خارجنه چيقاريله جقدر. امرينى ويريردم . امين اولكزكه اوندنصكره روم ايليده شقاوت حصوله كلمز [ديدى. بو معناسز برسوز دكلدى . محض حقيقت ايدى . بولغارستان حكومتى ماكدونيا وتراكيا مسئله لرى ايچون چاليشيوردى واستحضاراتده بولنيوردى . ماكدونيادن بولغارستانه كلان كنجلر بولغارستانده برچوق جمعيت خيريه لر تشكيل ايتديلر. بونلر يالكز پاره طوپليورلردى. بالآخره [Madamakedonski droujma] ناميله صوفيه ده برجمعيت سياسيه تشكيل ايدلدى . وتعقيب ايده جكى مقصد سياسىيى مبين بر پروغرام تنظيم اولندى بوجمعيتك [ماكدونيا صداسى Makedonskiglasse] اسمنده برده غزته سى ميدانه چيقدى . جمعيتك رئيسى اوخريلى [شاهوف ـ Chahoff] اولدى . بونكله برابر متعدد جمعيتلر بربرينى ولى ايده رك تشكل ايتدى وطاغيلدى . بولغار حكومتى آره صره ماكدونيا مسئله سنى اورته يه سوره رك اوغراشيوردى . آوروپا دولتلرى ايله باب عالى نزدنده تشبثاتده ومطالبده بولنيوردى. ايشته اهميت ووسعت ويرديرمك ودها بيوك مقياسده چاليشمق ايچون بولغارستانك بيوك قصبه لرنده برر ماكدنيا جمعيتى تشكيل ايدلدى . وبوجمعياتك مرجعى اولمق اوزره ده صوفيه ده [وبرهوونى قوميته ت] عالى قوميته ناميله برهيئت تشكل ايتدى . بوعالى قوميته صنف علويتى سرايه منسوبيتندن طولايى اكتساب ايلدى . زيرا رئيس حكومت عينى زمانده قوميته نك آمر حقيقيسى ايدى . وبرهوونى قوميته ت

نامنی آلان مرکز عمومی‌یه برچوق کشیلر ریاست ایتدیلر .

قومیته‌نك اجرا آته باشلادیغی زمانده رئیسی رسّه‌لی [کیتانچه‌ف ـ Kitantcheff] ایدی . بولغارستان استقلالی مسئله‌سی مذاکره مأموریتیله درسعادته کلان [آندره‌ئه لیاپچف] قومیته‌نك اعضاسندن ایدی . ۱۸۹۵ سنهٔ میلادیه‌سنده مرکز قومیته‌سی بولغار چته‌لرینی ماکدونیایه سوق ایلدی . ایلك بهارده برنجی اوله‌رق ممالك عثمانیه‌مزه کیرن چته [دیمه‌ده‌دو ـ Dimé dedo] چته‌سیدر . بوچته بولغارستانده‌واقع [بوغوسلوف Bogosloff] کوینده برمدت استراحتدن صکره حدود محافظلرینك خواب کران غفلته طالدقلری بر زمانده ممالك عثمانیه‌یه کچمش وا کری پلنقه جوارنده عساکرمزله مصادمه ایتدکدن صکره بولغارستانه دونمشدر . اواثنالرده صاغناقلی وسوره‌کلی یغمورلر طولاییسیله بوچته سربست اوله‌رق کزه‌مامشدر .

برآی صکره ایکنجیسی وویووده [اسپیرقوستوف ـ Spiro Kestoff] وملازم اول [بوزوقوف ـ Bozoukoff] معیتنده‌اولاق اوزره ایکی یوز اوتوز نفر قوتنده تشکیل اولنان چته‌درکه بولغارستانده واقع [راقوه ـ Rakovo] قارشوسنده‌خط حدودی کچیرله‌رك [غولاق ـ golak] وپرین بالقانلری استقامتنده سوق اولنمشدر . بوچته بر برچوق مصادماتده بولندی ، خیلی تلفات ویردی . وافرادندن اللیسی حیاً دردست ایدلدی . اسرا بعدالمحاکمه فیزانه نفی اولندیلر .

اوچنجی چته ملازم اول [ناچه‌ف ـ Natcheff] چته‌سیدر . ناچه‌فك چته‌سنده ملازم اول شمینلی [موتاقوف ـ Moutakoff]

ملازم اول یانیسقه‌لی [وندیقوف ـ Venédikoff]وکوچك طرنوه‌ل ملازم[غاروفالوف garoufaloff]وملازم سنجقدار [لوقوف Loukoff بولینوزری . بوچته دخی راقوه محللاتندن خط حدوده یقین زنکین پترونك خانه‌سی جوارندن حدودی کچه‌رك غولاق طاغلرینه کیتمك اوزره جاروه‌نك پك یقیننده بره غالیجه دره‌سنی کچمشلردر . وویووده ناچه‌ف شیشمان اولمغله برابر برمقدار قلبی‌ده راحتسز اولدیغندن بره غانجه‌یی کچرکچمز یورومکه طاقتی قالمامش وکیرویه‌عودتی کندوسنه تکلیف اولنمسی اوزرینه انتحار ایلشدر . رقومك وفاتندن صکره چته رئیسی موتاقوف اولدی . چته‌نك قوتی اوچیوز کشی قدر ایدی . بونلرده متعدد مصادمه‌لرده بولندیلر . کثرتلی تلفات ویردیلر . خیلی یاره‌لیلری اولدی . یاره‌لیلری بولغارستانه نقله موفق اولدیلر . مصادمه‌لردن برنده بومبا آتارکن موتاقوف دخی مقتول دوشدی .

دردنجی چته ریلو بالقانده تشکیل اولندی . وویووده‌لغه اسکی اشقیادن [استویچه ـ Stoytché] تعیین ایدلدی . معیتنده ملازم اول لوفچه‌لی [طوما داویدوف ـ Toma davidoff] وسواری ملازمی سلانیکلی [دیمتری اطناشوف ـ Dimitri adanassoff] ویرلدی . چته‌نك قوتی درتیوز اون برکشی ایدی . بوچته عمرجیك ایله آیی کدیکی آره‌سندن حدودی تجاوزله یاقورنیت جوارینه قدر کلمشسه‌ده یولده وویووده‌لر مذاکره ایدرك دوسپاط اوزرینه یورومکی قرارلشدیردقلرنده چته قوردووه جوارندن بولغارستانه کچدی . [لیچه‌نه‌ده ـ Lidséné] اون بش کون قدر کندولرینه دوزن ویر دکدن صکره طاش بوغاز طریقیله دوسپاط یورودیلر . چته‌لر اثنای

حرکتلرنده امنیت خدماتنه فوق العاده رعایت ایتدکلرندن بو چته‌ده اوکنه یکرمی کشیلك بر پیشدار چیقارمشیدی . دوسپاطایلر هراقشام دائما اون بش یکرمی کشی قدر مالتبه طرفلرینه کوندره‌رك پوصوده بکلدیرلرمش . چته‌نك پیشداری بونلره راست کلدیکنده کانه‌سنی یقالیه‌رق کسمشلر . صباحه قارشی بتون چته دوسپاطه کیره‌رك طرفیندن سلاح آتلغه باشلامش و بو مباده استعمال اولنمش و کوی کاملاً احراق اولنمشدر دولتدن بر بلوك یتشمش اونلرله‌ده مصادمه ایتدکدن صکره چته بولغاریایه رجعت ایلشدر ،

بشنجی چته اشقیادن [قوچو موستروق ـ kotcho moustrouk] قوماندا سنده ایدی معیتنده ملازم [صرافوف ـ Saraföff] بولنیوردی بوچته‌دخی مصادمه‌لرده بولندی و منلك قصبه‌سنه کیردی . قوتی طقسان یدی کشی ایدی . ۱۸۹۵ سنه‌سی مارتنك نهایتنه طوغری آلتنجی بر چته [قرستو ـ kristo] وویووده قوماندا سنده قومانوه طرفلرینه سوق ایدلدی فقط بوچته حدودده بر مصادمه ایتدکدن صکره بولغارستانه عودت ایتدی . ینه بو زمانده ایدی که قرق کلیسا وطرنوه‌جق طرفلرینه بزر چته کوندرلدی . بو چته‌لرده دخی درت ضابط وار ایدی . بو ایکی چته هیچ بر مصادمه یاپمه‌دن کیزویه دوندیلر .

عثمانلی یونان سفری وقوعه کلدیکی زمان بولغارستانك مراجعتی اوزرینه قومیته‌جیلردن دردستله نفی اولنانلر عفو ایدلدیلر .

قومیته‌جیلغك ایکنجی دوری

۱۸۹۵ اختلالیله روم ایلیده دخی قومیته تشکیلاتنه ابتدار اولندی .

روم ايلیده الڭزياده شهرت قزانان اختلالجیلر اشیتیلی [داميان غروئه‌ف
- Damayn gro.cff] اشیتیلی [رازويغوروف - Razvirgroff]
قلقیشلی [تودور لازاروف- Todor Lazaroff] درلر بونلرڭ اجرا ايلدكلری
تشكيلاته [داخلی تشكيلات Vitrachna organizatchya] نامی ويرلدی
بونلر ماكدونيانی منطقه‌لره تقسيم ايتديلر [Okragié] دنيلن لوا منطقه‌سنه و
[Okohéj] دنيلان قضا منطقه‌سنه آيرديلر. هرلوا و قضا منطقه‌سنڭ
[Okoliky natchaluikokrougui naichalnik] نامليه بررر رئيسلری
تعيين ايدلدی بونلرڭ معيتلرنده دخی بر هيئت وارايدی. اجرا مأموری اولمق
اوزره [Terrorirte] ناميله آدملر استخدام اولندی . بر آدمڭ اعدامی
لازم كلسه هيئتجه حكم ايديلور . تروريستلر واسطه‌سيله اجرا اولنور .
هر قضا قوميه‌سنڭ قضادائره‌سنده طولاشمق اوزره برچته‌سی اوله جقدر
هر قريه كنديسيچون برچته تشكيل ايتدی . وفقط كوی چته‌لری
طولاشمزلر يالڭز لزومنده كويك ياننده بر محلده اجتماع ايدرڭ ويريلن
امری اجرا ايدرلردی. ماكدونياده وتراكياده تشكل ايدن بوقوميته‌يه منسوب
اولنلره ده سانتراليست نامی ويرلدی . سانتراليستلرڭ بولغارستانده دائما
مبعوثلری بولنيوردی . حتی [ده‌لچف - Deltcheff] وكوپريلیلی
[كورجه پتروف quertché Petriff] [خرستو ماطوف- hristo matoff
خيلی زمان مبعوث صفتيله صوفيه‌ده بولنمشلردر . مبعوثلرڭ صوفيه‌ده‌كی
وظيفه‌سی اعانه طوپلامق وبولغارستانڭ ماكدونيا حقنده تعقيب ايلديكی
پوليتيقه‌نڭ نه بولده كيتديكنی تفتيش وتدقيق وتجسس ايتمك وبولغارستانڭ
روم ايلی بولغارلرينه اولان او امرينی تبليغ ايتمكدن عبارت ايدی . ١٨٩٥
سنه‌سنده بولغارستانده دخی هر قصبه‌ده برر ماكدونيا فدائی جمعيتی تشكيل

اولندی. بو جمعیتلرك بولغارجه اسملری ده [Makedonska drouyestv] ایدی بو جمعیتلرك مرکز عمومیسی صوفیه‌ده واسمی‌ده [ویرهوونی ماکدونسلی قومیته‌ت ـ Verhovni madkedonski komitet] اولدیغی اولجه یازلمشدی ویرهوون قومیته‌سنك سانترال قومیته‌سیله بدایتده بر گونامناسبتی یوق ایدی . . ویرهوون قومیته‌سنك الك مشهور رئیسی رسنه‌لی کیتانجنك یرینه [میخائیلوفسکی ـ Mihaylofsky] اولدی. صکره صرافوف و [صوبجف ـ Sontchef] ریاسته کچدی .

صوفیه‌ده هیکلی اولان برنجی میخائیلوفسکی زغره عتیقك جانبازلر قریه‌سندندر . جانبازلر قریه‌سی زغره‌لی امین بکك مخدومی طیار بکك چفتلکی ایدی . میخایلوفسکی ایله یدی آرقداشی روسیه‌ده کشنفده تحصیل ایتمشلردر . بونلرده قزانلقده ، شبقه‌ده ، غابرووه‌ده ایقاع فساد ایتدیلر وپك چوق اسلام قریه‌لری یاقدیلر .

سلطان عزیزك فرمانیله ۱۳ اغستوس سنه ۱۲۹۲ ده ادرنه‌ده اوچ شریفه‌لی میدانده صلباً اعدام اولندیلر . میخائیلوفسکی اعدام اولنمدن اول بر نطق ایراد ایتمشدر .

« نطق »

[نم کبی درت بش فداکاری صلب ایتمکله بولغار ملتنك استرداد استقلاله مصروف اولان فکری سوندوره‌مز . بلکه کوروکلنیر .] صلب اولنورکن ضبطیه باشنه ایپی کچیرمك ایسته‌مش . [مردار برالك بکا طوقونماسنی ایسته‌مم بن کندی کندیمی آصارم] دیمشدر. دیوان حرب رئیسی میرالای قدری بك اسمنده بر ذات ایمش .بولغارلر

هپ بوكا لعنت ایدزلرمش . سبی ایسه یدی بولغاری اعدام ایتمسیدر .
جنرال صونجف صوفیه‌ده بولنان آلتنجی طرنوه آلاینده میرالای ایکن
[Officarsky bratsky droujéstvo] دنیلن اخوت عسکریه
جمعیتلرینی تشکیل ایلدی .

بوجمعیتدن مقصدده ماكدونیا ایچون ضابطان آره‌سنده پاره
طوپلامق ایدی . بتون ضابطان معاشی نسبتنده اعانه ویریورلردی .
ضابطان آره‌سنده بوكبی جمعیتلرك موجودیتنی خبرآلان حربیه ناظری
شدتلی برامرله منع ایتمك ایستدیسه‌ده موفق اوله‌مدی . بالعكس دیكر
آلایلرده‌ده سرایت ایتدی . صونجف میرالای ایکن بردفعه مأذونیت
آله‌رق روم ایلی‌یی كورمك اوزره نام مستعارله سلانیكه كیتدی . حتی
اوراده دردست اولنه‌جقدی فقط یقایی قولایاقله‌قورتاردی . عودتنده
ویدین لوا قوماندانی ایکن جنرال اولدی . برآی صكره استعفا ایدرك
وبرهوه‌ن قومیته‌سنه رئیس اولدی . اعتماد ایلدیكی ضابطاندن برقاچنی‌ده
معیتنه آلدی . صونجفدن اول وبرهوه‌ن قومیته‌سنك رئیسی صرافوف
ایدی . صرافوف نوروقوب قضاسنه تابع لیباحوه‌لی معلم پتروصرافوفك
اوغلیدر . سلانیك بولغار مكتبنده تحصیلدن صكره بولغارستانه
كیده‌رك مكتب حربیه‌یه كیرمش وملازملكله نشئت ایتمشدر . بالآخره
احتیاط قادروسنه كچه‌رك قومیته‌یه انتساب ایتمش ورئیسده اولمشیدی .
صرافوفك قومیته ریاستی زماننده [رادوسلاووف - Radoslavoff]
پارتیسی موقع اقتدارده ایدی . بوپارتی قومیته‌یه فوق العاده سربستی
ویردی . قومیته‌جیلر قصبه خارجنده برچوق آدملری قتل ایتدیلر .
خیلی پاره جبراً طوپلادیلر ، اولزمانده رومانیاده ماكدونیا قومیته‌سی

علیهنده نشریاتده بولنان برغزته‌جی دخی قومیته‌طرفندن قتل ایدلدی.
بونك اوزرینه صرافوف حبس اولندی . صرافوفده صونجق قومیته
ریاستنه دعوت ایلدی . بیك رجا ومنت اوزرینه صونجف ریاستی
قبول ایتدی . صونجف صوفیه‌یه کلیر کلمز صرافوف پشیمان اولدی .
زیرا رادوسلاووف نظاری صرافوفی نزدلرینه جلب ایدرك کندوسنك
برقاچ آی حبس قالدقدن صکره تخلیه ایدیله‌جکی وتکرار موقعنی
اشغال ایده‌بیله‌جکنی سویلشاردی . بونك اوزرینه ریاستك صونجفه
ویرلمامسی ایچون انتریقه‌لر چویردیسه‌ده موفق اوله‌مدی . بومسئله
اوزرینه صونجف ایله صرافوف بیننده برودت حاصل اولدی .

هرسنه صوفیه‌ده قومیته‌یه مخصوص اولمق اوزره قونغره اولور .
ایشته اوسنه‌کی قونغره‌ده عموم بلغار اهالیسی نامنه صونجفك ریاستی
تصدیق اولندی . وصرافوفك بتون مساویسی اورته‌یه آتیلدی .
ماکدونیادن کلان سانترالیست مبعوثلری ایسه هر ایکیسنك علیهداری
ایدیلر . سانترالیستلر بولغارستاندن چته‌لرك کلمامسی طرفداری ایدیلر.
چونکه بولغارستان بولغارلری ماکدونیا مسئله‌سنی اوکه سوره‌رك
استفاده ایدیورلر . وتمام تأمین منفعت ایتدکدن صکره ماکدونیایی
اونودیورلردی. بونك ایچون سانترالیستلر بولغارستاندن یالکز سلاح،
جبخانه پاره‌اعانه‌سندن غیری هیچ برشی ایستمیورلردی. حتی سانترالیست
مبعوثلری قونغره‌ده بروجه آتی افاده‌ده بولندیلر :

سانترالیستلر حریتلرینی کندیلری استحصال ایتمك فکرنده
بولندقلرندن بولغارستاندن چته‌لر کوندرلمامسنی مصراً طلب ایدرلر ،
شاید ماکدونیایی استخلاص ایچون فداکارلق ایتمك ایستیانلر وارایسه

ماكدونيا چتەلرينه داخل اوله‌بيلورلر. آيريجه چته‌حالنده بولغارستان بولغارلرينی ماكدونياده كزديرمكده سانتراليستلر معذوردرلر.

بوسوزلر اوزرينه ويرهويستلرله سانتراليستلر آره‌سی فوق‌العاده بوزولدی . ضديت اودرجه‌يه واردی‌كه سانتراليستلر ماكدونياده راست كلدكلری ويرهوه‌ن چته‌لرينی قتل ايتديلر . ويرهويستلر ماكدونيانك بولغارستانه التحاقنه چاليشيورلردی . سانتراليستلر ايسه ماكدونيايه‌مختاريت اداره استحصالنه غيرت ايدرلردی. جنرال‌صونجف پرنس فردينـاندك محرم اسراسی ومحبی ايدی . پرنسدن بو اغورده صرف اولنمق اوزره چوق پاره‌لر آلدی . بونك ايچون سانتراليستلر جنرال صونجفی اتهام ايدرلر . وديرلردی‌كه صونجف بولغارملتی‌ايچون چاليشميور پرنسه‌برچارتاجی كيديرمك ايچون‌چاليشيورحميتسز برآدمدر

جنرال صونجف ١٨٩٢ ده قوتلی چته‌لرله طقوز قدر ضابطده برابر بولنديغی حالده جمعه جوارنده‌كی كويلره كيده‌رك برقاچنی قيامه موفق اولدی . معيتنده‌كيلر ميرالای‌يانقوف بيكباشی‌نيقولوف يوزباشی اوخريلی پروتوكه‌روف ملازم‌ساراكينوف ملازم‌صوفرونيه استويانوف ملازم بوزوقوف ملازم قنزيرسكی ملازم سايه‌ف يوزباشی استويانوف ايدی .

عساكر عثمانيـه ايله وقوعبولان مصادمه‌ده جنرال صونجف قاصيغندن يارەلنمش اولمسندن چته‌لريله برابر بولغارستانه فرار ايلدی .

پروتوكه‌روف قوماندا سنده ديگر برچته ينه جمعهٔ بالا منطقه‌سنه كچدی . وقوعبولان مصادمه‌ده پروتوكه‌روف ياره‌لندی . طوبجی ملازمی اوخريلی قسطنطينوف قتل اولندی . چته پريشان اولدی .

پروتوکه‌روف شمدی اوتوزنجی شاهنوه آلاینده بیکباشیدر .
بو اختلالدن صکره سانترالیستلرك صونجفه قارشی عداوتلری تزاید ایلدی . بونی‌حس ایدن‌صونجف قومیته ریاستندن استعفا ایتدی وچکیلدی . شمدی دماغ خسته‌لغنه طوتیلمشدر . یقینده وفات ایده‌جکدر . دیکرضابطان ینه‌خدمت عسکریه‌یه کیردیلر . میرالای یانقوف کنجلکنده طونه‌فدائی قومیته‌سنده خیلی‌ایشلر کوردی .

منلك جوارنده اولاحلر کوینده ایوان ودلقوفك خانه‌سنده قتل اولندیغی زمان‌اللی درت‌یاشنده ایدی . ۱۸۹۳ ده مناستر جهتلرنده وقروشوه‌ده وقوعه کتیریلن اختلاله صرافوف ریاست ایدییوردی .
۱۸۹۳ دن ۱۹۰۹ سنه‌سنه قدر چته‌لر فعالیتده بولندیلر . اماعمومی اختلال اولمدی .

صونجف وبرهوه‌ن قومیته‌سنه رئیس اولدقدن صکره آچیقده قالان صرافوف کندی‌نامنه اضافتله برقومیته پاریسی تشکیل ایتدی .
صرافوف جابقین برچوجق ایدی پاره‌یی چوق‌سور ذوق وصفایه‌میال ایدی . آوروده خیلی مصارفاتده بولندی . بومصرفلر هپ‌قومیته پاره‌سندن ایدی .

بوپارتی‌یه منسوب اولنلره‌ده صرافیست دیدیلر . صرافیستلر سانترالیستلرله برلشدیلر . برزمان صکره ینه‌بوزوشدیلر . صندانسکی پانجا وقنطارجی‌یه‌ف صرافوفك آدمی ایدیلر .

فقط آره‌لرینه نفاق کیردی . صندانسکی کندی باشنه چالیشمغه باشلادی نفوذ قزاندی . صکره‌ده صرافوفك وجودنی ازاله ایچون معیننده مستخدم اولان پانیچایی صوفیه‌یه کوندره‌رك صرافوفك

خانه‌سنده صرافوف وغاروانوفی قتل ایتدیردی . صرافوف وغاروانوف غایت مطنطن برصورتده دفن اولندیلر .

بوکون سانترالیستلر ایکی‌یه آیرلدیلر . بریسی صندانسکی پارتیسی که نامی [مللی بولغار مشروطیت پارتیسی] در دیکریده‌اسکی سانترالستلرك ماطوف پارتیسیدر . بوپارتی‌یه منسوب ازلنلره ماطوویست دیورلر . بوندن ایکی ماه مقدم بوایکی پارتی آره‌سندن براوچنجیسی چیقدی بونیده وویوده دامه مارتینوف ایله‌وویووده اوغیناتوف تشکیل ایتدیلر .

Ottcmans ka demokraticheska partuya [اسمیده عثمانلی‌ده‌موقوات پارتیسی] ماکدونیا فدائی قومیته‌لرینك رسمی پروغراملرنده یالکز عموم بولغارلرك اسارتدن تخلیص ونائل حریت اوللریچون ابرازفداکاری ایدلمسی ومقصدك حصولی ایچونده‌ماکدونیایه مختاریت اداره ویرلمسی محرردر . ویرهوه‌ن پارتیسنك مقصد خفیسی ماکدونیانك بولغارستانه التحاقیدر .

اکر بومقصدخفی علناً سویلانسه‌ایدی . آوروپا افکار عمومیه‌سی بولغارستان علیهنه دونه‌جکدی .

ماکدونیایه مختاریت ویرلدکدن صوکره روم‌ایلی شرقی کبی بولغارستانله برلشدیرمك‌پك آساندر .

مع مافیه بتون اجرا آتده [ماکدونیا ماکیدونیالیلرکدر] سوزی فاتحهٔ کلام اوله‌رق استعمال اولنور قومیته‌لر فعسالیتده‌درلر . وویوودەلر سربست اوله‌رق قلوبلرده‌بزلرینی طوقیورلر حتی ماطوف جنابلری کویا شارلکن کبی بقیهٔ حیاتنی طاعات خالقه حصر ایتمك امليله اسکوبك اورته‌سنده واقع برخانه‌یی کندوسنه مزاردنیوی اتخاذ

ایشدر . بویله‌نیادن ظاهراً الی چکمش بر عزیزك ادعیهٔ خیریه‌سنی استجلاب ایتمك هوسیله هر كون یوزلرجه خلق كیده‌رك النی اوپمك شرفیله مباهی اولیورلر . [قره‌مانك قیونی صكره چیقار اویونی [ضرب مثلی بوكا كوزلجه تطبیق اوله‌بیلور . قومیت وجنسیت اعتباریله جمعیتلر وتلوبلرك تأسیسنه مساعده ایدلمسی عثمانلیلق نامنه فوق العاده مضردر . بولغارستانده اون بر سیاسی فرقه واردر. هر فرقه مسلمانلردن یهودیلردن ، روملردن آدملر واردر. بولغارستانده هیچ بر وقت مسلمانلردن بر فرقه یهودیلردن بر جمعیت روملردن بر پارتی تشكیلنه مساغ كوسترلمامشدر . بز برشی بیلمیورسه‌ق باری قومشولرمزه باقه‌لم .

خلاصه یالكز شونی ده سویلك ایسترمكه بولغار قومیته‌لرینك ریاست ایدنلرك اكثریسی جدی وطنپرور آدملردر استفادهٔ شخصیه ایله اوغراشمازلر . ایچلرنده ملتك پاره‌سنی صرف ایدن مسرف صرانوف وارایدی . اونیده تپه‌لدیلر . بولغارستانده مطبوعات سربستدر مطبوعاتك كافه‌سی بیوك بولغارستانك تشكلی ایچون چالیشیورلر . بولغارستان حدودندن ایچرو كیریلدیمی ادناسندن اعلاسنه‌قدر مملكتلرینك محافظهٔ شان وشرفیله مشغول اولدقلرینی كوررسكز . الحاصل یینی حكومتلرینك مقصد سیاسیسنی بیلیر واوكا كوره افادهٔ مرام ایدر . بولغارلق علیهنده هیچ برشی ایشیدلمز . لزومنده بر كویلی بیله پولیس وظیفه‌سی ایفا ایلر بولغارستانده بولنان فرقهٔ سیاسیه بولغارلغك دوام استقلال وتوسعنه خادم اولمق خصوصنده متفقدرلر . دولت عثمانیه‌نك اولجه یودوب یوزسنه دنبری قوصه‌رق میدانه چیقاردیغی كوچك بالقان حكومتلری بزم حركاتمزی ، احوالمزی اصول ادارهمزی تدقیق

وتعقيب ايديورلر. استفادهلرينى تأمين ايدهجك فرصته انتظار ايديورلر
بويله برفرصتك ظهورنده امين اولمليدركه كافهسنى اوكمزده عرض
وجود ايدهجكلردر. اونلرك دوستلقلرينه بن اينانمام. اولسه بيله موقتدر،
زيرا هلال وصليبك مجادلهٔ قديمهسنى مؤبداً دوام ايتديرمك ايستيان اوعصرلنمش
اعتراضك خادملرى سياست داخليه وخارجيهمزى مذبذب برطرزده
كوردكجه كهنهمش انتقاملرينك تضمينه مسارعت ايدهجكلردر. هلال
وصليبك خصومت قديمهسنى آنجق ضبط وربطى يرنده اطاعتى موجود
ومنتظم براردو ومكمل بردونانمـا وحسن نيته مالك دولت آدملريله
تدويراولنان كوزل براداره ايله ازاله ايدهبيليرز. اقبال پرستلكى برطرفه
براقهرق بوزواللى وطنك محافظهسنه وغائب ايتديكى شان وشرفك اكتسابنه
وبيچاره ملتك تامين سعادتنه چاليشمق ايجاب ايدر. زيرا اقبالك نه قدر
مضر اولديغنى وقايع تاريخيه اثبات ايديور.

نيك بختان رونق اقباله مغرور اولمسون
لابقادر عكس اقبالك بولور بركون زوال

شوقبهٔ مينادهقلان خوش برصدا ايتمش ديوب وطنه خدمتله نيك نام
قزانمغه غيرت ايتمليدر.

« خلاصه »

سلطان اورخان غازينك زمان سلطنتلرنده يعنى ٧٥٨ تاريخنده
شهزاده سليمان پاشانك قومانداسى تحتنده ايكى صاله بينمش سكسان كيشيلك
برعثمانلى مفرزهسنك ـ چمنى قلعهسنى فتح ايتمسيله عثمانلولر روم ايلى يه

آیاق باصدیلر . بو فتحی متعاقب برچوق ترك وعرب خلقی اوطرفه کچیرلمکله برابر اوچ بیك قدر منتظم یکی چری ایله دخی قوهٔ عسکریه تزیید ایدلمش و برسنه صکره یعنی ٧٥٩ د ٥ حدودمز چورلی وخیره بولی یه قدر اوزانمش ایدی . سلطان مراد اول حضرتلرینك جلوسنی متعاقب حاجی ایل واوره نوس بکلر قومانداسنده کی عثمانلی قطعاتی شماله طوغری ایلرولەیەرك دیمتوقه وکشان ضبط ایدلمش وادرنه فتحی لالا شاهین بکه حواله بیوریله رق بك آز بر زمان صکره یدضبط عثمانیانه کچمش ایلرویه حرکته اولان هوسنی بردرلو ینه میان لالا شاهین بك فلبه وزغره یی ضبط ایتدکدنصکره رأیت عثمانیه یی بالقانلرك ذروه لرینه دیکمشدی . فقط فلبه تکفورینك بولغار وصرب قراللرینه التجا ایتمسی اوزرینه برخیلی مخابراتك نتیجه سی اوله رق صرب و بوسنه وویوده لری وبولغار ومجار قراللری وافلاق پرنسی بالاتفاق اوتوز بیك کشیلك براردو ایله ادرنه نك ایکی کون مسافه سنه قدر کلدکلری خبر آلنمسی اوزرینه اون بیك کشی ایله لالا شاهین بك اوزرلرینه یورویه رك جمله سنی پریشان ایتدی وعثمانلی قلنجنه صندیردی . ایلك دفعه اوله رق عثمانلولر بوقوهٔ مختلطه ایچنده کی بولغارلرله چارپشدی

بو مظفریت اوزرینه تیمور طاش بك قزل آغاجی ویانبولی یی ضبط ایتدی . لالا شاهین بك اهتمانه وحماقوبی ضبط ایتدکدنصکره صماقو جوارنده چامورلی موقعنده صرب وبولغار قراللرینك زیر قوماندانرنده اولان متفقین اردوسنی ایکنجی دفعه اوله رق مغلوب ایلدی کوستندیلی ضمیمهٔ ممالك عثمانیه ایتمك اوزره خداوندکار حضرتلرینك حرکت ایلدیکی مسموع اولمسی اوزرینه کوستندیل تکفوری بولغار قسطنطین

ذات شاهانه‌یی استقبال ایلمش وویرکودن معفوطوتیلمق شرطیله‌شهرك آنختارلرینی تسلیم ایتمشدر . برسنه صکره زوب بالقانی اتکلرنده بولنان شهرلره حکم‌ایدن اسلاو واولاح پرنسلری تحت اطاعته آلندی واسکجه یوزله مارولا قواله درامه قره‌قریه سیروز قصبه‌لری ضبط اولندی .

ویکرمی بش کون محاصره‌دن صکره نیش دخی ضبط ایدلدی . صرب جاری لازارك استدعاسنه مبنی دولت عثمانیه‌یه سنوی بیك آتلو وبیك آلتون‌ویرمك اوزره صلح‌یاپلدی . وبولغارستان قرالی‌ایله‌ده صلحه مساعده اولنه‌رق شوقدرکه بولغار قرالی سیسمان ویرکویه‌بدل قیزینی خاکپای شاهانه‌یه تقدیم ایتدی . برمدت صکره خداوندکار حضرتلرینك قائم پدرلری اولان بولغار قرالی سیسمان صرب جاری لازارایله خفیاً اتفاق ایده‌رك برسنه جهتلرنده بولنان یکرمی بیك کشیلك براردومزی احاطه‌ایله درتده‌اوچنی‌قتل ایلدکلرندن اوزرلرینه صدر اعظم علی‌پاشا کوندرلدی .

صدرمشارالیه بولغارستاندن کچرکن‌شمنی وطرنوه قصبه‌لرینی‌ضبط ایتدی. وقرال سیسمانی طونه‌ساحلنده واقع نیکبولی قصبه‌سنده‌محاصره ایتمسی‌اوزرینه قرال‌استیمان ایتدی. وسلستره‌قلعه‌سنك ترکی‌وویرکولرك اعطاسی شرائطیله مصالحه اولنمش ایسه‌ده پك آز برزمان صکره قرال وعدندن نکول‌ایله عقداولنان مصالحه‌یی طانیمدیغندن علی‌پاشا ایله‌تکرار یاپدیغی محاربه‌ده مغلوب وفاملیاسیله برابرتسلیم اولدی. کندیسنه‌معاملهٔ جوانمردی اظهار اولندی ومعاش تخصیص ایدلدی . ۷۹۱ سنه‌سنده بتون بولغارستان عثمانلولرك النه‌کچدی . فقط آلتی‌سنه صکره یعنی

ییلدیرم بایزید خان حضرتلرینك زمان سلطنتنده قرال سیسمانك تشویقات وتحریکاتنه نهایت ویرمك زماننك حلول ایلدیکی آکلاشیلمغله سیسمان قلعه‌ده ٧٩٧ تاریخنده اعدام ایلدی . واوغلی اسلامیتی قبول ایده‌رك جانیك سنجاغی بکلکنه تعیین اولندی. ایشته بولغار حکومتی وسلطنتی بووجهله نهایت ویرلدی . کوریلیورکه بولغارلرله باشی باشنه هیچ بر کره حرب ایتمدك بولغارلر دائما دول متفقه اردولری آره‌سنده بولندیلر . کرچه بعض کوچك قلعه‌لر ایچون کوچوك بولغار قطعاتیله عین قوتده عثمانلی قطعاتی آره‌سنده متعدد محاربه‌لر اولدی فقط عثمانلی حکومت واردوسیله بولغارستان حکومت واردوسی قارشو قارشویه کله‌رك حرب ایتمدی خلاصه بولغارملتی (٤٣٥) سنه عثمانلولرك زیر حکمنده قالدقلری حالده نه دینلرینی ونه ده ملتلرینی غائب ایتدیلر. عثمانلولرك بو نجه عالیجنابانه معامله‌لرینی هپ عکس تفسیر ایده‌رك پانسلاویزموسك فداکارانه غیرتی وروسیه‌نك معاونت ومظاهرتی ایله بولغارلر کسب استقلال ایلدیلر . بو حریص قوم ایچون استقبالده پك چوق مناقشه‌لر وقوعه کله‌جکی محققدر . مع مافیه دولت عثمانیه قوتلی بولندقجه وترقی ایتدکجه مناقشات آزاله‌جق وبلکه‌ده بتون بتونه زائل اوله‌جقدر . آوروپا حکوماتی بالقانلرده صلاح وصلاح ایسترلرسه عثمانلولرك کسب قوت ایتمسنه وترقی ایلسنه معنا یاردم ومادة معاونت ایتملیدرلر

« مولی کوره‌لم نیلر
نیلرسه کوزل ایلر »

انتها